

श्रीमद् बुद्धिसागरसूरिजी ग्रंथमाळा ग्रंथांक १०१

भजन पद संग्रह.

भाग १ लो.

रचयिता

श्रीसखविशारद योगनिष्ठ कविरत्न जैनाचार्य

श्रीमद् बुद्धिसागर सूरेश्वरजी.

छपावी प्रकट करनार

श्री सागरगच्छज्ञानभंडार-साणंद.

हो. वकील मोहनलाल हीमचंद्र, पादरा.

आवृत्ति पाचमी

प्रति १०००

वि स १९८९

इ स १९३३

मुद्रन — शाह गुलाबचंद रत्नभाई-महोदय प्रिन्टिंग प्रेस,
दाणापीठ-भावनगर

की ०-८-०

આ ગ્રંથ મળવાનું ઠેકાણું:—

શ્રી સાગરગચ્છ જ્ઞાન ભંડાર

સાણંદ.

નિવેદન.

આ ભજન મંત્રદ લા-૧ ની પાચમી આવૃત્તિ પ્રકટ કરી જ્ઞાનરમ પિપા-
મુઓના હસ્તક્રમણમા મુક્તા અમને ધણોજ આનંદ થાય છે

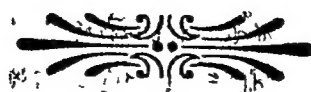
શ્રીમદ્ ભુદિમાગ્ન્યરિશ્વરજીની અધ્યાત્મજ્ઞાનપરિપૂર્ણ, સ્વાધ્યાવાદશીલીયુક્ત
સગળ પદ્ય ભાવવાહી અને અર્થભાવ ગાભિર્પાદિ ગુણયુક્ત રમપૂર્ણ કસ્યાયલી
કલમથી આલેખાયલા ભજનો ગુર્જર આલમ સાગી રીતે પરિચિત છે ભજન-
મંત્રદના અમીઆગ ભાગોમા તત્ત્વજ્ઞાન, આદિ જે મહાન્ રસમાગર રેલ્યો છે તે
અપૂર્વ છે આ ભજનો, જનમમાગને ભક્તિરમમાં તથીન કરી મુકે છે

આવા ઉત્તમ કોટિના દ્રવ્યાનુયોગના અધ્યાત્મભજનો વાયકને કોઈ નવીન
જ પ્રદેશમા દોરી નય છે આ ભજનો પૂર્વે યમ ગયેલા અધ્યાત્મજ્ઞાની
શ્રીમદ્ જ્ઞાનદધનજી, શ્રી ચિદ્ધનજી શ્રીદેવચંદ્રજી તથા શ્રી જ્ઞાનમારજી આદિ
જ્ઞાની પુરોના જ્ઞાન વૈગવ્ય ગર્ભિત ઉપદેશક પદ્ય રસભર્યા ભજનોની યાદ
આપે તેવા છે, જેઓ મુગ્ધમહાગજને આ ભજનો લલકારના, દેહાત્મભાવ
વિનરી જલ્લે જ્ઞાનસામરમાં દુખ્યા દોય તેવી મસ્તદશ્યામા જોવાને ભાગ્યશાળી
યમ દમે તેઓને ભજન ગાવામા કે શ્રવણ કરવામા શુ આનંદ આપે છે તેનો
અનુભવ થાય છે આ ભજનો-માત્ર જોનાજ વાયે છે એમ નથી પણ જોને-
તનો મોટો ભાગ પણ તેનો લાલ જદ્દજ-એમ ભક્તિથી લે છે એટલુંજ
નહિ પણ આજ મહતી ચાર આવૃત્તિઓ થઈ તેની ૫૦૦૦ પ્રતો અત્યાર
અમાક ખપી મઠ છે તેમજ આ અને બીજા ભાગમાથી અધ્યાત્મજ્ઞાનના
નુગી શહેલાં ભજનોનો મંત્રદ શ્રી અધ્યાત્મ ભજનમંત્રદ નામે પ્રકટ કરી
તેની બે દળર પ્રતો કાઢેલી તે પણ ખપી મઠ છે અને અથાર જ્ઞાનમંત્રિના
ઉપામરેમા તેની આગળી અતિશય દોરાથી આ પાચમી આવૃત્તિ પ્રકટ કર
વનો મુખોમ શ્રામ થાય છે એજ તેની ઉપરોગિના જન્યો છે

કેટલાક સારા સંસ્કારી જોનેતરો, અને ગ્રામ્ય ભક્તજનોને જ્યારે આ ભજનો એકતારા તથા મંજરા સાથે ગાતા સાંભળીએ છીએ અને ડાલતા જોઈએ છીએ ત્યારે લેખક સૂરિએ પ્રતિ આપણો ભક્તિભાવરસ વહેતો ઉઠી જાય છે. આ ભક્તિ અને જ્ઞાનરસથી ભરેલાં પુષ્પોને વિચારસૂત્રમાં ગુંથી ભજન માલિકા બનાવ્યા છતાં તેમાં ઉચ્ચ કોટિની કાવ્યશક્તિ તથા સાહિત્યદૃષ્ટિએ રસની જમાવટની ઝીંઝી થતાં સૂરિએ ભક્તિદેવિ કહેવાય છે અને ગુર્જર જૈનરસ સાહિત્યમાં અભિવૃદ્ધિ કરનાર આ કાવ્યગ્રંથમાંનાં ભજનોનો જ્ઞાનરસાસ્વાદ આપણી ગુર્જર અને જૈન આલમ સારી રીતે લે એજ મહદીચ્છા.

ભજન ભા. ૧ ની આ પાંચમી આવૃત્તિ સાણંદના શ્રી સાગરગચ્છના કાર્યવાહકોએ સદ્ગત ગુરૂશ્રી પ્રત્યેના ભક્તિરાગથી પ્રેરાઈ છંપાવેલ છે તે માટે તેમને અનેકશ્રી: કૃત્યવાદ: ધટે છે.

સં. ૧૯૮૯, શ્રાવણ શુક્લ પૂર્ણિમા, શ્રી અધ્યાત્મજ્ઞાન પ્રસારક મંડળ.
પ્રાદરા. લડીલ મોહનલાલ હીમચંદ.

પ્રસ્તાવના

આ ગ્રંથની ચોથી આવૃત્તિની પ્રસ્તાવના આ ગ્રંથના રચયિતા યોગ-
નિષ્ઠાધ્યાત્મજ્ઞાન દિવાકર શ્રીમદ્ શુદ્ધિમાગર, સુવિવરજીએ પોતે લખેલી છે
તેમાં, આ આવૃત્તિમાં ખામ માર્ગ વધારે કે કેરફાર કરવા જેનું ન હોવાથી
તેઓશ્રીની લખેલી ચોથી આવૃત્તિની જ પ્રસ્તાવના આ નીચે આપનામાં
આપી છે —

બજનમ શ્રદ્ધ ભાગ પ્રથમ બજનમાનમાં અતિપ્રિય થઇ પડ્યો છે અને
તેની આનંદમયીની ત્રણ આવૃત્તિ 'ખેંપી' ગઈ છે 'ગુરુગત નંદીયાવાડ' વિગેરે
દેગોમાંથી તેની માંગણી થવાથી અધ્યાત્મજ્ઞાન પ્રમાણક મડળે તેની ચોથી
આવૃત્તિ બદલે પાડવાનો વિચાર કર્યો અને મ ૧૯૮૧ ની માસમાં છપાવવા
આપ્યો આ ગ્રંથમાં અધ્યાત્મજ્ઞાનના, તત્ત્વજ્ઞાનના, વૈજ્ઞાનિક, આપદેશિક
બોધના બજનો તથા પ્રશ્નના સ્તંભો છે તેમાંથી જોને જે કોઈએ તે શ્રદ્ધાથી મળવા
યોગ્ય છે આ બજનોને મજાએને દેશને બોલનામાં આવે છે મર્વશોકો
પદમાંથી મત્યમાર જેથી નકે છે અને પોતાના આત્માની શુદ્ધિ કરના તેમાંથી
મત્ય શ્રદ્ધાથી મળી ગટે છે આત્મજ્ઞાન વિના દુર્ગતિવિચાર આચારે થઈ નકતા
નથી માટે અધ્યાત્મજ્ઞાનને મર્વજ્ઞાનમાં પ્રજ્ઞાનપ આપવામાં આવ્યું છે અધ્યા
ત્મજ્ઞાનો નિશ્ચયજ્ઞાનમાં મમાવેશ થાય છે વ્યવહારમાં તે નિશ્ચિત નગણ
જ્ઞાન છે અને નિશ્ચયજ્ઞાન તે ઉપાનન મગણ જ્ઞાન છે વ્યવહારજ્ઞાન તે આધન
છે અને નિશ્ચયજ્ઞાન તે આધ્ય કે જ્ઞાનો, વ્યવહાર નિશ્ચય અને જ્ઞાનને આપેલ
દૃષ્ટિએ માને છે, એક પછી નયનુ ઉત્થાપનોજ્ઞાન નથી તેમ તે પ્રમાણે વર્ન-
વામાં આવે છે તે તેથી આત્માની ધારી શુદ્ધિઆવે છે આ અધ્યાત્મજ્ઞાન
અને જડ વિચાર એ બેથી અજ્ઞાનન થઈ નકતુ નથી માટે આત્મજ્ઞાનની
મર્યદા મર્વશોકો પછી નકતુ છે ના વિને તે વર્નમાં મળ્યું તે આગિત
છે કોને નિર્વેષ નકતુ તે અધ્યાત્મજ્ઞાનના બજનો વાચકો નાદૃશ્ય
છે મર્વપ્રગટની નુભાગના નિશ્ચયોથી નિશ્ચય નુભાગવ પે પ્રાપ્ત મર્યા માટે

અધ્યાત્મજ્ઞાન અત્યંત ઉપયોગી છે. અધ્યાત્મજ્ઞાન સર્વ પદાર્થોમાંથી આત્માને મુક્ત, નિઃસંગ, નિર્લેપ કરે છે માટે દરેક મનુષ્યે અધ્યાત્મજ્ઞાન પ્રાપ્ત કરવું જોઈએ. સાપેક્ષ દૃષ્ટિએ અધ્યાત્મજ્ઞાન, આત્માની શુદ્ધિ કરે છે, અધ્યાત્મજ્ઞાનની સાથે ચારિત્ર ક્રિયા માર્ગ અત્યંત ઉપયોગી છે. તે ધ્યાનમાં રાખીને અમોએ અધ્યાત્મજ્ઞાનનાં ભજનો બનાવ્યાં છે. નિશ્ચયજ્ઞાનમાં અધ્યાત્મજ્ઞાનની મુખ્યતા બતાવી છે અને વ્યવહારમાં વ્યવહારની મુખ્યતા બતાવી છે. કેવળજ્ઞાની વીતરાગ દેવ બને નયને સાપેક્ષે સત્ય કથે છે અને બને નયથી મોક્ષ કથે છે એ આપણે કદી ભૂલવું ન જોઈએ, અને આત્માની શુદ્ધિમાં પ્રવર્તવું જોઈએ. અધ્યાત્મજ્ઞાન થવાને માટે વૈરાગ્યની ઘણી જરૂર છે, તથા સદ્ગુરૂના આલંબનની ઘણી જરૂર છે. તેથી વૈરાગ્યનાં ભજનો બનાવવામાં આવ્યાં છે. તથા ગુરૂનો મહિમા જણાવવામાં આવ્યો છે તેમજ મોક્ષમાર્ગમાં સંચરવા માટે પ્રભુની સ્તુતિ કરવાની જરૂર છે અને તેથી પરમોપકારક પ્રભુનાં સ્તવનો પણ બનાવવામાં આવેલાં છે. સાતનયની અપેક્ષાએ જ્ઞેનધર્મનું જ્ઞાન મેળવવાથી આત્મા એકાંત દૃષ્ટિવાળો મિથ્યાજ્ઞાની બનતો નથી, અને તે સાત નયોની અપેક્ષાએ સમ્યગ્દૃષ્ટિ યાને સ્યાદાદ્ તત્ત્વનું જ્ઞાન કરે છે તો તે દુનિયામાં ચાલતા અનેક ધર્મોમાંથી સાપેક્ષ દૃષ્ટિએ સત્ય ગ્રહણ કરી શકે છે અને મિથ્યાત્વના ક્ષાત્રહોથી મુક્ત થઈ શકે છે. જ્ઞાનીઓનો ઉપદેશ ભજનો દ્વારા આત્મજ્ઞાનથી સમ્યગ્દૃષ્ટિ મનુષ્યોને મોક્ષ પ્રાપ્ત કરાવવાનો હોય છે. ભજન એ મોટા ભાગે આત્માના ઉદ્દગારો છે અને તેમાં કર્તાનો જેવો આત્મા હોય છે તેવું પ્રતિબિંબ હોય છે. આપણે કોઈનું પણ ભજન વાંચીએ છીએ ત્યારે તેનો આત્મા વાંચીએ છીએ એમ સમજાય છે. ભજનમાંથી સત્ય ખેંચી લેવું તે વાંચકનું કર્તવ્ય છે. ભજનો પણ અનેક પ્રકારનાં હોય છે, અને તેમા સામાન્ય જ્ઞાનીને પરસ્પર વિરુદ્ધતા જેવું લાગે છે-પણ સ્વપરશાસ્ત્રના જાણુ અધ્યાત્મજ્ઞાની ગુરૂ પાસે સમજી વાંચવામાં આવે છે તો સર્વ ભજનોની પરસ્પર અવિરોધિતા ઉપયોગિતા વિવિધતા અને અધિકાર આદિ દૃષ્ટિએ એનું મહત્ત્વ સમજાય છે, અધિકાર દશા પરત્વે અમુક દૃષ્ટિએ અમુક ભજન છે અને તે અમુકને ઉપયોગી છે એમ દેશ કાળ અનુસારે સમજાય છે, માટે ગીતાર્થગુરૂના શરણે રહીને લખેલાં ભજનોને જે કોઈ વાંચશે તેને આ ગ્રંથમાંથી ઘણું જાણવાનું મળી શકશે. અધ્યાત્મિક ભજનો તે સંતોનું હૃદય છે અને તે મોટા ભાગે ધ્યાન સમાધિના ઉત્થાનકાળે હૃદયમાંથી પ્રગટેલો રસનો ઉલ્લસ હોય છે તેમ આત્મજ્ઞાનીઓના સમાગમમાં જે આવે છે તે સમજી શકે

છે. મનુષ્યજન્મનું ધ્યેય પરમાત્મદશા પ્રગટ કરવાનું હોય છે અને તે માટે તે જન્મ્યો છે એમ જ્યારે તે સમજે છે ત્યારે તે આત્માને પરિપૂર્ણ ગુદ્ધ શુદ્ધ કરવા યત્ન કરે છે, તેને જગત્ માપેક્ષ દૃષ્ટિએ સાધનરૂપ થઈ પડે છે, આવા જન્મો તેને ધણા ઉપયોગી થઈ પડે છે, અનાદિકાળથી મનુષ્યનો સ્વભાવ એવો છે કે તે જે જાણે છે અનુભવે છે તે બીજાને વાણીદ્વારા જણાવે છે તેથી પગપરાએ અધ્યાત્મ આદિ જ્ઞાનનો વાગસો ભવિષ્યના ભવ્ય મનુષ્યોને મળતો રહે છે અને ભવિષ્યનો મનુષ્ય પણ પગમાત્માને મેળવવા માટે છેવટે તે માર્ગે વળે છે આત્મા, પ્રભુની ગોષ્ઠી કુદે છે, પગમાત્મપદ્મ નિત્ય સુખ મેળવવાની લગની લગાડે છે અને દુનિયાના જન્મ, જગ, મરણના દુઃખ ટાળે છે આવી ધરપરાને અનુભરીને મે પણ મનુષ્યભવમા પગમાત્મદશા પ્રાપ્ત કરવાને માટે જે જાણ્યું અનુભવ્યું તે વિશ્વજનોની સેવાયે તેઓના ભવા માટે નિષ્કામ ભાવે રજી કર્યું છે તેમાથી મનજનદૃષ્ટિએ જેને જે ઉપયોગી લાગે તે ગ્રહણ કરે અને આત્માનું કન્યાણું કરો એજ મ્હારો મુખ્ય ઉદ્દેશ છે

આ ભજન મગ્ધમા જે કઈ વીતરાગ દેવની આજ્ઞા વિરૂદ્ધ લખાયું હોય તેની ક્ષમા યાચના કરવામા આવે છે અધ્યાત્મજ્ઞાન પ્રમાણક મડળના કાર્યવાહક વકીલજી મોહનલાલ દ્વિમચદ તથા શા આત્મારામ ખેમચદ તથા શા લક્ષ્મીભાઈ ડગમચદ એમણે પુસ્તકો છપાવનામા ધણો આગેવાનીઓ લાગ લીધો છે તે માટે તેમને ધન્યવાદ ધટે છે આ ગ્રંથમાળાના પુસ્તકોનો મર્વ ડોષ લાલ લઈ શકે અને તેનો મર્વત્ર પ્રયાગ થાય તેટલા માટે તેની કીમત ધણી ઓછી ગણવામા આવી છે ભજન સગ્રહના ભજનોનો સર્વ લોકો મોક્ષાર્થે ઉપયોગ કરો અને વાચકોનું તથા શ્રોતાઓનું કન્યાણું થાઓ એમ ઇચ્છું છું

મ ૧૯૮૧

ચૈત્ર વદિ ૮ શુક્રવાર

બુદ્ધિસાગર મૂરિ.

વંદન હો એ દિવ્ય વિભૂતીને !

અદ્ભુત કઠીન યોગ માર્ગનાં સતત આરાધન, આધ્યાત્મજ્ઞાનની મસ્તીમાં પૂર્ણ લીનતા, જ્ઞાની-લકૃતો-શિષ્યોને યોગ અધ્યાત્મ અને સદ્બોધ અમૃત પાન કરાવવાં, જૈન સાધુ તરીકેનાં વિકટ ક્રિયા પાલન, ગરુડાધિપતી આચાર્ય તરીકે શાસન શકટનાં વહન કરવાં, વ્યાખ્યાન વાંચવાં, બહિર-વ્યાખ્યાનો આપવાં, સ્થળે સ્થળે વિહાર (વિચરણ) કરવાં, નિષ્કલંક જૈન સાધુ જીવનનાં કડક પ્રતિપાલન કરવાં; આ સૌ કરનારને ગ્રંથ આલેખન અર્થે કેટલો સમય મળી શકે ?

માત્ર ૨૪ વર્ષનાજ સાધુ જીવનના અદ્ય કાળમાં જે સરસ્વતી નંદન યોગ આધ્યાત્મ સદ્બોધ કાવ્ય ઉપનિષદ્ કર્મયોગ ધર્મ અને ભજન જેવા ગહન વિષયોપર ૧૦૮ મહાગ્રંથો સર્જી શકે છે.

શ્રીમદ્ યશોવિજયજી મહારાજ પંછી ભારતવર્ષના કોઈ પણ સંપ્રદાયના સાધુ વાં આચાર્ય આટલા અદ્ય સાધુ જીવનમાં આટલા અદ્ય અવકાશ અને અદ્ય સાધનોવડે આટલું વિરાટ-વિશાળ ગ્રંથ સાહિત્ય સર્જન સર્જ્યું, જોયું, જાણ્યું વા સાંભળ્યું નથી.

જેનાં વચનામૃત ઝીલવા રાજા રાણા તલસતા-જેની ભવ્ય મુર્તિનાં દર્શનાર્થે જૈન જૈનેતરો અધિરા થતા-પશુ પાંખિ જાતિ સ્વભાવ ભૂલતાં-હિન્દુ-મુસ્લીમ-અત્યજ-આદિ તમામ કોમ જેમને ગુરૂ માની પૂજતી—

એવા—

વિશ્વોપકારક ! પ્રખર કૃતવ્ય પ્રતિપાલક ! સાચા સાધુ !
મહાન યોગીશ્વર ! કઠીન કર્મયોગીન !
સદ્ગુરૂ દેવ ! આચાર્ય ભગવન્ !

શ્રીમદ્ બુદ્ધિસાગરજી મહારાજ !

આપનાં પુનિત ચરણોમાં—કોટિ કોટિ વંદન હો !

અનુક્રમણિકા.

પદાંક.

પૃષ્ઠ.

૧ શ્રી કેશરીઆશુ સ્તવન (કેશરીયાતીર્થ) ...	...	૧
૨ ચગ્નિનેશ્વર સ્તવન (ચ૦ છ૦ અતિઅવવેશ્વર) ..	..	૨
૩ શ્રી વીર જિન સ્તવન (વીરજિનેશ્વર વચન સુધારમ) ...	...	૨
૪ રબોધપત્ર-કુહા (નિર્મલક્ષાયિત એતના) ...	...	૩
૫ રબોધપત્ર (જગડે તે સુધરે નહિ) ...	...	૪
૬ શ્રી શાન્તિજિન સ્તવન (શ્રી શાન્તિજિન અવખ અગોચર) ..	..	૫
૭ જરા જુઓ અન્તરમા તપાસીરે ...	...	૫
૮ અનુભવ આતમનો જો કરે ...	...	૬
૯ જીવડા ધાટ નવા શીદ ધડે. ...	...	૬
૧૦ મુરખ માર માર શીદ કરે ..	...	૭
૧૧ નિર્ભય દેશનારે વાસી આતમ	.	૭
૧૨ નિર્ભય ક્ષણરૂપી તુ મદ્ય છે ..	..	૮
૧૩ સાધુભાઈ સમરસ અમૃત પીવો ...	...	૮
૧૪ અનુભવ આતમાની વાત કરતા ...	...	૯
૧૫ અલખ દેશમે વામ હમારા ...	...	૯
૧૬ અનુભવ આતમ વાતો કરીએ ...	...	૧૦
૧૭ નગુરાનો સગ ન કીજેરે .	...	૧૦
૧૮ સુગુરાની સગત કીજેરે ..	...	૧૧
૧૯ પરધર ભટકત સુખ ન આમી ...	...	૧૧
૨૦ અનધૂન અનુભવ પદ કોઈ રાગી ..	..	૧૨
૨૧ સુખ દુખ ભોગવના જીવ પડે ..	..	૧૨
૨૨ નહિ અલખ લખ્યા ઠહિ જાવેરે ...	...	૧૩
૨૩ સાધુભાઈ અતખ નિરજન મોહ ..	...	૧૩
૨૪ માધુભાઈ ધ્યાન મમાધિ વરીજે .	.	૧૪
૨૫ સાધુભાઈ સમય સુધારમ પીજે ...	...	૧૪
૨૬ એણીપેરે ધ્યાન ધરીજે ઘટ અન્તર ...	...	૧૫
૨૭ એણીપેરે પ્રભુ મમગીજે ઘટ અન્તર ..	..	૧૫
૨૮ ગુરૂ વીના કોઈ તત્વ ન પાવેરે ...	...	૧૬

પદાંક,

પૃષ્ઠ.

૨૯ દુનિયા છે દિવાનીરે.	...	...	...	૧૬
૩૦ અનુભવી આવોરે.	...	...	...	૧૭
૩૧ અજ્ઞાની અચડાણારે.	...	...	...	૧૮
૩૨ જ્ઞાનીની સંગ સારીરે.	...	...	...	૧૮
૩૩ પત્થરના નાવે ખેશીરે.	...	...	...	૧૯
૩૪ તત્ત્વ સ્વરૂપી અલખ બ્રહ્મતું.	...	...	...	૨૦
૩૫ પ્રભુજી તુમ દર્શન સુખકારી.	...	...	...	૨૦
૩૬ સ્વપ્ના જેવી દુનીઆદારી.	...	...	...	૨૧
૩૭ અલખ અગોચર નિર્ભય દેશી.	...	...	...	૨૧
૩૮ એસા સ્વરૂપ વિચારો હંસા.	...	...	...	૨૨
૩૯ પરમ પદ પરખે તો સુખ મળે.	...	...	...	૨૨
૪૦ વીર પ્રભુ બહાદારે મારા.	...	...	...	૨૨
૪૧ માયા ન મુરખ તારીરે.	...	...	...	૨૩
૪૨ પરખીને લેજો નાણુરે.	...	...	...	૨૪
૪૩ જગો જોગી અલખ સ્વરૂપી.	...	...	...	૨૫
૪૪ અરે જીવ પામર પ્રાણીરે.	...	...	...	૨૬
૪૫ પરમ પ્રભુ ઘટ અન્તરમાં ભાવો.	...	...	...	૨૬
૪૬ ગુરૂગમથી ભાઈ જ્ઞાન ગ્રહો તુમ.	...	...	...	૨૭
૪૭ તારો આતમરાય.	...	...	...	૨૭
૪૮ મુરખ જીવડા કાંઈ ન સમજ્યો.	...	...	...	૨૮
૪૯ જોધ જોધને જોધ મેં લીધું.	...	...	...	૨૮
૫૦ સુગુણુ સ્નેહી સ્વામિ મહેલે પધારો.	...	...	...	૨૯
૫૧ ચેતન અનુભવ રંગ રસીજે.	...	...	...	૩૩
૫૨ ચેતન આપ સ્વભાવ વિચારો.	...	...	...	૩૩
૫૩ જ્ઞાની વીરલા કોઈ જગતમાં.	...	...	...	૩૪
૫૪ શાન્તિ સદા સુખકાર જગતમાં.	...	...	...	૩૫
૫૫ કોઈ ન કરશે પ્રીત ચતુર નર.	...	...	...	૩૫
૫૬ આનન્દ ક્યાં વેચાય ચતુર નર.	...	...	...	૩૬
૫૭ અમર પદ પરખી લેજોરે.	...	...	...	૩૭
૫૮ સદા સુખકારી પ્યારીરે.	...	...	...	૩૭

પદાંક.

પૃષ્ઠ.

૫૯ ઉડો ચેતન આજમ છડી.	પ્રભાતીયુ	૩૮
૬૦ અભિનન્દન નિન વદીએ	,,	૩૯
૬૧ શ્રી વીર સ્તુતિ (નીર જિનેશ્વર વદીએ)	,,	૩૯
૬૨ શ્રી મદ્ધુર સ્તુતિ (નમો નમો શ્રી મદ્ધુર)	,,	૪૧
૬૩ હમારો દેશ છે ન્યારો	૫૬,	૪૩
૬૪ ચેતાવુ ચેતી લેજેરે	,,	૪૪
૬૫ કુદ્યો શુ ફરે છે ફૂલી રે મૂખ્ય પ્રાણી	,,	૪૪
૬૬ કોઈ વિગ્યા પાવે હો જગમા	,,	૪૫
૬૭ આ જગ રૂવ્યા કેડી બાહુ.	,,	૪૫
૬૮ અલખ નિર્જન આતમ જ્યોતી	,,	૪૬
૬૯ જ્ઞાન કહો કેમ થાય મૂર્ખને	,,	૪૬
૭૦ અન્તગતા અગ્નિરે	,,	૪૭
૭૧ નેવાનુ પાણી મોભેરે	,,	૪૮
૭૨ આતમ ધ્યાનથીરે મતો મદા અગ્નિ રેરેવુ	,,	૪૯
૭૩ પાપ કર્મ બહુ ભારીરે નિન્દા .	,,	૪૯
૭૪ હવડા ફૂલી ફરે શુ કોક. .	,,	૫૦
૭૫ ચેતન ચેતો ચતુર સુગ્ધ વખત નહી જાય છે.	,,	૫૧
૭૬ તા નામ ન રૂપ લખાય	,,	૫૨
૭૭ જુઓ આ કાચી કાચાંરે	,,	૫૩
૭૮ ચેતાવુ ચેતન આગરે	,,	૫૩
૭૯ અગ્નિ આ જગતમા મોટીરે. .	,,	૫૪
૮૦ શ્રી વીર પ્રભુ અગમ હ્રિનેશ્વર	,,	૫૪
૮૧ અહો દૈવની ગતી ન્યાગી .	,,	૫૫
૮૨ ચેતન અનુભવ રટના લાગી	,,	૫૬
૮૩ માયામા મનહુ મોહુરે	,,	૫૬
૮૪ નેતા જોતા ચાલ્યા ગયારે	,,	૫૭
૮૪ પ્રભુ મનાવા પ્રભુ મનાવા	,,	૫૮
૮૫ સુવિધિ હ્રિનેશ્વર સાહિબ મેવા	સ્તવન.	,,
૮૬ મદ્ધ સ્વરૂપી માગે અન્તગ્યામી	૫૬	૫૯
૮૭ યા યગી વે મિદ્ધ મનાતન	,,	૫૯

પદાંક.

પૃષ્ઠ.

૮૮ જીવડા જાગીનેરે જોગી સંગે....	...	...	,,	૬૦
૮૯ જીવડા જાગમજે છે જ્યોતી તારી.	...	...	,,	૬૦
૯૦ જીવડા તું જાગીને જોજે ધર્મનેરે.	...	...	,,	૬૧
૯૧ ભજન કરી લે ભજન કરી લે.	...	...	પદ.	૬૨
૯૨ પ્રભુ ભજી તું પ્રભુ ભજી તું સદ્ગત કર નર દેહરે...			,,	૬૨
૯૩ ભજન કર મન ભજન કર મન.	...	...	,,	૬૩
૯૪ જીઓ ઝપાટો જીઓ ઝપાટો. ...	...	...	,,	૬૩
૯૫ પ્રીતમ મુજ શુદ્ધ જીદ્ધ અવિનાશી.	...	...	,,	૬૪
૯૬ ચેતન તારી ગતિ ન્યારી. ...	...	...	,,	૬૪
૯૭ પ્રીતમ મુજ કળહુ ન નિજ ધર આવે.	...	...	,,	૬૫
૯૮ પ્રિયા મમ છટકી ભટકી અટકી	...	...	,,	૬૫
૯૯ ભક્ષા મુજ અનુભવ અમૃત ભાવે.	...	...	,,	૬૫
૧૦૦ આતમ અપનો સ્વરૂપ નિહારો.	...	...	,,	૬૬
૧૦૧ મનવા એસી રમે કથું બાજી.	...	...	,,	૬૬
૧૦૨ ચેતન ચિદ્ધન સંગી રંગી. ...	...	...	,,	૬૭
૧૦૩ હંસા સોહં ચિન્મય ધ્યાવે. ...	...	...	,,	૬૭
૧૦૪ ચિદ્ધન સંગી ગુણગણ રંગી.	...	...	,,	૬૮
૧૦૫ આતમ અનુભવ કોઈકે પાવે. ...	...	...	,,	૬૮
૧૦૬ સગજી લે શાણા મન મેરા. ...	...	...	,,	૬૮
૧૦૭ અખલમ અજરામર અવિનાશી.	...	...	,,	૬૯
૧૦૮ ઝટ જાય જીવાની જીવ જોતો જરા.	...	...	,,	૬૯
૧૦૯ મહાવીર પ્રભુ સુખકારી સદા ...	...	...	સ્તવન.	૭૦
૧૧૦ અરે આ જીંદગાની મનુભવની એજે જાય છેરે.	...	...	પદ.	૭૦
૧૧૧ અરે ફૂલી ફોગટ ફરનારારે. ...	...	...	,,	૭૧
૧૧૨ પ્યારા નેમ પ્રભુ મુજ મન મન્દિરિયે પધારજોરે	...	...	સ્તવન.	૭૧
૧૧૩ મલ્લિજીન વંદીયે. ...	...	...	,,	૭૨
૧૧૪ એવોરે દિવસ તે મારો ક્યારે આવશે ...	...	...	પદ	૭૨
૧૧૫ ત્રિધાતમ સઝાય. ...	...	...	,,	૭૩
૧૧૬ વીરપ્રભુ સ્તવન (નમોવીર વિશ્વે) ...	...	...	,,	૭૫
૧૧૭ ચેતન ચતુરાધીપી શિવપુર મારગ ચાલજોરે.	...	...	,,	૭૫

પદાંક.

પૃષ્ઠ.

૧૧૭ શાન્તિનિન સતવન (જય જય શાન્તિ નિધુદ) ...	અવન	૭૫
૧૧૮ પગમપઃ પ્રેમી કોઈકે પાવે	૫૬	૭૬
૧૨૦ સખનન ધર્મ ધર્મ મુખ બોલે	૫૭	૭૬
૧૨૧ મોહ મોહ સોહ મોહ .. .	૫૭	૭૭
૧૨૨ શૂરાની ગતિ શૂરા જાણેરે ...	૫૭	૭૮
૧૨૩ બહુ લાગે ગુણિજન પ્યાઃ . .	૫૭	૭૮
૧૨૪ ધ્યાન મદ્ય મુખમર .	૫૭	૭૯
૧૨૫ કક્ષવલિ, ૧ ...	૫૭	૮૦
૧૨૬ દસા કોઈરે જણાવે જોગીડાછ ..	૫૭	૮૪
૧૨૭ પ્રેમીડા બનનાવેરે કોઈ મારે	૫૭	૮૪
૧૨૮ આ પ્રભુ બનનનુ યાજુ . .	૫૭	૮૫
૧૨૯ દસા હરદસ આપ વિચારે ...	૫૭	૮૫
૧૩૦ મખમે વીઃ પ્રભુ મુજ વહાવા ...	સ્તવન	૮૬
૧૩૧ જીવણ બૂલી મન્ય અગપ ...	૫૬	૮૬
૧૩૨ ચેતન સ્વાગથિયો મમાઃ ...	૫૭	૮૭
૧૩૩ મર! તુ આમોઆમે જાપ ..	૫૭	૮૭
૧૩૪ આતમ નિજ ધરમા તુ' આવ ..	૫૭	૮૮
૧૩૫ જીવણ દગ અવમર છે બેમ ...	૫૭	૮૯
૧૩૬ જીવણ દગ લગ તો ચેત ..	૫૭	૮૯
૧૩૭ મનડા આતમમા લય આવ ...	૫૭	૯૦
૧૩૮ હર ચેતન શિવપુઃ તૈવાગી ..	૫૭	૯૧
૧૩૯ મોહ માયામા ને લગણા ..	૫૭	૯૧
૧૪૦ અદ્ભુત તમાગા નાને રાગ ..	૫૭	૯૨
૧૪૧ મજો નરોપાપ શિવ પન્થનોરે ..	૫૭	૯૨
૧૪૨ ચેતન ચેતન નવે ધ્યાન ...	૫૭	૯૩
૧૪૩ રેખો અનરમા આતમાઃ ..	૫૭	૯૪
૧૪૪ અમાઃ અથગજોરે માયામા બૂલી ...	૫૭	૯૪
૧૪૫ મનો અનર અદમી આતમ દિપમા પ્યાવનેઃ ..	૫૭	૯૫
૧૪૬ ફુનીઆમા દોમઃ ફુને ..	૫૭	૯૫
૧૪૭ અનુભવ જીવણી ..	૫૭	૯૬

પદાંક.

પૃષ્ઠ.

૧૪૮ ચાર દિવસનું ચાંદરણું સંસારનું	...	...	૫૬.	૯૯
૧૪૯ ચેતી લે તું પ્રાણિયા.	...	...	,,	૧૦૦
૧૫૦ શ્રી મહાવીર સ્તવન (વીર છતેશ્વર વંદના)	...	...	,,	૧૦૧
૧૫૧ શ્રી વીર સ્તવન. (પરમ કૃપાળુ)	...	...	,,	૧૦૨
૧૫૨ કક્કાવલિ. ૨	...	...	,,	૧૦૩
૧૫૩ સદ્ગુરુ સ્તુતિ (સદ્ગુરુની શિક્ષા)	...	...	,,	૧૦૮
૧૫૪ સમાધિ પદ (અન્તરના અલગેલા)	...	...	,,	૧૦૮
૧૫૫ સહુ શક્તિના સ્વામી આતમ મદારા.	...	...	,,	૧૧૦
૧૫૬ જ્ઞાનાનન્દી તત્ત્વ સ્વરૂપી આતમા.	...	...	,,	૧૧૧
૧૫૭ ચિદાનન્દ ચેતનજી વહેણે જગજ્ઞે.	...	...	,,	૧૧૨
૧૫૮ સ્વામીને સેવક તું પ્યારા આતમા.	...	...	,,	૧૧૩
૧૫૯ જીવ આળ્યો અવસર આ જાય છેરે.	...	...	,,	૧૧૪
૧૬૦ જગતના ખેલ છે ખોટા.	...	...	,,	૧૧૫
૧૬૧ શાને તું કરે છે માયારે.	...	...	,,	૧૧૫
૧૬૨ જીવલડા પ્રભુ ભજીરે.	...	...	,,	૧૧૬
૧૬૩ ગાફલ ગર્વ કરીનેરે.	...	...	,,	૧૧૬
૧૬૪ સુખ દુઃખ આવે સહુના શીરે.	...	...	,,	૧૧૭
૧૬૫ અમોને તમો સમા જાતિ.	...	...	,,	૧૧૭
૧૬૬ વેપારી ઉપર (વ્યાપારી વેપારી મનહુ).	...	...	,,	૧૧૮
૧૬૭ જીવજડા જરેર જાવુંરે.	...	...	,,	૧૧૯
૧૬૮ મહાવીર સ્તવન. (ત્રિશલાના જયારે)	...	...	,,	૧૨૦
૧૬૯ મહાવીર દેવસ્તવન. (વહાલા ત્રિશલાનંદન)	...	...	,,	૧૨૦
૧૭૦ માનવલવ પામી સુખકારી.	...	...	,,	૧૨૧
૧૭૧ ભૂલી ભવ ભ્રમણા જાંજાણે.	...	...	,,	૧૨૨
૧૭૨ માઈ માઈ તમે શું કરોરે.	...	...	,,	૧૨૨
૧૭૩ ભકિત કરો ભગવન્તનીરે.	...	...	,,	૧૨૩
૧૭૪ પરમપદ પરમાતમ ગુણ ગાવુ.	...	...	,,	૧૨૪
૧૭૫ જાગીને જો તુ જીવડા	...	...	,,	૧૨૫
૧૭૬ પામર પ્રાણી ન પારખે.	...	...	,,	૧૨૫
૧૭૭ સેવો સદ્ગુરુ પ્રાણિયા.	...	...	,,	૧૨૬

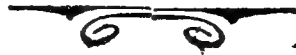
પદાંક.

પૃષ્ઠ.

૧૭૮ સન્ત (સન્ત મમાગમ દોહીયો)	,, ૧૨૭
૧૭૯ જય છે જય છે જય છે	,, ૧૨૭
૧૮૦ નમિજિન સ્તવન (નમિજિન બાળ૦) .	સ્તવન ૧૨૮
૧૮૧ સિદ્ધાયત્ર સ્તવન (શ્રી સિ૦ નયણ૦)	... ,, ૧૨૮
૧૮૨ ગુહલી (પદ્મભણી)	... .. ,, ૧૨૯
૧૮૩ દેખો દેહ દેશમગ્ધાહિ પરમદેવ આતમા...	... પદ ૧૩૦
૧૮૪ ભયા અનુભવ રગમહાધરે	... ,, ૧૩૧
૧૮૫ શૂરાની ગતિ શૂરા જાણે, .	.. .. ,, ૧૩૧
૧૮૬ મિતુડ હોકર કડી ભવાઇરે	... .. ,, ૧૩૨
૧૮૭ ધટ ખોળ્યા ખિન પાર ન આવેરે	... .. ,, ૧૩૨
૧૮૮ મુણુ નિજ દેરી બચન હયાગરે	.. .. ,, ૧૩૩
૧૮૯ ગુડ મહિમા (ગુડ વીના કોઈ જ્ઞાન ન પાવેરે)	,, ૧૩૩
૧૯૦ ગુડ જ્ઞાન શુ કડી તોડે	... .. ,, ૧૩૪
૧૯૧ કાઈ નિજ ગુર ધટમા ભુજે	.. .. ,, ૧૩૪
૧૯૨ આતમ તત્વ અનાદિરે	.. .. ,, ૧૩૫
૧૯૩ શ્રી વીર અવન (અનન્ત અનુપમ૦) .	,, ૧૩૫
૧૯૪ અવળી વાણી (પીપળાના ઝાડપર૦)	.. ૧૩૬
૧૯૫ લુટાનો મોળે દહાડેરે	.. .. ૧૩૬
૧૯૬ અજપા જાપે મુગ્ધાએ ચારી.	... .. ,, ૧૩૭
૧૯૭ આતમારે મન યાગ લાગીરે તારી પ્રીતડી વૈગમી	,, ૧૩૮
૧૯૮ આનમ દષ્ટિ નિજ ગુણુ સષ્ટિ .	.. .. ,, ૧૩૮
૧૯૯ મિદ્ધાયજી સ્તવન (મનના મનોરથ) .	.. સ્તવન ૧૩૯
૨૦૦ શ્રી શાન્તિ જિનેશ્વર વદના સ્તવન	.. ... ,, ૧૩૯
૨૦૧ ભન નગ ડોહડ મુજુ ધ્યાવે	આતમપ ૧૪૦
૨૦૨ દોન એયોગીયો નિયાદેરે આનમઅમર છે તે જ યોગપદ.	૧૪૦
૨૦૩ અમર્ય પ્રદેશી ક્ષેત્ર તાડ .	.. અધ્યાત્મક્ષેત્રનુ ૫૬ ૧૪૧
૨૦૪ અનખ લહેગે લાગીરે	.. યોગપદ ૧૪૨
૨૦૫ અવધટ ઘાટ એળગી દગને	... .. ,, ૧૪૨
૨૦૬ ગગન તપ્તપર ઝગમગ જગમી.	.. .. ,, ૧૪૩
૨૦૭ શ્રી સીમંધર સ્તવન (શ્રી સીમંધર આત્મી)	... સ્તવન ૧૪૪

૧૯૮ શ્રી વીર-સ્તત્ત્વનું (ચરમું જિનેશ્વર)	...	...	,, ૧૪૫
૧૯૯ અવધુત પક્ષપાત કેમ કીજે.	...	...	પદ ૧૪૬
૨૦૦ હિમતો દુનિયાએ ન ડરેજે.	...	...	,, ૧૪૬
૨૦૧ હિત-શિક્ષા (સુખદાયક હિતશિક્ષા)	...	...	,, ૧૪૭
૨૦૨ પતિવૃતા પ્રમદાના ધર્મો સાંભળો.	...	...	,, ૧૪૮
૨૦૩ સદાવિષે હિત શિક્ષા (સદામાં બટો છે.)	...	...	,, ૧૫૦
૨૦૪ પતિવૃતા સ્ત્રી વિષે હિત શિક્ષા. (સાચી શિક્ષા સમજી સ્ત્રીને સાનમાં)	...	...	૧૫૧
૨૦૫ સ્ત્રી ધર્મ વિષે હિત શિક્ષા. (શાણી સ્ત્રીને શિખામણ છે સહજમાં)	...	...	૧૫૨
૨૦૬ પુત્રીને માની શિખામણ (શિક્ષા આલીકાને માતા આપતી)	...	...	૧૫૩
૨૦૭ પુત્રને પિતાની શિખામણ (પિતા કહે છે પ્રેમ પાત્ર નિજ પુત્રને)	...	...	૧૫૪
૨૦૮ શિષ્યને સદ્ગુરુની શિક્ષા. (સદ્ગુરુ દેહે શિક્ષા.)	...	...	,, ૧૫૫
૨૦૯ પુરૂષના ધર્મ વિષે (સમજી નરને શિ.)	...	...	,, ૧૫૭
૨૧૦ લક્ષ્યાધિપતિયોને હિતશિક્ષા (હે લક્ષ્યાધિપતિઓ જગમાં શું રખ્યા)	...	...	૧૫૮
૨૧૧ આવકનું વર્તન (અધાણ ગંભીર આવક)	...	...	,, ૧૬૦
૨૧૨ વ્યવહાર ધર્મારાધન વિષે (સાચી શિક્ષા)	...	...	,, ૧૬૨
૨૧૩ મૂર્ખ વિષે (મૂર્ખની સંગત)	...	...	પદ ૧૬૩
૨૧૪ અવજો શું ચાલે ચેતન ચાલ શિવ વાટે	...	...	,, ૧૬૪
૨૧૫ મુસાફર જીવડા કાયાનો મહેલ નથી તારો.	...	...	,, ૧૬૪
૨૧૬ શૂરવીર સાધુ વ્રત પાળે છે તે ઉપર. (મુક્તિના પંથે.)	...	...	,, ૧૬૫
૨૧૭ પરખ્યાથી પ્રેમી સુરતામાં લય મને લાગી.	આત્મપદ.	...	૧૬૫
૨૧૮ ચેતનજી સમજો જુડી આ દુનિયાની બાજી.	...	...	પદ ૧૬૬
૨૧૯ જોધને જોયુ સગપણ દુનિયાનું કાચું.	...	...	,, ૧૬૬
૨૨૦ આત્મસ્વરૂપ કૃષ્ણનું ગાન. (રમજો રંજે કૃષ્ણજી)	...	...	,, ૧૬૭
૨૨૧ ચેતનજી ચેતો કોઈ ન દુનિયામાં તારું.	...	...	,, ૧૬૮
૨૨૨ હવે હું સમજ્યો જીનવર નામ એક સાચું.	...	...	,, ૧૬૮
૨૨૩ પ્રાતઃ મંગલમ્ (શ્રી સપ્તેશ્વર પાર્શ્વજી)	...	...	,, ૧૬૯
૨૨૪ આત્મજ્ઞાનપદ (જોધ જોધ મેં જગની બાજી)	...	...	,, ૧૭૦
૨૨૫ વૈરાગ્યપદ (ક્યાંથી આવ્યો)	...	...	,, ૧૭૦
૨૨૬ અવળી વાણી (અજળ તમાસો).	...	...	,, ૧૭૧

યોગનિષ્ઠજૈનાચાર્યશ્રીમદ્બુદ્ધિસાગરજીસુવિચારકૃતે

ભજન પદ સંગ્રહ.

ભાગ ૧ લો.

૧

કેશરીયા તીર્થ બહા ભારી, ભવિક તુમ પૂજો નગ્નારી,
શરણ એક રૂપલ પ્રભુ ધારી, કપટ ઓર નિદાકુ વારી કે૦
મવત ઓગણીશ બાસઠમે, વિભાપુગ્નો મધ,
દર્શન ક્રવા નીકળ્યોરે, આણી હર્ષ ઉમગ,
ગોક સહુ ચિતાને વારી, ગણી સબ મિથ્યા જગયારી કે૦ ૧
કૃષ્ણપક્ષછઠ મગલેરે, મામ રૂડા હે પોષ,
પ્રથમ જીનેશ્વર લેટીયારે, પાયા મન સતોષ,
ધર્મ હે ઉપયોગે ધારી, જિનાજા બાણી સુખકારી કે૦ ૨
હરિહર પ્રદ્ધા તુ ખરોરે, શિવશકર મહાદેવ,
દોષ અઠારે ક્ષય કર્યાં, સુગ્ધ કરતા સેવ,
ખુદા તુમ અકલગતિ ન્યારી, નિરજન પ્રદ્ધદશા તારી કે૦ ૩
અલવેસર અગ્નિહતજીરે, ચાર અતિશયવન્ત,
અજરામર નિર્મલ પ્રભુરે, સેવે સજ્જન સત,
અચલ તુજ જગમા બલિહારી, જિનેશ્વર બાણી જયકારી કે૦ ૪

તુંહિ તુંહિ તું હું સ્મરે, વ્યઙ્ગિતથી હે ભેદ,
 પિંડમાં પરગટ પેળતાંરે, વર્તે ભેદાભેદ;
 લગી ઘટ રટનાકી તારી, જ્યોતકી હોવે ઉજ્યારી. કે૦ ૫
 અલખ અરૂપી તું પ્રભુરે, બુદ્ધિસાગર ધાર,
 કર્મ શત્રુકું જીતીએરે, કરી કેશરીયાં હાર;
 ધરી ઘટ ધ્યાન દશા સારી, લહો ઝટ મુક્તિ વધૂ પ્યારી. કે૦ ૬

૨

ચરમ જિનેશ્વર અતિ અલવેસર, સખી હું નિશદિન ધ્યાઉંરે;
 પરિપૂર્ણ સ્યાદ્રાદરૂપી, સખતનયોથી વિચારે. ચરમ૦ ૧
 શુણુ અનંતા અજ અવિનાશી, કાર્ય ફલે લિન્ન ગ્રહીએરે,
 તેમ પર્યાય અનન્તા આતમ, સમયે સમયે વહીએરે. ચરમ૦ ૨
 અસ્તિતા પરદ્રવ્યાદિકની, સમયે સમયે અનન્તીરે;
 ચેતનદ્રવ્યે નાસ્તિતા તસ, સત્યપણે તે વહન્તીરે. ચરમ૦ ૩
 યદિ નાસ્તિતા વર્તે નહીં તો, પરપરિણામી હોયરે;
 આતમ અસ્તિતા પરમાં વર્તે, નાસ્તિરૂપે અવલોયરે. ચરમ૦ ૪
 અસ્તિ નાસ્તિતા સમયે સમયે, આતમદ્રવ્યે ધરીએરે;
 કર્મ વર્ગણા લિન્ન વિચારી, નિજશુણુને અનુસરીએરે. ચરમ૦ ૫
 શુણુ પર્યાય અનન્તા તેથી, લિન્ન ન આતમ ક્યારેરે;
 લિન્નાલિન્નસ્વરૂપે વર્તે, નિર્મલ નિશ્ચય ધારેરે. ચરમ૦ ૬
 પૂર્ણકર પરમાતમ પ્રેમે, મનમંદિરમાં સ્મરીએરે;
 બુદ્ધિસાગર અવસર પાકર, લવજલસાગર તરીએરે. ચરમ૦ ૭

૩

॥ રાગ સોરઠ. ॥

વીર જિનેશ્વર વચન મુધારસ, પીતાં અવિહુડ પ્રીત જગીરી;
 મિથ્યા પરિણુતિ ભ્રમણા લાગી, સુરતા વીર પદ જાય લગીરી. સ્ત્રી ૧

અજ અવિનાશી અટલ અનાદિ, આત્માસખ્ય પ્રદેશપણેરી,
 નિર્મલ શુદ્ધ સનાતન શાશ્વત, પ્રતિપ્રદેશે શક્તિ ઘણેરી વીર ૨
 આતમવીર્ય અનતુ ધાગક, આવિર્ભાવપણે જે ગહેરી,
 વીરનામ જિનવગ્નુ જાણે, ઘટ ઘટ શક્તિ નિત્ય લહેરી વી ૩
 તિરોલાવ નિજશક્તિ પ્રગટે, અસ્તિનાસ્તિ સ્વાદ્વાદમયીરી,
 અલખ અગોચર અજરામરવગ, વીર વીરતા પ્રગટ ભઈરી વી ૪
 સમયે સમયે નિજઋદ્ધિ અનન્તિ, રતનત્રયી થઈ શુદ્ધ છતીરી,
 ચેતના પગટ દો ઉપયોગે, વર્ગ રહિત અપવર્ગ ગતિગી વી ૫
 પ્રતિપ્રદેશે કર્મવર્ગણા, લાગી અનન્તિ દગ ગઈગી,
 પટ કાગક શુદ્ધા ઘટ પ્રગટ્યા, સ્થિતિ આદિ અનન્ત થઈગી વી ૬
 તેહીજ વીરપણુ સુજમાહી, બ્રાન્તિ બ્રમણા દગ કરીરી,
 બુદ્ધિસાગર ધ્યાતા પ્રગટે, સત્તા વીર મમાન ખરીરી વીર ૭

૪

નિર્મલ ક્ષાયિકચેતના, ચિદાનન્દ શુણ્ધધામ,
 આતમ મો પરમાતમા, અનન્તશુણ્ધ વિશ્રામ ૧
 મમય સમય નિજરૂપમે, શક્તિ અનત સદાય,
 વિણુશે નહિ કે કાળમા, ચિદ્ધન ચેતનગય ૨
 જ્ઞેય ત્રિકાલિક વસ્તુનુ, ભાસન નિજમા થાય,
 ઉત્પત્તિ સ્થિતિ વ્યયતણી, મત્તા નિજ વર્તાય ૩
 શોધક શોધે અન્ય કા, અસત્ ન ઉપજે ભાય,
 ઉપાદાન પટ કારકો, ઘટ ઘટમા વર્તાય ૪
 ચિત્ત સ્થિર ઉપયોગતા, લાગે નિજપદમાદ્ય,
 અવર કોઈ ભાસે નહીં, નિશ્ચય ચગણુ તે ત્યાય ૫
 જ્ઞેયરૂપ ભામે સદુ, જ્ઞાનશુણે નિજ કાજ,
 દર્પણમા અવશાસતા, ઉદાસીનતારાજ. ૬

ખાવે પીવે સહુ કરે, પણ તદ્દરૂપ ન થાય, ઉદયિક ભાવે ભોગ પણ, લિપ્તપણું વર્તાય.	૭
વિઘટે શ્રેણિ વિકલ્પની, અથવા જો વર્તાય, તોપણ તેથી લિપ્ત તે, ભેદજ્ઞાન ત્યાં પાય.	૮
કરો કલ્પના કોટિ પણ, અગમ્ય નહિ કલ્પાય, સોડહં સોડહં ધ્યાનથી, ભેદભાવ મિટ જાય.	૯
શાસ્ત્રો પણ શાક્ષી ભરે, જ્યાંથી પ્રગટયાં એહ, સિદ્ધાચલ સમરો સદા, નિશ્ચય ગુણગણગેહ.	૧૦
અસંખ્યપ્રદેશી આત્મા, ધ્યાવો ગાવો ભાઈ, અનુભવીએ ભોગવ્યું, એ પદ સ્થિરતા લાઈ.	૧૧
ક્ષણ ક્ષણમાંહિ સમરીએ, આત્મ સદા સુખદાય, આત્મભરામે મન રમે, શુદ્ધજ્ઞાન પ્રગટાય.	૧૨
સદ્ગુરૂ સંગત હીનતા, બાહ્યાચાર પ્રધાન, અન્તરદૃષ્ટિ શૂન્યતા, બહિરાતમપદસ્થાન,	૧૩
જેને જેવી યોગ્યતા, જાણે તેવું જીવ; સમજી સત્યસ્વરૂપમાં, રમજો ભવિ સદીવ.	૧૪

૫

બગડે તે સુધરેનહીં, સુધરે નહી તે બગડે; આપોઆપ સ્વભાવમાં, મૂરખ મનતો ઝઘડે.	૧
શુદ્ધસ્વરૂપી ચેતના, નિશ્ચયભાવે ભજે; આપોઆપ સ્વભાવમાં પરમાતમપદ મજે.	૨
જેનું હશે તે ભોગવે, સ્થિરતા એહવી જડે, આપો આપ સ્વભાવમાં, પરપરિણતિ ત્યાં રડે.	૩
શુદ્ધબુદ્ધ અવિનાશિની, શ્રદ્ધા શુદ્ધિ ઠરે, ખોલેચાલે સહુ કરે, પણ નહિ મૂલથી ફરે.	૪

અમૃત આસ્વાદ્યા પછી, કેણુ છાશ આલડે,
 અનુભવ વાતો અટપટી, તે પાત્રતામા પડે ૫
 અસ્તિ નાસ્તિ સત્તામયી, ધ્રુવઆતમ તુ સ્મરે,
 લિપ્ત નથી તેથી કદા, ફેગટ કયા તુ કરે ૬
 ધ્રુવની તારી તેથી ચારી, અનેકાન્તથી કરે,
 ક્ષાયિક શુદ્ધસ્વરૂપ પામી, અજગમઃ ચર્મ ઠરે ૭
 વસ્તુ તારી પાસ છે પણ, શોધતાં તે મળે,
 મદ્ગુરૂના મગ યોગે, મહેનત લેજે વળે ૮

૬

શ્રી શાન્તિ જિન અલખ અગોચર, દીનાનાથ દયાળુ,
 દિનમણિ દીનોદ્ધાત્ક દીનપર, કર્ણા કળ્લે કૃપાળુ
 મોગ સ્વામીરે લવપાયોધિ તારે ૧

ક્રોધ કપટથી મનહુ મેલુ, આહુ અવળુ ભટકે,
 તુજશુણુ ધ્યાન કરતા સાહિબ, સટક દધને સટકે મોગ ૨
 મોહ પ્રમાદે આયુધ્ય ગાળુ, લીધા વ્રત નવી પાળુ,
 ઠહાપણના દનીયામા હુલી, દીધુ મવગ તાળુ મોગ ૩
 હુનિયાદારી ફગ ન કીધી, પાપે કાયા પોપી,
 દગા પ્રપન્થો નિશદિન કરતા, બનીયો ભારે દોષી મોગ ૪
 સાથો માહિબ નિગ્મી નયણે, ગગલુ અધુ સુખકારી,
 દોષને ટાળી પાપ ખખાળી, યાશુ નિજશુણુ ધારી મોગ ૫
 મેવા ભક્તિ નિશદિન કરશુ, તુજ આણા શિર ધરશુ,
 બુદ્ધિસાગર અવમગ પાકર, અજગમઃ ચર્મ ઠરશુ મોગ ૬

૭

માનમાયાના કુન્દાનરે-એ ગગ

જગ ભુઓ અન્તગ્મા તપામીરે, લ્યા ચોલે છે આત્મ પ્રકાશી,
 માન ગાનને ક્રિયા છે દામીરે, એક અવિનાશી એક છે વિનાશી જગ

જ્ઞાન ચોદ્ધોને ક્રિયા છે કટારી, જ્ઞાન શાશ્વતપદવાગ્રી,
 જ્ઞાનદિવાકર ક્રિયાપતંગીયું, દષ્ટાન્ત વિશ્વવિલાગ્રીરે. જ.૨૧૦ ૧
 વિના આત્મજ્ઞાન ક્રિયાએ ઘહેલો, દેખી આવતહું હાંગ્રી;
 સમજણુ ણિન શું કરશે ણિચારા, ગળે દે છે પોતાને તે કાંસ્રીરે. જ.૨૧૦ ૨
 જ્ઞાની ગીતારથ શાસન ઘોરી, જ્ઞાને સકળ સુખરાશી;
 બુદ્ધિસાગર પદ જ્ઞાનીનાં સેવો, હું તો જ્ઞાનીને દઉં છું શાખાશીરે. જ.૩

૮

અરે જીવ શીદને કંપના કરે-એ રાગ.

અનુભવ આતમનો જો કરે, તદા તું અજરામર થઈ ઠરે;
 દેહ દેવળમાં ઉઘ્યા દેવને, ઘડી નહીં સુખ અરે;
 સુરતા ઘટે ઉઘ લાગે, જાગે દેવ દુઃખ હરે. તદા તું ૧
 ત્યાગે ન જલ જથું માછલું ભાઈ, તેમ ગુણ નિજ વરે;
 અલખ અવિહત આતમાની, દશા કળૂ નહિ ફરે. તદા ૨
 પાર્શ્વમણિસમ ધ્યાન તારું, સિદ્ધ બુદ્ધતા વરે;
 પરમપ્રજ્ઞ સ્વરૂપ પામી, નામરૂપ નહિ ધરે. તદા ૩
 ગાડીમાંહિ બેશીને ઝટ, ચાલજે નિજ ઘરે;
 સારથી મનહું અશ્વઘન્દ્રિય, સાચવે સુખ સરે. તદા ૪
 છેલ્લી બાજી જીતી લે ભાઈ, માયાથી શીદ મરે;
 બુદ્ધિસાગર ચેત ઝટપટ, ચેતના કરગરે, તદા ૫

૯

અરે જીવ શીદને કંપના કરે-એ રાગ.

જીવલડા ઘાટ નવા શીદ ઘડે, પલકની ખખર તને નહિ પડે,
 માયાથી મસ્તાન થઈ અરે, દુર્ગતિ રડવડે;
 સદ્ગુરુનો સંગ કરે ભાઈ, મારગ સાચો જડે. પલક ૧

જેહુધરે ઘડીયાલ વાળે, નોખત ગડ ગડ ગડે, તેહ ઘરે જો કાગ ઉડે ભાઈ, ગીધયુથ આથડે	પલક૦ ૨
મોહ મદિરા પીને મર્કટ, ફૂદી છાપરે ચડે, મનડુ મર્કટ થાય વગતો, મુક્તિપુરી જઈ અડે	પલક૦ ૩
કર પ્રીતિ પરમાત્મસાથે, ફેગટ કયા આથડે, બુદ્ધિસાગર આતમધ્યાને, તુજને નહિ કો નડે	પલક૦ ૪

૧૦

ગગ ઉપરનો

મૂઝખ મન માફ માફ શીદ કરે, ફેગટ લવબ્રમણા કરતો ફરે, તાફ ધાર્યું વાતુ હોય તો, ઇચ્છાવિષ્ણુ કેમ મરે, પાપની પેઠો ભરીને પાપી, મરી નગ્ક અવતરે	ફેગટ૦ ૧
મરણ કાળ જળ આવે પાસ તળ, હાય હાય ઉચ્ચરે, હાય ધમતા જાયે પગલવ, ઠામ જી નહિ ઠગે	ફેગટ૦ ૨
માહ્યની ઋદ્ધિ તાગી જાણી, બ્રમણા ભાઈ પગિહરે, બુદ્ધિમાગર આતમધ્યાને, વહિત કાગલ મરે	ફેગટ૦ ૩

૧૧

મનમામાલિનીએ જીવે ગોગખ-એ ગગ

નિર્ભય દેગનારે વાગી આતમ, પડે શુ માયા જાળમા, અમખ્યપ્રદેશીદેશ તારો, નિગકાર ગુણવાનજી, જગ મગ્ણ નહીં દેશમા તે, નિશ્ચલમુખનુ ઠાણ	નિર્ભય૦ ૧
રોગ શોગ વિયોગ નહીં જ્યા, મમતાને અભિમાનજી, પ્રતિપ્રદેશે મુખ અનતુ, સમતા અમૃત પાન	નિર્ભય૦ ૨
જ્ઞાનગુણથી દેશમા નિજ, ભાસે સર્વપદાર્થજી, નિત્ય અવિચલ દેશ તારો, શુદ્ધ એ પરમાર્થ	નિર્ભય૦ ૩

જ્યોતિમાંહી જ્યોત પ્રગટી, કરતાં દેશનું ધ્યાનજી;
અનુલવવાશી ઝોળજ્યોતો, આંખું નિજપદ લાન. નિર્ભય૦ ૪
ભમો શું માયા દેશમાં ભાઈ, નહીં જ્યાં સુખનો લેશજી;
બુદ્ધિસાગર ચેતીલ્યો ભાઈ, પામી અવશર ખેશ. નિર્ભય૦ ૫

૧૨

રાગ ઉપરનો.

નિર્ભય બ્રહ્મરૂપી તું સદા છે, શોધતો ક્યાં અન્યમાં;
ઉપાદાન કારણથકી નહીં, લિન્ન તું કેા કાલમાં,
શુદ્ધમારગ ઝોળખીને, ઉવટ મારગ મા ચાલ. નિર્ભય૦ ૧
ઝાંઝવાના પાણી જેવી, જૂઠી માયા જળજી;
બ્રમણમાંહી ભૂલી બહાલમ, ધૂલી શિર મા ડાલ. નિર્ભય૦ ૨
સૂરજ વાદળ વીંટીયો પણ, કદી નહીં બદલાયજી;
ધ્યાનવાયુ યોગે તારું, શુદ્ધરૂપ પ્રગટાય. નિર્ભય૦ ૩
આપોઆપ વિચાર હંસા, સોડહં સોડહં ધ્યાનજી;
બુદ્ધિસાગર આતમા સો, સિદ્ધ બુદ્ધ લગવાન. નિર્ભય૦ ૪

૧૩

રાગ સોરઠ.

સાધુભાઈ સમરસ અમૃત પીવો, જન્મ જરા મરણાદિક વારી,
સાદિ અનંતસ્થિતિ જીવો. સાધુ૦ ૧
અસ્તિનાસ્તિ સ્યાદ્વાદસ્વરૂપી, અનેકાંત મત સમજો,
શુણ્વપર્યાય સ્વરૂપ વિચારી, આતમદ્રવ્યે રમજો. સાધુ૦ ૨
પંચદ્રવ્યથી લિન્ન વિચારી, પર ઉપયોગ ન દીજો;
પક્ષાષ્ટક સોડહંપદ સમરો, અનહદ આનંદ લીજો. સાધુ૦ ૩
ચારનિષ્કેપે ચરણ વિચારી, નિજપદ સ્થિરતા કીજો;
ભય અંચળતા પરચાહકતા, તેથી દૂર રહીજો. સાધુ૦ ૪

પંડજ જલથી રહે જેમ ન્યારૂ, તેમ પરપુષ્કલ ન્યારો,
અતરૂદ્ધિ સદા સ્થિરતામા, મો પરમાત્મ ધ્યાગે. સાધુ૦ ૫

નિર્મલ નિશ્ચય નિત્ય નિયામક, સાત નયે જેહ જાણે;
બુદ્ધિસાગર આતમરાંયા, મો અદતે ગુણકાણે સાધુ૦ ૬

૧૪

મનમામાલીની—એ ગગ.

અનુભવ આતમાની વાત કરતા, લહેરી સુખની આવશે,
રોગી નહીં તુ ભોગી નહીં તુ, જાડો નહીં તલભાગળ,
દેહમા વસિયો માયા ગસિયો, અનુપયોગે ધાગ અનુભવ૦ ૧

તુજથી સહુ શોધાય બહાલા, આદિ નહીં તુજ અતલ,
માયામા મસ્તાન યઇ તુ, લાખયોગશી લમત અનુભવ૦ ૨

પરસ્વભાવે ભાન ભૂલી, ક્યોં નહીં એક કામળ,
પાદ હેઠળ ઋદ્ધિ પરગટ, દેખે નહીં દુષધામ અનુભવ૦ ૩

દૈવ સાહિબ રીઝીને તને, આપી નગ્ની દેહલ,
સાધ્ય મિદ્ધિ સાધી લે તુ, માગ્યા વગ્શ્યા મેહ અનુભવ૦ ૪

મેડહ મેડહ ધ્યાનયોગે, જાગે આતમ જ્યોતલ,
બુદ્ધિસાગર ભાનું પ્રગટે, થાય ભુવન ઉઘોત અનુભવ૦ ૫

૧૫

અલખ દેશમે વામ હમાગ, માયાનં હમ હ ન્યાગ,
નિર્મલ જ્યોતિ નિરાકાર હમ, હૃદયમ હમ ધ્રુવકા તાગ અ૦ ૧

મુગ્તા મગે ક્ષણ ક્ષણ ગ્હેના, દુનિયાદાગી કગ કગણી,
મોહલપકા ધ્યાન લગાના, મોશ મહેલકી નિન્મગણી અ૦ ૨

પદના ગણના સળદી જૂઠા, જળ નદી આતમ પીછાના,
વગ વિના કયા જાન તમાસા, લુણ્ણિન ભોજનકા ખાના. અ૦ ૩

આતમજ્ઞાન વિના જન જાણો, જગમાં સઘળે અધિયારા;
સદ્ગુરુસંગે આતમધ્યાને, ઘટલિંતરમે ઉજ્યારા. અ૦ ૪

સખસેં ન્યારા સખ હમમાંહિ, જ્ઞાતા જ્ઞેયપણા ધારે;
બુદ્ધિસાગર ધન ધન જગમેં, આપ તરે પરકું તારે. અ૦ ૫

૧૬

દેખો ભાઈ મહા વિકલ સસારી—એ રાગ.

અનુભવ આતમ વાતો કરીએ, સદ્ગુરુસંગે જ્ઞાન વિચારી;
પરપરિણતિ પરિહરીએ..... અનુભવ૦ ૧

મારું તારું પરમાં માની, લવજલધિ કેમ તરીએ ?
પ્રતિપ્રદેશે કર્મવર્ગણા, વાર અનંતી વરીએ. અનુભવ૦ ૨

આચ્છાદિત આતમની ઋદ્ધિ, ભૂદ્યો લવજલ દરીએ;
ઉત્પત્તિ સ્થિતિ વ્યયને વિચારી, અંતર દષ્ટિ ધરીએ. અનુભવ૦ ૩

નયનિક્ષેપે આતમ જાણી, કઠિન કર્મ નિર્જરીએ;
બુદ્ધિસાગર અચળ મહોદય, શાશ્વત શિવપદ વરીએ. અનુભવ૦ ૪

૧૭

નિશાની કહા બતાવું રે—એ રાગ.

નગુરાનો સંગ ન કીજે રે, સંગતથી ગુણ જાય;
કોળાની સંગત થકી રે, વાસ કણીકનો જાય;
ગંગાજલ જલધિ મળ્યું રે, તુરત ગુણ પલટાય. નગુરા૦ ૧

સડેલ પાનના સંગથી રે, શુભપાન વિણુશાય.
કાગ સંગથી હંસલો રે, મૃત્યુ અવસ્થા પાય. નુગરા૦ ૨

સંગત જેવી પ્રાણીને રે, તેવો તે થઈ જાય;
વેશ્યાની સંગત થકી રે, વિષયે મન લલચાય. નગુરા૦ ૩

સત્ય તત્વ સમજે નહીં રે, સત્યમાર્ગ અજ્ઞાન;
આપસતિએ ચાલતા રે, બુદ્ધિહીન નાદાન. નગુરા૦ ૪

સંગત તેની વારીએ રે, કરીએ સફુરૂ સંગ,
 શસ્ત્રોથી પણ સગનો રે, ચોલ મજીઠ સમ રગ નગુરાં ૫
 પ્રેમે સગતિ પારખી રે, કરીએ મનવિશ્વાસ;
 ખુદ્ધિસાગર ટેકથી રે, રહીએ સફુરૂપાસ નગુરાં ૬

૧૮

નિશાની કહા બતાવુ રે—એ રાગ.

સુશુરાની સગત કીજે રે, સગતથી શુભ થાય—
 પાર્શ્વમણિના સગથી રે, લોહ-તે ઝોનુ થાય,
 ધ્યણ લમરી સગથી રે, લમરીનુ પદ પાય સુશુરાં ૧
 સુસગતથી શુભ વધે રે, દોષો દૂરે જાય,
 જ્ઞાન્તિ શ્રમણા સહુ ટળે રે, સત્યરૂપ પ્રગટાય સુશુરાં ૨
 જમણામા હુનિયાં ફરે રે, માને હુ ખમા સુખ,
 સ્વપ્ન બુખલડી 'લક્ષ્મી' રે, ક્યાથી ભાગે જુખ સુશુરાં ૩
 યથામતિ રૂચિયકી રે, જેવી સંગત થાય,
 તન્મયવૃત્તિ ફેરથી રે, શુદ્ધજ્ઞાને ન ગ્રહાય સુશુરાં ૪
 હુર્લભ દેવ આરાધના રે, હુર્લભ સફુરૂસેવ,
 મફુરૂમેવન ભક્તિથી રે, પામો અમૃતમેવ સુશુરાં ૫
 જેની જેવી ચોખ્ખતા રે, તેવો આપે જોધ,
 ખુદ્ધિમાગર સેવીએ રે, સફુરૂની કરી શોધ સુશુરાં ૬

૧૯

મોવે સોવે મારી જેન ગુમાલ—ગગ પીલુ

પરધટ ભટકત સુખ ન સ્વામી, વિનતિ ચમજ સુજ અતર્યામી,
 કાલ અનાદિ ભટક્યો બહાલમ, સ્વપ્નામા પણ સુખ ન દીકુ,
 અશુદ્ધપુણિનિ કારણ એમજ, જ્ઞાન્તિથી મનમાને મીકુ ૫૦૦ ॥૧॥

ઢાળ અનાદિ પડ્યા નવી છુટે, નિર્મલ નિજધન ચોરો લુટે;
 આત્મિક સહજ સ્વભાવ જો પ્રગટે, ચેતન શક્તિ સહજ વિખૂટે પરં ॥૨॥
 ક્ષાયિકપન્થક લખિલોગી, યોગી પણ જે સહજ અયોગી;
 સ્થિતિ સાદિ અનન્ત વિલાસી, આર્વિર્ભાવે શુદ્ધપ્રકાશી. પરં ॥ ૩ ॥
 ધ્યાતાં નિર્મલ ધ્યાનપ્રભાવે, નિજધર સાહિય ક્ષણમાં આવે;
 બુદ્ધિસાગર અવસર પાકર, ધ્યાનાનંદી પદ નિજગાવે. પરં ॥ ૪ ॥

૨૦.

આશાવરી—રાગ.

અવધુત્ અનુભવ પથ કોઈ રાગી, દષ્ટિ અન્તર જસજગી. અવં
 જલપંકજવત્ અન્તર ન્યારા, નિદ્રાસમ સંસારા;
 હંસ અંચુવત્ જડ ચેતનકું, લિન્ન લિન્ન કર ધાર્યા. અવં ૧
 પુદ્ગલ સુખમે કબહુ ન રાચે, ઉદાયક ભાવે લોગી;
 ઊદાસીનતા પરિણામે તે, લોગી નિજ ધન યોગી. અવં ૨
 ક્ષાયોપશમિકભાવે મતિશ્રુત—, જ્ઞાને ધ્યાન લગાવે;
 આપહિ કર્તા આપ અકર્તા, સ્થિરતાએ સુખ પાવે. અવં ૩
 કારક ષટ્ ઘટ અન્તર શોધે, પરપિરિણુતિકું રોધે;
 બુદ્ધિસાગર ચિન્મયચેતન, પરમાતમપદ બોધે. અવં ૪

૨૧.

અરે જીવ શીદનેકલ્પના કરે.—એ રાગ.

સુખ દુઃખ લોગવવાં જીવ પડે, કયું દૈવ ક્ષણમાં આવીને અડે.
 કનક કોટિ પ્રાપ્ત કરવા, કોઈક દ્વીપ સંચરે;
 વહાણમાંહી બેશીજતાં, અર્ધપંથમાં મરે. કયું ૧
 એક પિતાના પુત્ર બેને, જનની સાથે જણે;
 એક નિરક્ષર મૂર્ખ રહેવે, જ્ઞાની જગ એમ ભણે. કયું ૨

લુભ્ય આંખાકેરી લેવા, કોઈકે ઝાડે ચડે,
 આયુધ્ય અવધિ આવી હોય તો, પલકે માહિ પડે. કથુ'ં ૩
 ધનાઃ હોય તે થાય જીવડા, શીદને ચિન્તા કરે,
 બુદ્ધિમાગર આનમ ધ્યાને, વાન્નિછત કાન્ન મરે. કથુ'ં ૪

૨૨

નહિ અલખ લખ્યા કળુ જાવેરે, કોઈ અનુલવી મનમા ભાવે ॥
 મન વાણી કાયાથી ન્યાગ, નિગકાગ નિર્ધાગ,
 જાતિલિંગ વચન નહિ જામે, મોહિ સાહિજ દિલખ્યારારે કો' ૧
 મ્યાદ્રાદ મત્તાએ પૂગ, કોઈ ન વાતે અધુગ,
 કાયરસે તે ગહેવે દગ, પામે ચિદધન જનને શૂરાંરે કો' ૨
 ભેદજ્ઞાન ગ્વિ અન્તઃ પ્રગટે, મોહતિમિર સહુ વિધટે,
 આતમ તે પગ્માતમરૂપે, ઈયળ ભૂગ જ્યું ચટકેરે કો' ૩
 મદગુરૂસગે અમૃત પામી, ગેગ ગ્રોગ મહુ વામી,
 બુદ્ધિમાગર નિર્ભય ખેલે, ધ્યાને સદા નિર્નામીરે કો' ૪

૨૩

ગગ મોરુ.

માધુ ભાઈ અલખ નિઃજન મોડહ,
 પચ્ચભૂતથી ન્યાગ વર્તે, પૂછો અતઃ કોડહ માધુ' ૧
 ઉપાતીત સ્વરૂપી પગ્ગટ, રૂપાઉપ પ્રકાશી,
 સહજસ્વભાવે મમતા ધારી, અત્યાનદ વિલામી માધુ' ૨
 સખ ઋદ્ધિ ઘટ અતઃ તેગ, જોજત મિટત અન્ધેગ,
 અગમપથકા વામી હસા, શુ માને જગ મેગ માધુ' ૩
 એકકકુ એકમાહિ સમાવી, સ્થીઃ દષ્ટિથી ધ્યાવે,
 નિર્મલ નિર્ભય નિશ્ચય નિગ્મી, આપો આપ મુહાવે માધુ' ૪
 એક મિત્યા તળ સગકુ છાગ્યા, દુર્ધટ ઘાટ ઝોળધી,
 બુદ્ધિમાગર નિર્ભય ખેલે, મમતાનદ તરંગી માધુ' ૫

સાધુભાઈ ધ્યાન સમાધિ વરીને, આત્મસમાધિ પાકર પ્રેમે,
ભવ જલધિકું તરીને. સાધુ ૧

અસંખ્યપ્રદેશી આપોઆપે, સ્થિર ઉપયોગે લાસે;
સ્વપ્ન દશાસન સંસારે તળ, મનહું કળહું ન વાસે; સાધુ ૨
બાહિર વાસકું ત્યાગી અન્તર, શુદ્ધવાસમાં વસીએ;
અખેદપ્રવૃત્તિ નિર્ભયરૂપે, કરતાં લેશ ન ખસીએ. સાધુ ૩
અનુભવ દર્શન દૃષ્ટા પ્રાપ્તી, વીર્યોદ્ધાસ વિકાસે;
સહજ સ્વરૂપી રૂપારૂપી, જ્ઞાતાજ્ઞેય પ્રકાશે. સાધુ ૪
જ્યાં લેશ અંતર તત્ત્વ ન ધ્યાવે, ત્યાં લેશ સુખ નહિ પાવે;
અંતર શોધી બોધી પદ નિજ, સંત્યાનન્દ કહાવે. સાધુ ૫
નામયોગથી કાજ ન સીને, યું સાહિબ કયું રીએ;
સદ્ગુરુ સંગે રહીએ નિશદિન, અનુભવ ખ્યાલા પીને. સાધુ ૬
ષટ્ દર્શનકા ઝઘડા ભેદી, થાવે ત્રિધન વેદી;
છેદી કર્માણ્ડકા ઝઘડા, કળહું ન હોવત બેદી. સાધુ ૭
બૂઝો બૂઝો આતમપદકું, ભોગી પણ તે અભોગી;
બુદ્ધિસાગર શિવપદ સાધે, તો નિશ્ચયથી ચોગી. સાધુ ૮

સાધુભાઈ સમય સુધારસ પીને, અન્તર આતમ હીરો પરખી,
સુખકર તેહ ગ્રહીને. સાધુ ૧
શુદ્ધસ્વરૂપે રૂપારૂપી, નિત્યાનિત્ય વિલાસી;
પરપુણ્ણથી ન્યારો વર્તે, લોકાલોક પ્રકાશી. સાધુ ૨

અન્તર અખય ખળનો લારી, વર્તે છે સુખકારી,
લક્ષ્ય લગાવી લેવો લાઈ, સમજો નરને નારી સાધુ ૩

વેદક આતમ પણ નહિ વકતા, અનુભવ અતઃ ધારો,
એલે આતમ આપ સ્વભાવે, તો હોવે ભવપારો સાધુ ૪

જો સમજો તો સમજી લેને, મળીયું ઉત્તમ ટાણુ,
જેવું ઉત્તમ પડ્ડસ ખાણુ, તેવું શિવ વહુ આણુ સાધુ ૫

નિજપદ વાસી તુ અવિનાશી, છે તુ ગુણગણરાશી,
ખુદ્ધસાગર આતમધ્યાને, અગમગ જ્યોત વિલાસી સાધુ ૬

૨૬

એણી પેરે ધ્યાન ધરીજો, ઘટ અન્તર એણી પેરે ધ્યાન ધરીજો-હેજી ॥
મનકર વશમે ને તનકર કળજો, આતમરૂપ સમરીજો-હેજી,
આસન મારી આશા મારી, સમતાભાવ વરીજો ઘટ ૧

સ્થિર ઉપયોગકરી ધ્યાવોનર માહિલા, ચિત્ત પરમાનવી દીજો-હેજી,
અસંખ્ય પ્રદેશી પરમાતમ સો, પોતાના પગ રીજો ઘટ ૨

જિન કેમ દીન થાય અહે નિજ પદ તળ, અગમગ જ્યોતિ જગાવેરે હેજી,
ખુદ્ધસાગર નિર્ભયદેશી, સમજો તે નર પાવે ઘટ ૩

૨૭.

(ગમ—ઉપરનો)

એણી પેરે પ્રભુ સમરીજો, ઘટ અન્તર એણી પેરે પ્રભુ-સમરીજો-હેજી
ક્રોધ કપટ ડહાયાથી અલગા, ગગદેષ દૂર કીજો-હેજી,
ચિત્તવાગી પગ્માથી પ્રેમે, અન્તર સુગતા દીજો ઘટ ૧

અલગ અડધી અજગમ હુમ, સ્મગતા દિલ ઉજાગીરે, હેજી,
ધ્યાન કરતા ત્રિભુવન સાહિબ, આપે શિવમુખ લારી ઘટ ૨

અનુક્રમે યોગાભ્યાસ કરીને, જીવ શિવરૂપતા પાવેરે, હેજી,
ખુદ્ધિમાગર મમજો તેને, ભવબ્રમણા દૂર જાવે ઘટ ૩

ભયા અનુભવ રંગ મહારે-એ રાગ

- ગુરૂ વિના કોઈ તત્ત્વ ન પામે રે, ભટકત ભટકત દેશેા દેશે.
 જ્યાં ત્યાં ગુરૂની ખુદ્ધિ ધારી, વન્દન કરવા દોડે;
 દુષ્ટગુરૂનો સંગ કરીને ફોગટ માથું ફોડે. ગુરૂ ૧
- ઘોણું તેટલું દૂધ ગણીને, નિજ ખુદ્ધિથી ચાલે;
 આક ગોદૂધ લેહ ન જાણે, ચાલે ડાકડમાલે. ગુરૂ ૨
- અન્તર તત્ત્વ વિના જગમૂઠા, ગુરૂનું નામ ધરાવે;
 ભોળાજન ભરમાવી પોતે, દોડી દુર્ગતિ જાવે. ગુરૂ ૩
- સદ્ગુરૂ શ્રદ્ધાવિણુ આ જગમાં, કળુ ન આવે પારો;
 જ્યાં જ્યાં જાવે ત્યાં તે તેવો, એ મૂરખનો ધારો. ગુરૂ ૪
- આતમજ્ઞાની સદ્ગુરૂકેરા, ધરો મનમાં વિશ્વાસા;
 ખુદ્ધિસાગર આપસ્વભાવે, થાવે સદ્ગુરૂ દાસા. ગુરૂ ૫

૨૯

(રાગ ધીરાનો)

- દુનિયા છે દીવાનીરે, તેમાં શું તું ચિત્ત ધરે;
 જોને જરા જાગીરે, માયામાં મુંઝી શાને ફરે. દુનિયા. ૧
- દુનિયાદારી દુઃખ કરનારી, દૃષ્ટિ ફેરેફેર,
 જેવી દૃષ્ટિ તેવો તું છે, સમજે નહિ તો અન્ધેર;
 માયાના બાંધ્યા જીવોરે, કારજ કાળે કરગરે. દુનિયા. ૨
- દુનિયા જીતી નહિ જીતાશે તેમાં રાખે ચિત્ત,
 જશ અપજશમાં મન જો વર્તે, તો નહીં થાય પવિત્ત;
 જગત્લાન ભૂલેરે, કારજ સહુ સહેજે સરે. દુનિયા ૩
- ઘડીમાં સારો ઘડીમાં ખોટો, દુનિયા બોલે બોલ,
 ખોટાને સારો કોઈ કહેવે, કોણ કરે તસ તોલ;
 સમજીને સૌ સહેજુરે, કરશે જેવું તેવું ભરે. દુનિયા ૪

સ્વપ્ના જેવી દુનિયાદારી, દર્પણમા સુખ છાય,
 આત્મવિના પુદ્ગલમા ખેલે, સુખ કદી નહીં થાય,
 સમન્ને સમન્તુ શાણુરે, ચિદ્ધન અર્થી શાન્તિ વરે દુનિયાં ૫
 સૌથી ન્યારો ચિદ્ધન પ્યારો, અતર આતમ લેખ,
 પરમાતમ પગ્ગટ પોતે તુ, શુકલધ્યાને દેખ,
 બુદ્ધિસાગર સમજીરે, વળજે ચિદ્ધાનન્દ ધરે દુનિયાં ૬

૩૦

ગગ ધીરાતો

અનુલવી આવોરે, અનુલવ વાત કરો,
 માયાની ભૂલ લાગીરે, દેખાડો શિવમાર્ગ ખરો અનુ૦ ૧

અગ્નિ નયનવી મારગ જોતા, મારગ નાવે હાથ,
 ખાહિર નયણે મારગ જોતા, ભૂલ્યો ત્રિભુવનનાથ,
 માયાની મોજ મારીરે, તેને હવે અપહરે અનુલવી૦ ૨

ભૂલ્યો જૂલ્યો ભવમા લારે, ખરે દિવસ અધાર,
 અધારે અથડાણો ન્યા ત્યાં, લાખ ચોગશી મઝાર,
 આડો અવળો દોડ્યોરે, વિનતડી દીલ ધરે અનુલવી૦ ૩

ખાલુ પીલુ મન નવી લાવે, સમન્તુ તોપણ મૂઢે,
 મુજ મન કોઈ ન તુમ વિણ જાણે, એ અતરનુ શુઢે,
 ગપ્પા હાકી ગાયોરે, કારજ મુજ કો ન સર્થો અનુલવી૦ ૪

ન્યા ત્યા જાઈ પૂછુ તુજને, વિગ્લા જાણે તુજ,
 તુજ વિણ મદિર સુનું લાગે, પાડે ન કોઈજન મુજ,
 કુશુર્યો ઘેર્યોરે, અજાને હુ લડયડ્યો, અનુલવી૦ ૫

અનુલવીએ અનુલવ આપ્યો, અતગ્નયણે દેખ,
 બુદ્ધિમાગર અગમપન્થમા, મગ્ગા આતમ લેખ,
 સદશુરના સજેરે, સુક્તિસુખ સહેરે વરો અનુલવી૦ ૬

રાગ ધીરાના પદનો.

અજ્ઞાની અથડાણારે, સત્ય નવી સમજી શકે,
પોતાની હઠ પકડીરે, મનમાને તેવું બકે. અજ્ઞાની૦ ૧

સત્ય ન સોધ્યું અંતર નયણે, જડમાં માને ધર્મ,
ધર્મ મર્મનો ખ્યાલ કરે નહિ, બાંધે ઉલટાં કર્મ;
અંધારું અજવાળેરે, કહો કેમ ટકી શકે, અજ્ઞાની૦ ૨

જનનીયા જેમ વરવિના તેમ, જ્ઞાની વિના અંધ,
નાક વિના જેમ મુખ ન શોભે, અનુભવી વિણ તેમ પંથ;
છીપ રૂપા જેવીરે, આઘેથી જ્ઞેતાં ચગચગે. અજ્ઞાની૦ ૩

આપમતિ ત્યાં યુક્તિ ખેંચી, મતની તાણાતાણ,
કરતા કર્મ વધારે લોકો, સાત નયોના અજાણ;
જ્ઞાનીની આગળ આવીરે, કહો કેમ ટકીશકે. અજ્ઞાની૦ ૪

ભૂદયો કહેતાં ભૂલ ન ભાગે, પ્રગટે જ્ઞે ઘટજ્ઞાન,
ત્યારે ભ્રમણા બ્રાન્તિ ભાગે, આવે આતમસાન;
બુદ્ધિસાગર બોધેરે, અંતર સૂર અગમગે. અજ્ઞાની૦ ૫

૩૨

રાગ ઉપરનો.

જ્ઞાનીની સંગ સારીરે, સમજે મન નરનારી,
જંગમ કલ્પવલ્લિરે, જ્ઞાનીની સંગ નિર્ધારી. જ્ઞાની૦ ૧

પથર પથર રત્ન ન હોવે, યુગે યુગે નહિ દેવ,
ઠામ ઠામ નહિ કલ્પવૃક્ષ જ્યું, ત્યું જ્ઞાનીગુરૂ મેવ,
પાપ પલકમાં કાપેરે, દેખાડે શિવપુર બારી. જ્ઞાની૦ ૨

ઘટમાં પરમાત્મ દેખાડે, શાશ્વત સુખ ભંડાર,
અનુભવજ્ઞાને સ્થિરતા આપે, ભય અચ્છલતા વાર;
વાસના વિષ વારીરે, આપે પદ અણાહારી, જ્ઞાની૦ ૩

પાર્શ્વમણિથી બહુ ચઢીયાતા, જ્ઞાની સદ્ગુરુ મન્ત,
અર્પે આતમરૂપ બરોબર, કરી મિથ્યાત્વનો અત,
મિથ્યા ટેવ વારીરે, શુદ્ધપદે ચિત્ત દારી જ્ઞાની૦ ૪

મહાતીર્થ મહાદેવ મહેશ્વર, કરો જ્ઞાનીનો સગ,
આપોઆપસ્વરૂપે વર્તો, પામી અતુલવરગ,
બુદ્ધિસાગર બોધે રે, અતર ઘટ ઉગ્રચારી જ્ઞાની૦ ૫

૩૩

ગગ ઉપરનો

પત્યગ્ના નાવે બેસીરે, તરનાર દેણીપેરે તરે,
તેલ આશા રેતીરે, ખીલે કહો કેમ સરે પત્યગ્નો ૧

જલ વલોવો માખણ અર્થે, તે તો નિષ્ફલભય,
અજ્ઞાની કુશુરની સગે, તત્ત્વ કશુ ન જણાય,
અધાને દોર્યો અધેરે, ઠામ દેણીપેરે ઠરે પત્યગ્નો ૨

ખાવળીયાને ખાથ ભરો પણ, સરે ન કાર્ય લગાર,
દૂદાની કદી પાત ન બનશે, ખર લીડે પાપક સાર,
જોધને તમે જોજોરે, કુશુરઓ ધરોધરે પત્યગ્નો ૩

ખાગજળથી તૃપા ન લાગે, કુચકા ભક્ષે ભૂખ,
જુઓ વિચારી મનમા મમજી, ઉલટુ થાવે દુખ,
મટેલ શઠની સગેરે, કહો કોઈ કેમ મુધરે પત્યગ્નો ૪

આતમ કર્મ સ્વરૂપ ન જાણે, કાગળ કાર્ય સ્વરૂપ,
શુણ પર્યાય દ્રવ્ય નહિ જાણે, તે શું ટાળે ધૂપ,
તાડવૃક્ષ છાયારે, તાપ કેણી રીતે હરે પત્યગ્નો ૫

લિપ્તક ધરમા હન્તી બાધ્યો, ખાવે શુ જોગક,
બુદ્ધિસાગર એટીપેરે બોલે, કુશુર છે નાપાક,
મુશુરને મેવેરે પચમીગતિ પ્રાણી વરે પત્યગ્નો ૬

॥ રાગ સવૈયા. ॥

તત્વ સ્વરૂપી અલખ પ્રભુ તું, પરમાત્મ પરગટ પોતે,
 ઘટમાં વસિયો માયા વશથી, જડમાં નિજને શું ગોતે, તત્વ૦ ૧
 અજરામર અવિનાશી અરૂપી, આંખ મીંચકર અવધારો;
 રટના અવિહુડ પદની લાગે, તો હોવે ઘટ ઉજ્યારો. તત્વ૦ ૨
 અવિચલ અસંખ્ય પ્રદેશી આત્મ, ત્રિદ્વિધ ચેતન તું ખ્યારો,
 નિત્યાનિત્ય સ્વરૂપી જ્ઞાતા, અનેકાન્તમત નિરધારો. તત્વ૦ ૩
 પરમેષ્ઠીમય પરગટ પોતે, સમજ સમજ આત્મદેવાં,
 બુદ્ધિસાગર પ્રેમલાવથી, કરવી તેની દિલ સેવા. તત્વ૦ ૪

૩૫

અવસર ખેર ખેર નહીં આવે-એ રાગ.

પ્રભુજી તુમ દર્શન સુખકારી, તુમ દર્શનથી આનંદ પ્રગટે,
 જગજન મંગલકારી. પ્રભુજી૦ ૧
 તપ જપ કિરિયા સંયમ સર્વે, તુમ દર્શનને મોટે;
 દાન ક્રિયા પથ તુજ અર્થે છે, મળતો નિજધર વાટે. પ્રભુજી૦ ૨
 અનુલવ વિંણ કથની સહુ પ્રીતી, દર્શન અનુલવયોગે,
 ક્ષાયિકલાવે શુદ્ધસ્વલાવે, વર્તે નિજગુણલોગે. પ્રભુજી૦ ૩
 દેશ વિદેશે ઘરમાં વનમાં, દર્શન નહીં પામીજે;
 દર્શન દીઠે દૂર ન મુક્તિ, નિશ્ચયથી સમજીજે. પ્રભુજી૦ ૪
 ચેતનદર્શન સ્પર્શનયોગે, આનંદ અમૃતમેવાં;
 બુદ્ધિસાગર સાચો સાહિબ, કીજે લાવે સેવા. પ્રભુજી૦ ૫

અજપાનપે સુગતા ચાલી—એ ગગ

સ્વમા જેવી દુનિયાદારી, કદી ન તારી થાનારી;
 દષ્ટિ ખોલકર દેખો હુ સા, મિથ્યા સખ જગદ્રી ચારી સ્વમા ૧
 દર્પણમા પ્રતિબિમ્બ નિહાળી, સ્વાન બ્રાન્તિથી બહુ ભસ્યો,
 જૂઠીમાયા જૂઠી કાયા, ચેતન તેમા બહુ ધસ્યો સ્વમા ૨
 નિજ છાયા કૂપ જલમા દેખી, કદી કૂપે સિંહ પડ્યો,
 પગ પોતાનુ માની ચેતન, ચાર ગતિમા રડવડ્યો સ્વમા ૩
 છીપોમા રૂપાની બુદ્ધિ,—માની મૂઝબ પસ્તાયો,
 જડમા સુખની બુદ્ધિ ધારી, જ્યા ત્યા ચેતન બહુ ધાયો સ્વમા ૪
 કુટુંબ કબીલો મારો માની, કીધા કર્મો બહુભારી,
 અતે તારૂ થશે ન કોઈ, સમજ સમજ મન સસારી સ્વમા ૫
 જન્મ્યા તેતો જરૂર જાશે, અહીંથી અતે પગવારી,
 સમજ સમજ ચેતન મન મેગ, બુદ્ધિસાગર નિર્ધારી સ્વમા ૬

૩૭

રાગ ઉપરનો

અલખ અગોચર નિર્ભય દેશી, સિદ્ધ મમોવડ તુ ભાગી,
 અનુભવ અમૃત ભોગી હુ મા, અકલગતિ વતે તારી અલખ ૧
 અમખ્યપ્રદેશે દષ્ટિ દેકર, સ્વામોસ્વામે ઘટનગો,
 સ્થિગતા સમતા લીનતા પામી, ફરે પગ પગિણુતિ ત્યાગો અલખ ૨
 ભેદજ્ઞાનથી ભાવો ભવિકા, આતમ ગ્લનત્રથી સ્વામી,
 અભેદદષ્ટિ અતર લક્ષી, ધાવો ગિવપદ સુખગમી અલખ ૩
 ભાગ્યદયા પૂજુ જસ હોવે, આનમધ્યાને મન ભાગે,
 બુદ્ધિમાગર ધન્ય નગજગ, પ્રણમો મન્તો દિલગમે અલખ ૪

રાગ પ્રભાતિયાલ.

એસા સ્વરૂપ વિચારો હંસા, ગુરૂગમ શૈલી ધારીરે.
 પુરૂગલ રૂપાદિકથી ન્યારો, નિર્મલ સ્ફટિક સમાનોરે;
 નિજ સત્તા ત્રિહુંકાલે અખણિત, કળહુ રહે નહિ છાનોરે. એસાં ૧
 ભેદજ્ઞાન સૂર ઉદયે જાગી, આતમ ધંધે લાગોરે;
 સ્થિરદૃષ્ટિ સત્તાનિજ ધ્યાયી, પર પરિણમતા ત્યાગોરે. એસાં ૨
 કર્મબંધ રાગાદિક વારી, શક્તિ શુદ્ધ સમારીરે;
 ઝીલો સમતા ગંગાજલમેં, પામી ધ્રુવકી તારીરે. એસાં ૩
 નિજગુણ રમતો રામ લયો જળ, આતમરામ કહાયોરે,
 બુદ્ધિસાગર શોધો ઘટમાં, નિજમાં નિજ પરખાયોરે. એસાં ૪

૩૯

જીવલડા ઘાટ નવા શીદ ધડે-એ રાગ.

પરમપદ પરખેતો સુખ મળે, અનાદિ દુઃખની બ્રાન્તિ ટળે ॥
 શુદ્ધસ્વરૂપે લળે ચેતના, નિજધન નિજમાં મળે;
 સાધ્યલક્ષી આતમા થઈ, અકલપણે નિજ કળે. પરમં ૧
 ત્યાગી થઈને ત્યાગી લે તું, અવસર આવ્યો ફળે;
 બુદ્ધિસાગર જાગંતાં ઘટ, કર્મનું કશું નહીં વળે. પરમં ૨

૪૦

ખેતી પ્યારીરે મારી—એ રાગ.

વીર પ્રભુ બહાલારે મારા, લાગે મનમાં અતિશય પ્યારા. વીર;
 ત્રિશલા નંદનરે નાણી, પાંત્રીસ ગુણથી શોભે વાણી. વીરં ૧
 દુનિયાદારીરે ત્યાગી, આતમગુણથી પ્રીતિ લાગી, વીર;
 ત્રીશે વર્ષેરે દીક્ષા, લીધી જગજન કરવા શિક્ષા. વીરં ૨

કેવળ કમળારે પામ્યા, જન્મ જગદિક દુઃખડાં વામ્યા, વીગ,
બુદ્ધિસાગરે સેવા, ભાવે કળતા શિવસુખ મેવા વીર૦ ૩

૪૧

પરખીને લેજો તાણુરે-એ રાગ

માયા ન સુરખ તારીરે, શુ માને મારી મારી,
મારી મારી કરતા તારી, ઉમ્મર સહુ પરવારીરે
માયા ન તારી, માયા૦ ૧

રાવણુ સરખા રાજા ચાલ્યા, ચાલ્યા રક ભીખારીરે
માયા ન તારી માયા૦
જેની હાકે ધરણીમૂળે, તે પણ ચાલ્યા હારીરે
માયા ન તારી, માયા૦ ૨

હાપણુના દરિયામા ફૂલી, શિરપર ધૂલી હારીરે,
માયા ન તારી, માયા૦
કપટ કળામા કાળો થઇને, મારી પેટ કટારીરે
માયા ન તારી, માયા૦ ૩

નિર્ઘય નફૂટ નાગો થઇને, કીધી ચોરી જારીરે,
માયા ન તારી, માયા૦
દગા પ્રપચો પાખડ માડી, દોડ્યો નગકની જારીરે
માયા ન તારી, માયા૦ ૪

અભિમાનના તોરે ફૂલી, વાત ઝરી તકરારીરે,
માયા ન તારી, માયા૦
વાતવાતમા લડી પડ્યો તુ, ધર્મ ન હૃદયે ધારીરે
માયા ન તારી, માયા૦ ૫

નિંદામા નિશદિન શુગે થઇ, દોષ કર્યા તે ભારીરે,
માયા ન તારી, માયા૦
સતની સગત કદિ ન કીધી, પાપીથી પ્રીતિ ખ્યાળીરે
માયા ન તારી, માયા૦ ૬

લાલચુ લાંપટ લુચ્ચો જની તેં, કરી કુસંગી ચારીરે,

માયા ન તારી, માયા૦

લજન પ્રભૂનું ભૂલી તેંતો, ધર્મિસંગ નિવારીરે.

માયા ન તારી, માયા૦ ૭

જ્ઞાનની વાત ન મનમાં ગમતી, ખ્યારી ઘેજર ધારીરે;

માયા ન તારી, માયા૦

ફેગટ મમતામાં ફૂલીને, ઉમર આખી હારી રે.

માયા ન તારી, માયા૦ ૮

ચેતો ચેતો ચિત્તમાં ચટપટ, સમજે નરને નારીરે;

માયા ન તારી, માયા૦

આંખ મીંચાએ કશું ન હાથે, જાણું સૌ વિસારીરે.

માયા ન તારી, માયા૦ ૯

કરશે પરમાતમથી પ્રીતિ, શુરૂ સેવો ઉપગારીરે;

માયા ન તારી, માયા૦

બુદ્ધિસાગર ધર્મીજનની, હું જાઉં જલિહારીરે.

માયા ન તારી, માયા૦ ૧૦

૪૨

પરખીને લેજો નાણુંરે, આ આવ્યું ઉત્તમ ટાણું;

ટેં ટેં કરતાં તુરત વારમાં, આવે જમનું આણુંરે પરખીને૦ ૧

હેં હેં કરીને હસતાં આવ્યું, પરલવનું પસ્તાનુંરે, પરખીને૦

ફૂલણ ફાંફાં મારે શું તું, પડતું રહેશે ભાણુંરે. પરખીને૦ ૨

શું મસ્તાનો થઈને મહાલે, આલ્યા લાખ નવાણુંરે. પરખીને૦

મોહમાયાના વશમાં થાતાં, પડ્યું ઝાઝમાં કાણુંરે, પરખીને૦ ૩

માથે કાલ અપાટો વાગે, ઉંઘણ શું ? ઉંઘાણુંરે. પરખીને૦

થાતાં એહી આજસનો તું, નર્કનું પામે લહાણુંરે, પરખીને૦ ૪

પ્રભુને પ્રેમે કદિ ન ભજતા, દુઃખ વાદળ પથરાણુરે પગખીને૦
 જન્મ જગના દુઃખડા ટાળે, તો તને જોગી જાણુરે પગખીને૦ ૫
 હાહા કરતા વર્ષો ગાળે, આત્મિક ધન ભૂલાણુરે પગખીને૦
 ખુદ્ધિસાગર ચેતો ચેતન, અતઃ ગાવો ગાણુરે પગખીને૦ ૬

૪૩

ગગ મરાડી સાખી

જોગો જોગી અલખ સ્વરૂપી, પૂર્ણાનન્દ વિલાસી,
 નિજપદમાહિ વાસ તુમાગ, જ્ઞાતાજ્ઞેય પ્રકાશી,
 ખેલો આતમરે, અવગર આવ્યો મારો,
 જુગો જુગ તુહિ મન ખ્યારો ખેલો૦ ૧

અર્થધન શુદ્ધ સ્વરૂપે સોડે, મુનિજનના મન મોડે,
 દિનમણિ ત્રણુલુવનમા તુ છે, પોતે પોતાને જોડે ખેલો૦ ૨

અન્તરૂ ધન પગખીલે ! તારૂ, સાગમા જે મારૂ,
 તન્મય વિશ્વાસી થા તેનો, ખ્યાગમા જે ખ્યારૂ ખેલો૦ ૩

ભૂલી દુનિયાના ડહાપણુને, વળતે આતમ વાટે,
 ઉંઘીશ નહિ તુ અગમ પન્થમા, માલ છે માથા માટે ખેલો૦ ૪

હાથે નહીં તે માથે કરવુ, અફૂત ઝેહ તમામા,
 પામ્યા અનન્તા પામે તેને, તે પદના તુ ખ્યામા ખેલો૦ ૫

ચિન્તામણિ નિર્ધનના હાથે, તે તો જળહુ ન ચડશે,
 માનો મનમા જે તે આવ્યુ, પગલવ માલમ પડશે ખેલો૦ ૬

ચઉટામા મીમડી વેગણી, કીડી કળાથી ખાવે,
 કુજર તેને ઘડી ગડે નહિ, ચોગ્યતા એ સહુ પાવે ખેલો૦ ૭

જેના માથે સદશુરૂ નહીં તે, નશુગ લટકે લાંચે,
 ખુદ્ધિમાગઝ આત્મ ઉન્નગઝ, સદશુરૂ તરે ને તારે ખેલો૦ ૮

ચેતાવું ચેતીલેજેરે. એ રાગ.

અરે જીવ પામર પ્રાણી રે, તારૂં કબૂ ન કોઈ થાશે;
સ્વારથનું સગપણ જગમાં સૌ, જ્ઞાની એમ પ્રકાશે. અરે૦ ૧
સાંજ સમે જેમ પંખી ટોળું, લેશું ખેડું ભાવે;
બહાણું વાતાં નિર્જાનજ પંથે, એકલડાં સહુ જાવે. અરે૦ ૨
સંધ્યાની વાદળીયો જેવું, ન્યૂડું માયા જાળું;
તેમાં રખડી મરતાં નાહક, સાર કશો નહીં લાળું. અરે૦ ૩
ખોટું મોટું કરીને માન્યું, રહે ન અંતે છાનું;
અલખ ખલકમાં સાચો સમજી, ગલો તેહનું ખાનું. અરે૦ ૪
નરભવ દુર્લભ પામી પ્રેમે, કર પરમાતમ પ્રીતિ;
સાચો સાહિબ સત્ય સુઝાડે, ટાળે ભવ ભયભીતિ. અરે૦ ૫
ખટપટ લટપટ ઝટપટ ત્યાગી, પરમાતમને ધ્યાવો;
બુદ્ધિસાગર શાશ્વત સુખડાં, સહેજે સંતો પાવો. અરે૦ ૬

૪૫

સોરઠ.

પરમ પ્રભુ ઘટ અંતરમાં ભાવો, ગાવો ધ્યાવો વધાવો. પરમ૦
પિંડે પરમાતમ વસિયા તસ, પૂજા શુદ્ધ રચાવો;
સમતા જલથી પ્રક્ષાલો વિભુ, તન્મય ત્યાં થઈ જાવો. પરમ૦ ૧
ભાવદયા ચંદનથી અર્ચો, સદ્ગુણ પુષ્પ ચઢાવો;
ક્ષાયિક સમકિત ધૂપ કરો વળી, જ્ઞાનદીપક પ્રગટાવો. પરમ૦ ૨
ક્ષાયિક ચરણનો સ્વસ્તિક કરીએ, અનુભવ નૈવેદ્ય ધરીએ;
આનિર્ભવે આત્મિક ગુણકૃણ, ધરતાં મંગળ વરીએ, પરમ૦ ૩
સામગ્રી પૂજનની પામી, પૂજે અંતરયામી;
પૂજક પૂજ્યપણું પ્રગટાવી, થાવો ચિદ્ધન સ્વામી. પરમ૦ ૪

ગુણસ્થાનક ચોથુ પામીને, દ્યો પૂજનનો દહાવો,
બુદ્ધિસાગર પૂજન અર્થે, મળે ન અવસર આવો પરમ ૫

૪૬

મર્વયા

ગુરુગમથી ભાઈજ્ઞાન ગ્રહો તુમ, ગુરુ દેવતા ગુરુ દીવો,
ગુરુ આખોને ગુરુ છે પાખો, ગુરુ ગીતાગ્થ જગ દીવો ગુરુ ૧
ગુરુકૃપાથી જ્ઞાનજ પ્રગટે, વિઘટે મિથ્યામલ ભારી,
ચિરજીવને ગુરુ ગીતારથ, ખૂડતા બેડલી તારી ગુરુ ૨
દેવ ગુરુ દો ખડે દેખકર, વન્દો કિસકુ પહેલા ભાઈ,
ઉપકારી ગુરુ વદન પહેલા, સતજનોએ દિયું જતાઈ ગુરુ ૪
ગુરુને દેખી વદન કરવું, નમ્ર વચનને ઉચ્ચગ્થુ,
હાથ જોડકર સુણો દેશના, ગુરુ વિનયે મનડું ધગ્થુ ગુરુ ૪
સમક્ષિત દાયક સદ્ગુરુ દર્શન, વિધિયે કરજ્યો નગ્નારી,
પ્રાણાતે પણ ગુરુની આણા, લોપો નહિ હિમ્મત ધારી ગુરુ ૫
જેનામાથે સદ્ગુરુ નહી તે, નશુગ હુ ખ લહેશે ભારી,
મેવો ગુરુને જ્ઞાનજ અર્થે, સમજ સમજ મન મમારી ગુરુ ૬
ગુરુની ભક્તિ કરજો પ્રેમે, શ્રદ્ધા મન લાવી સારી,
બુદ્ધિસાગર વદો સદ્ગુરુ, હુ બધુ તમ બલિહારી ગુરુ ૭

૪૭

સગ કથાણુ

તાને આતમગાય, મહાગાય તારો આતમગાય,
કાદવમા મણિ ખરડાયો છે, સ્વચ્છ કરો ચિત્તલાય મહા ૦
આતમહીરો ગળડે જ્યોતે, જોજ્યો ઘટનીમાય મહા ૦ ૧
મત્ત સનાતન મુખનો દાતા, આપો આપ મુહાય, મહા ૦
જેની શક્તિ પાર વિનાની, માધનથી તે મધાય, મહા ૦ ૨

જગદીશ્વર જગનાથ જયો જગ, જ્ઞાનથકી પરબાય, મહાં
 જેની સેવા અમૃતમેવા, જન્મજરા દૂર જાય. મહાં ૩
 ગુણ પર્યાયનો ધારક લાજન, સમયે સમયે થાય, મહાં
 પરમાત્મ તે નિશ્ચિનયથી, ધ્યાવે તો મુખ પાય. મહાં ૪
 વ્યવહારે શુદ્ધ વર્તે તદર્થે, ક્ષણુક્ષણુમાંહી સદાય, મહાં
 કારણે કાર્ય મહોદય સિદ્ધિ, બુદ્ધિસાગર ગુણ ગાય. મહાં ૫

૪૮

રાગ મરાઠી સાખી.

મૂરખ જીવડા કાંઈ ન સમજ્યો, પાપ કીધાં કંઈ ભારી,
 તપ જપ દાન ક્રિયાદિક છોડી, કીધાં તેં ચોરી જારી;
 અખ ચેતોરે ચિત્તમાં ચતુર વિચારી, છોડી આદુનિયાદારી. અખં ૧
 કોઈ કોઈની સાથ ન આવે, તન ધન જૂઠું કહાવે;
 નાહક મમતા તેમાં રાખી, નરક નિગોદે જાવે. અખં ૨
 કીધાં વાર અનંતી સગપણ, લાખ ચોરાશી લટકી;
 તારૂં તેમાં વળ્યું શું ? ચેતન, લાલચ માંહિ લટકી. અખં ૩
 માયાનાં વિષવૃક્ષો વાવે, આવે ફળ તો નકારાં;
 પ્યાર કરતાં જગમાં પરગટ, થયાં જનો દુઃખીયારાં. અખં ૪
 આત્મ તે પરમાત્મ દેહે, છે પ્રીતિ તસ સાચી;
 આત્મ સમોવડ કોઈ નથી જગ, રહેજો તેહશું રાચી. અખં ૫
 અલખ પન્થમાં અજળ તમાશા, કોઈ ન કોઈકા દાસા;
 બુદ્ધિસાગર અવસર પાકર, ધર આત્મ વિશ્વાસા. અખં ૬

૪૯

રાગ મરાઠી સાખી.

જોઈ જોઈને જોઈ મેં લીધું, મનડું નિશ્ચય કીધું,
 દુનિયામાં સ્વાસ્થનું સગપણ, કારજ કાંઈ ન સિદ્ધયું;
 મોરા આત્મરે સત્યતું હિએકલા, તું હિ ગુરુ તું હિ ચેલા. મોરાં ૧

આ મંસારે જડમા રાચી, વિપચારસમા માચી,
 ભૂદ્યો લટક્યો અટક્યો લટક્યો, ગણી માયાને સાચી મોગ૦ ૨
 શોધી શોધીને સારજ કાઢ્યો, સૂત્ર સિદ્ધાંત વિચારી,
 સત્ય સ્વરૂપી તત્ત્વમમિ તુ, નિરાકાર મુખકારી મોગ૦ ૩
 મન વાણી કાયાએ ન્યાગ, ગુણ અનન્તાધાગ,
 પગ્મેશ્વર પગ્ગટ પોતે તુ, ટળતા કર્મ વિકાગ મોરા૦ ૪
 અફૂલૂત યોગી નિજગુણ લોગી, કેવલજ્ઞાન પ્રકાશી,
 અન્તર ધનનો ગળ તુ છે, તુજમા મક્કા કાશી મોરા૦ ૫
 મામચી મહુ પામ્યો હુ સા, જાવે અખશુ ? ભૂલી,
 બાણગરની બાણ સમ જગ, અન્તે ધૂલકી ધૂલી મોરા૦ ૬
 ભરફરીયે તે વહાણ હકાર્યું, શિવપુર જાવા ધાર્યું,
 ભૂદ્યો તો લટકીશ ભવમા તુ, નક્કી નશીળ પગ્વાર્યું મોગ૦ ૭
 આવ્યો અવસર ચૂક ન ચેતન, આપોઆપ તરેગા,
 બુદ્ધિસાગર આત્મ ઉભાગર, ધ્યાને કાર્ય સરેગા મોરા૦ ૮

૫૦

॥ સમતાએ આત્માને આપેલો ઉપાલમ્ભ.

મુગુણ સનેહા સ્વામી મહેલે પધારો,
 વિનતડી અવધાગે, કૃપાળુ સ્વામી મહેલે પધારો,
 શેરીએ શેરીએ સ્વામી કુલડા બીજાવુ,
 તોરણ નવીન ગ્યાવુ કૃપાળુ૦ ૧
 વૃત્ત નિયમ કરી શરીર શોષાવુ,
 લુખા અલુણા ધાન્ય ખાવુ, કૃપાળુ,
 તારા માટે હુ તો તીવ્ર કઠ્ઠી,
 કાવે તે હુગર કઠ્ઠી કૃપાળુ૦ ૨
 દીવાની થઇને મે તો દુનિયામા જોળ્યા,
 માયાના દરિયા ડોળ્યા, કૃપાળુ,

પીપળાને પાણી મેં તો પ્રેમથી રેડ્યાં,
રૂષિયોને પ્રેમથી તેડ્યા.

કૃપાળું ૩

માળાના મણકા હું તો નિશદિન ગણતી,
અન્યોને પ્રેમથી હું ભણતી,
ત્યાગી થઈનેરે મેં તો ચીવર ત્યાગ્યાં,
ભીક્ષાનાં ભોજન માગ્યાં.

કૃપાળુ;

કૃપાળું ૪

વનવાસી થઈને મેં વાઘામ્બર પેહેર્યું,
ચિન્તાએ મન માફં ઘેર્યું,
જ્યાં જ્યાં જવું હું ત્યાં તો શૂન્યજ ભાસે,
દુઃખ હું કહું કોની પાસે.

કૃપાળુ;

કૃપાળું ૫

લાખ ચોરાશી જીવ્યોનિ હું ભમતી,
જન્મ જરા દુઃખ ખમતી,
ચારગતિમાં મારી લાજ લુંટાણી,
દુષ્ટોએ જ્યાં ત્યાં તાણી.

કૃપાળુ;

કૃપાળું ૬

મારી બહારે કોણ ચઢશે પ્રીતમજી,
ખોદ્યામાં હવે શરમ શી ?
મોટાના ઘરની મારી લાજ લુંટાતી,
તેમાં ફજેતી તારી થાતી.

કૃપાળુ;

કૃપાળું ૭

ઘરણી વિના તમે વેશ્યાના સંગી,
એંકું ખાઈને થયા ભંગી,
વિષના પ્યાલા અમી માનીને પીધા,
વેશ્યાએ ખેડાલ કીધા.

કૃપાળુ;

કૃપાળું ૮

સમજો તો સમજણુ છેલ્લામાં છેલ્લી,
ગઈ વેળા ન આવે વહેલી,
નાનો બાલુડો નથી પારણુ સૂતો,
જેથી સમજતો નથી હું તો.

કૃપાળુ;

કૃપાળું ૯

- વાંક ગુન્હો શો મારોરે આવ્યો,
વૈરી વેશ્યાએ લમાવ્યો, કૃપાળુ,
સુખ અનન્તુ ઘરમા ન દીકું,
વિધાએ ભૂડ મન મીકું કૃપાળુ ૧૦
- વેશ્યા તો નારી કદિ થાશે ન તારી,
વૈરિણી હુ ખ દેશે લારી, કૃપાળુ,
મુખે મીડી ને મન રાખે છે કાતી,
ફાલી ખાધી તારી છાતી કૃપાળુ ૧૧
- ઘણું કહેતારે મને આસુડા આવે,
ગરમ તને શીઠ નાવે, કૃપાળુ,
કહો તો સ્વામીજી હું વૈરાગણ હોવું,
કહો તો નિશદ્દિન રોવું કૃપાળુ ૧૨
- નિર્દય થઈ તમે સામું ન જીવો,
પોતાની પત તેમા ખુવો, કૃપાળુ
આવી કુલવટ તમે કયાથીરે ગળી,
ક્યા લગતે તે લાખી કૃપાળુ ૧૩
- દુષ્ટચોરોએ તમને પકડીને લુટયા,
કદ આપીને ખૂળ કુટ્યા, કૃપાળુ
જાગીને જીવો જરા આખ ઉઘાડી,
દણિનો દોષ ફર કાઢી કૃપાળુ ૧૪
- પાયે પડીને એમ વિનતિ કરે છું,
ધ્યાન મદા હું ધરે છું, કૃપાળુ,
ખોલો ખોલો ને હવે ઉત્તર આપો,
ચંચળ કમલમા થાપો કૃપાળુ ૧૫

ભાન લાવીને હવે સ્વામીજી બોલે,
પ્રેમથી અન્તર બોલે—

સુગુણી મારી તે મારી.

ઠાળ અનંતો મેં ફેગટ ગાજ્યો,
ભાવી ટળે નહિ ટાજ્યો.

સુગુણી૦ ૧૬

આડે મારગે પ્રાણપતિ પધારે,
બહાલી સ્ત્રી તેને વારે,
આજે તેં તારી સેવા બજાવી,
ફરજ સતીની બજાવી.

સુગુણી;

સુગુણી૦ ૧૭

વેશ્યાનો સંગ હવે કરું ન શાણી,
સંગત ખૂરી મેં જાણી,
સમતાના સંગે એમ સ્વામીજી આવ્યા,
તત્ત્વ રમણતામાં ફાવ્યા.

સુગુણી;

સુગુણી૦ ૧૮

ગુણઠાણે ચોથે સ્વામીજી ચડીયા,
વેશ્યાના હાથ હેઠે પરિયા—

અન્તરમાં જુઓ વિચારી.

લેહ દૃષ્ટિ થઇ ભિન્નતા બોધી,
લીધું સત્ય જ ઘટ શોધી.

અન્તરમાં૦ ૧૯

ક્ષાયિકલાવે નિજ ઘરને તપાસી,
જ્ઞાનથી કીધું પ્રકાશી,
ક્ષપકશ્રેણિએ મહેલે ચડંતા,
ક્ષાયિકલબ્ધિ વરંતા.

અન્તરમાં;

અન્તરમાં૦ ૨૦

શક્તિ વ્યક્તિ ઘટ અન્તર જાગી,
સુખ વિલસે મહાલાગી,
પુદ્ગલ સંગ નિવારી સ્વઠામે,
તન્મય રૂપ શુદ્ધ પામે.

અન્તરમાં;

અન્તરમાં૦ ૨૧

આતમ નરનારી સમતા સયોગ,
લોગવે શાશ્વત લોગ,

અન્તરમા,

મળીયો અમય લેખે એમ જ આવે,
બુદ્ધિસાગર શિવદાવે

અન્તરમા ૨૨

૫૧

ચેતન અનુલવ રગ રમીને, આગમદોહન અનુલવ અમૃત,
યોગી અનુલવ રીને, ચેતન ૦

અનુલવ અમૃતવલ્લિ સરખો, અનુલવ કેવલ લાઈ,
અનુલવ શાશ્વત સુખ સહોદર, ધ્યાન તનુજ સુખદાઈ ચેતન ૧

અનુપમ અનુલવ વર્ણન કરવા, ડો ન સમર્થ કહાવે,
વચન અગોચર સહજ સ્વરૂપી, અનુલવ કોઈક પાવે ચેતન ૨

અનુલવ હેતુ તપ જપ કીરીયા, અનુલવ નાત ન જાતિ,
નયનિદ્રેપાથી જે ન્યારો, કર્મ હણે ધનધાતિ ચેતન ૩

વિદ્યા અનુલવ ગ્સ આસ્વાદે, આતમધ્યાને યોગી,
આતમ અનુલવ વિષ્ટુ જે લોકો, શિવ માધે તે ઢોગી ચેતન ૪

અનુલવ યોગે આતમ દર્શન, પામી લહત ખુમારી,
બુદ્ધિસાગર સાચી બહાલી, અનુલવ મિત્તસુ ચારી ચેતન ૫

૫૨

ચેતન આપ સ્વભાવ વિચારો, આપ સ્વભાવે ક્ષાયિકતૃપ્તિ,
આવે લવોદધિ આગે-ચેતન ૧

જ્ઞાનામૃતનું પાન કરીને, પગપગિણુતિક્રુ નિવારી,
શુદ્ધચરણ લોજનથી તૃપ્તિ, યાગે ગિવ સુખકાગી ચેતન ૨

આન્મશુદ્ધોથી તૃપ્તિ માગી, જ્ઞાની જન એમ લાખે,
આન્મધ્યાન કરે જે ઢોઈ, તે ઘટ અન્તર આખે ચેતન ૩

- પુદ્ગલથી પુદ્ગલને તૃપ્તિ, આતમ આપ સ્વભાવે;
અનુભવયોગે સ્થિરતાસંગે, તૃપ્તિ જન કોઈ પાવે. ચેતન૦ ૪
- સ્વપ્ન સરિળી મિથ્યા તૃપ્તિ, સંસારે જન જાણે,
બ્રાન્તિ નિવારક જ્ઞાનિ ઘટમાં, તૃપ્તિ વાત પીછાનો. ચેતન૦ ૫
- મધુ સાકર ઘૃતથી જે તૃપ્તિ, જ્ઞાની મન તે જોડી,
આતમ શુદ્ધસ્વભાવે રમતાં, તૃપ્તિ છે જગ મોટી. ચેતન૦ ૬
- ઇન્દ્રાદિક પણ વિષેયવિકારે, તૃપ્તિ કદીય ન પાવે;
આપ સ્વભાવે ધ્યાનદશામાં, તૃપ્તિ સહેજે થાવે. ચેતન૦ ૭
- આતમધ્યાની નિરુપૃહયોગી, મમતાસંગ નિવારી;
લિક્ષુક સુખિયા જગમાં સાચા, તસ જઈ જલિહારી. ચેતન૦ ૮
- નિર્લિય નિજ દેશે છે તૃપ્તિ, યું વદતિ જિનવાણી;
બુદ્ધિસાગર અવસર પાકર, તૃપ્તિ લહો ગુણખાણી. ચેતન૦ ૯

પ૩

જ્ઞાની વિરલા કોઈ જગતમાં, જ્ઞાની વિરલા કોઈ,
વહું વિચારી જોઈ—જગત્માં—જ્ઞાની૦

- કોઈ ભાષાજ્ઞાનથી રે, ધરતા મન અહંકાર;
ભાષા કારણ જ્ઞાનનું રે, નાવે ભાષા પાર. જગત્માં૦ ૧
- વાદવિવાદે માનતા રે, કોઈક સાચું જ્ઞાન;
પર પરિણતિ પોખ્યાથકી રે, વાધે ઉલટું માન. જગત્માં૦ ૨
- રાગદ્વેષનો ક્ષય કરી રે, અપે^૯ આતમભાન;
પૂરણ શાન્તિ જેહથી રે, જાણે સત્ય તે જ્ઞાન. જગત્માં૦ ૩
- આતમ અનુભવ જ્ઞાનથી રે, નાસે ભવભય કંદ;
બુદ્ધિસાગર પામતા રે, જ્ઞાની પૂર્ણાનન્દ. જગત્માં૦ ૪

શાન્તિ સદા સુખદાયી, જગત્મા શાન્તિ સદા સુખદાયી,
મેવો ચિત્તમા ધ્યાયી—જગત્મા—શાન્તિ૦

લવજ્જળે લટકતા રે, શાન્તિ હોય ન લેશ,
મનચચળતા ત્યા હુવે રે, ઉલટો વાધે કલેશ જગત્મા૦ ૧

સત્તા ધનવૃદ્ધિ થકી રે, હોય ઉપાધિ જોગ,
ચિત્ત સ્થિરતા નહિ લગે રે, પ્રગટે દિલમા તોર, જગત્મા૦ ૨

દુનિયાની ખટપટથી રે, ખટપટિયું મન થાય,
મનડું લટકે બાહ્યમા રે, બહિર્ગતમપદ પાય જગત્મા૦ ૩

લેશ લવકલ્પ ન ઉપજે રે, અન્તર વર્તે ધ્યાન,
ઉપાધિ અળગી હુવે રે, હોવે શાન્તિ લાન જગત્મા૦ ૪

ખારા જલના પાનથી રે, કદી ન તૃપ્તિ થાય,
ધૂમાડા બાયકે લરે રે, હાથ કશું નહિ આય જગત્મા૦ ૫

માયા મમતા યોગથી રે, કદિ ન શાન્તિ હોય,
શાન્તિ વર્તે આત્મમા રે, નિશ્ચયથી અવલોય જગત્મા૦ ૬

આતમધ્યાને આતમા રે, શાન્તિથી લગ્નપૂગ,
બુદ્ધિસાગર શાન્તિમા રે, રહેવું સદા મગરૂ જગત્મા૦ ૭

કોઈ ન કગ્ગો પ્રીત, ચતુર ન કોઈ ન કગ્ગો પ્રીત,
પ્રીત વસે ત્યા લીત, ચતુર ન કોઈ ન કગ્ગો પ્રીત
પ્રીતિ લવહુ ખ મૂળ છે રે, પ્રીતિનું ક્ષણ ગોક,
પ્રીતિ કરતા પ્રાણીને રે, વાધે રોગ વિયોગ ચતુર૦ ૧

સ્વાગ્ધમા અન્ધા બની રે, પ્રીત કરે નરનાગ,
પગ્ગુલની લાલચે રે, વૃદ્ધિ કરે મમાગ ચતુર૦ ૨

સ્વાગ્ધની જે પ્રીતકી રે, તેનો અન્તે નાગ,
અનુભવીએ દાખવ્યું રે, ધગ તેનો વિશ્વામ ચતુર૦ ૩

મુરખ સાથે પ્રીતડી રે, કરતાં નિશદિન દુઃખ;
 પંડિત સાથે પ્રીતડી રે, કરતાં નિશદિન મુખ. ચતુરં ૪
 આતમ તે પરમાતમા રે, પ્રીતિ છે તસ સાચ;
 મણિસમ આતમપ્રીતડી રે, પરપ્રીતિ જ્યું ડાચ. ચતુરં ૫
 ધર્મરનેહને સાચવી રે, કરીએ સજ્જનસંગ;
 યોગ્ય જનો લહી યોગ્યતા રે, પામે અનુભવરંગ. ચતુરં ૬
 અનુભવ રંગ મજીઠ જ્યુંરે, આતમ માંહિ સુહાય;
 બુદ્ધિસાગર હંસ જ્યુંરે, ચંચુ વિરલા પાય. ચતુરં ૭

૫૬

આનંદ ક્યાં વેચાય, ચતુર નર આનંદં
 આનંદની નહિ હાટડી રે, આનંદ વાટ ન ઘાટ;
 આનંદ અથડાતો નહિ રે, આનંદ પાટ ન ખાટ. ચતુર નરં ૧
 ક્ષણિક વિષયાનંદમાં રે, રાગ્યા મૂરખ લોક;
 જડમાં આનંદ કલ્પીને રે, જન્મ ગમાવે કોક. ચતુરં ૨
 બાલપણે અજ્ઞાનથીરે, રમવામાં આનંદ,
 ક્ષણિક આનંદ છે સહીરે, રાગે ત્યાં મતિમંદ. ચતુરં ૩
 અજ્ઞાને જે લક્ષિતમાંરે, માન્યો મન આનંદ,
 આનંદ સાચો તે નહીંરે, મૂર્ખ મતિનો કંદ. ચતુરં ૪
 ભેદજ્ઞાન દષ્ટિ જગેરે, જાણે આતમરૂપ;
 આતમમાં આનંદ છેરે, ટાળે ભવભય ધૂપ. ચતુરં ૫
 જ્ઞાની જ્ઞાનથકી લહેરે, શાશ્વત સત્યાનંદ;
 યોગી આતમ સમાધિમાંરે, પાવે આનંદ કંદ. ચતુરં ૬
 આનંદ અનુભવ યોગથીરે, પ્રગટે ઘટમાં ભાઈ,
 સદ્ગુરુ સંગત આપશેરે, જ્ઞાનાનંદ વધાઈ. ચતુરં ૭
 સદ્ગુરુ હાટે પામશેરે, આનંદ અમૃત મેવ,
 બુદ્ધિસાગર કીજીએરે, પ્રેમે સાચી સેવ. ચતુરં ૮

અમરપદ પગ્ગી લેજોરે, પગ્ગ્યાથી સુખ થાય અમર૦
 કોઈક ગર્યા માનમારે, કોઈક ગર્યા દામ,
 પગલવ જતા પ્રાણિનેરે, કોઈ ન આવે કામ અમર૦ ૧
 ગાડી વાડી લાડીમારે, જીવો ભૂધ્યા લાન,
 વિધાના કીડા પરેરે, પગ્વસ્તુ શુભતાન અમર૦ ૨
 દુખ સતતિ દાવાનલેરે, કદી ન શાન્તિ થાય,
 નિજપદ જાણે જે નગરે, માચી શાન્તિ તે પાય અમર૦ ૩
 મન વચ્ચ કાયા યોગનીરે, નિવૃત્તિ જળ થાય,
 અધ્યાતમ સુખ સપજેરે, જન્મ મગણુ દુખ જાય અમર૦ ૪
 સમતા સ્થિરતા સપજેરે, અનુભવ જાણે જ્યોત,
 વતે નિજપર લિજ્જતારે, થાય ભુવન ઉદ્યોત અમર૦ ૫
 વિષયવાસના પગિહરીરે, કર્તા આતમધ્યાન,
 અજગ અમગ્ગપદ ભોગવેરે, ચેતન શુભની ખાણ અમર૦ ૬
 જ્ઞાનિ સદ્ગુરુ સગતેરે, હોવે આત્મપ્રકાશ,
 બુદ્ધિસાગર કીજીએરે, સતની મગત ખાત અમર૦ ૭

મદા સુખકારી ખ્યારીરે, સમતા શુભ લણડાર—સદા૦
 જ્ઞાનદશાક્ષ જાણીએરે, તપ જપ લેખે માન,
 સમતા વિષુ સાધુપણુરે, કાસકુસુમ ઉપમાન સદા૦ ૧
 વેદ પઠો આગમ પઠોરે, ગીતા પઠો કુગન,
 મમતા વિષુ શોભે નહીંરે, મમજો ચતુરસુજાણુ સદા૦ ૨
 નિશ્ચય સાધન આત્મનુરે, મમતાયોગ વખાણુ,
 અધ્યાતમયોગી થવારે, મમતા પ્રગસ્ય પ્રમાણુ સદા૦ ૩
 મમતા વિષુ સ્થિરતા નહીં રે, સ્થિરતા લીનતા કાજ,
 મમતા દુખહુણી મદારે, મમતા શુભ ગિરતાજ સદા૦ ૪

પરિપરિણુતિ ત્યાગી મુનિરે, સમતામાં લયલીન,
 નરપતિ સુરપતિ સાહિબારે, તસ આગળ છે દીન. સદા૦ ૫
 રાગી નિજપદધ્યાનથીરે, સેવો સમતા સાર;
 બુદ્ધિસાગર પીછાએરે, સમતામૃત ગુણુકાર. સદા૦ ૬

૫૯

॥ પ્રભાતિયું ॥

ઉઠો ચેતન આગસ છંડી, ધર્મ હૃદયમાં ધારોરે;
 પ્રભાટે શું પોઢયો ચેતન, જાય ફેગટ અવતારોરે. ઉઠો. ૧
 નિદ્રા લેતાં કાળ અનંતો, ચાર ગતિમાં લમીયોરે;
 તોપણ શું તું તેના વશ થઈ, શય્યામાંહિ રમીયોરે. ઉઠો. ૨
 નિદ્રાને આહાર વધાર્યાં, વધતાં ચેતન જાણોરે;
 તેહનો નાશ કરીને ચેતન, ધર્મ હૃદયમાં આણોરે. ઉઠો. ૩
 શું સંસારમાં સાર વિચારી, માઈં માઈં કરતોરે;
 મૃત્યુતણો લય માથે ગાજે, છાયા મીશે ફરતોરે. ઉઠો. ૪
 કર્મ કાઠીયા આતમ ધનને, નિશદ્દિન હુટે પ્રાણીરે;
 જગ જગ આતમ નિજલાવે, એવી જિનવર વાણીરે. ઉઠો. ૫
 ઉઠી પ્રભાતે પાપારંભનાં, કામ નિવારણ કરજોરે;
 ચોવીસ જિનવર સકલતીર્થને, ઘટમાંહિ લવી ધરજોરે. ઉઠો. ૬
 શ્રી સંજેશ્વર સાહિબ મોરા, નામ જપું હું તોરારે;
 સકલ મંગલ કર્તા હુંજ હતાં, નાસે કર્મ કઠોરારે. ઉઠો. ૭
 દાન શીયલ તપ લાવના લેદે, ધર્મ સેવન જે કરશેરે;
 બુદ્ધિસાગર શિવપદ પામી, લવસાગર ઝટ તરશેરે. ઉઠો. ૮

- અલિનદન નિન વદીએ, સમતાગ્સ લડારે,
દોષ અઠારે ક્ષય થયા, ઉપન્યા ગુણ મુખકારે અલિ૦ ૧
- સુરઘટ મુગ્તર ઉપમા, પ્રભુને કહો કેમ છાનેરે,
આત્મિક મુખની આગળે, ચિંતામણી પણ લાનેરે અલિ૦ ૨
- લોકાલોક પ્રકાશતા, મહિમા અપરપાઠ રે,
તાગ્ક વાગ્ક અઉગતિ, મત્યસ્વરૂપાધારે અલિ૦ ૩
- શુદ્ધ બુદ્ધ અવિનાશી તુ, અવિચલ નયનાનદરે,
પામી સુરતર પુણ્યથી, એવે ખાઉર ઢોણ મદરે અલિ૦ ૪
- અનુપમ પ્રભુ શુભધ્યાનથી, નિશ્ચિન મનમા ગચુરે,
બુદ્ધિસાગર નિન ધ્યાવતા, લાગ્યુ સ્વરૂપ શુદ્ધ સાચુરે અલિ૦ ૫

- વીગ્તનેશ્વર વદીએ, ત્રિમુલ્લાનદન ધીગ,
ભયલજન ભગવતણ, સર્વવીગ્માવીગ ૧
- પ્રભુમુ પદકન પ્રેમથી, જયજય શ્રી જગદીશ,
અફભુત ચાન્ત્રિ આપતુ, લાલું વિશ્વાવીગ ૨
- કમળતા ચાન્ત્રિ તાહરે, ગુણ આવે નિજ અગ,
કૌમકૌમ વ્યાપે અહો, વૈગચ્છાદિ અભગ ૩
- ત્યા સ્મરવને મુગ્ધિગિ, તુજ મુજ અન્નર એમ,
વાવાર ૬૦ વિનવુ, લાને પ્રભુણ કેમ ૪
- નથી યોગ્યતા ધર્મની, નથી યોગ્ય ચાન્ત્રિ,
નથી શક્તિ તુજ ભક્તિમા, મન પણ નહીં પવિત્ર ૫
- અનર ત્યાગ ન વન્નુનો, બાદવન્નુમા ગન
પરિનિદા નિર્દા પ્રદે, મનમા કાગો કાગ ૬

- અદેખાઈ ભંડાર હું, ઉપશમ નહીં લગાર;
સદા ક્રોધથી ધમધમું, પાપીનો શિરદાર. ૭
- ક્ષમા નહીં તલમાત્રને, પજવું સંત સદાય;
પર લવરીમાં રક્ત હું, નિષ્કુળ આયુ જાય. ૮
- સાધુ સંત ન પારખું, કરું ન સેવા લેશ;
વાદવિવાદે રક્ત થઈ, પામ્યો મિથ્યાકલેશ. ૯
- અહંભાવમાં વ્યર્થ હું, ગાળું નિશદિન કાળ;
સ્મરણુ કરું નહીં તાહરું, મુઝી માયા જાળ. ૧૦
- દોષ ન દેખું આત્મના, પરદોષોમાં રક્ત;
કરું ન ભક્તિ સંતની, થયો કુસંગી ભક્ત. ૧૧
- પરોપદેશે દક્ષતા, વાણી વહું રસાળ;
જાણો છો જિન એ સહુ, દીનોદ્ધાર દયાળ. ૧૨
- હાસ્ય કુતૂહલ મેં કર્યાં, કીધાં ભક્ષ અભક્ષ;
જિનવર ભાષિત ધર્મમાં, કદી ન રાખ્યું લક્ષ. ૧૩
- ઘડી ન કીધું ધ્યાન મેં, ઈચ્છ્યાં પૂજામાન;
કદી ન ગાયા જ્ઞાનીને, ગાયાં ફૂડાં ગાન. ૧૪
- નમ્યો ન સદ્ગુરુ દેવને, ધરી ન આણા શીસ;
શિક્ષા દેતાં સંતપર, કીધી મનમાં રીસ. ૧૫
- જનમનરંજન હેતુથી, કીધાં ધાર્મિક કર્મ;
આત્મિક શુદ્ધસ્વભાવનો, ભૂલ્યો સત્યજ ધર્મ. ૧૬
- ક્યાં પ્રભુની નિઃસંગતા, ક્યાં પ્રભુનો દૃઢરંગ;
ત્રિસલાનંદન જગદાણી, સત્યજ તારો સંગ. ૧૭
- રાગ અરિ જયથી થયો, રત્નત્રયી ગુણધામ;
રાગ અરિ વશમાં પડ્યો, સર્વદોષનું ઠામ. ૧૮
- તુજ ઘટમાં રૂઢિ સહુ, પ્રગટી આવિભાવ;
તિરોભાવ મુજમાં સહી, પામ્યો હજી ન દાવ. ૧૯

નિજપદ લોગી તું સહી, કર હું પુણ્યલ લોગ,	
રોગી શોગી હું સહી, ધટે ન તુજમા નેગ	૨૦
અજરામર નિર્મલ તુહિ, શાશ્વતસુખલહાર,	
અફભુત શક્તિ તાહરી, ડોઈ ન પામે પાર	૨૧
શરણુ શરણુ તારૂં અહું, ગાખી નિજ ઉપયોગ,	
શુદ્ધસ્વરૂપાકારના, ધ્યાને શિવ મુખલોગ	૨૨
આતમવ્યક્તિ સમારવા, તુજ મેવા મુખકાગ,	
આતમ મો પગમાતમા, ઘટમા નિશ્ચય ધાર	૨૩
જાગ જાગ અખ આતમા, પ્રભુપદપદ્મ સેવ,	
સિદ્ધ સમોવડ તું સહિ, જાગે તો તું દેવ	૨૪
સ્તુતિ પશ્ચિમી ગાઈ મે, હૃદય ધરી વિવેક,	
બુદ્ધિસાગર આત્મના, ધર્મે સાચી ટેક	૨૫

॥ અથ શ્રી સદ્ગુરુસ્તુતિઃ ॥

૬૨

નમો નમો શ્રી સદ્ગુરુ, સમક્ષિતદાયક દેવ,	
પ્રભુમુ પદપદ્મ મુદા, મેવન કરૂં સદૈવ	૧
ગુરુશ્રદ્ધા ગગાજલે, નિર્મલ આતમ ધાય,	
ગુરુકરૂણા હૃદયપ્રી, ગ્લનત્રયી પ્રગટાય	૨
ભક્તિ કરૂં ગુરૂની ધારી, ગુરુ ભક્તિ આધીન,	
શક્તિ જાગે શુભભક્તિથી, દીન પાત્ર હોવે જિન.	૩
ગુરુમેવામા તીર્થ અહું, અહેનું મુક્ત સમાય,	
નિમિત્ત દાગ્ધ્ય તીર્થવી, અધિક તમ મહિમાય	૪
ઉપાદાન છે આતમા, તીર્થ અકલ શિન્દાગ,	
તત્ત્વ શુદ્ધિ અર્થે ગુરુ, તીર્થ તીર્થ નિષાંગ	૫
ત્રમયાના વિધિથી અદા, ગુરુ આગધો ભવ્ય,	
આત્મજ્ઞાન પ્રાપ્તિ દથી, એકજ છે દર્શન્ય	૬

- લક્ષ્યાલક્ષ્ય જણાવતા, હેયાદેય વિચાર; ૭
સત્યાસત્ય જણાવતા, ધર્માધર્માચાર,
- પાપ પુણ્ય પરખાવતા, જીવાજીવસ્વરૂપ; ૮
સદુપદેશે સદ્ગુરુ, ટાળે ભવભયધૂપ.
- મિથ્યાતમઃ નિવારવા, સદ્ગુરુ સૂર્યસમાન; ૯
રાગ રોગને ટાળવા, ધન્વંતરિસમ જાણુ.
- ગુરુ ગુરુ જગ સહુ કહે, ગુરુ કોને કહેવાય; ૧૦
જ્યાં ત્યાં ગુરુની બુદ્ધિથી, પામર જન ભટકાય.
- સદ્ગુરુ સંગત યોગથી, શુદ્ધ તત્ત્વ પરખાય; ૧૧
લેદ જ્ઞાન સૂર્યોદયે, નિર્મલ જ્યોત જગાય.
- સદ્ગુરુ ભક્તિ સેવના, કરજો ભવિ નિશદિન; ૧૨
સમજે નહીં કદાચહી, સદ્ગુરુ સંગતહીન.
- ધામધૂમને ઢોંગમાં, મુંઝયા મોહી લોક; ૧૩
સત્યધર્મને ઓળવે, જગમાં થોકે થોક.
- સદ્ગુરુ શિષ્યો પામશે, મંગલ શાંતિ સ્થાન; ૧૪
અનન્ય ભક્તિયોગથી, ચિદાનંદ ગુણવાન.
- અપીં સત્યસ્વરૂપને, ટાળે મિથ્યાટેવ; ૧૫
નિશ્ચય શ્રદ્ધા ગુરુતાણી, આપે અમૃત મેવ.
- ગુરુ પરીક્ષા દોહિલી, દુર્લભ ગુરુ વિશ્વાસ; ૧૬
વિરલા ગુરુ પ્રેમીજનો, વિરલા ગુરુના દાસ.
- વિરલા જ્ઞાની ભૂતળે, આત્માથી જન કોઈ; ૧૭
અધુના પંચમકાળમાં, વહું વિચારી જોઈ.
- બાહ્યક્રિયા વ્યવહારમાં, નિરપેક્ષાએ ધર્મ; ૧૮
માની મોહ્યા માનવો, ટાળે નહિ તે કર્મ.
- સદ્ગુરુ શિક્ષાયોગથી, સમજે સમન્તુ જીવ; ૧૯
ગુરુ આણાને ધારતો, થાવે જીવનો શિવ.

અનુલવ જ્ઞાની આત્મના, ગુરુ મહાકૃપાલ,	
લાવ દાન દાતા સદા, જિન આણા પ્રતિપાલ	૨૦
કર્તા ભાવોદ્યોતના, હર્તા કર્મ કલક,	
સત્યધર્મદાતાગુરુ, આણે મન નિગક	૨૧
ભાવજાઝ શ્રી સદ્ગુરુ, ભાવદીપ જ્યકાગ,	
ભાવરત્ન ચિન્તામણી, કલ્પવલ્લિ સુખકાર	૨૨
પરોપકારીગુરુતણે, પ્રત્યુપકાર ન થાય,	
અદ્ભૂત મહિમા ગુરુતણે, વીરલાને અમભય	૨૩
શ્રદ્ધા ભક્તિ ચોગ્યતા, દુર્લભ આ સસાગ,	
ધર્મ તત્ત્વ આરાધતો, ભવી મુક્તિ વરનાર.	૨૪
સદ્ગુરુ પશ્ચિમી કહી, ગુરુથી સહુ તગ્નાર,	
બુદ્ધિસાગર વન્દના, હોળે વારવાર	૨૫

૬૩

હમારો દેશ છે ન્યારો, પ્રભુ પ્રેમે જણાવાનો,	
હમાગ દેગમા શાન્તિ, અલખ નામે ગણાવાનો	૧
હમારો તે તમારો છે, તમારો તે હમારો છે,	
સમજતા સહુ સુખી થાવે, જઈ દેશે ફરી નાવે	૨
હમાગ દેશમા યોગી, અલખની ધૂન લગાવે છે,	
હમાગ દેશમાં સતો, અલખના ગાન ગાવે છે	૩
નહિ જ્યા શોક નહિ જ્યા રોગ, નહિ જ્યા જન્મ ને જાતિ,	
નહિ જ્યા દુઃખ દિલગીરી, નહિ જ્યા વર્ણ ને જાતિ	૪
સદા જ્યા યોગીઓ જાગે, નહિ કોઈ વંખરી જાલે,	
નહિ જ્યા કર્મનુ નામ, અતુલ ધન શુદ્ધ કો તોલે	૫
અખરસુખની વહે ધાગ, મદા શુદ્ધ બુદ્ધ નિર્ધાગ,	
લહે તે દેશ મહાગણા, અવગ મહુ જાણુ નાદાના	૬
નહિ પશ્યતકા વામા, હમારા દેગ બહુ ખાસા,	
હમારો દેશ જે જાણે, અનતા મુખ તે માણે	૭

અલખ દેશી અવિનાશી, પરમપદ એજ વિશ્વામી;
 અલો હંસા અલખ દેશે, અરૂપી આત્મના વેશે. ૮
 સદા તસ ધ્યાનમાં રહેજે, અખંડાનંદ ઘટ લેજે;
 બુદ્ધયજ્ઞિ આત્મનો સંગી, હમારો દેશ શુભુરંગી. ૯

૬૪

ચેતાવું ચેતી લેજેરે એ છે ખાલપણાનો ખેલી—એ રાગ.

ચેતાવું ચેતી લેજેરે, એક દિન જરૂર ઉઠી જાવું,
 ધૂળની માયા ધૂળમાં મળશે, ફેગટ મન પસ્તાવું. ચેતાવું ૧
 સ્વપનાની સુખલડી દેખી, ફેગટ મન લલચાવું,
 તન ધન જોખન પામી સંતો, શું મનમાં હરખાવું. ચેતાવું ૨
 આશા એડીએ ખંધાણો, પરધન ખાંતે ખાવું,
 નીચાં કર્મ કરીને અતે, નાહક નરકે જાવું. ચેતાવું ૩
 ભૂલી આતમજ્ઞાનકી ખાજી, માયામાં લપટાવું,
 બ્રમણમાં ભૂલીને લાઈ, બ્રહ્મસ્વરૂપ કેમ પાવું, ચેતાવું ૪
 તારૂં તારી પાસે જાણી, સમતામાં દિલ લાવું,
 અલખ નિરંજન આતમજ્યોતિ, બુદ્ધિસાગર ધ્યાવું. ચેતાવું ૫

૬૫

ચેતે તો ચેતાવું તનેરે, પામર પ્રાણી—એ રાગ.

કુલ્યો શું કરે છે કૂલીરે, મૂરખ પ્રાણી.
 કાયામાયા જૂઠી કેવી, અંઝવાના નીર જેવી,
 તેને તુરંછકરી દેવીરે. મૂરખ—કુલ્યો ૧
 આઉખું જાવે છે ખૂટી, કરે શું તું માયાંકૂટી,
 ખૂટી તેની નહીં ખૂટીરે. મૂરખ—કુલ્યો ૨
 પાણીતણો પરપોટો, ખેલ સહુ એમ ખોટો,
 માન નહીં મન મોટોરે. મૂરખ—કુલ્યો ૩

કુટુંબ કબીલો સારો, માન નહીં મન માગે,
એક દિન થશે ન્યારોરે મૂરખ-કુલ્યો ૦ ૪
આખે જે જે દેખે મારૂ, તે તે ભાઈ નહિ તારૂ,
માને કેમ મારૂ મારૂરે મૂરખ-કુલ્યો ૦ ૫
ચેતી લેને જાય ચાલી, કડી માથાકૂટ ખાલી,
માયામા શુ ગ્યો મ્હાલીરે મૂરખ-કુલ્યો ૦ ૬
કાયા માયાથીરે ન્યારો, અરૂપી અલખ ધારો,
બુદ્ધિસાગર મન પ્યારોરે મૂરખ-કુલ્યો ૦ ૭

૬૬

કોઈક વિગ્લા પાવેહો જગમે, અધ્યાતમ ગ્સપાવે,
કોઈક ગાવે કોઈક ધ્યાવે, વિગ્લા કોઈ પચાવેહો જગમે ૦ ૧
સિંહલુકેરૂ દુગ્ધ પાત્ર,— મોનાનામા તે ઠગ્શે,
ખાય ખીલાડી ખીગ્તુ લોજન, વમન તે વારે કગ્શેહો જગમે ૦ ૨
વિષાકેરૂ લોજન ગસલ,— પેટ ભરીને ચગ્શે,
સાકર સ્વાદે તે શુ મમજે, ગ્રાણુ પલકમા હગ્શેહો જગમે ૦ ૩
મોતકેરો ચારો દેખી, કાગ ચાચ નવિ ધગ્શે,
અકવર્તિની ખીરજ ખાતાં, નિર્ધન ઠામ ન ઠગ્શે હો જગમે ૦ ૪
પાત્રતામા અધ્યાતમગ્સ, ઠામ ધરીને ઠગ્શે,
બુદ્ધિસાગર આતમધ્યાને, વહિત મધળા સગ્શેહો જગમે ૦ ૫

૬૭

મુનીયો બાતા નવ સદશિવ, મત ચગ્ગના ધુલેવા — એરાગ

આ જગ સુખનાકેરી બાણ, ચેતન કુલી શુ ક્રમીયો,
તમ ધન લેજન માત પિતા મળ, ક્ષણમા મૂકીને ખમીયો આ ૦ ૧
પુત્ર પુત્રીઓ સાથ ન આવે, ઘગ્ણી ઘગ્મા બહુ ગેશે,
ચેતન ઉઠે ગદીકાયા, પુણ્ય પાપ માથે હોશે આ ૦ ૨

સગાં સંબંધી ધંધે લાગે, યાદ ન તારી કો કરશે;
મારું મારું શું મનમાં માને, કરશે જે તેવું ભરશે. આ૦ ૩

પંખીનું એક ટોળું બેઠું, ખાય પીએ ગુલતાન કરે,
સાંજ પડી તબ ઉડ ગએ સહુ, ફોગટ શું અભિમાન ધરે. આ૦ ૪

ચેત ચેત અબ ચેતન ચતુરા, ચારધડીનું ચાંદરાણું;
લગ્ન વેળા તે ગઈ ઉંઘમાં, મનમાં બાણે હું પરણું. આ૦ ૫

માયામમતા કેરે મૂકી, આતમહીરો હાથ ધરો,
બુદ્ધિસાગર સદ્ગુણસંગે, ભવસાગર ક્ષણમાંહી તરો. આ૦ ૬

૬૮

રાગ ઉપરનો.

અલખ નિરંજન આતમજ્યોતિ, સંતો તેહનું ધ્યાન ધરો,
આરે કાયા ઘટ આતમહીરો, ભૂલી ક્યાં
ભવમાંહી ફરો. અલ૦ ૧

ધ્યાન ધારણા આતમ પદની,—કરતાં ભ્રમણા મિટ જાવે,
આતમતત્ત્વની શ્રદ્ધા હોવે, અનહદ
આનંદ મન થાવે. અલ૦ ૨

વિષયારસ વિષ સરખો લાગે, એન પડે નહિ સંસારે,
જીવન મરણ પણ સરખું લાગે,
આતમ પદ ચિન્હે ત્યારે. અલ૦ ૩

હલકો નહીં ભારે એ આતમ, કેવળજ્ઞાનતણો દરીયો,
બુદ્ધિસાગર પામતાં તે, ભવસાગર ક્ષણમાં તરીયો, અલ૦ ૪

૬૯

જે કોઈ પ્રેમીઅંશ અવતરે, પ્રેમરસ તેના ઉરમાં ફરે—એ રાગ.

જ્ઞાન કહો કેમ થાય, મૂરખને જ્ઞાન કહો કેમ થાય,
કોટિ કરો ઉપાય—મૂરખ૦

ખા- મેઘ જો સાથ ચઢીને, વગ્ને મૂશળધાર,	મૂરખ૦ ૧
મગશેલીયો પાપાણુ ન લીંચે, જળમધ્યે નીચધાર	-
શ્વાનપૂછડી વાકી ટાલી, સિધી નહોં કરાય,	મૂરખ૦ ૨
ગગાજલમા નહાય કાગડો, કાગપણુ નવી જાય	મૂરખ૦ ૩
સાબુએ ચોળીને કોયલા, ધૂવે જલમા કોય,	મૂરખ૦ ૪
પણુ રંગ બેરંગ ન હુવે, ગર્દભ ગાય ન હોય	મૂરખ૦ ૫
દારૂઘટમા દૂધ ભરો પણુ, મટે ન દારૂ વાસ,	મૂરખ૦ ૬
ઝાઝવાના જલથકી કઢી, મટે ન જલની ખ્યાસ	મૂરખ૦ ૭
માથાકૂટ મૂરખની આગલ, રણુમાહી જયુ પોક	મૂરખ૦ ૮
અધા આગલ આરશી જેની, જાવે વાણી ફેક	મૂરખ૦ ૯
ભાગવત ભેસની આગલે રે, ગાડા આગલ ગાન,	મૂરખ૦ ૧૦
કપિ ન કગ્શે ગ્લ પાગ્જુ, એ યુક્તિ દિલ આણુ	મૂરખ૦ ૧૧
મૂરખ આગલ બોધ કરે તે, ભારે ખત્તા ખાય,	મૂરખ૦ ૧૨
સુગરી વાનગ્ને ઉપદેશે, માળો નિજ વિખરાય	મૂરખ૦ ૧૩
ખાળક સમજે દૂધ પાનમા, જાણે શુ તે વેદ,	મૂરખ૦ ૧૪
અધાગ અજવાળા વચ્ચે, શો અધકને લેદ	મૂરખ૦ ૧૫
ગયા ગામડીઆ ગજસલામા, દીલ્લી નગર મઝાર,	મૂરખ૦ ૧૬
ગાયન કરતા ગાયકને તો, દીધા ડામ ગનાર	મૂરખ૦ ૧૭
શુણી ન્યાયી જાણીને રે, દેજો ભાઈ બોધ,	મૂરખ૦ ૧૮
મૂઠ કદાચહી બોધતા રે, ઉલટો વાધે કોધ	મૂરખ૦ ૧૯
ચોગ્યતા લોહચુખડે રે, સમજણુ માચી શહાય,	મૂરખ૦ ૨૦
ખુદિસાગર ચોગ્યતા રે, ડોઘડ વિગ્લા પાય	મૂરખ૦ ૨૧

૭૦

અતગ્ના અત્તાને રે, જહાલા દુખ પાય છે,
 નિગ્જન મેવે રે, કટાકટ જાય છે,
 જ્યાથી આવ્યો ને ક્યા જઈગ, ગાથી જગ જન્માય,
 તારૂં ડોણુને છે તુ ડોનો, મરીને ક્યા તુ જાય,
 અતગ્ના વિચારે રે, સમજણુ મહાય છે

અતર૦ ૧

ડહાપણ તારું શું દુનિયામાં, જૂઠી સ્વાર્થ સગાઈ;
લલા લલા પણ મૂઢી ચાલ્યા, આવે ન સાથે કાંઈ;
જલમાંના પરપોટા રે, જેવી એહ કાય છે. અંતર૦ ૨

જગની માયા દુઃખની છાયા, કર નહિ ત્યાં વિશ્રામ;
કૂળ કિમ્પાકના સરખું સુખ ત્યાં, કેવલ દુઃખનું ધામ;
જોઈને તમે જોજો રે, લોળા જન ભરમાય છે. અંતર૦ ૩

વંધ્યાને સ્વપ્નાની અંદર, સારો પુત્ર જણાય;
પરણાબ્યો ચોરીની અંદર, મનમાં સુખ જહુ પાય;
મરી ગયો તે રોતી રે; મૂર્છા જહુ ખાય છે. અંતર૦ ૪

રૂવે પીટે માથું પછાડે, આંખો ઉઘડી જાય;
પુત્રકલ્પના સુખ દુઃખ જોંટું, બુદ્ધિસાગર ગાય;
દુનિયા ઉંઘી ચાલે રે, શું ત્યાં કો ઉપાય છે. અંતર૦ ૫

૭૧

નેવાનું પાણી મોલે રે, બહાલા ચાલ્યું જાય છે,
દુનિયા મન અવળું રે, સવળું સન્તો ગાય છે;
જાવું ત્યાં તો કોઈ ન જાવે, કરવું તે ન કરાય;
જાણવું તે તો રહીયું બાકી, રાતને દીન ગણાય,
મોહદાઈ પીધે રે, લાન તો ભૂલાય છે. નેવાનું ૦ ૧

રાજાને તો રંક ગણીને, કરી નહીં સારવાર;
રંકને રાજા માની બેઠો, ધિછ પડ્યો અવતાર;
અન્તર ધન જોયું રે, મોટો એ અન્યાય છે. નેવાનું ૦ ૨

લોહ ચણાનું લક્ષણ કરવું, જેવું એહ મુશ્કેલ;
તેવું આત્મસ્વરૂપે થાવું, નથી બાળકનો ખેલ;
કોઈક જીવ સમજે રે, બુદ્ધિસાગર ગાય છે. નેવાનું ૦ ૩

આપ અભાવમાં છે, અબધ મદા મગનમે રહેના—એ ગગ

- આતમધ્યાનથી રે, સન્તો સદા સ્વરૂપે ગહેવુ,
કર્માધીન છે મૌ સસારી, કોઈને કાઈ ન કહેવુ આતમ ૧
- કોઈ જન નાચે કોઈ જન રૂવે, કોઈ જન યુદ્ધ કરતા,
કોઈજન જન્મે કોઈ જન ખેલે, દેશાટન કેઈ કરતા આતમ ૨
- વેળુ પીલી તેલની આશા, મૂઝળ જન મન રાખે,
બાવળીયો વાવીને આળા,—કેરી ગસ શુ આખે આતમ ૩
- વૈંઠિ ઉપર વૈંર ન કીજે, રાગીથી નહીં ગગ,
સમલાવે મૌ જનને નિગ્રહે, તો શિવ મુખનો લાગ આતમ ૪
- જૂઠી જગની પુદ્ગલ બાણ, ત્યા શુ ગ્હીએ રાણ,
તન ધન યૌવન સાથ ન આવે, આવે ન માતપિતાણ આતમ ૫
- લક્ષ્મી સત્તાથી શુ વાવે, મનમાં જોયો વિચારી,
એક દિન ઉડી જાવુ અન્તે, દુનિયા મૌ વિમારી આતમ ૬
- લલા લલા પણ ઉડી આડ્યા, જોને કેઈક આલે,
ખીલાડીની દોટે ચડીયો, ઉદગડો શુ મહાલે આતમ ૭
- કાળ અપાટો સૌને વાગે, યોગીજન જગ જાગે,
બુદ્ધિમાગઝ આતમ અર્ધી, ગહેજે મૌ વૈંગ્રાગ્યે આતમ ૮

દડી અનમા પડી રે સન્તો, દડી અનમા પડી—એ ગગ

- પાપકર્મ જાડુ લાગીરે નિન્દા, પાપકર્મ જાડુ બાગી,
મનમાં જોજે વિચારી રે, નિન્દા—એ ટેક
- નિન્દકની દ્રષ્ટિ છે અનગી, ગુણ અવગુણ દેખાય,
પાપીના પાપી છે નિન્દક, મરી નગડમાં લાયકે. નિન્દા ૧

- કાગડો દેખે ચાંદાંને જેમ, નિન્દક દેખે દોષ;
ધતુર લક્ષ્મીની પેઠે એ, શું કરવો ત્યાં રોષરે. નિન્દા૦ ૨
- ચાડી ચુગલી નિન્દક કરતો, કલંક ચઢાવે શીર;
ચંડાલથી પણ નિન્દક પાપી, ધોતો પરનાં ચીર રે. નિન્દા૦ ૩
- ક્રિયાકાણ્ડ નિન્દકનાં સંતો, લેખે નહીં ગણાય;
નામ દેઈને નિંદા કરતો, મુક્તિપુરી નહિ પાયરે. નિન્દા૦ ૪
- સાધુ સન્ત વૈરાગી ત્યાગી, ભોગી ભોગી કંડીર;
નિંદા પરતણી પરહરશો, પામો લવજલ તીરરે. નિન્દા૦ ૫
- નિંદામાંહિ સહુ લપટાયા, બચિયા કોઈક સન્ત;
નિંદક માથે નથી શિંગડાં, વાણીથી ઓળખંતરે. નિન્દા૦ ૬
- અદેખાઈની પુત્રી નિંદા, મુક્તિમાર્ગ પ્રતિકૂળ;
લાખચોરાશીમાં ભટકાવે, નાખી માથે ધૂળરે. નિન્દા૦ ૭
- સમકીતી નિન્દા નવિ કરશે, કરશે ગુણનું ગાન;
શ્વાનદંતને કૃષ્ણ વખાણે, ગુણનું કરે બહુમાનરે. નિન્દા૦ ૮
- સર્વગુણો જાણે જિનવરમાં, બાકી દોષી હોય;
નિજમાં અવગુણ પોઠ ભરી છે, જીવે ન તેને કોયરે. નિન્દા૦ ૯
- કર્મવશે સૌ દોષે ભરીયા, કરો ન નિન્દા ભાઈ;
બુદ્ધસાગર ગુણને ગાતાં, જગમાં હોવે વડાઈરે. નિન્દા૦ ૧૦

૭૪

શામળિયાની પાઘડી—એ રાગ.

- જીવડા કુલી કરે શું ફેક, તાર્ક જગ કો નહીં;
તારી કાયા સુકોમળ કેળ કે, તે પણ અહીં રહી;
ઘર હાટાંને ચોપડારે, કુટુંબને પરિવાર,
આંખ મીચાએ સાથમાંરે, કોઈ ન આવે લગાર. તાર્ક૦ ૧
- હસતો ખાતો પહેરતોરે, કરતો મારે દહોર;
કાળ કોળીઆ આગળેરે, લાગે શી ત્યાં દેર. તાર્ક૦ ૨

પુણ્ય પાપને નવિ ગણેરે, અભિમાનનો તોર,	તા૩૦ ૩
એક દિન એહવો આવશે, ચાલે નહિ કંઈ જોર	
કૂડ કપટને કેળવેરે, કજ્યા ને કકાસ,	તા૩૦ ૪
માહોમાહે લડાવતોરે, મરી નરકમા વાસ	
રાત્ર ૨ કને બાદશાહરે, હકીમ હોદ્દાદાર,	તા૩૦ ૫
કાળે સહુ લક્ષણ કર્યારે, તારો ત્યા શો ભાર	
મરી મરી સહુ ચાલીયારે, પરગટ ચાલે પેખ,	તા૩૦ ૬
પૃથ્વી થઈ નહીં કોઈનીરે, ચેતન નજરે દેખ	
આજ કાલ કરતા ધકારે, દહાડા વીતી જાય,	તા૩૦ ૭
કરવુ હોય તે કીજીએરે, પગ્તાવો પછી થાય	
મગડી મૂછો મ્હાલતારે, જગ વર્તાવે આણ,	તા૩૦ ૮
ધાગાવિણ નાગા ગયારે, જોને નજરે મશાણ	
વગ કોઈનો નવિ રહ્યોરે, નામ જાતને ભાત,	તા૩૦ ૯
આયુષ્ય ખૂટે ચાલવુ રે, પરલવ લેવી વાટ	
વૈરાગ્યે મન વાળજોરે, તો લેહશે ભવપાગ,	તા૩૦ ૧૦
બુદ્ધિમાગર ચેતજોરે, પામે શિવમુખકાર	

૭૫

ગમ ઉપરનો

ચેતન ! ચેતો ચતુરમુખણ,	
લજીલેને પ્રભુજીનું નામ-વખાત	
અજનગિગિ ધોળા થયારે, ચેત ચેત જટ ચેત,	વખત ૧
ભમે તેતરપગ બાજ જ્યુરે, કાળ અપાટા દેત	
મનમા આશા અતિઘણીરે, નવનવ વધની જાય,	વખત ૨
આશા ગાગર કુટતારે, આધિ ઉપાધિ સમાય	
લલચાયા કોઈ લોભમારે, કપટે જોઈ કુટાય,	વખત ૩
મિત્રાઈમા મ્હાલનારે, ભવમાહી ભટકાય	

સ્વારથીયા સંસારમાંરે, સ્વપ્ના જેવું સુખં;
 સાચું સુખ નહિ પ્રાણીયારે, અંતે દુઃખ તું દુઃખ. વખત૦ ૪
 ગાદી તકીયા ખેસતારે, કરતા લોક સલામ;
 હસી હસી દેતા તાળીયોરે, ઉઠી આદ્યા તેના રામ. વખત૦ ૫
 સારૂ નરસું નવી ગણ્યુંરે, કીધાં બહુલાં પાપ;
 જીલલડીના જૂઠડેરે, પામ્યોં અતિ સન્તાપ. વખત૦ ૬
 જ્ઞાન ધ્યાન વિવેકમાંરે, કાઢ્યો નહિ કંઈ કાળ;
 દુઃખદાવાનલ સારિખીરે, રાખ્યો ખટપટ જાળ. વખત૦ ૭
 મોહમાયા મૂકી પરીરે, સદ્ગુરૂનો કર સંગ;
 બુદ્ધિસાગર પામીએરે, આતમ અનુભવ રંગ. વખત૦ ૮

૭૬

રાગ ઉપરનો.

તાઈં નામ ન રૂપ લખાય, અલખ પરમાતમા,

તારી શક્તિ અનંત કહાય. અલખ૦ ૧

જ્ઞાનાદિક તુજ સંપદારે, કર્મચ્છાદિત થાય;

પરભાવ રંગી ચેતનારે, કર્મચ્છેડણુનો ઉપાય. અલખ૦ ૨

ધૂમાડા બાચક ભરેરે, હાથ કશું નહિ આય,

પર પોતાનું માનતાંરે, જન્મ મરણ દુઃખ પાય. અલખ૦ ૨

દેખે તે તાઈં નહીંરે, તાહરું તાહરી પાસ;

પોતાને રંક માનીનેરે, ક્યાં કરે તું પર આશ. અલખ૦ ૩

કાલ અનંતો ઉઘીયોરે, મિથ્યારચણી મજાર;

સદ્ગુરૂએ ઉઠાડીયોરે, સફલ થયો અવતાર. અલખ૦ ૩

વિનય ભક્તિ કંરણા ગ્રહીરે, ભાવ અપૂર્વ ગ્રહાય;

ચિદ્ધનસંગે ખેલતાંરે, કર્મકલંક કટાય. અલખ૦ ૫

શુદ્ધસ્વરૂપી ચેતનારે, દો ભેદે વર્તાય;

દેહાતીત થઈ આતમારે, જ્યોતિમાં જ્યોત મિલાય. અલખ૦ ૬

શુદ્ધસ્વરૂપે આતમારે, સત્તાએ સહુ હોય,
બુદ્ધિસાગર ધ્યાવતારે, આપસ્વરૂપે જોય

અલખાં ૭

૭૭

ચેતાવુ ચેતી લેજેરે—એ રાગ

જુઓ આ કાચી કાચારે, જેવા પાણીના પગપોટા,
જેજે લાવો નિગમે નયણે, જાણુ જરૂર મન ખોટા

જુઓ ૧

હાડ માસ રૂઢિગને ધાતુ, ઉપર આમડી કાચી,
વિદ્યા મૂતર લીંટ કોથળી, ગદ્યો શુ ? તેમા ગચી

જુઓ ૨

શત ઘટ જલના ઉપર રેડે, તો પણ કાચા મેલી;
પવિત્રતા એમા ક્યા દીડી, અવસર આવે ઘેલી

જુઓ ૩

તીન લુવનનો સ્વામી આતમ, કાચામાહિ વસિયો,
આયુષ્ય અવધિ પૂરી યાતા, દેહુગેહથી ખસિયો

જુઓ ૪

થઈ નહિ કોઈની થશે ન તારી, માને મારી મારી,
બુદ્ધિસાગર ચેતી લેજે, ત્રિધન અન્તરૂ' ધારી

જુઓ ૫

૭૮

રાગ ઉપરનો

ચેતાવુ ચેતન માગરે, આતો જૂઠી માયા જાણુ,
મુપનાની મુખલડી ખાતા, ભૂખ જગ નવી લાણુ

ચેતાવુ ૧

માગઝેરૂ પાણી નિર્મલ, પીતા લાગે ખારૂ,
તૃપા ન લાગે તૃષ્ણા જલથી, વચન માની લે મારૂ

ચેતાવુ ૨

દાક્ષ મારે કોગટ કુલી, બ્રમણામાહિ ભૂલી,
કાચી કાચા માટી વામણ, અન્ત ધૂલની ધૂલી

ચેતાવુ ૩

ઝાઝવાના જલને દેખી, મૃગલા પીવા દોડે,
મિહ શુદ્ધામા મેઘ ગાજથી, કોગટ માથુ ફોડે

ચેતાવુ ૪

રંકે આલ્યા રાજ આલ્યા, આલનહારા આલે;
 મૃત્યુ બાજનો ભય છે માથે, ફેગટ શું તું મ્હાલે. ચેતાવું ૫
 આરે કાયામાં આતમહીરો, જ્ઞાનાનન્દનો દરીયો;
 બુદ્ધિસાગર પામંતાં તે, ભવસાગર ઝટ તરીયો. ચેતાવું ૬

૭૬

રાગ ઉપરનો.

અરે આ જગમાં મોટીરે, જ્યાં ત્યાં તૃષ્ણા નહીયો વહેતી;
 જ્ઞાનધ્યાનની તોડી તેડો, જાય તડાકા દેતી. અરે ૧
 તૃષ્ણાનદીમાં આંશા પાણી, મોહમેઘ ત્યાં વરશ્યો;
 ચેતન આતક ટળવળતો ત્યાં, રહીયો તે તો તરશ્યો. અરે ૨
 દેહદેશના ઘટઘટમાંડિ, દેખંતાં દેખાતી;
 પડિયા પ્રાણી ગોથાં ખાતા, વહેતી બહુ મદમાતી. અરે ૩
 ભળતી તેતો નરકનિગોદે, જ્યાં નહિ દુઃખનો આરો;
 ચેતનહારા જલદી ચેતો, ઝાલો જ્ઞાની તારો. અરે ૪
 રંક બાલને પંડિત જોશી, બુદ્ધા ભોળા પડિયા;
 રોગ શોકનાં ગોથાં ખાતા, જન્મમરણથી નડિયા. અરે ૫
 ક્રોધ મગરને નિન્દા ખાડો, અદેખાઈની ભમરી;
 પડીયો પ્રાણી પાપે તેમાં, નીકળ ગયો ત્યાં દમરી. અરે ૬
 સફ્ફુર તારા હાથ ઝાલીને, બૂડંતાને તારે;
 બુદ્ધિસાગર સફ્ફુરસંગે, ઉતરો પેલી પારે. અરે ૭

૮૦

અલી સાહેલી જિનવાણી સાંભળવા ઉભી રહેને—એ રાગ.

શ્રીવીર પ્રભુ ચરમ જિનેશ્વર, વંદી વિનતિ કીજીએ;
 પ્રભુસમ થાવા આત્મિક અનુભવ, રસના ખ્યાલા પીજીએ ॥
 તુજ મુજ વચ્ચે અન્તર મોટું, પણ ધ્યાનથકી લાગ્યું છોટું;
 આત્મિક અનુભવી મન તે જોટું. શ્રી વીર ૧

સિદ્ધશાશ્વત પદ મુખના રચીયા, અક્ષયસ્થિતિ સિદ્ધશિલા વસીયા,
મુજ મનમન્દિરથી નવી ખમીયા શ્રી વીર૦ ૨

પ્રભુ ! કર્મ સગ ફરે ટાળી, આત્મિકઋદ્ધિને અનુવાળી,
વચીયા મુદ્ધિત વધુ લટકાળી શ્રી વીર૦ ૩

જ્ઞાનદર્શનચગ્લુ એ રત્નત્રયી, બ્યાપી સિદ્ધ વ્યક્તિ ગુણમયી,
મિથ્યાત્વદશા સખ ફર ગઈ શ્રી વીર૦ ૪

મુખ વીર વીર એમ ઉચ્ચાર, પણ વીર ગુણ નવી મલાર,
કહો આતમને કેમ કરી તાર શ્રી વીર૦ ૫

હું કોપી કપટીને દેખી, મોહી રોગી ભોગી કલેશી,
હું ભવ અટવીમા ગ્હો બેશી શ્રી વીર૦ ૬

નિગળીથી કેમ રાગ ઝર, ને રાગ દગા અટ પગિહર,
તો ભવજલધિ હું સહેજે તર શ્રી વીર૦ ૭

પ્રભુ ધ્યાન દશા ને ચિત્ત જાગે, તો તુજ મુજ અતઃ અટ લાગે,
એમ સેવક ગુણ ગાયે ગગે શ્રી વીર૦ ૮

ધ્યાતા ને ધ્યેયસ્વરૂપ વાવે, તો ધ્યાનદશા લેજે આવે,
બુદ્ધિસાગર એમ ગુણ ગાયે શ્રી વીર૦ ૯

૮૧

ગઝલ

અહો દેવની ગતિ ન્યારી, સહુ પ્રાણીને થઈ ભારી,
ઘડીમા કરે પલકમા હરે, હીવો વાયુથી જીવો જ્યુ કરે અહો ૧

જેના નાદથી મહુ નામે, જેની જ્યોતિથી મહુ ભામે,
અવધ્યા એક તે ના ધરે, ગતિ દેવની ગમે તે કરે અહો ૨

જેના શૌર્યથી મહુ ખીના, જેની કાન્તિમા મહુ લીના,
ભૂત્યા ભૂલથી ભટ્ટી ખાણ, ગતિ દેવની ગદી ગાણ અહો ૩

જેની ક્રાંતિથી મહુ ખીતા, ભણ્યા ભાવથી વગી ગીતા
જેવી કર્મની ગતિ તેવા, રૂવે ઠે મને જમે મેવા અહો ૪

અવસ્થા સદા વિચિત્રા સહુ, જીઓ રામની કથા શું કહું;
 જીઓ કૌરવો બહુ કૂલ્યા, પ્યારી પ્રાણુ ધન સહુ ડૂલ્યા. અહો ૦ ૫
 પલકમાં તાપ પલકમાં છાય, અવસ્થા એક કદિ ના જાય;
 ધરી માન શું ભૂલે ભાન, ચેતી ચિત્તમાં ધરો ધ્યાન. અહો ૦ ૬
 સજી સાધનો ધરો ધ્યાન, બુદ્ધિ આત્મના કરો જ્ઞાન;
 અવસ્થા ન એક જનારી, બુદ્ધિસાગરે કહ્યું ધારી. અહો ૦ ૭

૮૨

ચેતન અનુભવ રટના લાગી, અલખ તોરી આતમસેં રઢ—
 લાગીરે હેજી. કોઈ વિરલા તુજ ગુણ રાગી—અલખ ૦ ૧
 કાદવમેં ચીર ઘોવે ઘોળી, બીજં બોયા ઉખર ભૂ પ્રાણી;
 વાણીકા સહુ ખેટા જાયા, કર્યું જગત ધૂલધાણી. અલખ ૦ ૨
 ભૂલ્યો જન જગકું ચેતાવે, વેશ્યા સહુકું નાચ નચાવે;
 ઉંધ્યાજન ઋદ્ધિ બહુ પાવે, જાગ્યા શીશ કટાવે. અલખ ૦ ૩
 પંડિત પોપટ બહુ બહુ બોલે, ફણીધર સામો તાકી ડોલે;
 પરધર મૂરખ ઋદ્ધિ બોળે, નારી કંત હીંચોળે. અલખ ૦ ૪
 અનુભવ વિરલા જોગી જાણે, મૂરંખ આપમતિકું તાણે;
 બુદ્ધિસાગર આતમજ્ઞાને, ઠરશો નિર્ભયસ્થાને. અલખ ૦ ૫

૮૩

માયામાં મનકું મોલું રે—જગીને જો તું,
 નરભવનું જીવન બોયું રે—જગીને જો તું.—એ ટેક.
 માતાની કૂખે આવી, નવ માસ ઉઘો રહીયો,
 ત્યાં દુઃખ અનન્તુ લહિયોરે. જગીને જો તું, માયા ૦ ૧
 બાલપણમાં સમજ્યો ન દેવગુરુ સેવા,
 રમવું ને મીઠા મેવારે. જગીને જો તું, માયા ૦ ૨
 જીવાનીમાં જીવતીના સંગ બહુ ખેલ્યો,
 તેં ધર્મને પડતો મેલ્યોરે. જગીને જો તું, માયા ૦ ૩

પૈસાને માટે પાપો કર્યા તે બહુ ભારી,
 તે આતમને વિચારી રે જાગીને જો તું, માયા ૪
 ગગદેવે વાહો અજાને ભરમાયો,
 નાહક ત્યા ત્યા ધાયો રે જાગીને જો તું, માયા ૫
 મુખે દુ ખે પ્રાણીને એક દિન મરવું,
 પણ કામ વધાર્યું વરવું રે જાગીને જો તું, માયા ૬
 કરીશ તું જેવું પામીશ ભાઈ તેવું,
 કોઈને કાઈ ન કહેવું રે જાગીને જો તું, માયા ૭
 સ્વમાની જૂઠી ખાજી, ગ્યો શું તેમા રાજી,
 કોઈને કાઈ ન છાજી રે જાગીને જો તું, માયા ૮
 બુદ્ધિસાગર લબ્યો ચેતને વિચારી,
 મમજો નગ્ને નારી રે જાગીને જો તું, માયા ૯

૮૩

જોતા જોતા આજ્યા ગયારે—જોડીયા તાગ.
 રમણીક રઢીયાળા, ગે રૂડા રૂપાળા,
 મરી ગયા બહુ બહાલા રે જોડીયા ૧
 ખમાખમા જેની યાતી, જગ આણ વર્તાતી,
 આજ્યા પગલવ વાટે રે જોડીયા ૨
 જુતા જૂટ પહેતી આજ્યા, બ્યલિચારી થઈ મહાજ્યા,
 ઘોરમાહી ગોલી ઘાજ્યા રે જોડીયા ૩
 પાઘડી માયાએ ઘાડી, કર્યા દેશોદેશ મહાલી,
 મગાણે તે ગયા ખાલી રે જોડીયા ૪
 નાતને જાતને નડે, વૈરને જૈગ્થીલડે,
 પોક તેની જોને પડે રે જોડીયા ૫
 ચેતી લ્યોને નગ નાગી, હિત ગિખામણ મારી,
 બુદ્ધિમાગર મુખકાગી રે જોડીયા ૬

પ્રભુ મનાવા, પ્રભુ મનાવા, સખી હું પ્રેમે જાઉંરે;
લટકી દેશોદેશ નેમે, સ્વામીને ઘેર લાઉંરે. પ્રભુ ૧

ચૌદ ભુવનમાં આથડી પણ, પ્રભુ ન દીઠા ક્યાંયરે;
શરીર સિંતર ખોજ્યા તો, પ્રભુજીદીઠા ત્યાંયરે. પ્રભુ ૨

ભાગી ભ્રમણા થઈ સૌભાગી, જુદી ઘડી ન રહાઈરે;
અલખ અરૂપી આતમાની, સાચી એક સગાઈરે. પ્રભુ ૩

હરખી સ્વામી ઘેર આવ્યો, નાહું ઘર અન્ધેરરે;
ખુંદ્રિસાગર જાણતાં તે, ભાગે લવનો ફેરરે. પ્રભુ ૪

૮૫

સુવિધિ જિનેશ્વર સાહિબ સેવો, આપે શિવપુર મેવો,
સદા ઘટ અન્તરે જામી;

પ્રેમ લાવીને પ્રભુ પાય પડું છું, દુઃખડાં મારાં રડું છું. સદાઘટ ૧

અષ્ટપ્રકારી હુંતો પૂજા રચાવું, ભાવે ભાવનાભાવું; સદાઘટ ૨
ખોલો પ્રભુ જરા પ્રેમ ધરીને, દયાની દૃષ્ટિ કરીને. સદાઘટ ૨

શાનેમાટે મને તારો ન સ્વામી, કહેશો જો ગુણની છે ખામી; સં
પ્રેમ ધરીને તે ગુણને આપો, જેથી જાણ બળાપો. સદાઘટ ૩

કહેશો જો યોગ્યતા નથી તારામાં, આપો યોગ્યતા

મારામાં; સદાઘટ ૪

કહેશો સમયે તુજ યોગ્યતા આવે, આપો સમય તે ભાવે. સદા ૪

કહેશો કે દીલ નથી મુક્તિનું સાચું, તે પણ

ભાવથી ચાચું; સદાઘટ ૫

કહેશો જો જ્ઞાન નથી તુજ માફ, તેથી હું

કેમ કરી તાફ. સદાઘટ ૫

તેપણ જ્ઞાન ઘડીમાં આપો, શાને માટે તમે નાપો; સદા ૬

કહેશો કે શ્રદ્ધા નથી તુજ આપી, શ્રદ્ધા તેવી મેં ચાપી. સદા ૬

મોડા વહેલા શિવ તમે પમાડો, શીદને વાર લગાડો; સદાં
 શ્વાસોશ્વાસે લક્ષિત જો જાગે, જોડ્યા પ્રભુશુભ ગગે. સદાં ૭
 અન્તજાતીની લક્ષિત તો કંચુ, તન્મય થઈને વિચંચુ, સં
 અનુલવ નયણે અગમપથ જાણુ, પોતાની ઋદ્ધિ કમાણુ સં ૮
 અજરામર અજ જે અવિનાશી, સુખ અનન્ત વિલાસી, સં
 નામરૂપ નહીં નિર્મલજ્ઞાની, બુદ્ધિસાગર એવો જાણી સદાં ૯

૮૬

રામ ઉપરનો

મહાજ સ્વરૂપી મારો અતજાતી, પગ્માતમ ઘટગામી,
 પ્રભુ ચિન્મય શુભધારી,
 નિશ્ચયનયથી શુદ્ધસ્વરૂપી, જાણો એ રૂપારૂપી, પ્રભુ ચિન્મય ૧
 પર્યાય મમયે સમયે અનતા, પ્રતિપ્રદેશે ફરતા, પ્રભુ ૦
 ઉત્પાદ વ્યય સ્થિતિ ત્રણ સ્વરૂપે, સમયે દ્રવ્ય પ્રરૂપે પ્રભુ ૨
 આનંદ આપે લવડુ ખ કાપે, આપોઆપ પ્રતાપે, પ્રભુ ૦
 આત્મિક શુદ્ધસ્વભાવનો જોગી, યોગીનો પણ યોગી - પ્રભુ ૩
 શક્તિ અનતી સદાનો જે સ્વામી, નાની પણ તે અતામી, પ્રભુ ૦
 સુજન સ્નેહી બહાલો ધ્યાનેરે આવે, બુદ્ધિસાગર સુખ પાવે પ્ર ૪

૮૭

યાદ કરી લે સિદ્ધ સનાતન, છોડી મળ દુનિયાદારી,
 પગગટ પિણ્ડે વસીયો પોતે, પગ્મ પ્રજાપદ શુભધારી યાદ ૧
 હું ને મારું મળ પરિહારી, કર તું પગ્માતમ ચારી,
 તત્ત્વમસિ માયા નહિ તેગી, જોલ ખગી પચમ જારી યાદ ૨
 મુક્તિસ્થાન નહિ તેગ દુમરા, કંઈ મિલજાને તઈચારી,
 ધ્યાન લગાદે શ્વામોશ્વામી, સકલ મગમે પરવારી યાદ ૩

નિર્મલ આત્મપ્રદેશ નીહાળી, વર ચિન્મયપદ મુખકારી;
 નહિ તું ન્યારા તેથી ખ્યારા, વીતરાગ પદમય ભારી. ચાદ૦ ૪
 સત્યનિરંજન નિર્ભય દેશી, પાવે તો હૈ હુશીયારી;
 બુદ્ધિસાગર અનુભવ પામી, સત્તા ધ્યાવું નિરધારી. ચાદ૦ ૫

૮૮

મનસા માલીની એ જીવો ગોરખ—એ રાગ.

જીવડા જાગીનેરે જોગી સંગે, ચાલને નિજદેશમાં;
 પઢત પુસ્તક પંડિતો પણુ, ઘટ વહે છે કલેશમાં. જીવડાં ૧
 તિરછા નાડી મધ્ય ગાડી, બેલ બેથી શોભતી;
 ગગનમણ્ડલ ચાલતી તે, સ્થાનકે સ્થિર શોભતી. જીવડાં ૨
 પ્રેમી પરદેશી જના ત્યાં, લોભથી લલચાવશે;
 મનહર મોહી માનિનીયો, હાવભાવ દર્શાવશે. જીવડાં ૩
 સ્વસ્થ ચિત્તે ચાલવું ત્યાં, મોહધાટી લેહવી;
 ઘાટ અવઘટ ઉતરીને, આત્મસત્તા વેહવી. જીવડાં ૪
 ચિત્તનિજ ઉપયોગમાંહિ, રાત્રી દિવસ ચાલને;
 પામી પ્રેમે દેશ તારો, નિજ સ્વરૂપે મહાલને. જીવડાં ૫
 સારી આલમ દેખને તું, જ્યોતિજ્યોત મિલાવને;
 ભૂલી જગતું ભાન વાદહમ, તારી ધ્રુવની પાવને. જીવડાં ૬
 અનંત અક્ષર આતમા તું, જોડીલાને જગાડને;
 બુદ્ધિસાગર તરણા પાછળ, ભાનુને તું ભાળને. જીવડાં ૭

૮૯

રાગ ઉપરનો.

જીવડા ઝગમગેછે જ્યોતિ તારી, અસંખ્ય પરદેશે કરી;
 શુદ્ધશ્રદ્ધા સદ્ગુરૂની,—વાણીએ વર્તી ખરી. જીવડાં ૧

ચદ્ર લાનુ કોટિ ઉગે, કરે પ્રકાશ અપારજી,
 તેહથી પણ આત્મજ્યોતિ, જૂદી અનતીધાર જીવડાં ૨
 તેજનુ પણ તેજ એ છે, સર્વ એમા સમાયજી,
 લડાલડી નહિ એહમા કર્ષ, સતથી પરખાય જીવડાં ૩
 અનતશક્તિ સુખનુ તે, ધામ નામાતીતનુ,
 વૈખરીથી કહ્યું ન જાવે, શુ કહ્યું ત્યા ગીતનુ જીવડાં ૪
 પગમ આત્મસ્વરૂપની ત્યા, સ્થિતિ એકાકારજી,
 અનત વ્યક્તિ ગુણધકી એક, દોષ નહિ જ્યા લગાર જીવડાં ૫
 પક્ષાપક્ષી કયા કરે ભાઈ, વાદવિવાદ વિચારજી,
 તત્ત્વરૂપ ન અન્યથા હોય, નિશ્ચય એ નિર્ધાર જીવડાં ૬
 શુદ્ધ સત્તા આત્મકેરી,— તેહનો તીરેભાવજી,
 આવિભાવે હોવતા તે, મુક્ત આત્મસ્વભાવ જીવડાં ૭
 સાર એ મહુગ્રથનુ છે, એહમા જેનુ ધ્યાનજી,
 બુદ્ધિસાગર આત્મધ્યાને, પ્રગટે શુદ્ધ જ્ઞાન જીવડાં ૮

૬૦

પયડો નિદાજી રે ખીન જિનતણે એ-ગુગ

જીવડા તુ જાગીને જો- ધર્મનેરે, જાગ્યો તેનુ જ નામ,
 જાગ્યા પણ ઉદ્ધતા પ્રાણીયારે, કેવલ દુ ખનુ ધામ જીવડાં ૧
 જાગ્યાન જ ઉધ્યા નહિ માલખ્યારે, ઉધ્યા જાગે દોષ,
 જાગે ઉધે જાની આતમારે, નહિ ત્યા અચરીજ હોષ જીવડાં ૨
 ગભીર જાનીગમથી મહુ ઘટેરે, સત્યરૂપ નિગધાર,
 ઠાકડમાલે ધર્મ ધર્તિગમારે, મોહ્યા મૂઢગમાર જીવડાં ૩
 અતર્યામી આતમ ઓગવેરે, ધર્મતણુ નહો ભાન,
 સમક્ષિત ઘડા ફરે મૂઢીનેરે, મિથ્યાન્વે શુદ્ધતાન જીવડાં ૪
 ધર્મ ધર્મ પોષારે હુનિયારે, પામે નહિ શિવપથ,
 બુદ્ધિસાગર પામર પ્રાણીનેરે, તારે ગુરુ નિમય જીવડાં ૫

ભજન કરીલે ભજન કરીલે, ભજન કરીલે ભાઈરે;
 દુનિયાદારી દુઃખની ક્યારી, જૂઠી જગની સગાઈરે. ભજન૦ ૧
 કાયા સુકોમળ કેળ જેવી, બીગડતાં નહિ વારરે;
 ભલાભલા પણ આલીયા તો, પ્રામરનો શો ભારરે. ભજન૦ ૨
 કાદવકેરા કીચમાંડી, કીડા લાખ કરોડરે;
 કીટક જેવો માનવી તું-જાણી પ્રભુ મન જોડરે. ભજન૦ ૩
 વાડી ગાડી લાડીમાંડી, ખરચે પૈસા લાખરે;
 એવા મરી મસાણે આલીયા, તેનાં શરીર થઈ ગયાં રાખરે. ભ. ૪
 બાજીગરની બાજી જેવી, જૂઠી જગત જંજાળરે;
 અંબવાના નીર જેવું, જૂઠું જગતનું બહાલરે. ભજન૦ ૫
 કાળ પાછળ લાગીયો જેમ, તેતર ઉપર બાજરે;
 અટપી લેશે જીવડાને, ક્યું કરી રહેશે લાજરે. ભજન૦ ૬
 જરૂર જાવું એકલું ભાઈ, કોઈ ન આવે સાથરે;
 ખુદ્ધિસાગર કર્ણાસાગર, -શુરનો આલો હાથરે. ભજન૦ ૭

ભજન કરી લે ભજન કરી લે-એ રાગ.

પ્રભુ ભજી તું પ્રભુ ભજી તું, સફલ કર નરદેહરે;
 મોંના માગ્યા વરશીયા છે, માનવ ભવના મેહરે. પ્રભુ૦ ૧
 આ દેહવ્યાપી આતમાની, અળકે રૂડી જ્યોતરે;
 જ્ઞાન ગુણ તો હંસનો છે, કરે સ્વપર ઉદ્યોતરે. પ્રભુ૦ ૨
 બાહિર ભંટકે જીવડા શું ? કરી લે ઘટમાં ખોજરે;
 રત્ન અમુલ્ય માંહિ ભરીયાં, દેખતાં સુખ મોજરે. પ્રભુ૦ ૩

આતમ તે પરમાતમા છે, પ્રભુ વિભુ જગદીશરે,
 લિન્નપણું ત્યા કર્મથી છે, કહું છું વિશ્વાવીશરે પ્રભુ ૪
 અનંત આતમ વ્યક્તિથી છે, સિદ્ધ સગખા સાધરે,
 બુદ્ધિસાગર આતમધ્યાને, ભજન રુકુણા આધરે પ્રભુ ૫

૬૩

રાગ ઉપરનો.

ભજન કર મન ભજન કર મન, ભજન કર ભગવતરે,
 મૃત્યુ માથે ગાજતુ તુજ, મનમા શુ હ્રગ્ણતરે ભજન ૧
 મૂછ મરડી મ્હાલતાને, ગરવે દેતા ગાળરે,
 રાવણ જેવા રાજવી પણ, કોળીયા થઈ ગયા કાળરે ભજન ૨
 દેતા હસી હસી તાળીયોને, માયામા ગુલતાનરે,
 પરભવવાટે આલીયા તે, ભૂલી ભમે નાદાનરે ભજન ૩
 રજની થોડી વેશ ઝાઝા, આયુ એળે ન ગુમાવરે,
 ફરીફરીને નહિ મળે જીવ, ધર્મકળુનો દાવરે ભજન ૪
 જરૂર જન્મી જાવુ એકદિન, કોઈ ન જગ ઉગરતરે,
 બુદ્ધિસાગર શરણ કરી લ્યો, દેવ શ્રી અરિહતરે ભજન ૫

૬૪

રાગ ઉપરનો.

ભુઓ ઝપાટો ભુઓ ઝપાટો, કાળનો વિકગાળરે,
 જગત જીવને પાશ પકડી, કગ્તો નિત્ય ફરાળરે ભુઓ ૧
 ગાન ૨૬ ૩ બાદગાહને, માલીઝને મહીગણરે,
 ગોદી ધાડ્યા ઘોરમાહિ, આડ્યા ડેઈ મગાણરે ભુઓ ૨
 ચોગી જારી ચુગલીમા, કાઢે દિનને ગતરે,
 તેના ગરીબ મળી ગયા માટીમાહિ, ડોડ ન પુટે વાતરે ભુઓ ૩

રાત ન ગણુશે દિન ન ગણુશે, વૈધતને વ્યતિપાતરે;
 ભેતાં ટગમગ ચાલવું જીવ, માત પિતાને બ્રાતરે. જુઓ ૪
 ચાલ્યા અનંતા ચાલશે જગ, વૃદ્ધ યુવા નર નારરે;
 બુદ્ધિસાગર ચલતપથે, ધર્મનો આધારરે. જુઓ ૫

૯૫

રાગ સૌરઠ.

પ્રીતમ મુજ શુદ્ધ બુદ્ધ અવિનાશી, અલખ અગોચર અજરામરહૈ;
 પરમાનંદ વિલાસી. પ્રીતમ ૧

નિર્મળ નિઃસ્નેહી નિઃસંગી, લોકલોકપ્રકાશી;
 નર વા નારી નહીં નપુશક, શાશ્વત શિવપુરવાસી. પ્રીતમ ૨
 કાયા માયા વચનાતીત હૈ, નહિ ગંગા ઓર કાશી;
 બુદ્ધિસાગર ચેતન ચિદ્ધન, સમજે તો સુખરાશિ. પ્રીતમ ૩

૯૬

પદમ પ્રભુ પ્રાણસે પ્યારા—એ ગજલ.

ચેતન તારી ગતિ ન્યારી, સમજ લે ચિત્તમાં ધારી. ચેતન ૦
 પ્રકાશી તું અવિનાશી, ત્યજ દે આશ સુખવાસી;
 મોહાદિકથી રહો ન્યારા, વહો નિજ રૂપ નિર્ધારી. ચેતન ૧
 નહીં તું દેહ નહીં વાણી, ગ્રહી લે સત્ય હિત જાણી;
 અનુભવ સત્ય દયો સાચો, સદા ત્યાં સ્થિર થઈ રાચો. ચેતન ૨
 નહીં જ્યાં દુઃખની છાયા, નહીં જ્યાં રાગ પડછાયા;
 સદા શુદ્ધ બુદ્ધ એકીલો, ગ્રહીને લગ્ય સુખ જીલો. ચેતન ૩
 મુનીન્દ્રે બ્રહ્મને ગાયો, યોગીન્દ્રે યોગથી ધ્યાયો;
 બુદ્ધચન્દ્રિય ધ્યાન તસ સાચું, અવર તો જાણવું કાચું. ચેતન ૪

પ્રીતમ મુજ કબહુ ન નિજઘર આવે, પગઘર ભટકત યાચક હોકર,
વેશ્યાસગી કહાવે પ્રીતમ૦ ૧

મોહમદિગ વેશ્યા પાકર, નાચ વિવિધ નચાવે,
ઘટ ઋધિ સહુ ફેલી ખાવે, ભ્રમણામાહિ ભૂલાવે પ્રીતમ૦ ૨

જાઓ સખી મુજ સ્વામી મનાવો, રીઝી યથા ઘર આવે,
પરઘર માહરો દાવ ન ફાવે, કહીયુ ફેગટ જાવે પ્રીતમ૦ ૩

લાવી માનવી સખી જહા જાકર, અત્યાનંદ ધગવે,
બુદ્ધિસાગર સિદ્ધ મુહકર, સેજે પતિ પધગવે પ્રીતમ૦ ૪

પ્રિયા મમ છટકી ભટકી અટકી, ખેચી તાણી ધગમા ઘાલી,
તો પણ જાવે છટકી પ્રિયા૦ ૧

આપમતીલી નામે ઉડી, પગધગ ચોરે લુટી,
દેતા શીખામણુ ભરીને ચુટી, ગેવે માથુ ફૂટી પ્રિયા૦ ૨

જોગી જતિની પામે જાકર, લાણુ એમી જૂટી,
પાણીમધ્યે ઘસકર પાણુ, વથ યે પડે ન વિછૂટી પ્રિયા૦ ૩

જાગી જોગી પામે જાના, હગખી જૂટી દીધી,
બુદ્ધિસાગર પાનાં ધસીને, વથ યે ચાલત સિદ્ધિ પ્રિયા૦ ૪

બલા મુજ અનુભવ અમૃત લાવે, બાકસ બુકમ બાકી ભોજન,
મુજ મન એહુ મોહાવે બલા૦ ૧

મતમતાંતર ષટ્ દર્શન સહુ, તાકી વાત જણાવે;
 હંસચંચુ વિવેક ધરે જળ, તળ સોડહંપદ પાવે.   ભલાં ૨
 નિરાકાર નિઃસંગી નિર્મળ, નામ ન કોઈ ધરાવે;
 મન વાણીથી ન્યારો વર્તે, નિજ નિજને પરખાવે.   ભલાં ૩
 અસ્તિનાસ્તિ સ્યાદ્રાદસ્વરૂપી, ઘટ ભિંતર વહી સાચો;
 સુખ અનંતુ ક્ષણમાં વિલસે, શોધે બાહિર કાચો.   ભલાં ૪
 વરતે ન્યારો જડથી ચેતન, આપસ્વરૂપે અભેદી;
 બુદ્ધિસાગર નિર્વેદીને, બાણે કચુંકર વેદી.   ભલાં ૫

૧૦૦

રાગ સોરઠ.

આતમ અંપનો સ્વરૂપ નીહારો, બાહિર દષ્ટિ ભટકત ભવમાં;
 અન્તરદષ્ટિ તું તારો.   આતમ ૧
 શુદ્ધ નિરંજન ચિદ્ધનસ્વામિ, સ્વરૂપરમણ અવિનાશી;
 ક્ષાયિકભાવે નિજગુણ ભોગી, જ્ઞાનાનંદ વિલાસી.   આતમ ૨
 કાયા માયાથી છે ન્યારો, પ્રહ્મસ્વરૂપ નિરધારો;
 ઉત્પત્તિ સ્થિતિ વ્યયનો વિલાસી, ગુણગણનો નહિ પારો.   આતમ ૩
 પૂરવ કોડી વર્ષનું સ્વપ્ન, જાગતાં દૂર થાવે;
 શુદ્ધસ્વભાવે જાગતાં ઝટ, પરપરિણતિ દૂર જાવે.   આતમ ૪
 એ હું એનો એછે માઈ, દિવસે પણ અંધારૂં;
 બુદ્ધિસાગર ભેતાં જાગી, શું માઈ ને તારૂં.   આતમ ૫

૧૦૧

રાગ સોરઠ.

મનવા એસી રમે કયું બાળ, હોત ન પ્રભુ તુમ રાળ.   મન ૧
 રાણી બાળથી નારાળ, રમતાં વારત કાળ;
 રમત ભમત યૌગતિમાં પ્યારા, નિર્બળ હોકર પાળ.   મન ૨

કાળ અનત ગમાયો રમતાં, જ્ઞાનકળા નહીં છાજી,
 શિખામણુ અળ માનલે મેરી, દેર કરે કર્યું ગાંઝી મનવાં ૩
 છોડી બાજી મનવે જ્યારે, કુમતા કુલટા લાજી,
 ખુદ્ધિસાગર ચિદ્ધનસગી,—સમતા ગગને ગાજી. મનવાં ૪

૧૦૨

ગગ મોરક,

ચેતન ચિદ્ધન સગીગંગી, અજ અવિનાશી અલગી ચેતન૦
 પગપરિણુતિસે નામ ધરત હે, કૃત કૃત દોય રગી,
 દો રગી એકરગી હોવે, તળ હોવત નિજસગી ચેતન૦ ૧
 જાગત લાગત ઉઘ દશા સહુ, 'નાસત કર્મ' કુઠગી,
 આપસ્વરૂપે આપ સમાયો, અચળ અટળ એ ઉમગી ચેતન૦ ૨
 મ્યાદ્રાદી સમજે છે ક્ષણમા, નિજ ધન અન્તર પાવે,
 ખુદ્ધિસાગર ચેતે ચિત્તમા, મો નિજ ધરમા આવે ચેતન૦ ૩

૧૦૩

હસા મોહહ ચિન્મય ધ્યાવે, અલખ અગોચર થાવે. હસાં
 શક્તિ અનર્તી સત્તા તારી, સ્થિતિ અનર્તી ધરાવે,
 તત્ત્વમણુતા પ્રગટે જળહી, અનુલવ અમૃત પાવે હસાં ૧
 ઉપાદાન પણ આપોઆપે, સમરે શક્તિ સ્વલાવે,
 ઘટ શોધે મો બોધે નિજકુ, નિજધન આતમ આવે હમાં ૨
 આનંદ અનહદ અતર પ્રગટે, આપોઆપ સ્વલાવે,
 કાલ કર્મકા લયકુ તોડી, નિર્લયપદ વર્તાવે હસાં ૩
 નાથ અનામી નિવૃત્તિમય, શુદ્ધસ્વરૂપ મોહાવે,
 આતમ મો પરમાતમહું નિજ, ખુદ્ધિમાગર ગાવે હસાં ૪

૧૦૪

સોવે સોવે સારી રેન ગુમાઈ-એ રાગ.

ચિદ્ધન સંગી ગુણગણ રંગી, આતમ અનુભવ સમરો ખ્યારે;
 આત્મા અસંગ્ય પ્રદેશી સોડહું, આપ તરે ઓર પરકું તારે. ચિદ્ધન૦ ૧
 ત્યાગ લેનકું પૂતળી લુણકી, સાગરમાંહિ પ્રવેશે ન્યારે;
 જલરૂપ હોકર કળહું ન આવે, પરમાતમ પદ પરખે ત્યારે. ચિદ્ધન૦ ૨
 ગુરૂગમ શ્રદ્ધા પાકર પ્રાણી, અંતર લક્ષ્ય વિચારે ન્યારે;
 બુદ્ધિસાગર અજરામર થઈ, ભવભય ભ્રમણા વારે ત્યારે. ચિદ્ધન૦ ૩

૧૦૫

આતમ અનુભવ કોઈકે પાવે, પાવે સો પરધર નહિ જાવે, આતમ૦
 પરધર નાચ નચાવત કુલટા, અંતર ધન સળ ફેલી ખાવે. આતમ૦ ૧
 સ્વરૂપપ્રકાશી તિરોલાવે, હોવત જળ સોહિ આવિલાવે;
 પરમાતમપદ સોહિ પિછાને, અંતર જ્યોતિ શુદ્ધ જગાવે. આતમ૦ ૨
 હોવત નહિ જે કળહું ન પ્રગટે, પ્રગટે સો સત્યરૂપ કહાવે;
 સદ્વસ્તુ તીન કાલમાં હોવે, સત્ય નિત્ય ચેતન પરખાવે. આતમ૦ ૩
 આતમભૂદે ભવમાં ભટકે, સમરે તો નિજરૂપ લખાવે;
 બુદ્ધિસાગર શોધો ઘટમાં, સંત મુનીશ્વર જાકું ધ્યાવે. આતમ૦ ૪

૧૦૬

સમજીલે શાણા મન મેરા, આ સંસાર ન કળહું તેરા;
 તેરા તેરી પાસે લાઈ, શોધ્યા વિણ અંતર અંધેરા. સ૦ ૧
 કોટિ ચતન કરો કળહું ન ભવ તરો, આતમજ્ઞાન વિના હે ખ્યારા;
 અનેકાન્ત આતમકી સત્તા, ધ્યાતાં પાવત સુખ અપારા. સ૦ ૨
 બાહિર ભટકે અંતર ભૂદ્યો, ચંચળતા મનકી ભજનારા;
 દેવ નિરંજન ભવભયભંજન, ન્યારા નહિ તુજથી સુખકારા. સ૦ ૩
 ચિંતામણિ તુજ હસ્તે ચઢીયો, પડીયો અંધારામાં ખ્યારા;
 બુદ્ધિસાગર અજપાળપે, અનુભવ જ્ઞાને હોય ઉજ્યારા. સ૦ ૪

અળહમ અજરામઝ અવિનાશી, જ્ઞાનાનંદ વિલાસી અળહમ
 તીન ભુવનમે દૃષ્ટિ દીધી, વસ્તુ પરખી લીધી,
 વસ્તુ સ્વરૂપે આનંદ પાયો, ઘટમે નિગ્મી ઋદ્ધિ અળહમ૦ ૧
 જેનું હશે તે લોગવી લેશે, અરવતણી શી ઉદાસી,
 લેઈ જ્ઞાનથી ભ્રમણા લાગી, આપોઆપ પ્રકાશી અળહમ૦ ૨
 પર તે પોતાનું નહીં થાશે, નેતા જગી જણાશે,
 ખોળે ઘટમા ગુરૂગમ જ્ઞાને, શુદ્ધ તત્ત્વ પરખાશે અળહમ૦ ૩
 આદિ અત ન જેનો આવે, સકલ કલાથી સુહાવે,
 ખુદ્દિસાગર આતમ ગાતા, પાર કબૂ નહિ આવે અળહમ૦ ૪

૧૦૮

વિમયાયવવામી મારા બ્હાયા મેનકને વિનારો નહીં-એ શગ

ઝટ જાય જીવાની જીવ નેતો જગ, કોઈ તારૂં નહિ કોઈ તારૂં નહિ,
 તુ તો અવિચલ આતમ અમલ વિભુ, સુખકારી સહિ-કારી સહિ ઝટ૦ ૧
 કાલ અનાદિ લવમા લટક્યો, ગ્રહા વિવિધ અવતાર,
 છેદન લેદન તાડન તર્જન, પામી દુખ અપાર જગ૦ ઝટ૦ ૨
 લાખ ચોગળીમાહિ લમતા, પામ્યો માનવ દેહ,
 પાણી પરપોટા મમ કાયા, અતે દેવત છેહ જગ૦ ઝટ૦ ૩
 મગા સખંધી લાડી ગાડી, વાડીને વસ્તાર,
 મગતા કોઈ સાથે ન આવે, મિથ્યા મળ સસાર જગ૦ઝટ૦ ૪
 માડ માડ કરતો મ્હાલે, થશે ન ત્હારૂં કોય,
 તારૂં તારી પામે જાણે, તો સુખ સહેજે હોય જગ૦ઝટ૦ ૫
 સુખ દુખ વાદળ છાયાપેરે, ક્ષણમા આવે જાય,
 પરને પોતાનું માને પણ, પોતાનું નહીં ધાય જગ૦ઝટ૦ ૬
 ચેનીલેને પામઝ પ્રાણી, પામી અવમઝ ભેગ,
 ખુદ્દિસાગર સુખમા મ્હાલે, દેખી નિર્ભય દેશ જગ૦ઝટ૦ ૭

૧૦૬

વિમલાચલ વાસી માગ વહાલા—એ રાગ.

મહાવીર પ્રભુ સુખકારી સદા, તુજ પાય નમું પાય નમું;
 પ્રભુ આણુ ધરૂ શીર ધ્યાન ધરૂ, નિજલાવે રમું—લાવે રમું. મં ૧
 ઘાતિકર્મનો નાશ કરીને, પામ્યા કેવલજ્ઞાન;
 આતમ સો પરમાતમ જાણી, ધ્યાયું શુકલધ્યાન. સદાં મં ૨
 રત્નત્રયીની સ્થિરતા પામ્યા, વામ્યા ભવ જંજાલ;
 પરમાતમ પરમેશ્વર પરગટ, કરતા મંગલમાલ. સદાં મં ૩
 સમવાયી પાંચે તુજ મળીયાં, ગળીયાં કર્મો આઠ;
 કારણુ પંચ વિના નહિ કારજ, શ્રી સિદ્ધાંતે પાઠ. સદાં મં ૪
 સંપ્રતિ શાસન તારૂં પામી, ઉદમનો સમવાય,
 કરતાં કારણુ પંચે પામી, પરમાતમ પદ પાય. સદાં મં ૫
 આતમ તે પરમાતમ સાચો, નિર્મલ સિદ્ધ સમાન;
 બુદ્ધિસાગર ઘટમાં શોધો, ત્રણુ ભુવનનો લાણુ. સદા. મં ૬

૧૧૦

વહાલા વીરજિનેશ્વર—એ રાગ.

અરે આ જીંદગાની મનુભવની એળે જાય છેરે;
 ઘડી ક્ષણ વીત્યો તે તો પાછો કદિય ન આયછેરે;
 મન ચિંતાતું કદીય ન થાતું, પાપે ભરીયું જીવતર ખાતું;
 માયામાં મસ્તાનો થઈ મલકાય છેરે. અરેં ૧
 પ્રભુ ભજન પલવાર ન કીધું, સાધુ સંતને દાન ન દીધું,
 વિષયારસ વિષ પીને મન હરખાયછેરે. અરેં ૨
 જન્મ મરણની નદીઓ વહેતી, ખરખર ચાલતાં એમ કહેતી;
 અસ્થિર ચંચલ સત્તા ધન વરતાયછેરે. અરેં ૩
 સફલ કરીને મનુ જન્મારો, આતમરામ ભજીલે ખ્યારો;
 બુદ્ધિસાગર ચેતે તો સુખ પાયછેરે. અરેં ૪

માન માયાના કરનાગરે, જના જોને તપાસી તારી કાયા—એ ગગ.

અરે ફૂલી ફેગટ કરનાગરે, અણુધારે દિવસ મરનાગ,
જોને ઠાઠડીમા કેઈ ઠરાણુરે, ઘણા મરેલ ઘોરમા ઘલાણુ,
વૈદને સૈદને રોગીને શોગી, રક લલે હોય મહારાણુ,
પોક પડી તેના નામની મોટી, તેના મડદા જળે છે મશાણુરે
અણુધારે૦ ૧

માટીની કાયા માટીમા મળશે, કરો ઉપાયો હબારા,
સુર દાનવ જન કોડી મલે પણુ, નહિ કોઈ ઉગરનારાંરે અ ૨
લાખોની રાખો થઈ છે મશાણુ, જે હતા નહીં ડરનારા,
માનમાયામા મ્હાલે શુ માનવ, જલ પરપોટા થનારાંરે અ ૩
અન્તઃજોને તારૂ તપાસી, લાગીને વિષય વિકાગ,
સાણુદ પદ્મપ્રભુ જિનમડલ, બુદ્ધિસાગર સુખકારારે અ ૪

વિમલા નવ કરગો ઉચ્ચાટ—એ રાગ

ખ્યાગ નેમ પ્રભુ મુજ મન મદિરીએ પધારજોરે,
ગગને રોષ શત્રુને ધ્યાનથી દગ નિવારજોરે ખ્યાગ૦ ૧
જન્મ મરણના ફેગ ટાળી, પામ્યા મુક્તિ સ્ત્રી લટકાળી,
બહાલા દિન દયાળુ, મેવડને સલાગજોરે ખ્યાગ૦ ૨
કર્મ ન લાગે પ્રભુશ તમને, મમય મમય લાગે પ્રભુ અમને,
પ્રભુશ હુ ખના વાદળ મુજવી ફરે ટાળજોરે ખ્યાગ૦ ૩
ગી ગતિ થાશે ઓ પ્રભુ મારી, ચાગગતિ લટક્યો હુ ખલારી,
તુજ પદ ગણુ અધ્યાને દરૂણા કરીને ઉગાગજોરે ખ્યાગ૦ ૪
ગણુગન વત્સલ લયલજન, અકલ ગતિ તુ દેવ નિગજન,
બુદ્ધિયાગ લવજલ નાગ પાગ ઉતાગજોરે ખ્યાગ૦ ૫

મહિનિન વંદિએ લવિલાવેરે, સુરાસુર મુનિવર ગુણગાવે. મહિં
પ્રભુ માત કૂળે જળ આયારે, ઇન્દ્રાદિક સુરગિરિપર લાયારે;
આઠ જાતિ કળશે નવરાવ્યા. મહિં ૧

ત્રણ જ્ઞાને પ્રભુ ગુણવંતરે, પ્રતિજોધ્યા મિત્ર મહંતરે;
લાવે દીક્ષા ગ્રહી સુખવંત. મહિં ૨

વિચર્યા પ્રભુ દેશ વિદેશરે, પરભાવતણો નહીં લેશરે;
ટાળ્યો મોહભાવ સંકલેશ. મહિં ૩

પ્રમાદ દશા દૂર ટાળીરે, વર્યા ક્ષપકશ્રેણિ લટકાળીરે;
મોહરાયતણો મદ ગાળી. મહિં ૪

ચારે ઘાતી કર્મ ખપાવીરે, ધ્યાનાંતરીએ પ્રભુ આવીરે;
કેવલ કમલા ઘટ પાવી. મહિં ૫

પ્રભુ સમવસરણમાં સુહાયારે, મળ્યા ઇન્દ્રાદિક નર રાયારે;
નવ તત્ત્વ જિનેશ્વર ગાયા. મહિં ૬

પ્રભુ વાણી ગુણ પાંત્રીસરે, અતિશય સોહે ચોત્રીશરે;
સિદ્ધ બુદ્ધ પ્રભુ જગદીશ. મહિં ૭

શાશ્વત શિવપદ ઝટ પાચારે, પરમાતમરૂપ સોહાયારે;
બુદ્ધિસાગર ગુણ ગાયા. મહિં ૮

આત્મભાવના

એધવજી સદેશો કહેજો શ્યામને—એ રાગ.

એવોરે દિવસ તે ક્યારે આવશે, બ્રાન્તિ સમ હું
જાણીશ આ સંસારજો.
ક્રોધ કપટ ઈર્ષ્યા રાગાદિક વૈરિયો, ત્યાગીશ ખોટા વિષયતણા;
વિકારજો. એવો ૧

માત પ્રમાણે દેખીગ સઘળી નારીયો, લાઈ પ્રમાણે
 લેખીગ શત્રુવર્ગને,
 સુખ દુખ આવે હર્ષ વિપાદ ન મપને, વિદ્યા ધન વધતા
 નહી હોવે ગર્વને એવો ૦ ૨
 વૈગયે ગગાશે મન માડુ સદા, ધોવાશે મનમેલ બધો નિધારને,
 વિપયવિકારો વિપની પેઠે લાગશે, અધ બને છે
 જેમા નરને નાગને એવો ૦ ૩
 મોજમજામા સુખ કદીય ન લામશે, મમતાનુ
 હું તોડી નાખીશ મૂળને,
 સગા સબંધી પોતાના નહિ લાગશે, માટી સોનુ લામે
 મન જેમ ધૂળને એવો ૦ ૪
 ધર્મધ્યાન ધ્યાતા થઈ આત્મસ્વરૂપમા, ગમતો રહી હું
 પડું નહિ ભવકૂપને,
 સમતામગે કર્મ કલક વિદાગતો, થાવુ હું શિવશાશ્વત
 સુખ ચિદ્રૂપને એવો ૦ ૫
 કુમિત્રોની મોખત ત્યાગી જ્ઞાનથી, સદ્ગુરુ સંગતિ કરતો
 ગુરુ નિગદિનને ૬
 બુદ્ધિસાગર જન્મ જગ પગિહારીને, આત્મસ્વભાવે
 પગ્મભાતમપદ લીનને એવો ૦ ૭

૧૧૫

ત્રિધાત્મ સંજાય.

નમો નમો અગિહતને, સિદ્ધ ભને ચિત્ત ધ્યાથી,
 આત્માગ ઉવજ્જાયને, માધુ મકલ સુખદાયી ૧
 આતમ તીન પ્રકાર છે, બાહિર અન્તર તેમ,
 પગ્મભેદ ત્રીને ગ્રહો, અશ્વય સુખ લહો જેમ ૨

નિંદ્રા વેરણુ હુધ રહી, એ રાગ.

બહિરાતમ પહેલો કહ્યો, તેનું લક્ષણ હો કહ્યું શાસ્ત્ર મઝારકે,
પુણ્નલ મમતા ચિત્તત્રહી, માને તેને હો આતમરૂપ સાર કે,
જિનવાણી ચિત્ત ધારીએ. ૧

સ્ત્રી ધન લાઈ લગિનીને, પુત્ર પુત્રી હો કુટુંબ પરિવારકે;
તેહના સંગે રાગીયો, મોહિ ઘેર્યોહો લહે દુઃખ અપારકે. જિન૦ ૨
દેહને આતમ માનતો, લિપ્ત સમજેહો નહિ તેહ અજ્ઞાણકે;
બહિરાતમ પહેલો કહ્યા, લેદ આતમનો છંડો સુન્નાણકે. જિન૦ ૩
અષ્ટકર્મની સંગતિ, પામી આતમહો નાના અવતારકે;
ચાર ગતિમાં સંચરે, મહારૌરવ હો દુઃખનો નહિ પારકે. જિન૦ ૪
આતમ કર્મ સંબંધ છે, અનાદિથી હો રજકનક દૃષ્ટાંતકે;
અનાદિ સાંત લવિ આશ્રયી, અલવ્યનો હો કહું સુણો
થઈ શાંતકે. જિન૦ ૫

અનાદિ અનંત અલવ્યનો, નિત્યાનિત્ય હો વળી કર્મ સંબંધકે;
લવી અલવી ક્રમથી સુણી, કિમ બાંધેહો બંધ થઈ લવી
અંધકે. જિન૦ ૬

રૂપી શરીરને આશ્રયી, રહ્યો આતમહો અરૂપી મહંતકે;
અંતર આતમ જાણુજો, લેદ બીજો હો કરો કર્મનો અંતકે. જિ૦ ૭
કર્મ સંગ દૂરે કરી, પામ્યા કેવલ હો જ્ઞાન ગુણ મહંતકે;
ત્રીન ભુવનના ભાવને, જાણુ સમયે હો ચિદાનંદ ભદંતકે. જિ૦ ૮
દ્રવ્ય ગુણ પર્યાયના, જ્ઞાતા જ્ઞાને હો પરમાતમ જેહકે;
લેદ ત્રીજો એહ આતમનો, ધ્યાવો હૃદયેહો ધરો તેહશું નેહકે. જિ૦ ૯
ધ્યિજ ભમરી સંગથી, ભ્રમરીરૂપ હો પામે જેમ એહકે;
પરમાતમપદ ધ્યાવતાં, બુદ્ધસાગર હો લહે શિવસુખ ગેહકે. જિ૦ ૧૦

(૭૫)

૧૧૬

ભુજગી ૭૬

નમો વીર વિશ્વે સદા સૌખ્યકારી,
પિતા માત્રા બ્રાતા ચ દુ ખાપહારી,
કથી દેશના લવ્ય કલ્યાણુ જાણી,
નમુ વીર પ્રેમે જાહુ ખ્યાગ આણી ૧

કહ્યો મુક્તિમાર્ગ ક્રિયા જ્ઞાન ભેદે,
અહીં લવ્ય જીવો દુ ખ વૃન્દ છેદે,
કહ્યા દ્રવ્ય પદ્ધતિ સદા જે અનાદિ,
નમુ ભાવથી સત્ય સ્યાદ્રાદવાદી ૨

૧૧૭

વિમલા નવ કુન્ને ઉચ્ચાટ એ ગગ

ચેતન ચતુરાધી શિવપુત્ર મારગ ચાલેજે,
છોડી વિષય વિકારો, મનહુ નિજવર વાળેજે
હુનિયાદારી દૂર વિસારી, ઉપયોગે આતમશુદ્ધિદારી,
ક્ષયોપશમધ્યાને તુ કર્મ વિદ્યાજેજે ચેતન૦ ૧
ધનધાતી અહિકર્મ ખપાવે, આત્મિક શુદ્ધસ્વભાવે ભાવે,
પોતાને તુ પગ પગિણિતિથી વાળેજે ચેતન૦ ૨
ચિન્તતા આપસ્વરૂપે આવે, પરમાનંદ પ્રેમે ત્યા પાવે,
બુદ્ધિમાગર ધ્યાન ધરીને આતમ તાળેજે ચેતન૦ ૩

૧૧૮

જય જય શાંતિ ત્રિલુક, જગતમા જય જય જય શાંતિ ત્રિલુક,
આપ તર્યાને પગને તારો, એવે ચોમક ધંદ જગતમા૦ ૧
પૂજા શાંતિ પ્રેમે લીધી, દોષ કંઈ મહુ દૂર, જગતમા૦
જન્મ જગ મગ્ધાદિદ વાગી, મુખ પામ્યા લગ્નપૂર જગતમા૦ ૨

સમવસરણુમાં દેશના દેઈ, તાર્યા પ્રાણી અનેક; જગત્માં
 સેવક તારે કૃપા કરીને, આપો સત્ય વિવેક. જગત્માં ૩
 પાપ કર્યાં મેં લવમાં ભારે, ગણુતાં નાવે ખાર; જગત્માં
 શરણુ કર્યું મેં તારૂં સ્વામી, હાથ ગ્રહીને તાર. જગત્માં ૪
 નામ સ્થાપના દ્રવ્યભાવથી, ધ્યાતાં શીવસુખ થાય; જગત્માં
 બુદ્ધિસાગર બે કર બેડી, વંદે ત્રિભુવનરાય. જગત્માં ૫

૧૧૯

પરમપદ પ્રેમી કોઈક ધ્યાવે, ધ્યાવે સો ઘટ પાવે; પરમઁએ ટેક
 સમજી આત્મસ્વરૂપ સ્વભાવે, પરપરિણતિકું નિવારે,
 નિજગુણ બાજી ખેલે હંસા, સોવતહે સંસારે. પરમ ૧
 અધિકારિ વિણુ નહિ કો સમજે, કરત ઉપાયો કોટી;
 સર્વ સમાયું છે ઘટમાંહિ, બાત નહિહિ ખોટી. પરમ ૨
 શક્તિભાવે સો વ્યક્તિરૂપે, થાવે તો સુખ સાચો;
 અનુભવ તાકો પામી પરગટ, માયામાં શીદ રાચો. પરમ ૩
 અન્તરૂ દૃષ્ટિ વિના જગમૂઢા, સત્ય સ્વરૂપ ન બોધે;
 બુદ્ધિસાગર અવસર પાકર, કોઈક પદ નિજ શોધે. પરમ ૪

૧૨૦

સોરઠ.

સળ જન ધર્મ ધર્મ સુખ બોલે, અન્તરૂ પડદો ન ખોલે; સળઁએ ટેક.
 કોઈ ગંગા જમના જૂલ્યા, કોઈ લલુતે ભૂલ્યા;
 કોઈ જનોઈમાં ઝંખાણા, ફકીરી લેઈ ફૂલ્યા. સળ ૧
 ચાલત ચાલત દોડયો દોટે, પણ પાસેનો પાસે;
 ટીલ્યાં ટપકાં છાપ લગાવી, શિવપુર કેમ પમાશે. સળ ૨
 મુંડ મુંડાવે ગાડરિયાં જગ, કેશને તોડે રંડી;
 માલા મણકા બેરી પહેરે, નિત્ય ચાલે પગદંડી. સળ ૩

ધર્મ ન વગ્ને ધર્મ ન મગ્ને, ધર્મ ન કવત કાશી,
 ધર્મ ન જાતિ ધર્મ ન ભાતિ, ધર્મ ન જગલ વાસી સળ૦ ૪
 ગદ્દા ખાખમાહિ આળોટે, તે પણ માયા ખાખી,
 નિર્વચ્ચા પગુ પખી ફરે છે, મમતા દિલમા ગખી સળ૦ ૫
 જળતકે અન્તરૂ તત્ત્વ ન ખૂલે, તળતકે લવમા રૂલે,
 બુદ્ધિમાગઝ આતમધર્મે, બ્રાન્તિ બ્રમણા ભૂલે સળ૦ ૬

૧૨૧

મોડહ મોડહ મોડહ મોડહ,
 મોડહ મોડહ દિલમા વસ્યોરી,
 હુ તુ ભેદભાવ ફર નાઠો,
 લાયિકભાવે કદિ ન ખસ્યોરી મોડહ૦ ૧
 દિલમાગઝમા અમર દીવો તુ,
 મન મદિગમા દીપ નિશ્યોરી,
 જ્યા જ્યા દેખુ ત્યાહિ તુહિ તુહિ,
 પ્રાણપતિ ખીન ગ્રેમ કિશ્યોરી મોડહ૦ ૨
 તુ તાગમા મમાયો સહેજે,
 પગ્ને કહો ડેમ જાય કહોગી,
 મળ નદિ તુજ અતઝ પ્રગટી,
 જ્યોતિને જ્યોતિ જગાય ગ્હોગી મોડહ૦ ૩
 જાણુ ન આવુ લેણુ ન દેણુ,
 અન્તરૂ પડદો ખૂલ ગયોગી,
 મુખમાગઝની લહેરો ઉજળે,
 આતમ હસ ત્યા ઝીલ ગ્હોગી મોડહ૦ ૪
 હવુ ફરવુ ખવુ ન મરવુ,
 દુખ દાવાનલ શાત થયોગી,
 બુદ્ધિમાગઝ મોડહ ધ્યાને,
 પગ્માનમપદ આપ ભયોગી મોડહ૦ ૫

૧૨૨

શૂરાની ગતિ શૂરા જાણેરે, ત્યાંતો કાયર થરથર કંપે,
કથા પુરાણી બહુ કરેરે, રામ રામ કીર જંપે,
પરમારથ પામે સો પૂરા, નહીં વળે કંઈ ગજ્જે. શૂરાની૦ ૧

કાન આંખ ઊન મારો વાલ્લમ, સુણતો ને વળી નિરખે;
રૂપાતીત પણ મારો સ્વામી, રૂપારૂપીકું પરખે. શૂરાની૦ ૨

આતમરૂચિ ગુરૂગમ કુંચી, લાહી ઉઘેડો તાળું;
બુદ્ધિસાગર અવસર પાકર, નિજધરમાં ધન ભાળું. શૂરાની૦ ૩

૧૨૩

બહુ લાગે ગુણિજન ખ્યાઈ, ચતુરનર સમજેતો બહુ સાઈરે હેજી.
ચેતન વચન માની લે માઈ. ચતુર૦ એ ટેક.

કરવું તેતો કાંઈ ન કીધું, મોહ માયામાં મનકું દીધું,
નિજ કારજ કંઈ ન સિદ્ધયું. ચતુર૦ ૧

જાણ્યું ખ્યાઈ પણ તે ભૂલ્યો, ફેગટ ફાંફાં મારી ફૂલ્યો;
તુંતો જગ જંજળે જૂલ્યો. ચતુર૦ ૨

ક્ષણક્ષણ આયુષ્ય વીતી જાવે, અન્તર સમજ્યામાં નહિ આવે;
પણ પાછળથી પસ્તાવે. ચતુર૦ ૩

મોહ માયાને ઝટપટ ત્યાગી, આત્મસ્વરૂપે થા વૈરાગી;
થા તું અંતર અનુભવ રાગી. ચતુર૦ ૪

સ્વપ્નાસમી સાંસારિક માયા, તેમાં શું ફેગટ હરખાયા;
જાણે જૂઠાં સ્ત્રી ધન જાયા. ચતુર૦ ૫

જેમાં રાચે તે નહિં તાઈ, પર પુણ્યલ છે તુજથી ન્યાઈ;
નહિ સમજે તો અંધાઈ. ચતુર૦ ૬

ક્ષણિક સંયોગો નિરધારી, કર તું શુદ્ધાતમની ચારી;
ઝટ ભૂલી દુનિયાદારી. ચતુર૦ ૭

એક દિન અણધાર્યું છે જલુ, નાહક માયામા હગ્ગાવુ,
 શુ પડિતને પગ્ગાવુ ચતુર ૮
 અમૂલ્ય અવસર રૂઠો પામી, થા તુ અતર ગુણ વિશ્રામી,
 તુ છે શિશ્વન ચેતન ગમી ચતુર ૯
 જાગીલે તુ અતર લાવે, ગમતે આતમ શુદ્ધસ્વલાવે,
 જેથી જન્મ મગ્ગદુખ જાવે ચતુર ૧૦
 નામ રૂપથી ન્યારો ધારી, પગ્ગાતમ પદ થા અધિકારી,
 બુદ્ધિસાગર ગુરુ સુખકારી ચતુર ૧૧

૧૨૪

ધ્યાન મદા સુખકાર જગત્મા ધ્યાન ૦
 મદ્ગુરુ પામે શીખીએ, છવાછવ સ્વરૂપ,
 પડ્ધવ્યાદિક ધારીને, ટાળો લવલય વૂપ જગત્મા ૧
 ચિત્ત ચચળતા વાગીને, નિર્જન દેશે વાસ,
 કીન્ને શમસુખ પામવા, ત્યાગી પુદ્ગલ આશ જગત્મા ૨
 જિજ્ઞાસા શુદ્ધ ધર્મની, આતમધર્મે પ્રેમ,
 અતર સ્થિતતા જ્ઞાનથી, શિવસુખ મગલ ક્ષેમ જગત્મા ૩
 નય નિરોપ પ્રમાણથી, ધ્યાવો આતમગય,
 મદમદ લેદાલેદધી, નિજગુણ વ્યક્તિ વાય જગત્મા ૪
 અહગવૃત્તિવી ધ્યાવતા, હોવે મન વિશ્રામ,
 અનુભવ ત્યાગે જાગ્યો, આનંદ ઉદ્ધિ દામ જગત્મા ૫
 વીર પ્રભુએ ધ્યાનથી, પામ્યુ દેવજ્ઞાન,
 ધ્યાને ઈર્મનો દય થનો, ઈમ જાણે ભગવાન જગત્મા ૬
 ધ્યાને નિવૃત્તા મન જાગે, ધ્યાને સ્થિત ઉપયોગ,
 નાશી તેનો આતમા, લટીએ શિવસુખ તોગ જગત્મા ૭
 જ્ઞાનમા જ્ઞાન તે ધ્યાન હંમે, ગમતે વિજ્ઞા જાય,
 બુદ્ધિસાગર ધ્યાનવી, સદેવ શિવપદ હાય જગત્મા ૮

કક્ષાવલિ પદ.

કક્ષા કારણ જોગે કાજ, સામગ્રી પામી સહુ આજ;
કર્માદિકનો કીજે નાશ, ધારી આતમનો વિશ્વાસ;
માનવલવનું મળીયું ઝાઝ, કક્ષા કારણ જોગે કાજ. ॥ ૧ ॥

ખખખા ખાંતે પ્રભુને લજે, સમતા સ્થિરતા દિલમાં સજે;
ખરી વાતને હૃદયે ધાર, ક્રોધ કપટ મિથ્યા સહુ વાર;
પરનારી પરધનને તજે, ખખખા ખાંતે પ્રભુને લજે. ॥ ૨ ॥

ગગ્ગા ગાણું ગા જિનરાય, સાચો મોક્ષ તણો ઉપાય;
ગર્ભાવાસે લહો ન વાસ, અંતરમાં જો જિન વિશ્વાસ;
જન્મ જરાનાં દુઃખડાં જાય, ગગ્ગા ગાણું ગા જિનરાય. ॥ ૩ ॥

ઘઘઘા ઘોર કર્મ શું કરે, વાર ઘણી તું લવમાં ફરે;
ઘાંચીની ઘાણીના ફેર, બળદ પરે વરતે અંધેર;
જરૂર જન્મ્યા તેતો ખરે, ઘઘઘા ઘોર કર્મ શું કરે. ॥ ૪ ॥

હહાવશ કીજે સહુ અંગ, સંત જનોની કીજે સંગ;
મુખથી કહી ન દીજે ગાળ, ફેગટ શું થાવું વાચાળ;
જ્ઞાની સંગે વાઘે રંગ. હહાવશ કીજે સહુ અંગ. ॥ ૫ ॥

ચચચા ચેતન ધર્મે ચાલ, કરજે અંતરનો તું ખ્યાલ;
ચાર ગતિનો કરવો છેદ, બાણી જીવ પુદ્ગલનો લેદ;
ધર્મહીન વર્તે સહુ બાલ, ચચચા ચેતન ધર્મે ચાલ. ॥ ૬ ॥

છછી છાકરવાદી તજ, રત્નત્રયી સ્વામીને લજ;
છોડો વિરૂપા વિષય વિકાર, સુક્રિતાનાં સુખ સમજસાર;
અન્તર્યામી પ્રેમે યજ. ॥ ૭ ॥

જજજ જીવતર ચાલ્યું જાય, ગયો વખત પાછો નહિઆય;
જોજો અંતરમાં તું ધર્મ, જેથી નાસે સઘળાં કર્મ;
જોતાં દિલમાં સહુ જણાય. ॥ ૮ ॥

ઝડા ઝડપે કાલ કરાલ, વાટ જ મોક્ષ નગગ્નીજાલ,
ધર્મ ઝાઝ ઝાલો નગ્નાગ, ક્ષેમે પામો લવનો પાગ,
શુ સુઝે તુ માયા બલ ઝડાં ॥૮૬॥

મગ્ગા નિગ્ગનને સેવ, ત્યાગી નિદાદિક સહુ ટેવ,
નશુગનો કીતે નહિ સગ, પ્રભુ ભજનમા પાડે ભગ,
આતમ પગ્માતમ છે દેવ મગ્ગા ॥૮૭॥

ટટા ટેટે કડી શુ હમે, ભેયુ સઘણુ આદ્યુ જશે,
જેના દિલમા આતમ નાદ, ટળિયા તેના વાદવિવાદ,
શાને મોહ માયામા વમે ટટાં ॥૮૮॥

ઠઠા ઠાલી શુ ફૂલાય, લલા લલા પણ આદ્યા બાય,
ઠાઠમાઠમા ખોયુ મર્વ, ગાફલ થઇને કીધો જર્વ,
ઠરુ નિર્ભયતા ઘટપાય ઠઠાં ॥૮૯॥

ડડા ડડો દે નિજદેગ, ગગાદિદ મેવો નહિ લેગ,
કર્મ વૈરીને દેઈ દડ, વતવિા નિજ આણુ અખડ,
અનુભવ ગગે ગમિયે બેશ ડડાં ॥૯૦॥

ઢઢા ઢમઢમ વાગે ઢાલ, શુ તાડ છે જગમા બોલ,
ધગ્ગે ધર્મતણી કગ ઢાલ, કગ્ગે આતમની સલાલ,
મત્યામત્યનો કગ્ગે તોલ ઢઢાં ॥૯૧॥

ણણા ન્યાયી થા દિનગત, કગ્ગે સત્ય ધર્મની વાત,
ન્યાય નીતિવી સુખડા વડે, લવમાગગ્ને સહેગે તડે,
કોપે કદી ન કગ્ગે ધાન ણણાં ॥૯૨॥

તત્તા તીર્થ કગ્ગે મેવ, મર્વ દેવમા મોટા દેવ,
ત્રિવિધ તાપો દગ્ગા આપ, મનમા કગ જિનવગ્નો બપ,
કર્મ મર્મ નાને તતખેજ તત્તાં ॥૯૩॥

થથ્યા સ્થિરતા મનમાં રાખ, આતમ અમૃત રસને ચાખ;
હાલે મેરૂ પણ નહિ ચિત્ત, આત્મધ્યાનની એવી રીત;
વિવાદી વચનો નહિ ભાખ.

થથ્યાં ૧૧૭૧

દદા દાન દયા આદરો, દીનતા વાણી નહિ ઉચ્ચરો;
દીનતા દાલિદર દુઃખદાસ, એ સહુ દાને હોવે નાશ;
શાને દોડી જ્યાં ત્યાં કરો.

દદાં ૧૧૮૧

ધદ્ધા ધર્મે પ્રીતિ ધરો, ધ્યાતા ધ્યેયદશાને વરો;
ધોળું તેટલું દુધ ન હોય, સર્વ મતોમાં ધર્મ ન જોય;
સંગત ધૂતોની નહીં કરો.

ધદ્ધાં ૧૧૯૧

નન્ના પોતાનો કર ન્યાય, શાથી તું ભવમાં ભટકાય;
નહિયે નહિ પરને તલભાર, નિર્દયતાને દૂર નિવાર;
કીન્ને સંગત સંત સદાય.

નન્નાં ૧૨૦૧

પપ્પા પરિહરિએ સહુ પાપ, નાસે જેથી સહુ સંતાપ;
પ્રેમે પ્રભુનું પૂજન કરો, દ્વેષ કલેશ ઇર્ષ્યા પરિહરો;
રાખો દીલમાં પ્રભુની છાપ.

પપ્પાં ૧૨૧૧

ફફફ ફોગટ માયા ફંદ, રાચી રહે તેમાં મતિમન્દ;
ધન સત્તાથી ફૂલો ફેક, લક્ષ્મી ગયાથી ફોગટ શોક;
ત્યજ દે મિથ્યા મતિનો છંદ.

ફફફાં ૧૨૨૧

બબ્બા બબીયો થા તું દીલ, મોહરાયને ક્ષણમાં પીલ;
સર્વ સંગનો કર પરિત્યાગ, અન્તરૂના ઉપયોગે જાગ;
નવવિધ ગુપ્તિ પાળો શીલ.

બબ્બાં ૧૨૩૧

લલલા લણતર ભાવે લણો, પંચ ભાવને જાને ગણો;
લકિતથી થાશે ભગવાન, અન્તરૂમાં જો પ્રગટે ભાન;
અન્તરૂના શત્રુને હણો.

લલલાં ૧૨૪૧

મમ્મા માનવ ભવ સુખકાર, દશ દષ્ટાન્તે દુર્લભ ધાર;
મૂઝી મોહ માયાને માન, કરજો આતમનું તું ધ્યાન;
મળીયું ટાણું કળૂ ન હાર.

મમ્માં ૧૨૫૧

યથ્યા હિંસાયજી નિવાજ, હિંસામાં નહિ ધર્મ લગાજ,
યાચી લે તું શાશ્વત સુખ, દુનિયા સુખને માની દુખ,
પચ મહામત પ્રેમે ધાજ

યથ્યાં ॥૨૬॥

રંગ કરતુ આતમ રાગ, સારો ફરીને મળે ન લાગ,
ગમત ગમતથી રહેજો દુઃખ, સેવો ચેતન સુખ ભરપૂર,
કુમતિથી ફરે ઝટ લાગ

રર્ગં ॥૨૭॥

લક્ષા લોભે લક્ષણ બાય, લાલચથી કયુ પાપ ન થાય,
જાણો લોભતણો નહીં થોભ, નિર્મલ મનમા પ્રગટે જોભ,
ઉચ્ચ નીચને લાગે પાય

લક્ષાં ॥૨૮॥

વળ્યા જૂઠું વિસારો સહુ, જાણતાને શુ ખહુ કહુ,
વિદ્યા વિનય વિવેક વિચાર, કરતા ઉતરીયે ભવપાર,
વૈરે દુખડા વાધે ખહુ

વળ્યાં ॥૨૯॥

શશશા શાન્તિ રાખો રહેમ, શૂરા થઈને શ્રદ્ધાએ નેમ,
શાન્ત સુધારસ પાનજ કરો, સ્વર્ગાદિકમાં જઈ અવતરો,
શાણુપણથી પામો જોમ

શશશાં ॥૩૦॥

ખખા ખડકંચે લય લાય, સદ્ગુણ ગમથી તે સમજાય,
આત્મદ્રવ્ય આદરવો એક, જ્ઞાનવાન સોડહ એ ટેક,
રતનત્રયી સાધન સદુપાય

ખખાં ॥૩૧॥

સસ્સા સુમતિ સગે રહો, શાશ્વત સુખડા તેથી લહો,
ત્યજ દે કુલટા કુમતિ સગ, દેખાડે દુર્ગતિના ગગ,
નિંદા હીલના સર્વે સહો

સસ્સાં ॥૩૨॥

હહહા હર્ષે શિવપુર જાઓ, કરી કમાણી ખાતે ખાઓ,
આતમ તે પરમાતમ થાય, જન્મ મરણના દુખડા જાય,
મેડહ મેડહ ક્ષણ ક્ષણ ધ્યાઓ

હહહાં ॥૩૩॥

અઆ અર્હ દિલમા ધરો, મહામત્ર ધ્યાવો સુખવરો,
ઋદ્ધિ સિદ્ધિ સુખ દાતાર, શ્રદ્ધાથી ગણજો નરનાર,
મૂલ મત્ર અર્હ છે ખરો

અઆં ॥૩૪॥

ગુર્જર સાણુંદ યામે વાસ, કરીને રચના કીધી ખાસ;
ભણતાં ગણતાં મંગળ માલ, મટશે મિથ્યા માયા જાળ;
બુદ્ધિસાગર સુખનીઆશ. ગુર્જર૦ ૧૧૩૫૧

સંવત્ ઓગણીસ ત્રેસઠશાલ, શુકલપક્ષ વૈશાખ રસાલ;
અષ્ટમી શનિવારે શુભજોડ, કરતાં વાંછિત ફળ્યાં કરોડ;
પણિડત મનમાં પ્રગટે વહાલ. સંવત્ ૧૧૩૬૧

૧૨૬

હંસા કોઈરે જણાવો જોગીડોજી, આ દેહ દેવળમાં રહેનાર રે;
હંસા માયાના મુલકનો મોજીલોજી, એની શુદ્ધિ કોઈ કરનાર રે.
હંસા૦ ૧

હંસા પરખે હીરો કોઈ પારખુંજી, લહે તત્ત્વ ન મૂઢ ગમાર રે;
હંસા પિંડનો ઘડનારો માંહે પેશીયોજી, કરોલીયો રચીને જેમ જાળ રે.
હંસા૦ ૨

હંસા અલખ પ્રદેશે મહાલવુંજી, હંસા ઘટમાં લગાવી ધ્યાન રે;
હંસા નિર્મલ જ્યોતિ અગમજોજી, હંસા કીજે અમૃતપાનરે. હંસા૦ ૩
હંસા જોગીડો જગાવેજોગ જ્ઞાનથીજી, હંસા જ્યાં નહિ લેદ પ્રચાર રે;
હંસા અનહદ આનંદ જોગથીજી, હંસા વિસેરે દુઃખ અપાર રે.
હંસા૦ ૪

હંસા ગુરૂ મળે જ્ઞાન જતાવશેજી, ભાવે લેદુ જણાવે લેદરે;
હંસા બુદ્ધિસાગર સાચા સંતનીજી, પ્રેમે કરજો સાચી સેવરે.
હંસા૦ ૫

૧૨૭

પ્રેમીડો જતલાવેરે, કોઈ મારો પ્રેમીડો જતલાવે;
પ્રેમી વિના હું નિશદ્દિન જૂઝું, પ્રેમી મળે સુખ થાવેરે. કોઈ૦ ૧
પ્રેમી ન મળતો વાટે ઘાટે, સઘળું શૂન્ય કહાવેરે. કોઈ૦ ૨
પ્રેમના ખ્યાલા પીધા જેણે, તેને કશુંએ ન ભાવેરે. કોઈ૦ ૩

જલ બીચ મીન કમલ જલ જેવો, પ્રેમ પ્રભુ પગ્ગાવેડે ટોઈ૦ ૪
જુદિસાગર આતમ સ્વામી, લક્ષ્મીથી એમ ગાવેડે ટોઈ૦ ૫

૧૨૮

આ પ્રભુ ભજનનું ટાણું, ઘડી ગાને જિનગુણ ગાણું આ૦
મોહ મદિગ પીતા પામર, ધન તાડ લુટાણું આ૦ ૧
ક્યાંથી આવ્યો ને કયા ભઈશ, ભૂલણુ શુ ભૂલાણું આ૦ ૨
કન્દે કસિયો કોગટ ફૂલી, મનહુ શુ મુંઝાણું આ૦ ૩
ચિત્તમાં ચેતી લેને ચેતન, પરતું ચ્હોગે ભાણું આ૦ ૪
જુદિસાગર અવસર પાકર, મુક્તિનું કર આણું આ૦ ૫

૧૨૯

અમધૂ એમો જ્ઞાન વિચારી—એ રાગ

હ સા હૃદય આપ વિચારે, આપલિ બાધે આપલિ છોડે,
નિશ્ચયથી તું ન્યાગે દ સા૦ ૧
નય વ્યવહારે અનેક કહાવે, શુ સફળુટ સમન્તવે,
નિશ્ચયનયથી એકરૂપ તુ, જિન વચનામૃત ગાવે દ સા૦ ૨
વ્યવહાર ને નિશ્ચય હો નયના, ભેદ કહ્યા છે અન્યે,
સાતનયો ઉપનય છે માતને, ભાખ્યા જિન નિમયે દ સા૦ ૩
મૃદુ સાપેમે વર્તે સાચા, નિષ્પેક્ષે મૃદુ કાચા,
દયના વસ્તુ સ્વરૂપ તે સર્વે, ઉપદેશે જિન વાચા દ સા૦ ૪
દુર્ગમ ગબીર નયનુ સ્વરૂપ છે, જ્ઞાની ગીનાગ્ય જાણે,
નયઉદધિના તાડ વિનામૃદ, જુદતો દુખ માણે દ સા૦ ૫
અનેકાન્ત વસ્તુ મૃદુ સ્વાચી, દયન કરે જિન વાણી,
જુદિસાગર સ્વયં વિચારી, નન્યાન્ય હ્યો નાણી દ ના૦ ૬

અબહમ અમર ભયે ન મરેગે—એ રાગ

સખસે વીર પ્રભુ મુજ બહાલા, વીર૦—સખસે૦
 વીર વીર નિત્ય રટન કરે હું, પીવા પ્રભુ ગુણ ખ્યાલા. સખસે૦ ૧
 વીરની સેવા મીઠામેવા, વીર રટન ઘટ સાચું;
 વીર વચનામૃત પીધું જેણે, લાગે સહુ તસ કાચું. સખસે૦ ૨
 વીરની ભક્તિમાં સહુ શક્તિ, ભક્તિ વિના સહુ મોળું;
 વીરનામે ભય સઘળા નાસે, મનકું હોવે ધોળું. સખસે૦ ૩
 પ્રેમે પ્રભુની ભક્તિ કરે નિત્ય, ભક્તિ સુખંકર સાચી;
 બુદ્ધિસાગર હુંતો વીરના, નામે રહિયો રાચી. સખસે૦ ૪

કાનુડો ન જાણે મોરી પ્રીત—એ રાગ.

જીવડાં ભૂલી સત્ય સ્વરૂપ, ફેગટ જન્મ ગુમાવેરે. જીવડાં
 જાણી ન જિનની વાણી, ખટપટમાં ખુંચ્યો પ્રાણી;
 લક્ષ્મી લાલચમાં લલચાઈ, દિલમાં કશું અ ન જોયુંરે. જીવડાં ૧
 નિરખ્યો ન આતમ ન્યારો, પુદ્ગલથી જ્ઞાને ખ્યારો;
 જૂઠી જન્મજો જંકડાય, ડાહ્યો ડમરો થઈનેરે. જીવડાં ૨
 પરની પંચાતે ડાહ્યો, ગપ્પાં મારીને ગાયો;
 સમજી સોચો આ સંસાર, મૃગ કસ્તુરી પેઢેરે. જીવડાં ૩
 મનમાં મોટાઈ માની, પાયે પડિયો નહિ જ્ઞાની;
 ફરતો ચાર ગતિના ફેર, સમજી સમજી લેનેરે. જીવડાં ૪
 શિક્ષા સમજીને સારી, બહિરાતમવૃત્તિ વારી;
 બુદ્ધિસાગર સમજે સત્ય, ગુરૂથી જ્ઞાન ગ્રહીનેરે. જીવડાં ૫

કાનુડો ન જાણે મોગી પ્રીત—એ રાગ.

ચેતન સ્વારથીયો સસાર, સગપણ સર્વે ખોટારે
જૂઠી છે કાયા વાડી, ન્યારી છે ગાડી લાડી,
ફાગટ શાને મન ફૂલાય, અતે સર્વે જાશેરે
હાકે ધરણી ધુળવે, લય તો દિલમા નહી લાવે,
આત્મા રાવણ સગખા રાય, પાડવ કૌરવ ચોદ્ધારે
સ્વારથથી જૂઠા ખોલે, સ્વાગ્થથી જૂઠા તોલે,
સ્વારથમાટે યુદ્ધો થાય, લડતા રકને ગણારે
સ્વારથથી નીતિ ત્યાગે, સ્વારથથી પાયે લાગે,
સ્વારથ કપટકળાનુ મૂળ, પાપ અનેક કગવેરે,
સ્વાગ્થમા સર્વે ડૂલ્યા, લણુતગ લણીને ભૂલ્યા,
સ્વારથ આગળ સત્ય હણાય, અન્ધા નરને નારીરે
સ્વાગ્થથી મસ્તકે કાપે, સ્વાગ્થથી પહવી આપે,
સ્વારથ આગળ શાનો ન્યાય, બહેગ આગળ ગાણુરે
સ્વારથથી વિરલા છૂલ્યા, સ્વાગ્થમા સર્વે ખૂન્યા,
જગમા સ્વાર્થતણુ પગપથ, ન્યાય ચુકાદા લેજોરે.
ધર્મી સ્વાગ્થને ત્યાગે, દિલમા આતમના ગગે,
રવિકિંગણે સ્વારથ તમ નાશ, હોવે આતમજ્ઞાનેરે
પગમારથ પ્રીતિ ધારી, મેવો ગુરૂ ઉપકારી,
ખુદ્ધિસાગર ધગ્ગો ધર્મ, દુનિયા સર્વ વિચારીરે

ચેતન૦

ચેતન૦ ૧

ચેતન૦ ૨

ચેતન૦ ૩

ચેતન૦ ૪

ચેતન૦ ૫

ચેતન૦ ૬

ચેતન૦ ૭

ચેતન૦ ૮

ચેતન૦ ૯

કાનુડો ન જાણે મોગી પ્રીત એ રાગ.

કૃ । તુ શ્યામોશ્યામે જાપ, તત્ત્વ સ્વરૂપનો હમારે.
લક્ષ્યે વૃત્તિયો ઠારી, સ્થિતતા ઉપયોગે ધારી,
અન્ને ગગે સુખ લગ્નપૂર, માયો આતમદેવારે

કૃ તુ ૦

કૃ તુ ૦ ૧

જેને માગે તે આપે, દુઃખડાં ક્ષણમાંહિ કાપે;
 શક્તિ અનંતિનો દાતાર, હરિહર બ્રહ્મા પોતેરે. કર તું ૦ ૨
 શુભે શાતાનો ભોગી, અશુભે અશાતા ભોગી;
 શુદ્ધ સ્વભાવે નિજગુણ ભોગ, ક્યાં તું પરમાં ગોતેરે. કર તું ૦ ૩
 ભક્તિ પ્રીતિથી સેવે, પરમાત્મ પદને દેવે;
 ધ્યાતા ધ્યેયસ્વરૂપે આપ, ધ્યાને હૃદયે ધારેરે. કર તું ૦ ૪
 અન્તરૂ આત્મ આરાધો, કારણથી કારજ સાધો;
 બુદ્ધિસાગર શિવસુખ દહેર, પ્રગટે દિલમાં ભારીરે. કર તું ૦ ૫

૧૩૪

કાનુડો ન જાણે મોરી પ્રીત—એ રાગ.

આત્મ નિજધરમાં તું આવ !! સમજણ સત્ય વિચારીરે. આત્મ ૦
 પરધર રમતાં તું દુઃખી, કળહુ ન થઈયો સુખી;
 વેઠ્યાં દુઃખડાં વારંવાર, કુમતિસંગે ભારીરે. આત્મ ૦ ૧
 બહિરાતમયોગે ભારી, અંતર ઋદ્ધિને હારી;
 કર્મપિંજરમાં પડિયો પેખ, સુરતા સર્વ વિસારીરે. આત્મ ૦ ૨
 પરધર ભમતાં ભીખારી, ઉત્તમ કુલવટ હારી;
 થઈયો આશાનો તું દાસ, ગણીને તૃણા ખ્યારીરે. આત્મ ૦ ૩
 નિજ ધરમાં શાશ્વત સુખરાશિ, ચેતન તેનો વિશ્વાસી;
 આત્મ અનુભવ અમૃતમેવ, સેવા કીજે સારીરે. આત્મ ૦ ૪
 નિજ ધરમાં પ્રભુતા છે તારી, માની હિતશિક્ષા મારી;
 અસંખ્યપ્રદેશે દષ્ટિ વાળ !!, અંતર સુરતા ધારીરે. આત્મ ૦ ૫
 સુમતિ વચનો વિચારી, દિલમાં સાચાં અવધારી;
 આત્મ આવ્યો નિજધર દહેર, સુમતિ સંગ વિહારીરે. આત્મ ૦ ૬
 નિજધરમાં રંગે ઝટ વસિયો, સમતાસંગે થઈ રસિયો;
 બુદ્ધિસાગર સુખડાં પાય, કર્મકલંક વિદારીરે. આત્મ ૦ ૭

કાનુડો ન જાણે મોરી પ્રીત—એ રાગ

જીવડા હજી અવસર છે બેગ, લજીવે પ્રભુને ભાવેરે   જીવડાં ૦
 કુમતાકુટિલતા સગે, રમતો તુ નિશદિન રગે,
 લોભે લક્ષણ મધળા ખોઈ, મોહ મદિગ પીનેરે   જીવડાં ૧
 સમતાનો સગ ન કીધો, મુક્તિ માગ નવિ લીધો,
 યોગ્યાયોગ્ય ન જોયું કાઈ, મોહ અન્ધ બનીનેરે   જીવડાં ૨
 સાધુની મગત નહિ કીધી, દુર્ગતિ વાટજ તે લીધી,
 મૂળ મનમા શુ મલકાય, પડતુ ગેરે ભાણું   જીવડાં ૩
 આડો અવળો અથડાયો, લક્ષ્મીમાટે તુ ધાયો,
 તાર કદીય ન તેહ થનાર, સમજી સમજી લેનેરે   જીવડાં ૪
 ગાને માટે તુ કમિયો, થઈને માયામા રસિયો,
 સુખ નહીં પુદ્ગલમા તલભાર, જડમા જડતા ભામે   જીવડાં ૫
 અનુભવ અન્તરમા ધારો, જલદી આતમને તારો,
 પામી પ્રેમે શુદ્ધગમ જ્ઞાન, ધ્યાને મનડુ ઠારીરે   જીવડાં ૬
 કળે પગ્માતમ પ્રીતિ, ધારી અન્તરમા રીતિ,
 બુદ્ધિમાગર શિવપદ પાય, ચિદ્ધન ચેતન ગગે   જીવડાં ૭

કાનુડો ન જાણે મોરી પ્રીત—એ રાગ

જીવડા હજી જગ તો ચેન ! જાજી આ છે ઠેલીરે   જીવડાં ૦
 નિન્દા કરવામા શૂંટે, પાપ પાપજડે પૂંટે,
 લોભી સ્વાધમા તૈયાર, પગમા માની મારૂં   જીવડાં ૧
 મોજ મન મન લાગી મીડી, પગનારી પ્રેમે દીડી,
 મનમા તૃપ્તાનો નહિ પાગ, માની મારૂં મારૂં   જીવડાં ૨

વિકથાની વાતો ખ્યારી, કીધી તેં ચોરી જરી;	
માયાપરિણતિમાં મશગુલ, આખી ઉમર હારીરે.	જીવડાં ૩
લક્ષ્મીની લાલચ લાગી, બહિરાતમ પદનો રાગી;	
મૂરખ લજવી જનની કૂખ, ફેગટ ભારે મારીરે.	જીવડાં ૪
મળીયું છે ઉત્તમ ટાણું, પરખી લે નયણે નાણું;	
નાવે સાથે કોઈ તલભાર, શાને મોહ ધરે છેરે.	જીવડાં ૫
અર્કતણું આકુલાં જેવાં, તન ધન જોળન છે તેવાં;	
બાજીગરની બાજી ફેક, અન્તે વિણુશી જશેરે.	જીવડાં ૬
નરનારી મૂરખ જન ડાહ્યા, સાચી માનીને માયા;	
લવમાં ભટકયા વારંવાર, જન્મ જરા દુઃખ પામીરે.	જીવડાં ૭
સાચી શિખામણુ માની, થા તું આતમનો ધ્યાની;	
ખુદ્ધિસાગર સાચી સેવ, પ્રભુની અન્તરૂ ધારીરે.	જીવડાં ૮

૧૩૭

કાનુડો શું જાણે મોરી પ્રીત—એ રાગ.

મનડા !! આતમમાં લયલાવ !!, ફેગટ શાને ફેરેછેરે.	મનડાં ૦
મનુષ્ય લવની પહેલાં, જ્યાં ત્યાં ભટકાતું ભારે;	
હજીય ન છોડે એહ સ્વભાવ, મોહમાં મસ્ત બનીનેરે.	મનડાં ૧
મન તું છે મર્કટ જેવું, ઠામ ઠરી નહિ રહેવું;	
જલ્દી ત્યાગ કરો પરભાવ, સારી શિક્ષા ગ્રહીનેરે.	મનડાં ૨
તપ તપિયા મુનિવર મોટા, જગમાં નહિ જેના જોટા;	
હાર્યા તુજથી રંકને રાવ, ક્ષણ ચંચલતા લહીનેરે.	મનડાં ૩
સ્વામી સન્યાસી ત્યાગી, ખાખી ખાવા વૈરાગી;	
ધ્યાન પગથીએ પાડે પાવ, ભ્રમણા ભૂલ કરાવીરે.	મનડાં ૪
મહારથી વીર કથાયા, શરણે તારા તે આયા;	
દુર્જય લડતા રણમાં દાવ, કરમાં શસ્ત્ર ધરીનેરે.	મનડાં ૫

સાનુકુળ થઇને ઠહાલા, સમતાના પીને ખ્યાલા,
આનંદામૃતમા ગરકાવ, શુદ્ધ સ્વરૂપ વગીનેરે મનડાં ૬
મનડું ઉપયોગે લાગે, જગમા જય ડંકો વાગે,
બુદ્ધિસાગર આતમ લાવ,—શાશ્વત મુખડા પાવેરે. મનડાં ૭

૧૩૮

જય જય આગતી આદિ જિજ્ઞાસુ—એ ગગ.

કર ચેતન ગિવપુર તૈયારી, પર પુદ્ગલની છોડી ચારી,
ચિદ્ધન નિત્યાનિત્ય વિચારી, છોડી દે તુ દુનિયાદારી કૃં ૧
જ્ઞાનથી વ્યાપક દ્રવ્યે અવ્યાપક, એકાનેકથી ધર્મ પ્રમાધક,
ભક્તભક્ત સ્વરૂપી સાચો, ત્યજી તેને કયા જડમા ગચો કૃં ૨
દો ઉપયોગી નિજશુભ ભોગી, નહિ પુદ્ગલનો ભોગી રોગી,
બહુનામી પણ જેહાઅનામી, શક્તિ અનતિનો જે સ્વામી કૃં ૩
તિરોલાવે જે જીવ કહાય, વ્યક્તિલાવે મિદ્ધ લહાય,
મમકિતથી અતર આતમ જે, ક્ષાયિકલાવે પગ્માતમ જે કૃં ૪
ધ્યાને આતમને આરાધે, અનુભવ અતરમા બહુ વાધે,
આનંદ મગલ માલા પ્રગટે, રાગાદિક દોષો સહુ વિધટે કૃં ૫
મુખની શ્રદ્ધા અન્તરવામે, લય અચલતા હરે નામે,
બુદ્ધિમાગર ધ્યાનાભ્યામે, ધ્યાતા તત્ત્વ સ્વરૂપ પ્રકાશે કૃં ૬

૧૩૯

ઉપગો ગગ.

મોહ માયામા જે જકડાણા, કર્મપામમા તે પકડાણા,
જેજે માયાની દીધી યારી, તેજે પામ્યા દુખડા ભારી મોહ ૧
વિવના ખ્યાલા પીધા તેજે, કરી માયાની સગન જેજે,
લય અચલતા દુર્ણ વિવાદે, મનડું કરતુ વાદવિવાદે મોહ ૨

પ્રભુ ભજન પલવાર ન થાવે, ચાર દિશામાં મનહું ધાવે;
 હૃદયે ધર્મની કાંઈ ન પ્રીતિ, રાજે નહિ સજ્જનની રીતિ. મોહ૦ ૩
 ક્રોધ કપટ નિંદામાં પૂરા, હિંસા ચોરીમાં તે શૂરા;
 વિનય વિવેક વિચાર ન જાણે, રાતદિવસ રહેતા અભિમાને. મોહ૦ ૪
 જૂઠી વાતે જન ભરમાવે, દુર્જન શઠતામાં તે ફાવે;
 દાન દયાની રીત ન રાજે, મુક્તિનાં સુખ તે નહિ ગાજે. મોહ૦ ૫
 મનની મોજે દુનિયા મહાલે, નથી મરવું જાણે કોઈ કાલે;
 કાલ અપટમાં પકડી પાડે, નાજે દુર્ગતિ દુઃખના ખાડે. મોહ૦ ૬
 ચિંતામણિ નરભવને હારી, જન્મ મરણ પામે સંસારી;
 બુદ્ધિસાગર આતમરાગી, થાવે મોહ માયાને ત્યાગી. મોહ૦ ૭

૧૪૦

અદ્ભુત તમાસા હમને દીઠા, જ્ઞાની જન મન
 મીઠારે. આ અજળ તમાસા૦
 કીડી કુંજર ગળતી દેખી, હંસી મનમાં રોવેરે. આ૦ ૧
 માખી ચાલે પર્વત હાલે, અંધો આરશી જોવેરે. આ૦ ૨
 વાદળ વરશ્યું આતક તરશ્યું, લુલો હર્ષે દોડેરે. આ૦ ૩
 મુંગો ગાવે ટુંટ બજાવે, શીતલ અગ્નિ થાવેરે. આ૦ ૪
 સિંહ શશાના ભયથી હાર્યો, વાનર નાણું પરખેરે. આ૦ ૫
 કીડીએ જલધિ આખો પીધો, મૂષક સર્પને ગળતોરે. આ૦ ૬
 બુદ્ધિસાગર ઘટમાં શોધો, રાત્રે સુરજ અળહળતોરે. આ૦ ૭

૧૪૧

શીઠ ભૂલ્યો ભમે છે સંસારમાંરે એ રાગ.

સુણો સત્યોપાય શિવપન્થનોરે; જિનવાણી કથે સુખકાર; સુ૦
 અસ્તિનાસ્તિ મુદ્રાંકિત દ્રવ્ય છેરે; સહુ સાપેક્ષતા નિર્ધાર. સુ૦ ૧

સ્વાદ્રાદ વચન છે ધર્મનુરે, ઉત્સર્ગ અને અપવાદ, સુ૦
 વ્યવહાર નિશ્ચયમય માધનારે, એકાન્તે નહીં જ્યા વાદ સુ૦ ૨
 નયસમપ્રરૂપિત આતમારે, નયસમ અહિત જ્યા ધર્મ, સુ૦
 જ્ઞાનદર્શન આગ્રિની એવનારે, જેથી નામે અનાદિનાં કર્મ સુ૦ ૩
 નવતત્વોપદેશ જ્યા લાખીયોરે, કહ્યા મત્ય નિશ્લેષાચાર, સુ૦
 ભગી મમ અક્ષેપમા મમાય છેરે, જ્યા મર્વવચનનો માર સુ૦ ૪
 દ્રવ્યક્ષેત્રને કાલભાવ વસ્તુમારે, પચ હેતુથી કાર્ય સધાય, સુ૦
 જ્ઞાન ક્રિયા સાધનથી સાધીએરે, સાધ્ય સિદ્ધિ લહો સુખકાર સુ૦ ૫
 ઉપાદાન નિમિત્તથી સાધનારે, પચહેતુથી કાર્ય સધાય, સુ૦
 હોવે કાલાનુસારે સાધનારે, યતિ શ્રાદ્ધ માર્ગ વર્તાય સુ૦ ૬
 શુદ્ધસુખથી ઉપદેશ સુણો ધર્મનોરે, દ્રવ્યભાવે દ્વિધા જ્યા ધર્મ, સુ૦
 લહો બુદ્ધિમાગર શુદ્ધ ધ્યાનથીરે, મત્ય શાન્તવત
 સિદ્ધના શર્મ સુણો ૭

૧૪૭

દુખી તુ દીકરી મારી—(ગજલ)

એતન એતો હવે પ્યાગ, વચન માનો જરૂર માગં,
 સુસાદર તુ જગતમા છે, મમજ લે મત્ય ગામા છે ૧
 દેખાતુ તે નહીં તાર, થશે દિન એક તે ન્યાર,
 કુલી ફોગટ હુગ્યાયા, જૂઠી માયા અને કાયા ૨
 ફોગટ માની શુ ફૂલે છે, મોહાબ્ધિમા શુ ફૂલે છે,
 ભણલે સત્ય જિન દેવા, ખગ તે શાતિના મેવા ૩
 ફના એક દિન સહુ હોશે, અરે તુ આખથી જોશે,
 સદા તુ ધ્યાનમા જાગી, પ્રભુનો થા બહુ ગાગી ૪
 સમજ લે મત્ય જિવ જવા, ગ્રહીલે ધર્મની નાવા,
 બુદ્ધિસુખ ગાતિનો ખેલી, જીતી લે ખાણ છે છેલી ૫

પરજીયાનો રાગ

દેખો અન્તરમાં આતમારે, સુખ શાન્તિનું ધામ; સુખ૦ દેખો૦
 પ્રેમે કરો તસ પૂજનારે, જેનું રૂડું છે નામ. જેનું૦ દેખો૦ ૧
 આત્માભિમુખતા કીજીએરે, ત્યાગો પુદ્ગલ આશ; ત્યાગો. દેખો૦
 જ્ઞાનીગુરૂ જ્ઞાન આપશેરે, કરો સંગ સુવાસ. કરો૦ દેખો૦ ૨
 ભૂલ્યા માયાના તોરમારે, જીવ પોતાનું ભાન; જીવ૦ દેખો૦
 જ્ઞાન વિના શું ગોઠડીરે, માન વિના શું દાન. માન૦ દેખો૦ ૩
 અરિહંત વાણી સાંભળોરે, રમો આતમરામ; રમો૦ દેખો૦
 બુદ્ધિસાગર ગુરૂ સંગથીરે, સરે સઘળાં કામ. સરે૦ દેખો૦ ૪

અંધારે અથડાણોરે, માયામાં ભૂલી;
 લાલચથી લથડાણોરે, માયામાં ભૂલી.
 આવી માનવભવમાં કરવાનું તેં વિસાર્યું,
 પણ જવું પડે અણધાર્યુંરે. માયામાં૦
 કોણુ તારૂં ભવમાં વિચારો વાત વહેલી,
 વખત વહે છે છેલ્લીરે. માયામાં૦ ૧
 જાણે તહારે મરવું નથી હવે કોઈ કાળે,
 પણ ઝડપે મૃત્યુ અકાળેરે, માયામાં૦
 જાણે છે જગમાં મારા જેવો નથી સમજેલો;
 પણ કાલ ઝડપશે પહેલોરે. માયામાં૦ ૨
 જન્મ્યા તેને જવું જરૂર ચિત્ત ધારે;
 દેશ તમારો ન્યારોરે. માયામાં૦
 સાચો આતમરાયા ગુરૂકૃપાથી પામી;
 થાજે તસ વિશ્રામીરે. માયામાં૦ ૩

ફેગટ વખત શુ ગાળો, ભરવો પડે ઉચાળો,
 નજરે જગમા ભાળોરે માયામાં
 આતમ પ્રીતિ સાચી, રહેજો સદા ત્યાં માચી,
 બુદ્ધિસાગર દિલ ગચીરે માયામા ૪

૧૪૫

જહાલા વીરજિનેશ્વર વિનતડી અપધારગો રે-જો રાગ

સાચો અન્તરૂ સ્વામી, આતમ દિલમા ધ્યાવજેરે,
 મોડહ અલખ જગાવી, નિર્લયપદ ઝટ પાવજેરે માચો ૧
 મુખનો દગિયો શુભથી ભગિયો, યોગી આતમધ્યાને વરીયો,
 પ્રભુને અન્તરૂ દિલમા, પ્રેમથકી પધગવજેરે સાચો ૨
 ભક્તિ કળે પ્રભુની લાવે, નિજશુભ કર્તા આપ સ્વલાવે,
 પોતાને તુ ક્ષાયિકલાવે સમાવજેરે સાચો ૩
 ઝટપટ જળોને ત્યાગી, સત્યજ્ઞાનથી થા તુ રાગી,
 બુદ્ધિમાગર અતર આતમ પ્રભુને ગાવજેરે સાચો ૪

૧૪૬

દુનિયામા ફેગટ કુદ્યોરે, જીવલડા ને તું,
 ડહાપણના દગિયો રૂદ્યોરે, જીવલડા ને તુ
 ન્યા ત્યા માઝ માઝ કરીને તુ તો મ્હાડ્યો,
 દુર્ગતિ માગ્ગ તે ઝાડ્યોજે જીવલડા ૧
 વનસ્પતિના ભવમા છેદાયો જાદુ લેદાયો,
 ત્યા દુખ અનતુ પાયોરે, જીવલડા
 વિકલેદ્રિના ભવમા વેલ્યા દુખો તે ભાગી,
 અજ્ઞાનાવન્યા ધારીજે જીવલડા ૨
 બીજાગીના ભવમા તે બીજ જાદુ માગી,
 માયા મમતા નહિ ત્યાગીજે, જીવલડા

પશુ પક્ષીના લવમાં વિવેકને વિસાર્યો,
ત્યાં ધર્મ ન હુદયે ધાર્યોરે. જીવલડાં ૩

લક્ષ્મી મળતાં લોભી પાખંડનો પૂજારી,
ચેતનતા ભૂલ્યો તારીરે; જીવલડાં

હિંસા જૂઠ ચોરી અહંકારમાં અથડાયો,
માયામાં બહુ પછડાયોરે. જીવલડાં ૪

અદેખાઈથી નિન્દા કરી જનોની પાપી,
પ્રભુ આણું ઉત્થાપીરે; જીવલડાં

સમજીને સત્ય વાણી, કરો ન પાછી પાની,
બુદ્ધિસાગરની વાણીરે. જીવલડાં ૫

૧૪૭

કુહા.

સદ્ગુરૂ પદપંકજ નમી, પૂજ્ય સ્તુત્ય હિતકાર;
આત્મધર્મ પ્રગટાવવા, મિત્ર મહા અવતાર. ૧

સ્વપર વિવેચન વસ્તુનું, આણી કરો વિવેક;
ઉપાદેય શુદ્ધાત્મનો, ખરો ધર્મ છે એક. ૨

જાણ્યું આત્મસ્વરૂપ તો, જાણ્યા સર્વ પદાર્થ;
આત્મ તત્ત્વના જ્ઞાનથી, અન્ય નહીં પરમાર્થ. ૩

સૂક્ષ્મજ્ઞાન જે આત્મનું, કાપે કર્મ અનંત;
જગ જાણે તો શું થયું, આવે નહિ લવ અંત. ૪

ચરણ કરણ તપજપ સહુ, આત્મબોધ વિણ ફેક;
આત્મજ્ઞાન પરમાર્થને, વિરલા સમજે કોક. ૫

બાહ્યજ્ઞાનથી લોકમાં, માનપૂજા તો થાય;
શ્રોતા વક્તા બાહ્યના, બાહ્યદષ્ટિતા પાય. ૬

પચમ ગતિ દાતાર છે, સત્યજ્ઞ અનુલવજ્ઞાન,	
અન્તરૂદ્ધિ જાગતાં, હોવે અનુલવ જ્ઞાન	૭
અન્તરૂદ્ધિ ચેતના, ત્યાગે પુદ્ગલસંગ,	
આત્મસ્વરૂપે રમણુતા, સમતાગંગ તંગ	૮
આત્માનુલવ યોગથી, જાળે આત્મજ્યોત,	
સ્થિરોપયોગે ધ્યાનથી, અન્તરૂમા ઉદ્યોત	૯
આત્મયોગી જે સુખ લહે, હોય ન તે સુખ ક્યાય,	
ઈન્દ્રાદિક પદવી લહે, તોપણ દુખની છાય	૧૦
જે પામ્યા તે ત્યા ગમ્યા, ભૂલ્યા પુદ્ગલ જ્ઞાન,	
સુખસંગે ગમે રમે, પ્રાપ્ત શિવકર સ્થાન	૧૧
મન ચચલતા ત્યા મટે, દર્શન સ્પર્શન યોગ,	
લોગી થઈ ત્યા લોગવે, અનત સુખનો લોગ	૧૨
જડ પુદ્ગલના લોગને, જાણ્યા મનમા રોગ,	
શાતાશાતા વેદની, ટળીયા તેના યોગ	૧૩
વિનાશિક પુદ્ગલ મહુ, તનધન મન્દીર પેળ,	
અવિનાશી છે આત્મનો, -ધર્મ જ જાને લેળ	૧૪
પુદ્ગલ પ્રપચ કારમો, ત્યા શું સુખની આગ,	
પર આશાવી પ્રાણિઆ, થાવે જગના દાસ	૧૫
શુદ્ધાત્મના ધ્યાનવી, મેવો મત્ય મદાય,	
ગદ્ગત અનતી જેહની, સ્મરતા શિવસુખ થાય	૧૬
ગમતા આત્મ સ્વરૂપમા, પામે યોગી સુખ,	
પર પુદ્ગલમા જે રમે, પામે તે મન દુખ	૧૭
મન વચ કાયા લિપ્ત ા, આત્મતત્ત્વ સુખકાર,	
સ્તનત્રયીનું ધામ છે, શુદ્ધરૂપ નિર્ધાર	૧૮
શુદ્ધરૂપ પગ્માતમા, સત્તાવી પગ્ગાય,	
મેવો ધ્યાવો આતમા, વ્યક્તિભાવે યાય	૧૯

- પ્રેમ લક્ષિત વિશ્વાસથી, એવો આતમદેવ;
આતમ તે પરમાતમા, કીજે તેની સેવ. ૨૦
- શુદ્ધ રૂપમાં ચેતના, રમતી રહે નિશદ્દિન;
તો પ્રગટે સુખ સંતતિ, પર પુદ્ગલથી ભિન્ન. ૨૧
- આતમ સ્વભાવે રમણતા, સત્ય ચરણ અવધાર;
ગુણ સ્થાનક આરોહવા, પર પરિણતિ પરિહાર. ૨૨
- પર પરિણતિના નાશથી, સ્થિરતા ઘટમાં થાય;
અખણ્ડ ચિન્મય ચેતના, શુદ્ધરૂપતા પાય. ૨૩
- સારસાર સહુ ગ્રન્થનું, સમ્યક્ ચેતન જ્ઞાન;
ચેત્યા તેમાં જે રમ્યા, પામ્યા શાશ્વત સ્થાન. ૨૪
- અનુભવ જ્ઞાને ઓળખે, જ્ઞાની શિવપુર પન્થ;
નિશ્ચય ચરણે તે રમ્યા, સત્ય થયા નિર્ગ્રન્થ. ૨૫
- લોગ પંકમાં લેપતા, જ્ઞાની કળૂ ન પાય;
જલ પંકજ વત્ ભિન્ન તે, અન્તર માંહિ સદાય. ૨૬
- અન્તર વૃત્તિ આતમા, ઔદયિક ભાવેલોગ;
લોગવતાં પણ યોગી જે, ટાળે ભવલય રોગ. ૨૭
- બાહ્યચરણ ચારિત્રમાં, એકાન્તે નહિ ધર્મ;
આતમજ્ઞાન વિના કદિ, ટળે ન આઠે કર્મ. ૨૮
- અંતરૂનું ચારિત્ર તે, ચક્ષુથી ન જણાય;
દૃશ્ય વસ્તુ પુદ્ગલ સદા, ચેતો આતમરાય. ૨૯
- અદ્ય સમયમાં સાધીએ, આતમ તત્ત્વ સુખકાર;
લહો લવી શુદ્ધાત્મને, પરમ તત્ત્વ અવતાર. ૩૦
- સિદ્ધા સિદ્ધે સિદ્ધશે, કરી કર્મનો અંત;
તે સહુ આતમ જાણીને, ઇમ ભાળે ભગવન્ત. ૩૧
- આત્મિક શુદ્ધ સ્વભાવના,—ઉપયોગે છે ધર્મ;
બુદ્ધચળિય સુખ શાંતિથી, પામે શાશ્વત શર્મ. ૩૨

અનુભવ બત્રીસી રચી, ગામ પોર દિન એક,
વિચરી આતમ દેશમા, પામી સાચી ટેક

૩૩

૧૪૮

ઓધવૃ સ દેશો કહેને શ્યામને એ—ગગ

આર દિવસનું આદરણું સસાનું,
બાણગરની બાજુ જેવું ફેાકને,
લક્ષ્મી સત્તાથી છાક્યો શુ માનવી,
પાછળ અન્તે પડશે તારી પોકને

આગ ૧

છેલછબીલા મોણલા જે મ્હાલતા,
વેશ્યા સગત કગ્તા દાડ પાનને,
ચશમા જૂતા ગર્વ ધરીને ઘાલતા,
ગોઠી ઘાલ્યા આલ્યા કેઈ મગાણુને

આર ૨

મરડી મૂછો ચમચમ કગ્તા ચાલતા,
મગડરીમા બોલે કડવા બોલને,
રામ રમી ગયા પર રમણીના ગગમા,
પાપ પુણ્યનો થાશે અન્તે તોલને

આર ૩

ખાતે હાથે જે ન ઉડાડે કાગડો,
કૃપણ એવા અન્તે ચાલ્યા જાયને,
દાન પુણ્ય કરશે તે આવે સાથમા,
અતે પામર પાપ કડી પસ્તાયને

આગ ૪

બણી ઠણીને દર્પણમા શુ દેખતો,
મુખછાયા મિષે મૃત્યુ દેખાયને,
એવું જાણી ચેતો ચેતન ચિત્તમા,
હાથે તે સાથે પરલવમા થાયને

આર ૫

ડહાપણ તાડે ધૂળમા મળશે વૃષડા,
કરને દિલમા દેવગુરુ વિશ્વામને,

બુદ્ધિસાગર ધર્મ જગત્માં સાર છે,
ધર્મધ્યાનથી હોવે શિવપુર વાસને. ચાર૦ ૬

૧૪૬

વૈદર્ભી વનમાં વલ્લભે — એ રાગ.

ચેતી લે તું પ્રાણીયા, આવ્યો અવસર જાય;
સ્વારથીયા સંસારમાં, હેતે શું હરખાય. ચેતી૦ ૧

જન્મ જરા મરણાદિકે, સાચો નહીં સ્થિર વાસ;
આધિ વ્યાધિ ઉપાધિથી, લવમાં નહીં સુખ વાસ. ચેતી૦ ૨

રામા રૂપમાં રાચીને, જોયું નહીં નીજ રૂપ;
ફેગટ દુનિયા ફંદમાં, સહેતો વસમી ધૂપ. ચેતી૦ ૩

માત પિતા ભાઈ દીકરા, દારાદિક પરિવાર;
મરતાં સાથ ન આવશે, મિથ્યા સહુ સંસાર. ચેતી૦ ૪

ચિંતામણિ સમ દોહિલો, પામ્યો મનુ અવતાર;
અવસર આવો નહીં મળે, તાર આતમ તાર. ચેતી૦ ૫

જેવી સંધ્યા વાદળી, ક્ષણમાં વિણસી જાય;
કાચો કુંભ કાચા કારમી દેખી શું હરખાય. ચેતી૦ ૬

માયા મમતા પરિહરી, લજે શ્રીભગવાન;
કરવું હોય તે કીજીએ, તપ જપ પૂજા દાન. ચેતી૦ ૭

કેઈક ઘાલ્યા ઘોરમાં બાળ્યા કેઈ મસાણુ;
આંખ મીંચાએ શૂન્યતા, પડતા રહેશે પ્રાણુ. ચેતી૦ ૮

વૈરાગ્યે મન વાળીને, ચાલો શિવપુર વાટ;
બુદ્ધિસાગર માંડળે, ધર્મ રતનું હાટ. ચેતી૦ ૯

વૈદર્ભી વનમા વવવલે—એ રાગ

વીર જિનેશ્વર વદના, હોળે વાગવા,	
લળી લળી વિનવુ પ્રેમથી મારા પ્રાણ આધાર	વીરજિનેશ્વર ૧
લટકયો લવમા ભૂલથી, વેઠ્યા હુ ખ અપાર,	
જન્મ જગ મરણાદિકે, સ્થિરતા ન લગાર	વીર ૨
પુણ્યે નગલવ પામીયો, મળ્યા ત્રિભુવન નાથ,	
ચણ શરણ સાચુ ગ્રહ્યુ, ઝાલો એવક હાથ	વીર ૩
સાચી એવા સ્વામીની, બીજી આળ પપાળ,	
તુજ દર્શન ગચી રહુ, મેઘ ચાતક બાળ	વીર ૪
બાળકના બહુ દોષને, ટાળે તાત કૃપાળ,	
જગમા ત્રાતા છો મદા, ટાળો દોષ દયાળ	વીર ૫
બાળક માની આગળે, બોલે મનની વાત,	
તુમ આગળ મુજ વિનતી, માનો એ અવદાત	વીર ૬
તારો બાપજી બાળને, મગ્ધે સઘળા કાજ,	
એવકને નહિ તારતા, જાશે આપની લાજ	વીર ૭
અદન બાળા બાકુલે, લીધુ ગિવપુર ગજ,	
અપરાધી કેઈ તારીઆ, કળે એવક સાજ	વીર ૮
ગણગણત મુજ સાહિબા, સાચો તુજ વિશ્વાસ,	
ચણ કમળની એવના, પૂરે સઘળી આજ	વીર ૯
વીર વીર હૃદયે વસો, ચણ માયુ એક,	
બુદ્ધિમાગ બાળને, વીર લક્ષ્મીની ટેક	વીર ૧૦

ઓધવજી સંદેશો કહેજો શ્યામને. ઐ—રાગ.

પરમ કૃપાળુ પુરૂષોત્તમ પરમાત્મા,
વીર જિનેશ્વર ત્રિશલાનંદન દેવજો;
સિદ્ધ બુદ્ધ ત્રાતા જ્ઞાતા સહુ વસ્તુના,
પરમ ભક્તિથી પ્રેમે કરું હું સેવજો. પરમ કૃપાળુ ૧

ક્ષાયિકભાવે પામ્યા સિદ્ધિ સ્થાનને,
સેવક ભમતો દુઃખદાયી સંસારજો;
આપ અરૂપી સેવકરૂપી કર્મથી,
નિર્મોહી તુમ સેવક મોહી ધારજો. પરમ કૃપાળુ ૨

કામાદિક શત્રુ જીત્યા તહે ધ્યાનથી,
પીડે કામાદિક સેવકનું ચિત્તજો;
આશા તૃણા વારી આપ સ્વભાવથી,
આશા તૃણા દુઃખ દેછે મુજ નિત્યજો. પરમ કૃપાળુ ૩

પર પુણ્યલભાં મનડું મારું મહાલતું,
બંધાણી સંસારે સુખની આશજો.
કરૂણા સિંધુ કરૂણામૃતથી સિંચજો;
ઠરશે ઠામે જીનજી તારો દાસજો. પરમ કૃપાળુ ૪

ધન કીર્તિમાં મમતા ભાવે માગીઓ,
પ્રેમી મનડું પ્રમદા દેખી થાયજો;
જાણો જિનજી ઐ સહુ દુઃખની વારતા,
દીન દયાળુ દર્સાવો ઉપાયજો. પરમ કૃપાળુ ૫

ચિત્તની ચંચળતાનું ઔષધ આપજો,
થાપો સ્વામી સેવક માથે હાથજો;
શાનો ભય સેવકને સ્વામી સાહ્યથી,
માથે ગાળે ત્રણ ભુવનના નાથજો. પરમ કૃપાળુ ૬

સાચી વીનતિ સેવકની એ સાલણી,
 ને ને કરૂણા દષ્ટિથી સુખદાયને,
 બુદ્ધિસાગર અવસર પામી તારને,
 પ્રણમું પ્રેમે નિશદિન તાગ પાયને પરમ કૃપાળુ ૭

કક્કાવલિ.

૧૫૨

કપટી કપટી શુ કરોછો, કપટ ન જાણે કોય,
 કર્મની સાથે કપટ કરો તો, માયા કપટી સોય,
 સુણજો વાત અમારી લોક, શાને મનમા કૂલો કૈક ૧

ખાખી ખાખી શુ કહો છો, સહુની થાશે ખાખ,
 સાચા ખાખી અતરના જે, જાણે માયા રાખ સુણજો ૨

ગાડો ગાડો શુ કહો છો, ગાડા મહુ કહેવાય,
 લેદ છેદ આતમના જ્ઞાને, મમબુ તેહ ગણાય સુણજો ૩

ધારી ધારી શુ કહો છો, ધારી સમતા લેખ,
 મમતા સ્વાદે મુખીઆ સતો, અતરમા તે પેખ સુણજો ૪

ચાકર ચાકર શુ કહો છો, ચાકર નરને નાગ,
 કરે ચાકરી પરમાતમની, સાચો ચાકર ધાગ સુણજો ૫

છાતુ છાતુ શુ કહો છો, છાતુ સત્ય ન કયાય,
 માયાથી છાનો છે આતમ, શાને મન હરખાય સુણજો ૬

જાતિ જાતિ શુ કહો છો, જાત ન જાત ન કોય,
 જન્મીને જન્મે નહીં જે જન, જાતિ તેની જોય સુણજો ૭

ઝાઝ ઝાઝ ઈમ શુ કહો છો, સાચુ નહીં છે ઝાઝ,
 ફેહ ઝાઝ પગટ પેજો આ, પામો શિવપુગ ગજ સુણજો ૮

ટે ટે ટે ટે શુ કરો છો, ટળવળતા મહુ જાય,
 સ્થિરતા આતમમા જેની છે, ટે ટે તમ નહિ થાય સુણજો ૯

- ઠોઠ ઠોઠ એમ શીદ કહો છો, સહુને એ છે છાપ;
અંતરમાં પરમાત્મ પરજો, નહિ તે ઠોઠ અપાપ. સુણુજો ૧૦
- ઝાઝા ઝાઝા શું કહો છો, ઝાઝા ગાંડા સર્વ;
નિર્દોષી નિર્મોહી ઝાઝા, કદી ન કરતા ગર્વ. સુણુજો ૧૧
- ઢઢો ઢઢો શુ કહો છો, સહુ ઢઢા શિરદાર;
ભૂલ્યા મોહ માયાને જે જન, સાચા ઢઢા ધાર. સુણુજો ૧૨
- ઢોલ ઢોલ એમ શું કહો છો, સહુ છે કૂટ્યા ઢોલ;
ઢમ ઢમ વાગી ઢોલ કહે છે, સહુની વર્તે પોલ. સુણુજો ૧૩
- અભિમાનના તોરે કુલે, તે છે સાચા ઢોલ;
જેના દિલમાં વાત ન ટકતી, બોલે નિંદા બોલ. સુણુજો ૧૪
- ઢમ ઢમ વાગી ઢોલ કહે છે, અન્તર દષ્ટિ ખોલ;
ઢોલ પોલના જેવિ હુનિયા, કરજો તેનો તોલ. સુણુજો ૧૫
- ડુંઢી ડુંઢી ડુંઢો સઘળું, ડુંઢવું હોય તે ડુંઢ;
અંધારે અજવાળું ઘેરું, એ અંતરનું ગૂઢ. સુણુજો ૧૬
- તાંડ તાંડ શું કરે છે, ફેગટ લે અવતાર;
નહિ છે તાંડ ચેતન ચેતો, પોતાને તું તાર. સુણુજો ૧૭
- સ્થાવર સ્થાવર શું કહે છે, જગમાં તું છે સ્થિર;
સ્થિરતા સેવો સાચી સમજી, પામો લવજલ તીર. સુણુજો ૧૮
- દાતા દાતા શું કહો છો, દાતા જગના દાસ;
દાન કરે અન્તરના ગુણનું, છોડી સઘળી આશ. સુણુજો ૧૯
- ધર્મી ધર્મી શું કહો છો, ધર્મી સહુ કહેવાય;
વસ્તુ સ્વભાવે આત્મ ધર્મે, વિરલા સમજે ભાય. સુણુજો ૨૦
- નાગો નાગો શું કહો છો, નાગા જન્મે સર્વ;
નાગો નુશુરા જનને સેવે, કરતો દિલમાં ગર્વ. સુણુજો ૨૧
- નક્કટ નક્કટ શું કહો છો, નક્કટનો નહીં પાર;
સમજી ધર્મને પાપ કરે તે, સાચો નક્કટ ધાર. સુણુજો ૨૨

- નિર્મલ નિર્મલ શુ કહો છો, નિર્મલ ડોઈ કહેવાય,
કુડ કપટથી ન્યારો વર્તે, સુમતિસગ સદાય મુણ્ણે ૦ ૨૩
- ન્યાયી ન્યાયી શુ કહો છો, ન્યાયીમા અન્યાય,
પગ્માતમને પ્રેમે પરખે લેદદપ્રિથી ન્યાય મુણ્ણે ૦ ૨૪
- નીચ નીચ તું શું કહે છે, નીચા સત સદાય,
જુઓ તાડ છે ઉંચા કેવા, પર્વત બે પેખાય મુણ્ણે ૦ ૨૫
- નીચ ઉંચનો ન્યાય જુખાને, જૂઠું સત્ય આચાર,
નીચા ઉંચા કુળથી માને, તે જગનો વ્યવહાર મુણ્ણે ૦ ૨૬
- પ્રેમી પ્રેમી શુ કહો છો, પ્રેમ પછી છે દુખ,
સુખ વર્તે છે પ્રેમી દિલમા, ભાગે સઘળી ભૂખ મુણ્ણે ૦ ૨૭
- પામર પામર શુ કહો છો, પામરના શિરદાર,
આશા દાસીના જે વશમા, તે પામર નર નાર મુણ્ણે ૦ ૨૮
- પડિત પડિત શુ કહો છો, પડિત પગે સાર,
પરભાવે રમતો જે રહેવે, ફેકટ તસ અવતાર મુણ્ણે ૦ ૨૯
- પાણ પાણ શુ કહો છો, પાણ પોતે પેખ,
અન્તર ગુણુ દાન કરે નહી, સાચો પાણ લેખ મુણ્ણે ૦ ૩૦
- ફૂલણ ફૂલણ શુ કહો છો, મન ફૂલે ફૂલાય,
ફૂલે નહિ જેનું મન ફેદે, ફૂલણ નહી કહેવાય મુણ્ણે ૦ ૩૧
- ખળીયો ખળીયો શુ કહો છો, ખળીઆ ગયા મખાણ,
રાવણ પારવ ટોરવ ચોદા, ગદ્યા નહિ નીશાન મુણ્ણે ૦ ૩૨
- ભુટો ભુટો શુ કહો છો, ભુટ્યા તે તો ભૂડ,
પ્રભુ ભજનમા ભાવ ન વર્તે, તે ભવજલધિ ઝુડ મુણ્ણે ૦ ૩૩
- ભૂટ્યો ભૂટ્યો શુ કહો છો, ભૂટ્યા ભણીને વેદ,
સાની ધ્યાની તપી જપીને, માયા આપે ખેદ મુણ્ણે ૦ ૩૪
- ભટક્યા ભટક્યા શું કહો છો, ભટકે ગણુ ગેઝ,
ભટક્યા નહી તે જગમા જોગી, કીધી આતમ જોગ મુણ્ણે ૦ ૩૫

લોળા લોળા શું કહો છો, લોળા જન ભરમાય;
 પરસ્વભાવે જે જન રમતા, લોળા તેહ ગણાય. સુણુજો ૦ ૩૬
 યાચક યાચક શું કહો છો, યાચક ઈંદ્ર ગણાય;
 પરપુદ્ગલ લીખની આશામાં, સહુ દુનિયા ભટકાય. તુ ૦ ૩૭
 યાચક સાચા આતમ ધનને, યાચે તેહ ગણાય;
 જ્ઞાની ધ્યાની યોગી સાધુ, ધન ધન યાચક રાય. સુણુજો ૦ ૩૮
 રામા રામા શું કહો છો, રામા ભવનું મૂળ;
 રામા રાગે રામ ન મળશે, અંતે ધૂલંધૂલ. સુણુજો ૦ ૩૯
 રામ રામ જપતાં જે જાગે, હોવે જન તે રામ;
 આતમ તે પરમાતમ રૂપે, સાચા જાણે રામ. સુણુજો ૦ ૪૦
 રાગી રાગી શું કહો છો, જૂઠા જગના રાગ;
 આતમ રાગે જે રંગાયા, ધન ધન તે સૌભાગ્ય. સુણુજો ૦ ૪૧
 લાલચ લાલચ શું કરો છો, લાલચનો નહિ અન્ત;
 લાલચ ત્યાગી વૈરાગી જગ, શોભે સાચા સંત. સુણુજો ૦ ૪૨
 વૈરી વૈરી શું કહો છો, વૈરી આપોઆપ;
 વૈર શમાવે સમતા આવે, નાસે સહુ સન્તાપ. સુણુજો ૦ ૪૩
 વેશ્યા વેશ્યા શું કરો છો, કુમતિ વેશ્યા દિલ;
 વિકાર વેશ્યા વૈર ઝેરને, ક્ષણમાં આતમ પીલ. સુણુજો ૦ ૪૪
 શાંતિ શાંતિ સહુ કહે છે, શાંતિ જાણે કોય;
 શાંતિ જગની બ્રાન્તિ હરતી, કબૂ ન દુઃખડાં હોય. સુણુજો ૦ ૪૫
 સેવા સેવા શું કરો છો, સેવા કરતા સર્વ;
 પરમાતમ ગુરૂ જનની સેવા, ટાળે સઘળા ગર્વ. સુણુજો ૦ ૪૬
 સાધુ સાધુ શું કહો છો, સાધુ સાધે ધર્મ;
 પંચ મહાવ્રત પ્રેમે પાળે, ટાળે આઠે કર્મ. સુણુજો ૦ ૪૭
 સાચું સાચું શું કહો છો, સાચું આતમ સુખ;
 પરમાં સુખની આશા રાખે, પામે ભવનાં દુઃખ. સુણુજો ૦ ૪૮

- હાર્યા હાર્યા શું કહો છો, હાર્યા કામે વીર,
ગગાદિકને છુટ્યા જગમા, તીર્થકર મહાવીર મુણ્ણે ૦ ૪૯
- જાની જાની શું કહો છો, જાની ગોવા ખાય,
ગગ ઢેપને છુટે જે જન, જાની તેહ ગણાય મુણ્ણે ૦ ૫૦
- આવ્યા આવ્યા શું કહો છો, આવ્યા ચાસ્યા જાય,
ગણ લોકમા કીર્તિ જેની, આવ્યા તે મુખદાય મુણ્ણે ૦ ૫૧
- બેઠા બેઠા શું કહો છો, બેઠા ઉઠે ભ્રાત,
બેઠા ક્ષાયક ભાવે મિત્રો, ધન તેના અવદાત મુણ્ણે ૦ ૫૨
- ઉઠ્યા ઉઠ્યા શું કહો છો, જોને ઉઠે જીવ,
ઉઠ્યા આતમ ભાવે સતો, જાણી જીવને શીવ મુણ્ણે ૦ ૫૩
- નેગી નેગી શું કહો છો, નેગી માધે નેગ,
અલખ ખલકમા સાચો મમજી, લોગવતા નહિ લોગ મુ ૦ ૫૪
- જૂઠું જૂઠું શું કહો છો, જૂઠી જગ જાળ,
જૂઠામા માડ જે માને, તે જન જગમા જાળ મુણ્ણે ૦ ૫૫
- ભક્તિ ભક્તિ મેવો સન્નન, ભક્તિ મુખનુ મૂળ,
દેવ શુઝની ભક્તિ વિણ તે, કિરિયા બાણો ધૂળ મુણ્ણે ૦ ૫૬
- મગલ મગલ નિનવર જાપે, ગણ્ણે સદુ નવકાર
ચાદ પૂર્વમા મગલ મોટું, ઉગરો ભવપાર મુણ્ણે ૦ ૫૭
- શુર્જો દેશે સાલુદ ગામે, ઓગલિશ ત્રેસક સાલ
આપડ મુદિ માનમ આને, અવના મગલ માલ,
મમજી ગણ્ણે શ્રીનવકાર, તેથી ઉગરો ભવપાર ૫૮
- બજો ગણ્ણે જે જન બાવે, તે હરો મુખસાર,
જુદિસાગર અવસર પામી, ધર્મ દદયમા ધાર,
સનજી ગણ્ણે શ્રી નવકાર, તેથી ઉગરો ભવપાર ૫૯

૧૫૩.

સહ્યુરની શિક્ષા સારીરે વિચારી જોજો,
 તારે છે નરને નારીરે, વિચારી જોજો.
 ગુરૂ જ્ઞાનીની સેવા, સાચા છે સુખના મેવા;
 ગુરૂ સમજાવે દેવારે, વિચારી જોજો. સહ્યુરૂં ૧
 ગુરૂની સાચી વાણી, શિવપુરની છે નિશાની;
 તરશ્યાને જેવું પાણીરે, વિચારી જોજો. સહ્યુરૂં ૨
 માથે ગુરૂજી ગાજે, તેની શોભા તો છાજે;
 તેથી કુમતિ લાજેરે, વિચારી જોજો. સહ્યુરૂં ૩
 ગુરૂની ભક્તિ પ્રીતિ, નાસે છે તેથી ભીતિ;
 એ ઉત્તમ જનની રીતિરે, વિચારી જોજો. સહ્યુરૂં ૪
 ગુરૂગમની બલિહારી, જગમાંહિ મહા ઉપકારી;
 સહ્યુરૂંની વાતો ન્યારીરે, વિચારી જોજો. સહ્યુરૂં ૫
 બુદ્ધિસાગર દીવો, સહ્યુરૂંજી ચિરંજીવો;
 ગુરૂ વચનામૃત પીવોરે, વિચારી જોજો. સહ્યુરૂં ૬

૧૫૪.

આધવજી સન્દેશો કહેજો શ્યામને-એ રાગ.

અન્તરૂના અલખેલા સાહિબ રીઝશે,
 ત્યારે મારાં સઘળાં કારજ સિદ્ધજો;
 અષ્ટ સિદ્ધિ ઘટમાં પ્રગટે છે ધ્યાનથી,
 દાન ગુણોનું પોતાને પરસિદ્ધજો. અન્તરૂં ૧
 યમ નિયમ આસનને પ્રાણાયામથી,
 શરીર શુદ્ધિ થાશે ચિત્ત પવિત્રજો;
 પદ્માસન સિદ્ધાસન વાળી બેસજો,
 સુષુમ્ણા ભેદક આસનની રીતજો. અન્તરૂં ૨

પ્રત્યાહારે ચિત્તની સ્થિરતા સંપન્ને,
 ધ્યાનુયોગે ધારે અન્તર દેવળે,
 ધ્યાનલેદ સમજીને ધ્યાને ધ્યાઈએ,
 અન્તર આત્મ પરમાત્મની એવળે અન્તર ૦ ૩

નિર્વિકલ્પ સંમાધિ રૂપે સંપન્ને,
 મુખનો દરિયો ગુણથી ભરીયો પૂરળે,
 અલખ દશાની અવિચલ રટના લાગતા,
 નિર્મલ નિરખે નયણે આત્મ નૂરળે અન્તર ૦ ૪

સહજ સંમાધિ મોટી મનમા માનીએ,
 વળળે એની વાટે ઝહેલા વીગળે,
 ડગે મેરૂપણ ચિત્ત અચલતા નવી હુવે,
 ધ્યાન દશા એવી વતેતો ધીગળે અન્તર ૦ ૫

અનેકાન્ત દૃષ્ટિથી આત્મ ઓળખી,
 પૂળે ધ્યાવો ગાવો શ્રી ભગવાનળે,
 નિર્નામી પણ અનેક નામો એહના,
 ૫૬ દર્શનમા સહુ ધ્યાવે છે ધ્યાનળે અન્તર ૦ ૬

માત નયોથી સ્વરૂપ સમળે આત્મનુ,
 માપેશે ૫૬ દર્શન આત્મ સમાયળે,
 સ્વાદાદ સત્તાથી પૂરણ પામીએ,
 લેદલાવનો ઝગડો ત્યા હર થાયળે અન્તર ૦ ૭

અન્તર સ્વામી સમળ્યા વિષુ શુ સેવના,
 શ્રદ્ધા ભક્તિ પ્રીતિથી પગ્ખાયળે,
 શબ્દ સૃષ્ટિ વિકલ્પ ગમ્યા નિજ શુદ્ધિમા,
 શુદ્ધિમાગર અન્તર્યામી ગાયળે અન્તર ૦ ૮

આધવણ સન્દેશો કહેજો, સ્થામને-એ રાગ.

સહુ શક્તિના સ્વામી આતમ માહરા,
તારો મહિમા દીઠો અપર પારજો;
કેવલજ્ઞાને જાણે લોકલોકને,
ધ્યાતા પણ તું ધ્યેય સ્વરૂપી ધારજો.

સહુ૦ ૧

કુમતિ સંગે રમતાં આ સંસારમાં,
પામી હુઃખો ભટકયો વારંવારજો;
ગુરૂ પ્રતાપે શુદ્ધ સ્વરૂપ નિહાળતાં,
ધન્ય દિવસને ધન્ય ઘડી અવતારજો.

સહુ૦ ૨

અમત્કાર વિદ્યા લાખિધનું સ્થાન તું,
ગુરૂગમ યુક્તિ ભક્તિ અર્પે સર્વજો;
પૂજા ભક્તિ ધ્યાનાશ્રય છે આતમા,
તત્ત્વ જ્ઞાનથી નાસે ભથ્થા ગર્વજો.

સહુ૦ ૩

ચેતન શક્તિ ચેતન ભાવે દેખીએ,
જડની શક્તિ જડ સ્વભાવે જાણીએ;
અનંત સુખનું સ્થાનક આતમ જાણીએ,
અનુભવ યોગે પ્રગટે તેનું ભાનજો.

સહુ૦ ૪

અખણડ ઉપયોગે તું ઘટમાં જાગજો,
હુઃખમય જાણી સઘળો આ સંસારજો;
વક્તા ધ્યાતા ધ્યેય તત્ત્વની એકતા,
દ્રવ્યાર્થિક નયથી મનમાં નિર્ધારજો.

સહુ૦ ૫

આતમ કર્તા કર્મ કરણ પણ આતમા,
સંપ્રદાનને અપાદાન પણ એહજો;
અધિકરણ પણ આતમને અવલોકીએ,
પર્યાયાર્થિક નયથી હોવે તેહજો.

સહુ૦ ૬

સમજી સાતનયોથી આત્મ સ્વરૂપને,
ટાળો મિથ્યા વિષય વામના ગગળે,
બુદ્ધિસાગર અવસર પામી ચેતને,
અન્તરૂથી કંઠે સહુ માયા ત્યાગળે.

મહુ૦ ૭

૧૫૬

ઓધનજી મન્દેશો કહેળે સ્થામને-એ રાગ

જ્ઞાનાનન્દી તત્ત્વ સ્વરૂપી આત્મા,
અન્તર્યામી પુરૂષોત્તમ ભગવાનજે,
પ્રદ્યા વિધ્યુ ગકરને ગોપાળજી,
અનેક નામે શોભે તુ ગુણવાનજે

જ્ઞાનાનન્દી૦ ૧

અન્તરૂદ્ધિ દર્શન કીજે આત્મનુ,
નામે તેથી ભવભય બ્રાન્તિ ભર્મજે,
મગુણ નિર્ગુણ આત્મ તુ માપેક્ષથી,
અનેકાન્ત સ્વભાવી તારો ધર્મજે

જ્ઞાનાનન્દી૦ ૨

તહારી ભક્તિ મિથગતા શાન્તિ આપતી,
સ્વપર પ્રકાશક નિરાકાર નિર્ધાગજે,
સયમ પુષ્પે પૂજે આત્મભગયને,
તેથી પામે ભવમાગનો પાગજે

જ્ઞાનાનન્દી૦ ૩

ગગદ્રેપથી બહિગતમપદ બાણીને,
કંઠે તેનો જ્ઞાન દષ્ટિથી નાગજે,
સ્થિરોપયોગે ભગો તત્ત્વ સ્વરૂપમા,
અમૃત્ય પ્રદેશે દ્વાયિક ભાવે વાસજે

જ્ઞાનાનન્દી૦ ૪

સામગ્રી પામીને આત્મ ચેતને,
મોડ માયાનો કડીયા નકિ વિશ્વાસજે,
વિનય વિકામે વિનવી પેઠે ભજુને,
પગ પુજવની છોડી દેતે આગજે

જ્ઞાનાનન્દી૦ ૫

અખણ્ડ અવિનાશીની વાટે ચાલજે,
 ષડ્ દર્શનમાં સહુજન તુજને ગાયજે;
 બુદ્ધિસાગર આવિર્ભાવ જગાવવા;
 સત્સંગત ઉદય કરજે હિત લાયજે.

જ્ઞાનાનન્દી ૬

૧૫૭.

આધવજી સન્દેશો કહેજે શ્યામને. એ રાગ.

ચિદાનંદ ચેતનજી વહેલો જાગજે,
 ભર નિદ્રામાં આયુ નિષ્કળ જાયજે;
 ઉંઘે ઉંઘણુ ચોરો લુટે ચેતજે,
 વૈરણુ નિદ્રા વશથી દુઃખડાં થાયજે.

ચિદાનંદ ૧

કાલ અનાદિ ઉંઘ્યો મિથ્યા રાત્રીમાં,
 પરસ્વભાવે લેતો શ્વાસોચ્છવાસજે;
 સર્વ વિઘાતક નિદ્રા દુઃખની ખાણ છે,
 શું કરવો ત્યાં સુખબુદ્ધિ વિશ્વાસજે.

ચિદાનંદ ૨

ભવિતવ્યતા યોગે સદ્ગુરૂ સંગથી,
 જાગતાં ઘટ દેખ્યો અનુભવ ભાણજે;
 સ્વતઃ પ્રકાશી ઝળકી જ્યોતિ આત્મની,
 ઉઠ્યો ચેતન આજસ છંડી જાણજે.

ચિદાનંદ ૩

સુખની ધારા પ્રગટી સહજ સમાધિથી,
 શમ્યા વિકલ્પો પામી સ્થિરતા બોધજે;
 વિષય વાસના આશા તૃણા પૂજના,
 નાઠા દોષો મોહ માયાને કાઢજે.

ચિદાનંદ ૪

અનુભવ યોગે તાળી લાગી ધ્યાનની,
 બાહ્ય ભાવનું ભૂલાયું સહુ ભાનજે;
 આત્મ રાગે રંગાણી છે ચેતના,
 સેવે ઘટમાં શુદ્ધ બુદ્ધ ભગવાનજે.

ચિદાનંદ ૫

શ્વાસોર્ધ્વાએ સમરો શાત કૃપાળુને,
કરશે કર્ણા પ્યાગ આપોઆપને,
હરતા કરતા ખાતા પીતા પહેરતા,
ધ ધો કરતા સુરતાની છે છાપને

ચિદાનંદ ૬

દેહી છતા વિદેહી પોતે એકલો,
ન્યારો અતરૂથી કરતો સહુ કામને,
ક્ષયોપશમ ઉપશમ લાવે છે સાધના,
દેશે દર્શન દીન દયાળુ ગમને

ચિદાનંદ ૭

સેવો ધ્યાવો ખુઝો આતમગમને,
એનાથી સમજે છે જીવો સર્વને,
જીવને શિવનો ભેદભાવ ઝગડો ટળ્યો,
ખુદ્ધિસાગર નાઠો મિથ્યા ગર્વને

ચિદાનંદ ૮

૧૫૮

ઓધવજી મદેગો કહેને શ્યામને-એ ગગ

સ્વામીને એવક તુ પ્યારા આતમા,
અવ્યાપક ગણુ જ્ઞાને વ્યાપક મર્વને,
અવિનાશી પણ અનિત્ય તુ પર્યાયથી,
તુજને જાણ્યા નાઠો મિથ્યા ગર્વને

સ્વામીને ૧

આતમ લાવે માયા અમતી જાણીએ,
જડ સ્વભાવે છતી માયાને પેખજે,
સ શ્રહની મત્તાવી એડ જ આતમા,
અનેક વ્યક્તિ લાવે આતમ દેખજે

સ્વામીને ૨

નાક વિના ગોણે નહિ મુખ મસારમા,
વગર વિના શોણે નહીં જેવી જાનને,
મીઠા વીણુ લોજનની ગોભા જેહવી,
જાન વિના આતમનુ એવુ જાણજે

સ્વામીને ૩

જ્ઞાન વિના સાધો શું આતમ સાધના,
આતમજ્ઞાને ટળશે કર્મ વિકારજો;
બુદ્ધિસાગર અવસર પામી ચેતીજો,
સદ્ગુણોને સત્સંગમ આધારજો.

સ્વામીને૦ ૪

૧૫૬

જીવ જાણે મારે મરવું નથીજો-એ રાગ.

જીવ આવ્યો અવસર આ જાય છેરે,

શીઘ્ર માયામાં ગોથાં ખાય છેરે;

જીવ૦

જ્ઞાને જન્મ્યો જોને તું જીવડારે,

દેખ ઓલાઈ જશે દીવડારે.

જીવ૦ ૧

માની મોટાઈ માનવ મહાલતોરે,

અણુધારે દિવસ થશે ચાલતોરે;

જીવ૦

શું કૂલ્યો ફરે છે સંસારમાંરે,

મળ્યો માનવ ભવ રૂઢો હારમાંરે.

જીવ૦ ૨

નામ ઠામ નિશાની રહે નહીંરે,

તાઈ આયુષ એજો જશે વહીરે.

જીવ૦

મીઠી વાણી ન બોલતાં આવડીરે,

બોલે કડવી વાણી જેવી ફાવડીરે.

જીવ૦ ૩

કણુ ઘંટીમાં દળાય છે દેખતાંરે,

કાળ ઘંટી પીલાઈશ પેખતાંરે;

જીવ૦

કર પ્રભુ ભક્તિ જ્ઞાન ધ્યાનથીરે,

ચિત્ત વારી જૂઠા અભિમાનથીરે.

જીવ૦ ૪

ચેત !! કેઈ ન કહેવા આવશેરે,

માઈ માઈ કરી દુઃખ પાવશેરે;

જીવ૦

કર ! પ્રભુ ભજન શ્વાસોશ્વાસથીરે,

વહે બુદ્ધિસાગર વિશ્વાસથીરે.

જીવ૦ ૫

(પદ્મપ્રભુ પ્રાણમે પ્યાગ-એ ગગ)

- જગતના ખેલ છે જોટા, કદી નહીં થાય મનમોટા જગ૦ ૧
 મદા છે દુખ માયામા, સદા સુખ ધ્યાન છાયામા,
 પ્રભુતુ નામ સુખ આપે, પ્રભુતુ નામ દુખ કાપે જગ૦ ૨
 પ્રભુ લક્ષિત ન જો થાશે, તદા દિન દિન દુખ થાશે,
 લલલડી ગા બનેશ્વરને, હૃદય તુ દેવને સ્મરને જગ૦ ૩
 સુવા જે મોજમા માતા, તર્યા જે દેવને ગાતા,
 જગતમા જન્મ ધાર્યો તે, લગન વિણ જન્મ હાર્યો તે જગ૦ ૪
 દેવટની આખ મીચાશે, તદા તુ ખૂબ પસ્તાશે,
 હજી છે હાથમા બાબ, કરી લે આત્મને ગજી જગ૦ ૫
 ગમત ઘોડા ગમ્મત ગાડી, સુદગ ગચ્છા અને લાડી,
 મળેલા ભોગ એ ભરે, પાછળથી કોઈ તે ખાશે જગ૦ ૬
 ગણી તુ ફેક ફુનિયાને, પ્રભુના લબ્ય શુણુ ગાને,
 બુદ્ધયજિધ સતનો મગી, શ્રદે તે સુખ શુણુગી જગ૦ ૮

ચેતનો ચેતાવુ તનેરે પામગ પ્રાણી-એ રાગ

- શાને તુ કરે છે માયાડે, નાહક પ્રાણી,
 મરડી મૂછોને ચાલે, મગરૂરી માહે મહાલે,
 જુ પડે હાવ ઠાલે રે, નાહક૦ ૧
 પ્રભુ નામ નહીં લીધુ, સતને ન દાન લીધુ,
 વિપય વિપ ગ્રેમે પીધુરે નાહક૦ ૨
 પ્રાતિમા ભૂલી ભાગી, આખી ઉમ્મગ હાગી,
 યાગે ટોણુ ગતિ તાગીરે. નાહક૦ ૩
 જોદે તે પડે છે પડેલો, પગના જૂગમા ચેલો,
 મનમા ન્દીને મેલોરે નાહક૦ ૪

ખીજનું દેખીને સારું, મનમાં લાગે નઠારું;
ભલુ થાશે કેમ તારુંરે.

નાહકં ૫

કપટથી કાળું થાશે, ધાર મન વિશ્વાસે;
પોતે તું તો છેતરાશેરે.

નાહકં ૬

કપટ કળાને ત્યાગી, સદ્ગુરૂ શીખ માગી;
બુદ્ધિસાગર ઘટ જાગીરે.

નાહકં ૭

૧૬૨

ચેતાવું ચેતી લેજેરે—એ રાગ.

જીવલડા પ્રભુ ભજીલેરે, અવસર આંચો એળે જાશે;
પ્રભુ ભજતાં દામ ન બેસે, કોટિ કર્મ કપાશે. જીવલડાં ૧

દુઃખ દાવાનળ ભવમાં ભમતાં, સુખ નીપજે નહીં સારું;
મોહ માયા કોથે સપડાતાં, ભાગ્ય બગડશે તારું. જીવલડાં ૨

જૂઠી દુનિયાની બાજીમાં, મલકાઈ શું મહાલો;
કાળ પકડશે પલમાં આવી, સાચો મારગ ઝાલો. જીવલડાં ૩

વજ્ર પેટીમાં પેસો તો પણ, મરણ કદી નહિ મૂકે;
બુદ્ધિસાગર અવસર રૂડો, ચતુર થઈ શું ચૂકે. જીવલડાં ૪

૧૬૩

ચેતાવું ચેતી લેજેરે—એ રાગ.

ગાફલ ગર્વ કરીનેરે, મનમાં મોટાઈથી ફૂલ્યો;
પ્રભુ ભજ્યાવિણ પાપ કર્મથી, ભવસાગરમાં ફૂલ્યો. ગાફલ ૧

દગા પ્રપંચો પાપ કરીને, લક્ષ્મી લેગી કીધી;
પરભવનું પસ્તાનું થાતાં, ખાશે કોઈકે ઋદ્ધિ. ગાફલ ૨

હું પંચાતી ડાહ્યો ભમરો, હું નૃપતિ અધિકારી;
હું હું કરતાં શ્વાસ ખસ્યાથી, ગતિ પકડશો ન્યારી. ગાફલ ૩

હું માં માયા હું મા જાયા, હું ના જગ પડછાયા,
 હું ને માડ મૂકી દેતા, મતો સુખ બહુ પાયા ગાકલ ૪
 કોટિ કલ્પના કરો માનવી, કોઈ ન આવે સાથે,
 બુદ્ધિસાગર ચેત્યા તે નર, જેને સદ્ગુરૂ માથે ગાકલ ૦

૧૬૪

અરે છવ શીદને કલ્પના કરે—એ રાગ

સુખ દુખ આવે મહુના શીરે, લોગવ્યા વિણુ તે કયુ નહીં ટળે
 કોટી જન્મના કરેલ પાપો, અવસર આવે ફળે,
 ધીજ્જ હારી શોક કરીને, શીદને જવડા બળે લોગવ્યા ૧
 સીતા મતી દ્રૌપદી દમયતી, વનવાસે ટળવળે,
 સુખ દુખ આવે એણીપેરે જેમ, ગજેદ્ર કોહુ ગળે લોગવ્યા ૨
 કલક ચડયા છે મહાસતીઓને, નામે મગલ કરે,
 વીર પ્રભુના કાને ખીલા, ઠાક્યા ગોપે ખરે લોગવ્યા ૩
 જગદુમાળને હાથે મર્ણુ, થયુ કૃષ્ણનુ અરે,
 દુખ આવ્યા જ્યા વીર પ્રભુને, રૂઢાય કોઈ નહિ કરે લોગવ્યા ૪
 કર્યા કર્મ લોગવવા સહુને, કોઈનુ કાઈ ન વળે,
 સુખ દુખમા સમભાવ ધરે તે, મુક્તિપુત્રીમા સળે લોગવ્યા ૫
 ચદ્ર સૂરજ જેવા પણુ જગમા, દેખો નજરે કરે,
 બુદ્ધિમાગર સમતા મેવે, રાગ દેષ નહીં છળે,
 રાનીને સુખડા, ઈણુ વિધ મળે લોગવ્યા ૬

૧૬૫

પદ્ય પ્રશ્ન પ્રાણમે પ્યાગ—એ ગગ

અમોને તમો મમા જાતિ, અમોને તમો મમા જાતિ,
 પશુ પખી અમાગ છે, અમાગ તે તમાગ છે ૧
 નહીં કો કોઈનુ વૈરી, નહીં કો કોઈનુ ઝેરી,
 સહુ છવ મિત્ર માગ છે, મમત્વ ભાવ વિસાર્યા છે ૨

પ્રતિક્રમણના રોજમેળથી દેખજે,
 દિવસમા શુ મળીઓ લાલ અલાલજે,
 બાહ્ય લક્ષ્મીની અચળતાને વારજે,
 જલનુ ખિન્દુ પડિયુ જેવુ ડાલજે.   વ્યાપારી૦ ૫
 દુ ખને પણ સુખ માની હિમ્મત ધારજે,
 પર પરિણતિ વેશ્યાનો સગ નિવારજે,
 ક્ષાયિક લાવે દાનાદિક શુણુ લાલથી,
 જન્મ જગના દુ ખ નાસે નિર્ધાગજે   વ્યાપારી૦ ૬
 માયાના વ્યાપારો ત્યાગી જ્ઞાનથી,
 અત્તરના વ્યાપારે ધગજે ધ્યાનજે,
 બુદ્ધિસાગર અનત સુખડા સમ્પન્ને,
 આતમ થાવે સિદ્ધ બુદ્ધ લગવાનજે   વ્યાપારી૦ ૭

૧૬૭

જીવલડા જરૂં જાણુ રે, ફોગટ માયામા શુ ફસિયો,
 માયામા મુઝાઈ મૂરખ, લાખ ચોગશી વસિયો—   જીવ૦
 મગ્ણતણો લય મોટો માથે, ઢોઈ ન આવે સાથે,
 હસતા હરથે કાળ ઝપટમા, કહ્યુ ત્રિભુવન નાથે   જીવ૦ ૧
 વૈદુ કરને સૈદુ કગ્જે, કરજે લટપટ ચાળા,
 આડી અવળી બાધ લરો પણ, લગ્વા પડે ઉચાળા   જીવ૦ ૨
 ડાહ્યા ડમરા પગ પચાતે, કગ્તા કગ્તયો વાતે,
 કાળ કોળીઓ કગ્થે લાતે, જાણો ખાણ ખાતે   જીવ૦ ૩
 ચોગી ચુગલી નિદા કીધી, પગને ગાળો દીધી,
 મનમા પાપ ઝગીને લારી, નગ્ક વાટ ઝટ લીધી   જીવ૦ ૪
 પ્રભુ ભગ્નને ભૂલી ભોળા, દુનિયાના કયા દોડે,
 બુદ્ધિસાગર માયા પત્થરે, ચીદને માથુ ફોડે   જીવ૦ ૫

દારકાંના વાસીરે અવસરીએ વહેલા આવતેરે—એ રાગ.

- ત્રિશલાના નયારે, મહાવીર સ્હાએ આવજેલ; ત્રિશલાના ૧
 નહીં આવો તો, થાશે સેવકના બેહાલ. ત્રિશલાના ૧
 દૈત્ય મહા મોહરે, બહાલા લાગ્યો પીડવારે;
 દીધાં દુઃખ કહેતાં ન આવે પાર. ત્રિશલાના ૨
 કામને અજ્ઞાનેરે, સત્તા નિજ વાપરીલ;
 બાળે ક્રોધ ઘડીઘડી ક્ષણમાંહિ. ત્રિશલાના ૩
 પન્થ પાખંડ જાળેરે વીંટાયોછું વેગથીલ;
 વિકાર વિષધરની લાગીરે ચોટ. ત્રિશલાના ૪
 પંચમકાળ પૂરેરે જન્મ જેવો બેશીયોલ;
 સૂજે નહિ ધર્મમારગની રે રીત. ત્રિશલાના ૫
 ગાંડો ઘેલો તારેરે સેવક બહાલા માનીનેલ;
 તારો તારો ભવ સાગરની રે તીર. ત્રિશલાના ૬
 ટળવળતો તારો બહાલારે સેવક હાથ અલીનેલ;
 નહીં તારો તો જાશે તમારીરે લાજ. ત્રિશલાના ૭
 તુંહિ તુંહિ સમરેરે દુઃખીના બેલી આવજેલ;
 શરણું એક બુદ્ધિસાગરને છે તુજ. ત્રિશલાના ૮

- બહાલા ત્રિશલાનંદન વીર જીનેશ્વર તારજેરે,
 જાણી બાલ તમારો વિનતડી અવધારજેરે. બહાલા ૦
 રમત ગમતમાં જીવન ગાળું, કામક્રોધથી મનડું બાળું;
 ખ્યારા !! કર્ણામૃત સિંચનથી તાપ નિવારજે. બહાલા ૧
 જ્ઞાનવિના હૃદયે અંધારું, કરશે તુમવિણ કો અજવાળું;
 સુખકર !! કામક્રોધ વિષયાદિક અરિ સંહારજેરે. બહાલા ૨

લક્ષ્મિ કહ્યે ભાવે ચિત્તમાટે, વળવા મોક્ષનગરની વાટે,
 બાળક કહીને મુગને તુગ અટકે ભેમાગ્નેરે   બહાલાં ૩

પ્રેમવિના લુખીછે લક્ષ્મિ, ગુણ પર્યાય વિના જેમ વ્યક્તિ,
 પ્રભુગુ દીનદયાળુ અશ્રુલવૃત્તિ સહાગ્નેરે   બહાલાં ૪

શશ્વલ એક તારૂં છે સાચુ, નિશ્ચયિન તુગ લક્ષ્મિથી ગચ્ચુ,
 પ્રેમે બુદ્ધિસાગર બાળકને ઉગાગ્નેરે   બહાલાં ૫

૧૭૦

મ લી માખી

માનવભવ પામી મુખકાગી, ચેતી ત્યો નગનાગી,
 જન્મ જગના દુખડા ટાળી, પામો મુવની તારી,
 પ્રભુ ધ્યાનેરે અજગમ ગઈ કચ્ચો, ભવસાગર ગટ તગ્ચો   પ્રભુ ૧

બાગ કગવ્યા મહેલ ચણાવ્યા, ધમધમ ગાડી દોડે,
 ભુવાનીમા ભુવતી સગે, પગનારી મન ભેડે   પ્રભુ ૨

ધન છૂટે નહિ તન છૂટે પણ, કલુસ ધર્મની વાટે,
 પાપ ડર્મમા લક્ષ્મી ખર્ચે, ભેટી પાપી પાટે   પ્રભુ ૩

ધર્મને ઢોગ ટગીને માન્યો, આપ મતિથી મહાત્યો,
 આયુષ્ય અવધિ પૂરી થાતા, કાલો માલો ચાલ્યો   પ્રભુ ૪

છેલ છખીલો થઈને ફરતો, ઠમ ઠમ કરતો કાલો,
 ફક્કડ થઈને ફૂલી ફરતો, જમડે ગડપી ગાલ્યો   પ્રભુ ૫

જીવડા જાણી લેને જિનને, પાપીને પ્રભુ તાગે,
 બુદ્ધિસાગર જિન લક્ષ્મિથી, ઉતગે પેલી પારે   પ્રભુ ૬

રાગ મરાઠી સાખી.

ભૂલી ભવ ભ્રમણા જન્મજે, ફેગટ આયુ ગાળો.
 માનો ઘર મહેલોને મારા, પણ ભરશેો ઉગાળો;
 અરે ક્યાંથીરે અક્કલ ઉંધી સૂઝી, કદી વન્ધ્યા ગાય ન દુઝી. ૧
 શું ? કજીઆ કંકાસો કરતા, આડા અવળા ફરતા;
 જન્મ્યા તેને મરવું માથે, મરવા જેવા ખરતા. અરે૦ ૨
 કુટુંબ કળીલો મારો માની, સ્વારથમાં સપડાયો;
 નીતિ ત્યાગી અવગુણ રાગી, લક્ષ્મીથી લલચાયો. અરે૦ ૩
 લોભે લક્ષણ સઘળાં ખોયાં, અભિમાન ખીજ ખોયાં;
 ધર્મવાત તલભાર રૂચે નહિ, કર્યાં કર્મ ન જોયાં. અરે૦ ૪
 સાધુ દેખી છટકી જતો, પાપીથી હરખાતો;
 નિંદા લવરી વૈર ઝેરની, કરતો નિશદિન વાતો. અરે૦ ૫
 ચેતી લેને પામર પ્રાણી, સદ્ગુરુ શરણું તારે;
 બુદ્ધિસાગર સત્સંગતિથી, ઉતરો પેલી પારે. અરે૦ ૬

પરજીયાનો રાગ.

મારું મારું તમે શું કરૌરૈ, સ્વપ્ના જેવો સંસારરે,
 ઝાંઝવાના જલ જેહવું, સુખ નથી તલભારરે;
 પ્રેમે પ્રભુ ગુણ ગાર્ધએ, કર્યું સાથે થનારરે,
 ચેત્યા ચેતનને પામીયા, થયો જયજયકારરે. પ્રેમે પ્રભુ૦ ૧
 ફૂલો ફેગટ શું ફંદમારે, ફૂલે તેટલાં ફેકરે;
 ઠાઠમાઠે બંધાણી ઠાઠડી, પડે પાછળ પોકરે. પ્રેમે૦ ૨
 માયામાં મુંઝી શું મરોરે, બાળ મોટા મરનારરે;
 મરનારાને રૂવે માનવી, રોનારાં જનારરે. પ્રેમે૦ ૩

- મારું મારું જીવ શું કરેરે,—ત્હાર કો ન થનારે,
મૂઠી મહુ મરી ચાલવુ, લેઈ ચેત નિર્ધારે ગ્રેમે ૪
- અણધાર્યા એકદિન ચાલવુરે, કેમ મુઝે ગમારે,
કર્યા કર્મ તે માથે આવશે, બહાલાં કચ્છે ન બહારે ગ્રેમે ૫
- મારૂં સારૂં જીવ શું કરેરે, નથી માયામા સારે,
જેવા ધુમાડાના બાચકા, જેવો વેશ્યાનો ખ્યારે ગ્રેમે ૬
- રોડ રોળડ શું માગ્તોરે,લેને કમઈના ઢારે,
જેવુ જળોતુ કુલવુ, પુઠ જેવી છે મોરે ગ્રેમે ૭
- લાખ ચોગશીમા ભમ્યોરે, વેલ્યા દુખ અપારે,
પુણ્ય માનવ ભવ પામીયો, હજી હાયે ન હારે ગ્રેમે ૮
- કેઈ ઘલાણા ઘોગ્માંરે, કેઈ જાળ્યા મમાણરે,
જેનારાની ગતિ એહવી, જીવ જૂઠું ન જાણરે ગ્રેમે ૯
- મદગુરૂ મેવા સાધનારે, ધરો ધર્મથી ખ્યારે,
બુદ્ધિસાગર ગુરૂદેવનો, ખરો મોટો આધારે ગ્રેમે ૧૦

૧૭૩

ગગ ઉપરનો

- ભક્તિ કરો ભગવતનીરે, મન લાવીને ખ્યારે,
ગ્રેમે પ્રભુપદ પૂજાએ, તજી વિરૂવા વિકારે,
ભક્તિ જગત્મા દોહીલી, મહુ શાસ્ત્રનુ સારે,
ટલે કોટિ જન્મની દુષ્ટના, મુખ શાંતિનુ ઠારે ભક્તિ ૧
- રણુમા ચઢ્યો વીર વેગથીરે, ધરે પાછો ન પાયરે,
ગુઝે ધડથી કપાતા ગીર તે, એવો ભક્તિનો ન્યાયરે ભક્તિ ૨
- જાગી જવાને ચાલતીરે, સતી હર્ષે હુગ્ધાયરે,
પડે તે રહેમા ગ્રેમવી, ગુણ તેના ગવાયરે ભક્તિ ૩
- પપંચો પિયુ પિયુ બોલતોરે, કર્યો મેઘનો નેહરે,
અન્ય પાળી નહીં આલરે, પડે તોપણ દેહરે ભક્તિ ૪

તન ધન જૂઠું જાણીનેરે, દીલ લાવીને રાગરે;
 સાચા સાહિબને આદરે, ધરી શ્રદ્ધા વૈરાગ્યરે. ભક્તિ૦ ૫

કાયર થઈ નહી કંપીએરે, લડો કર્મની સાથરે,
 કરી કેશરીયાં જીતીયે, અલો મુક્તિનો હાથરે. ભક્તિ૦ ૬

સ્હેલ રાધાવેધ સાધવોરે, પણ ભક્તિ મુશ્કેલરે;
 બુદ્ધિસાગર ગુરૂસંગથી, જોતાં લાગે છે સ્હેલરે. ભક્તિ૦ ૭

૧૭૪

રાગ જાંબેલી.

નાથ કેસે ગજકો બંધ છુડાયો—એ રાગ.

પરમપદ પરમાત્મ ગુણ ગાવું, પ્રેમે નિશદિન ધ્યાવું. પરમ૦ ૧

સાર શુદ્ધ સિદ્ધાંત સકળનું, આત્મ તત્ત્વ પ્રકાશ્યું;
 ધ્યાતા ધ્યેયને ધ્યાન એકત્વે, સિદ્ધ સમું સુખ ભાસ્યું. પરમ૦ ૨

આત્મ પરમાત્મ વિવેચન, દુઃખ મમતા હરનારું;
 અન્તર્યામી સાખ પૂરે છે, લાગ્યું મન તે ખ્યારું. પરમ૦ ૩

ભક્તિ ધ્યાન ઉપાસના યોગે, સાચો સાહિબ સેવું;
 પૂરણ તત્ત્વ સ્વરૂપે ખેલું, નિજ શક્તિ નિજ દેવું. પરમ૦ ૪

શુષ્ક જ્ઞાનથી કાજ ન સીએ, રહેણીથી ઘટ રીઝું;
 અન્તર્યામી સેવા સાધુ, ખળથી કાંઈ ન ખીળું. પરમ૦ ૫

ક્ષયોપશમથી બાહ્યરમણતા, લવમાંહી ભટકાવે;
 ક્ષમોપશમથી અન્તર રમતાં, સમભાવે શિવ થાવે. પરમ૦ ૬

ભાન ભૂલાતું જગત્તું જ્યારે, જાગે અનુભવ ત્યારે;
 ક્ષાયિક ભાવે સર્વ પ્રકાશક, ઉતરે પેલી પારે. પરમ૦ ૭

અંધિહડ રાગે મન રંગાણું, અંધિહડ રટના લાગી;
 બુદ્ધિસાગર ધ્યાન દશાથી, અન્તજ્યોતિ જાગી. પરમ૦ ૮

વૈદગ્ધી વનમા વલવયે—એ રાગ

- જાગીને જો તું જીવડા, કોણ છે તું શુ કર્મ,
કયાથી આવ્યો કયા જાવશે, મૂર્ખ સમજ્યો ન મર્મ જાગીને૦ ૧
- મિલકતમા શુ મોહીયો, જૂઠું જગનેરે જાણ,
દેહી પણ નહીં દેહ છે, પગ્ગો દેહ પ્રમાણ જાગીને૦ ૨
- ફૂડ કપટમા કાઢતો, ભૂડા જીવતર લાઇ,
અતે એકીલો આતમા, સાચી ધર્મ સગાઇ જાગીને૦ ૩
- મુજ્યો શુ માયા મોહમા, કદી મૂકે ન કાળ,
લાખો લખપતિ લોભમા, બન્યા અતે બેહાલ જાગીને૦ ૪
- અધડાતો શુરે આશમા, આશાનો નહીં અત,
અતુર વિવેકી ચેતીને, એવ !! સદ્ગુરુ સત જાગીને૦ ૫
- કાચો કુલ કાચા કારમી, કાલી મૂકી દે કાઠ,
લજ લે પ્રભુજીને લાવથી, અરે ખેડાર તુ આઠ જાગીને૦ ૬
- જીવતર ચાલ્યુ જાય છે, જેવું નદીઓતુ નીર,
ધર્મ ધરો ધરી ધ્યાનને, વાટે વળજેટે વીર જાગીને૦ ૭
- આવ્યો અવમર આતમા, લોખા ભૂલ મા ભૂલ,
બુદ્ધિસાગર મોહબાજમા, અતે ધૂળની ધૂળ જાગીને૦ ૮

બૃહ્યો મન બમરા તુ કયા બમ્મો—એ રાગ

- પામર પ્રાણી ન પાગ્ગે, આવ્યો હીરલો હાથ,
કાપી અરે કટ્ટપવૃક્ષને, ભરે બાવળીએ બાવ પામર૦ ૧
- ગસબ સાકર શુ કટે, જેને વિષાથી ગગ;
કાલ લુગને શુ કટે, કાળો કપટીરે કાગ પામર૦ ૨
- લાલચથી લલચાય છે, પ્રમદા દેખીને પ્રેમ,
વિરવા વિષયમા બ્હાલ છે, નથી નીતિને નેમ પામર૦ ૩

દાન દેવામાં દીનતા, પ્રભુ પૂજ્યામાં પંગ;	
શૂરો છે નિજ સ્વાર્થમાં, ઢોલ જેવા કુઢંગ.	પામર૦ ૪
આશાના આધીન છે, દયા દેવ ન દીલ;	
સદ્ગુરુ સંત ન સેવતો, જેવો વનનોરે લિલ્લ.	પામર૦ ૫
કસ્તુરીમૃગ ગંધને, લેવા મારેરે દોટ;	
કસ્તુરી છે નિજ નાલિમાં, જેની વર્તે ન ખોટ.	પામર૦ ૬
ભૂદેવો પામર પ્રાણીયો, પ્રભુ પરખ્યા ન પ્રેમ;	
અંતરૂના અજ્ઞાનથી, હાર્યો હીરલો એમ.	પામર૦ ૭
સદ્ગુરુ શરણુ કર્યા વિના, જાય જન્મારો ફેક;	
બુદ્ધિસાગર મોહ બાણમાં, ફૂલે દુનિયા ફેક.	પામર૦ ૮

૧૭૭

વૈદરબી વનમાં વલવલે—એરાગ.

સેવો સદ્ગુરુ પ્રાણીયા, સંત સેવ્યાથી સુખ;	
કોટી જન્મની કલ્પના, ટળે કર્મનાં દુઃખ.	સેવો૦ ૧
આદિત્યવારે ઉપાસીએ, રૂડા આતમરામ;	
સોમે સમતા શાંતિથી, કરીએ ધર્મનાં કામ.	સેવો૦ ૨
શુદ્ધ બુદ્ધ પરમાત્મા, બુધવારે સેવ;	
ગુરુવારે ગુણ ગાઈએ, જય જય ગુરુદેવ.	સેવો૦ ૩
શુક્રવાર સોહામણો, સુણો સૂત્ર સિદ્ધાંત;	
જાગે જ્યોતિ જ્ઞાનની, ટળે ભવની બ્રાંત.	સેવો૦ ૪
શૂરા થઈએ જ્ઞાનમાં, કીજે સંતનો સાથ;	
શનિવારે શુભ આત્મા, કીજે હીરો હાથ.	સેવો૦ ૫
કહેણી રહેણી સમ રાખીએ, રટો આતમરાય;	
બુદ્ધિસાગર ભાવથી, લાગો સદ્ગુરુ પાય.	સેવો૦ ૬

વૈષ્ણવી વનમા વલવલે—એ રાગ

સત સમાગમ દોહિલો, દોષો સહુ હરનાર,	સત ૦ ૧
સુધરે ક્ષણમા આતમા, પામો લવજળ પાર	
નાખો અગ્નિમા લાકડા, તુરત ભસ્મ થનાર,	સત ૦ ૨
સત સમાગમ અગ્નિથી, જળે કર્મ વિકાર	
સ્વપ્નદશા કોટિ વર્ષની, જાગતા તે જાય,	સત ૦ ૩
ગગાજળથી નિર્મળા, સદ્ગુરુનો ન્યાય	
સ્પર્શભણિના સ્પર્શથી, લોહુ સોનુ થાય,	સત ૦ ૪
રવિ ઉદયે જગમા જુઓ, સર્વત્ર જણાય	
ધન્ય જામરી સગથી, જામરી પદપાય,	સત ૦ ૫
બુદ્ધિસાગર સદ્ગુરુ, સગત મહિમાય	

જાયછે જાયછે જાયછેરે, આ જીવાની આલી જાયછે,	
પાણીનો રેલો જલધિ ભરતી, આયુષ્ય ઘટતુ થાયછેરે	આ જી ૦ ૧
આકાશે આલે વાદળીયો, જેવો વિજળી ચમકારછેરે	આ જી ૦ ૨
મનમા જાણે થાઉછુ મોટો, ક્ષણે ક્ષણે ઘટી જાયછેરે	આ જી ૦ ૩
માયા ગમા તન ધન દેખી, મૂળ મન ભરમાયછેરે	આ જી ૦ ૪
ફૂલી ફૂલે ફૂલણુલ પેઠે, ગેફમાહિ રગડાયછેરે	આ જી ૦ ૫
મનમા જાણે માગ મગ્ગો, જગમા નહી જણાયછેરે	આ જી ૦ ૬
ખટખટ લટખટ ઝટખટ કરતો, જમના પામ પકડાયછેરે	આ જી ૦ ૭
શુ લેઈ આવ્યો શુ લેઈ જાઈશ, ફેગટ શુ ફૂલાયછેરે	આ જી ૦ ૮
મદ્ગુરુ દેવને ધર્મ ભણ લે, બુદ્ધિસાગર સુખ થાયછેરે	આ જી ૦ ૯

પ્રભુજી તારો વ્હાલો લાગે છે દેદાર—એ રાગ.

નમિ જીન બાળ નમેછે આ આવાર, પાર ઉતારો, પાર ઉતારો;
તારો તારો તારો તારો તારો પ્રભુજી આવાર. નમિ૦ ૧

લાખ ચોરાશી જીવાયોનિ, લટકયો વાર અનંત;
પુણ્યે માનવ ભવ પામીને, શરણુ ગ્રહું ભગવંત;
પાર ઉતારો પાર ઉતારો તારો તારો તારો તારો તારો,
કરો જયકાર. નમિ૦ ૨

ચાર અતિશય જન્મથકી છે, ઓગણીશ દેવના કીધ;
કેવળ પ્રગટે એકાદશ સહુ, ચોત્રીશ અતિશય સિદ્ધ;
પાંત્રીશવાણી પાંત્રીશવાણી, સુણી સુણી સુણી સુણી સુણી,
લહો ભવપાર. નમિ૦ ૩

ચંદને ચાહે આતક પક્ષી, બાળ ચાહે જેમ માય;
તેમ પ્રભુ તુમ દર્શન ચાહુ, બુદ્ધિ કહે જીનરાય;
બાળઉગારો, બાળઉગારો, ખ્યારા ખ્યારા ખ્યારા ખ્યારા ખ્યારા.
નમિ જીનરાય—નમિ૦ ૪

અમ તો પાર ભયે હમ સાધુ.

શ્રી સિદ્ધાચલ નયણે નીરખી, સિદ્ધાચલ મુજરૂપ લહુંરી;
ભવ ભય ભ્રમણા બ્રાંતિ ભાગી, શત્રુજયગિરિ નામ ગ્રહુંરી. શ્રી૦ ૧

કર્માષ્ટકં શત્રુ ભય ભંજન, વિંમલાચલ મનમાંહિ વસ્યોરી;
હું તું ભેદભાવ દૂર જતાં, ધ્યાતાથી નહીં દૂર ખસ્યોરી. શ્રી૦ ૨

સ્થિરપણે તું હૃદયે ભાસ્યો, તુજ દર્શનથી હર્ષ ભયોરી;
અજરામર દુઃખવારકે દર્શન, કરતાં મોહ તે દૂર ગયોરી શ્રી૦ ૩

સહુ તીરથનો નાયક તારક, કર્મ નિવારક સિદ્ધ ખરેરી,
 અજ અવિનાશી શુદ્ધ શિવકર, વિશ્વાનંદ શુભ નામ ધર્યેરી શ્રી૦ ૪
 અનહદ આનંદદાયક નિર્મલ, તુજ પ્રદેશો શાસ્ત્રે કહ્યારી,
 જે દેખે તે તુજથી ન જૂદો, આપોઆપ સ્વભાવ રહ્યારી શ્રી૦ ૫
 સ્થાવર તીરથ નિશ્ચય તુ છે, ત્રસ પ્રાણી તુજ મેવ કરેરી
 સ્થાવર તીરથ પોતે ટોણુક, સગત તેહવુ રૂપ ધરેરી શ્રી૦ ૬
 જગમ તીરથ ગુરુમુખવાણી, સુણુતા મહાતમ ચિત્ત ગ્રહોરી
 નિશદિન તુહિ તુહિ રટણુ કરૂંહુ, મન મદિરમા તુહિ રહ્યોરી શ્રી૦ ૭
 તીરથ તીરથ કરતો ભટક્યો, પણ નહીં આતમ શાત ભયોરી,
 મુક્તિરાજ શાશ્વત ગિરિ દેખી, ભવ દાવાનલ દૂર ગયોરી શ્રી૦ ૮
 પાપી અભવી દૂરભવી પ્રાણી, દર્શન સ્પર્શન કળૂ ન કરેરી,
 સહજનંદ તીરથ એ કૂંચી, ભવપાયોધિ ભવ્ય તરેરી શ્રી૦ ૯
 દ્રવ્ય ભાવથી તીરથ સમજી, સેવો ભાવો ધ્યાન ધરીરી,
 સિદ્ધાચલ આદીશ્વર પૂજી, બુદ્ધિસાગર શાંતિ વરીરી શ્રી૦ ૧૦

૧૮૨

ગુહલી

છરે પરવ પલુસણુ આવીયા, તમે ધર્મ કરો નગનાર,
 ગુરુ વાણી સુણો એક ચિત્તથી, જેથી પામો ભવ જલપાર છરે૦ ૧
 દેવ દર્શન ટક દો કીજીએ, પ્રભુ પૂજા કરીએ સાગ,
 પાપાગલના કામો ટાળીએ, કંગે ધર્મતણો વ્યાપાર. છરે૦ ૨
 આઠ દિવસ પુણ્યે પામતા, કરો શક્તિપણે ઉપવાસ,
 શીલ પાળીએ શુભ ભાવથી, કદિ જૂઠું ન બોલીએ ખામ છરે૦ ૩
 પડિક્કમણુ દો ટકનુ કંગે, નહીં ગીએ મોહો જુગાર,
 વાગવા પલુમણુ નહીં મળે, લહી માનવનો અવતાર છરે૦ ૪

જેવું કરશે તેવું પામશે, જાણો આ સંસાર અસાર;
 જીવ એકલો આવ્યો એકલો, જશે પરલવમાં નિર્ધાર. જીરે ૫
 પાપ કર્મ કરી ધન મેળવ્યું, તેતો સાથ ન આવે લગાર;
 ચેત ચેત ચેતાવું જીવડા, તને સાન ન આવે લગાર. જીરે ૬
 ઘડી લાખ ટકાની વહી જશે, નહીં મળશે ટાણું ગમાર;
 રૂડું પર્વ મળુસણ સેવતાં, બુદ્ધિસાગર જગ જયકાર. જીરે ૭

૧૮૩

શામળીયાની પાંધડી એ—રાગ.

દેખો દેહ દેરાસર માંહિ, પરમ દેવ આતમા,
 વન્દો વન્દોરે લવિક સુખણ, ઉઠી પરભાતમાં;
 દેહ દેરાસર દીપતું રે, તિર્થ્છાલોક મઝાર,
 લોકાકાશની પેઠે તેનો, વર્તે છે આકાર. પરમ ૧
 મતિ શ્રુત દો આંખે કરીરે, દેખો સમકિત દ્વાર;
 પેસંતાં તેમાં લલારે, દીઠા દેવ જયકાર પરમ ૨
 જે કર જોડી વન્દીએરે, વીર્યોદ્ધાસ વધંત;
 અષ્ટ પ્રકારી પૂજનારે, કીજે મન એકંત. પરમ ૩
 ઉપશમ જલ કલશે ભરીરે, પ્રેમે કરો પખાલ;
 અકિંચનતા કેશરેરે, પૂજો પરમ દયાલ. પરમ ૪
 ઉદાસીનતા પુષ્પનીરે, ગુંથી માળ ચઢાવ;
 ધ્યાન ધૂપ પ્રગટાવીનેરે, મોહ અશુચિ હઠાવ. પરમ ૫
 જ્ઞાનદીપ પ્રગટાવીએરે, થાય મહા ઉદ્યોત;
 સંયમના શુદ્ધ સ્વસ્તિકેરે, મળશે જ્યોતિમાં જ્યોત. પરમ ૬
 અનુલવ રસ નૈવેદ્યથીરે, પામો સુખ અનન્ત;
 શિવફલ પૂજન સેવનારે, જે કરશે તે મહંત. પરમ ૭
 રૂપારૂપી સ્વરૂપથીરે, શક્તિ અનન્ત સદાય;
 વૈખરીથી ગાવતાંરે, વચન અગોચર થાય. પરમ ૮

પુષ્પાલમ્બન બાણીએરે, સૂત્ર સિંધ સુખકાર,
 જિન પ્રતિમા જિનવર સમીરે, પૂત્રો ધરી વ્યવહાર પગ્મ૦ ૯
 નિમિત્ત કાગળુ મેવતારે, ઉપાદાન શુદ્ધ થાય,
 નય સાપેક્ષે માનતારે, જિન શાસન જયકાર પગ્મ૦ ૧૦
 ઉપાદાન સમરે ચદારે, આપો આપ પૂજાય,
 બુદ્ધિસાગર સુખ લહેરે, ચિદાનન્દ શુણુગાય પગ્મ૦ ૧૧

- ૧૮૪

લગા ક્લેજે છંદ ગુરોકારે—એશગ

લયા અનુલવ રગ મજાકારે, ઉમકી ખાત ન બચને થાતી
 વીગ ગમકો તો અનુલવ બાણે, મર્દ જનોકી છાતી,
 પતિવ્રતા પતિવ્રતકુ બાણે, કુલટા લાતો ખાતી લયા૦ ૧
 શબ્દિક તાર્ક્ષિક પડિત છાકે, તે પણ વહા જઈ થાકે,
 શબ્દતીર પણ બ્યા નહિ પહોચે, ગજ વેધીના તાકે લયા૦ ૨
 ગર્ભ માહિ તો બોલતાને, બહિર જન્મ તણ મૂગે,
 મૂગે ખાયા ગોળ ઉસકી, ખાત કળૂ ન કરેગે લયા૦ ૩
 બાણે મો તો કળૂ ન કહેવે, પગ્મારથ તસ સચ્ચા,
 બુદ્ધિમાગર સદ્ગુરુ સગે, પક્ષા ગ્રહો નહિ કચ્ચા લયા૦ ૪

૧૮૫

લગા ક્લેજે છંદ ગુરોકારે—એ રાગ

શૂગની ગત શૂરા બાણેરે, ત્યાતો કાયઁ ધરથર ક પે
 કથા પુરાણી બહુ કહેરે, ગમ ગમ કીઁ જ પે,
 પગ્મારથ પામે મો પૂગ, નહીં વળે કઈ ગરબે શૂરાની૦ ૧
 અવિહત પ્રીત પતિશ્રુ લાગી, નિદ્રા ગઈ અળ ભાગી,
 જલ ખીન મીન રહે ન વિખૂટુ, ગગ ગયો પણ રાગી શૂગની ૨

કાન આંખ બિન મારો વાલંહમ, સુણતો ને વળી નિરખે;
 રૂપાતીત પણ મહારો સ્વામી, રૂપારૂપીકું પરખે. શૂરાની૦ ૩
 સહજ સ્વભાવે અનુભવ રસકું, પીતાં ચઢે ખુમારી;
 બુદ્ધિસાગર કોટિ પ્રયત્ને, ઉતરે નહીં ઉતારી. શૂરાની૦ ૪

૧૮૬

લગા કલેજે છંદ ગુરોંકારે—એ રાગ.

લિક્ષુક હોકર કરી લવાઈરે, ઠેર ઠેર આશા કીધ સગાઈ.
 ભટકત ભટકત ભૂલો પડિયો, ઠામ સ્થિર નહીં ઠરિયો;
 રાજા પોતે લિક્ષુક ભ્રમણા, બુદ્ધિ દુઃખનો દરિયો. લિક્ષુ૦ ૧
 માગે તેને કદી ન મળશે, મળશે તે નવી રહેશે;
 આપ આપકા ખોજે ઘટમાં, આનન્દ અનહદ દેશે. લિક્ષુ૦ ૨
 ધ્યાન સમાધિ ઘટમેં લાગે, ક્ષુધા પિપાસા ભાગે;
 રંગાએ તે કદિ ન રાગે, શ્વાસોચ્છ્વાસે જાગે. લિક્ષુ૦ ૩
 આશા તૃષ્ણા જોર હઠાવી, ચિત્ત નિજ પદમાં રાખે;
 બુદ્ધિસાગર લિક્ષુક સંન્યા, અનુભવ અમૃત આપે. લિક્ષુ૦ ૪

પદ.

૧૮૭

લગા કલેજે છંદ ગુરોંકારે—એ રાગ.

ઘટ ખોલ્યા બિન પાર ન આવેરે, દોડત દોડત મનની દોટે.
 પુસ્તક શોધ્યા વાયુ રોધ્યા, પડી ખખર નહીં ઘરકી;
 સદ્ગુરુ સંગે રહો ઉમંગે, લહો ખખર અન્દરકી. ઘટ૦ ૧
 જ્યાં ત્યાં માથું મારીનેરે, ભૂલ્યો ભમે પરધેર;
 જડમાં નિજને શોધતોરે, અહો મહા અન્ધેર. ઘટ૦ ૨
 મૃગલો કસ્તુરીની ગંધે, આહો અવળો દોડે;
 ભ્રમણાએ ભૂલ તે છે મોટી, તોડે સો નિજ જોડે. ઘટ૦ ૩

પગનો કર્તા પરનો હર્તા, નિજ ગુણ મહેને ધર્તા,
 આપ સ્વરૂપે આપ પ્રકાશે, સમજે સો જન તરતા ઘટ૦ ૪

આતમ રૂચિ ગુરુગમ કુચી, લહી ઉઘાડો તાણુ,
 ખુદ્ધિસાગર અવસર પામી, નિજ ઘરમા ધન લાણુ ઘટ૦ ૫

૧૮૮

લગા ક્ષેત્રે ૭૬ ગુરોધારે-એ રાગ

સુણ નિજ દેશી ખચન હમાગરે, માથી લમતો તુ પરદેશે
 પરદેશે ગાળે દિન કલેશે, ઘડી ન સુખ વિશ્રામા,
 તડકે છાયે સુખ નહિ ક્યાયે, ઠરતા નહિ એક ઠામા સુણ૦ ૧

મગા સખધી નિજ ઘર ભૂલ્યો, પરઘર હુ ખમા ફૂલ્યો,
 હુ ખમા સુખની આશ ધરીને, ફેગટ ફૂલણુ ફૂલ્યો સુણ૦ ૨

નનજ ઘર નારી રોતી ભારી, તેને તે વિમારી,
 હુખમા દિવસ ગાળે ગરીબડી, ગઈ અધ્ધલ ક્યા તારી. સુણ૦ ૩

લાળ ચોગળી ખજરમાહિ, ભમીશ ઘાટોઘાટે,
 ખુદ્ધિસાગર અવસર પામી, વળજે નિજ ઘર વાટે સુણ૦ ૪

૧૮૯

લગા ક્ષેત્રે ૭૬ ગુરોધારે-એ રાગ

ગુરુ વિના ટોઈ જ્ઞાન ન પાવેરે, વાચો પુસ્તક પોથી પાના,
 ગુરુની શ્રદ્ધા ગુરુની ભક્તિ, ગુરુ આજ્ઞા દિલ ગાળે,
 કુગુરુનો ભગ્માલ્યો ભમે નહિ, એ અનુભવ ગ્સ આળે ગુરુ૦ ૧

ઉપરથી ગુરુ નામ ધગવે, મનમા નહીં વિશ્વાસા,
 આપ મતિથી મનમા મ્હાલે, તે નહીં ગુરુકા દાસા ગુરુ૦ ૨

માથા માટે માલના જેવી, ગુરુની ભક્તિ કરતા,
 ગુરુ વચનામૃત પીતા પ્રાણી, અનુભવ સુખડા વગ્તા ગુરુ૦ ૩

કાલાદિક સામગ્રી પ્રમાણે, વર્તે સજ્જન પ્રાણી;
બુદ્ધિસાગર કોઈક વિરલા, સમજે ગુરૂની વાણી. ગુરૂ ૪

૧૬૦

લગા કલેજે છંદ ગુરોંકારે—એ રાગ.

શુષ્ક જ્ઞાન શું કરી શકેરે, પાંખો ખિન ચાલે નહીં પંખી.
તર્ક વીતર્કે વાદ વિવાદે, આપ મતિને થાપે;
અંધારે અથડાણા લોકો, શુદ્ધ માર્ગ ઉત્થાપે. શુષ્ક ૧

સત્ય માર્ગ નહીં દીલમાં સૂજે, ગુરૂ વચને નહીં ખૂજે;
બ્રહ્મની વાતો કરતા મિથ્યા, પક્ષ તાણુમાં ઝૂજે. શુષ્ક ૨

પરમારથ હેતુ નવી જાણે, શંકાથી મન ડોળે;
ગહન વાતને સત્ય જ્ઞાનની, યુક્તિથી કોઈ તોળે. શુષ્ક ૩

કરવાનું તે દીલ ન ધરતા, બ્રહ્મ જ્ઞાની થઈ ફરતા;
જેમ સોજથી જાણે જાડો, તેમ નિજને અનુસરતા. શુષ્ક ૪

પુરૂષાર્થને પ્રેમે પકડે, નહીં પ્રીતિ જસ ઝઘડે;
બુદ્ધિસાગર આતમ જ્ઞાને, પોતાનું નહિ બગડે. શુષ્ક ૫

૧૬૧

કોઈ ભેદ અગમરા ખૂજે, વાકું પરમબ્રહ્મ ઝટ સુજેરે હેજી-એ રાગ.

કોઈ નિજગુરૂ ઘટમાં ખૂજે, વાકું અગમ પંથ ઝટ સુજેરે, હેજી
સદ્ગુરૂ સાહેબ ઘટમાં સમજી, લેના ઉસકા નામા;
અનામીકા કોઈ નામ ન જાણે, સો પરમાતમ રામા. કોઈ ૧

શ્વાસોશ્વાસે નિશદિન સમરો, રહી ધ્યાને ગુલતાના;
અલખ નિરંજન નિર્ભય દેશી, દેખે સો મસ્તાના. કોઈ ૨

લગી સમાધિ મિટગઈ વ્યાધિ, જ્યોતિ જ્યોત મિલાયા;
રત્નત્રયીની સ્થિરતા છાજે, સોહિ ચરણ પરખાયા. કોઈ ૩

ગગન મણ્ડલમે નોખત બાજે, જલધર નલજ્યુ ગાજે,
તાળી અનુલવ રસકી લાગી, તખ્તે સ્વય ધિરાજે કોઇં ૪
સ્થિરતા મુખમા હ સા ખેલે, લેદ તસ વિરલા લેતા,
બુદ્ધિસાગર આત્મ ઉત્તગર, દશા લહે તે ચેત્યા કોઇં ૫

૧૯૨

આતમ તત્ત્વ અનાદિરે, આદિ સિદ્ધપણે તસ પાઉં,
નિશ્ચય નયથી નિર્લેખી જે, આપ સ્વરૂપે ગાઉં આતમ ૧
ભૂદયો પણ તે નહીં ભૂલાયે, ચિદાનન્દ પદવાસી,
કાશી જમના ગંગા ઘટમા, મિટ ગઈ ઉદાસી આતમ ૨
જ્ઞાતા જ્ઞેયને જ્ઞાન ત્રિપુટી, નિત્યપણે પ્રકાશી,
જન્મ મરણની દુગ્ધા મિટ ગઈ, દિલવર્તી ઉદાસી આતમ ૩
સહુ ઋદ્ધિ મુજ ઘટમા ભાસી, કોને દઉં સાબાશી,
બુદ્ધિસાગર આતમ જ્ઞાને, મિટે સકલ દુખ રાશી આતમ ૪

૧૯૩

રૂપમ જીનેશ્વર પ્રીતમ માહરોરે—એ રાગ

અનન્ત અનુપમ શુભમય મૂરતિજી, શ્રી મહાવીર જીજીદ,
સ્થાપન નિશ્ચેપે શુભ સ્મૃતિ હુવેજી, વાચક વાચ્ય સખધ અં ૧
વાચ્ય લક્ષ્ય અર્થે ગમ કેમ પડેજી, જો નહિ શબ્દનો વૃન્દ,
શબ્દ શક્તિ વાચ્યાર્થે માનતાજી, સ્થાપન સિદ્ધ સખધ અં ૨
નામ અરિહત અક્ષર સ્થાપનાજી, મૂર્તિ પણ લેખાય,
પ્રતિમા અરિહત શબ્દે સામ્યતાજી, ત્યાગ ગ્રહણ કેમ થાય ? અં ૩
લાવ જિનેશ્વર લાવી વન્દીએરે, શ્રી લોગસ્મ મગાર,
ઝપલાદિક વારે જિન દ્રવ્યથીરે, આરોપણ મુખ સાં અં ૪
કાણુ કાર્યપણે અવલોકીએજી, લાવ નિશ્ચેપા હેત,
કાણુ વિણ કાગર કહો કેમ હુવેજી, વાચક વાચ્ય મઠેત, અં ૫

સદ્રસ્તુ ચઉ નિશ્ચયે ખરીજી, પુષ્ટાલંબન હોય;
 ઉપાદાન શુદ્ધિ પ્રતિમા થકીજી, કરો ન સંશય હોય. અં ૬
 મનોવૃત્તિ જેવી મનની હુવેજી, તેવી કૃષ્ણની આશ;
 ઉપાદાન શુદ્ધિ ભવિ જીવનીજી, નિમિત્ત કારણ ખાસ. અં ૭
 નામ નામ શ્રી વીરતું માહરેજી, આલંબન સુખકાર;
 બુદ્ધિસાગર પામર પ્રાણીનેજી, જિનપ્રતિમા આધાર. અં ૮

૧૬૪

અવળી વાણી.

પીપળાના ઝાડપર બેઠાં પંખી દોયરે;
 તેમાં ગુરૂ ચેલો એક જ્ઞાનથી ભેયરે. જીજીજી ૧
 અગ્નિમાંથી જળ પ્રગટયું, નલ પહોંચ્યાં પાણીરે;
 ગાયત્રી કુખેથી મોટી, સિંહણ વીઆણીરે. જીજીજી ૨
 દોનારીને ખીલો હુવે, લેંસ બેઠી રૂવેરે;
 સતી તો વેશ્યાને ખાટે, ભુગારીથી સુવેરે. જીજીજી ૩
 રાજતો પ્રજાથી ખીવે, અંધારૂંતો દીવેરે;
 અજવાળુતો અંધદેખે, સૈને સોય સીવેરે. જીજીજી ૪
 તિલોતો ઘાણીને પીલે, બલટી એ વાણીરે;
 બુદ્ધિસાગર ત્યાં શું જાણે, દુનિયા દીવાનીરે. જીજીજી ૫

૧૬૫

અવળવાણી.

લુંટાતો ઘોળે દહાડેરે, ચૌટા વચ્ચે રાજ ખરો,
 ભુએ છે અન્ધ આંખેરે, સ્વામિજીની બહારે ચઢો;
 ફૂર લુંટાયા શૂર લુંટાયા, રંક અને શ્રીમાન,
 પેટ ભરીને શેઠ લુંટાયા, નાગરને નાદાન;
 મારો સ્વામી લોળોરે, પીડા એની ફૂર કરો. લુંટાતો ૧

ખિઠ્ઠી પાછળ ઉદર ધાયો, ઘાસ ઢાગને ખાય,
ગિલા ધોળીને ધૂવે ત્યા, આરો કૌતુક પાય,
ભૂમિપર મીન આવેરે, અગ્નિએ બળે પાણી ઝરે.   હુટાતો ૨

શિષ્ય ગુરુને નિત્ય લણાવે, વાનગ લણતો વેદ,
નાટકીયાને દુનિયા પૂરે, મોટાને મન ખેદ,
બુદ્ધિસાગર સમજીરે, માયા મહોદધિ તરે
હુ ટાતો ૦ ૩

944

અથવા દેશમે વામ હાથ—એ ગગ

અજપા નાપે મુગ્ધારે ચાલી, ચઢી ગગન ગઢ ઠેગણી,
અગહન અગહન ન્યોતિરે અગકી, દુગ્ધા લવકીરે વિમગણી

અજપા૦ ૧

અવધટ ઘાટે અવળી વાટે, ચડી હુગપર ના બેઠી,
અસંખ્ય પ્રદેશી ગિવના દર્શન, કુવા દેવળમા પેડી અજપાં ૨

નિગઝાર નિ સગી નિર્મલ, આતમ દેવકુ વહા દીઠા,
નિદ્ર સનાતન નિર્ભય દેશી, શુદ્ધ સ્વભાવે જે મીઠા અજપાં ૩

અમખ્ય પ્રદેશી પગ્માતમ મો, વીતગગ જિન પદધારી,
પગ્મેષ્ટિ મય પગ્ગટ પોતે, તખતેરે બેઠો નિર્ધારી અ-૪૫૦ ૪

નામ કહું તો નામ ન તેનું, બહુ નામી જગમા લાગુ,
શુરૂ સગમે અનુભવ પાયા, ઉઘડયું માયાનું તાણું અજપાળ ૫

લોડલોડનો લાનુ ઝગડ્યો, નાહુ માયા અધારૂ,
ખુદિસાગર ભેતા બાગી, શુ જગ માડુ ને તારૂ અજપાન ૬

વાણીયારે મન માયા લગાડી મત જાળેરે વેપારી—એ રાગ.

- આતમારે મન ખ્યારા લાગીરે તારી પ્રીતડી વૈરાગી,
 યોગીરે યતિજન તને શોધતારે આતમારે;
 ગુણે અવિનાશી કેરા ગાયરે વૈરાગી. આતમા૦ ૧
- સાત નયોનું દુર્ભીન કરીને આતમારે;
 તેથી દેખુરે ગુણ ધામરે વૈરાગી. આતમા૦ ૨
- રત્ન ભરેલી પેટી પારખીરે આતમારે;
 તાળાં ખોલીને ધન દેખિયું વૈરાગી. આતમા૦ ૩
- ઉગ્યોરે સૂરજ જ્ઞાન દીપતોરે આતમારે;
 માયા અંધારૂં નાહું દૂરરે વૈરાગી. આતમા૦ ૪
- જાગોરે યોગીજન મુનિ ચિત્ત ધરીરે આતમારે;
 ત્યાગી સંન્યાસી ફકીરરે વૈરાગી. આતમા૦ ૫
- માયાના સાગરને જાઓ તરીરે આતમારે;
 બુદ્ધિસાગર પેલે પારરે વૈરાગી. આતમા૦ ૬

- આતમ દષ્ટિ નિજગુણ સૃષ્ટિ પ્રગટી વિઘટી માયા;
 છાયા ત્યાં તક સાથ રહે છે, જળતક વર્તે કાયા. આતમ૦ ૧
- આત્મા અસંખ્ય પ્રદેશી પોતે, આપોઆપ નિહાળુ;
 શુદ્ધ નિરંજન આતમ રાયા, હું પોતાને તારૂં. આતમ૦ ૨
- જ્યાં ત્યાં ગોતે પરને પોતે, ભવ ભ્રમણામાં ભૂલી;
 સદ્ ગુરૂ કરૂણા દષ્ટિ થાતાં, અંતર નૈનાં ખુલી. આતમ૦ ૩
- પોતાનાથી ભિન્ન ન પોતે, ભિન્નાભિન્ન સ્વરૂપી;
 રૂપારૂપી જ્ઞેયથી ન્યારો, છે સ્યાદ્વાદ સ્વરૂપી. આતમ૦ ૪
- શ્રદ્ધા સત્ય સ્વરૂપે ભાસી, નિજને પર પ્રકાશી;
 ક્ષાયિક ભાવે શિવસુખ દાયક, ઘટમાં ગંગા કાશી. આતમ૦ ૫

નિજ ઉપયોગે શુભનો લોગી, નહિ ગગીને ગોગી,
 પગને પોતાનું માનીને, કેમ જનુ હું શોગી આતમ ૬
 જાતિ ભાત ન લિગ ન વેદી, ગજદ થકી હું ન્યાગે,
 બુદ્ધિમાગર અવમગ પામી, લવી આતમને તારો આતમ ૭

૧૬૬

આજ માગ નયણા મપ્લ થયા—એ રાગ

મનના મનોરથ સવી કળ્યા, શ્રી સિદ્ધાચલ દેખી,
 અતુલવ આનંદ ઉછળ્યો, અધ શ્રદ્ધા ઉવેખી મન ૧
 મહાજનનંદ શ્રીનાથજી, વિશ્વાનંદ વખાણો,
 ગતુજય શાશ્વત ગિરિ, તીન ભુવનનો ગણો મન ૨
 સુક્તિગજ વિજયી સદા, અજરામર મુખવામી,
 વિમલાચલને વદતા, મટે મકલ ઉદાસી મન ૩
 પાપી દુગ્લવી પ્રાણિયા, દેખે નહિ શુદ્ધ સ્થાન,
 શર ભક્તિમત પ્રાણીઆ, પામે અમૃતપાન મન ૪
 દ્રષ્ટા દૃશ્યપણું વરે, થાય પૂજક પોતે,
 જ્ઞાન ચિતામણિ હસ્તમા, ક્યા તુ અન્યમાં ગોતે મન ૫
 દર્શન દર્શક તાહગ, વિગલા ડોઘ પામે,
 બુદ્ધિમાગર ધ્યાવતા, મગિયા નિશ્ચય કામે મન ૬

૨૦૦

અનિતનિયુદ્ધ પ્રીતી—એ નગ

આનિ નિતેસર વદના, પૂર્ણનદીહો સામય મુહકાણ,
 અખપડિદુય શાસતુધગ, શિરે ધગતાહો તિદુઅનુ જન આણ શા ૧
 નિયસત્તા પ્રગટી કરી, પગમતાહો નિજથી કરી દગ,
 સાણ અનુત અખખયકિંઈ, શુદ્ધ લજીકો લોગી ભગપૂ શા ૨

કમ્મકૃયની વગ્ગણા, નાસંતાંહો નિમ્મલ નિવ્વાણુ;
 કેવલનાણુ દિવાયરૂ, જ્યોતિજ્યોતેહો મળિયા ગુણખાણુ. શાં ૩
 મનમંદિર મેળાપથી, મુજ સત્તાહો તુજ સરખી થાય;
 બુદ્ધિસાગર સેવના, સાધ્ય સિદ્ધિહો સાધક પરખાય. શાંતિ ૪

૨૦૧

ભલા જગ કોઈક મુજકું ધ્યાવે;
 કોઈક ગાવે કોઈક ધ્યાવે, મુજઘર કોઈક આવે. ભલાં ૧
 નાચ નચાવે કોઈક મુજકું, ભિક્ષા કોઈ મગાવે;
 કોઈક મહારી યાદ ન પાવે, ગમનાગમન કરાવે. ભલાં ૨
 જાપ જપે કોઈ મહારે હેતે, કોઈક ટીલાં તાણે;
 મતવાદી મતવાદમાં તાણે, તાણે પણ નહીં જાણે. ભલાં ૩
 શાબ્દિક 'તાર્ક્ષિક' પહિંડત મોટા, તે પણ મુજને શોધે;
 મત મતાન્તર ઝઘડે પડીયા, વિરલા કોઈક બોધે. ભલાં ૪
 નિરપેક્ષાએ વ્યાપક માને, વ્યક્તિથી તે ભૂલે;
 આણુસમ આતમ કોઈક માને, તે પણ ભવમાં ઝૂલે. ભલાં ૫
 કર્મ સહિતને કર્મ રહિત એમ, સ્વાદ્રાહથી પેખે;
 અષ્ટપક્ષથી અસંખ્યપ્રદેશી, જ્ઞાને જ્ઞાની દેખે. ભલાં ૬
 વ્યક્તિથી નહિ વ્યાપક આતમ, દેહ પ્રમાણે જાણે;
 જ્ઞાને વ્યાપક સાપેક્ષે સહુ, જ્ઞાની મનમાં આણે. ભલાં ૭
 ત્રાણી કાયાથી હમ ન્યારા, પંચભૂત નહીં મારા;
 બુદ્ધિસાગર અન્તર શોધે, ગ્રહી ગુરૂગમ આધારા. ભલાં ૮

૨૦૨

કોઈ એક ભુમીયાંને ભાવેરે આંખો અમર છેજી-એ રાગ.

કોઈ એક યોગિયો વિચારેરે, આતમ અમર છેરેજી,
 જરા વિચારી દેહનગરીમાં જીવે ત્યારે;

અનુભવ આતમ જડશેરે હેજી,
અસખ્યપ્રદેશી તખતે ખેઠો, જ્ઞાનિજન હાથમાહિ ચડશેરે
આતમ ૧

કાયા મન વાણી થકી જૂદો પાડી ધરો ઘટ,
ધ્યાન સદા સુખ વાસીરે હેજી,
ગંગા યુમના તીર્થ સગ્સ્વતી, અન્તર પ્રગટે કાશીરે આતમ ૨
દિલ દરિયામા જીવો અમર દીવો છે ભાઇ,
કબ હું ન કાળે ઓલવાયોરે હેજી,
તીન ભુવન જસ અદર ભામે, તેહિ તુ અલખ લખાયોરે આ ૩
નહિ નામ રૂપ જેના જ્યોતિરૂપ તેતો સહિ,
નિજમા નિજ પગખાયોરે હેજી,
નિર્ભય દેશી શુદ્ધ પ્રદેશી, જ્ઞાનિજન મોહિ ખતલાયોરે આ ૪
ધરી ધ્યાન એક તાન લહી નિજ ઘર ભાન,
મોહિ શુરને મોહિ ચેલારે હેજી,
ખુદ્ધિસાગર તુ નિજ ઘર ગમજે, સમજે તેની છે આ વેળા આ ૫

૨૦૩

અમખ્યપ્રદેશી ક્ષેત્ર તારૂં, ઉપદેશ વૃષ્ટિ ધાર ॥ આતમ ॥
હારે વીરા આજનો દિન ગીયાત હેજી ૧
કિયાની કરી કોદાળીને, વિવેક બાધો પાળ આતમ ॥
હારે વીંગ અલખના ખીજ વવગવ હેજી અસ ૨
વાડ કરો સમસ્તિની ત્યા, સદ્ગુરૂ ટોયો મેલ આતમ ॥
હારે વીરા નશુરા પખી ઉડાડ હેજી અસ ૩
અનુભવ રમની પુષ્ટિ થાતા, પાકી ખેતી પૂર આતમ ॥
હારે વીંગ મઘળી ફળી તખ આશ હેજી અસ ૪
આતમ ધર્મની ખેતી પાકી, ભાગી ભવની ભૂખ આતમ ॥
હારે વીંગ ચૂકવ્યા દેવા તેણીવાર હેજી અસ ૫

આપસ્વભાવે થઇ ગયો ત્યાં, જીવ તે શિવ સ્વરૂપ આતમ !!
હારે વીરા બુદ્ધિસાગર ગુણ ગાય. હેજી. અંસ૦ ૬

૨૦૪

અલખ લહેરો લાગીરે, અગમરૂપ દર્શાયું;
માયાનાં તાળાં ખૂલ્યાંરે, અંતર્ધન પરખાયું. અલખ૦ ૧

^૧નાભિ કમલમાં નિરખી નયણે, રઝળહળ અગમગ જ્યોત;
ચડી શિખર પર જોતાં જોતાં, થયો મહા ઉદ્યોત,
અંધારે અજવાળુંરે, પ્રહ્લગુફામાં જણાયું. અલખ૦ ૨

હ્રદમાં હ્રદ પાણીમાં પાણી, જોતાં જાણી જુદાઇ;
પંચ ભૂતથી ન્યારો આતમ, જૂઠી દેહ સગાઈ;
તલમાંથી તેલ કાઢ્યુંરે, ઘાણીની સંગ કચરાયું. અલખ૦ ૩

ચાલે હાલે ખાવે પીવે, કળૂ ન ભૂલે ભાન;
વ્યવહારે વ્યવહરતો દિસે, અંતરમાં સુદતાન,
અંધા ન દેખે આંખેરે, બહેરાની આગળ બહુ ગાયું. અલખ૦ ૪

ધૂકખાલને દિવ્ય દૃષ્ટિ થઇ, દિવાકર દેખાય;
કુટુમ્બ આગળ સત્ય કહે પણ, ગાંડું તેહ ગણાય,
બુદ્ધિસાગર તેવુંરે, મારાતો મન સમજાયું. અલખ૦ ૫

૨૦૫

અલખ દેશમેં વાસ હમારા-એ રાગ.

અવઘટ ઘાટ ઓળંગી હમને, પ્રહ્લગુફામેં વાસ કીયા;
માયા મમતા સળ પરહરકે, દેશ હમારા જીત લીયા. અવઘટ૦ ૧
ત્રિવેણીના તીરે નહાઇ, પાપ પંક સળ હાર દિયા;
લેલી ષટ ચક્રોકા મારગ, ધર્મ રત્ન ઉપાય લીયા. અવઘટ૦ ૨

સ્વ ટિપ્પણ.

૧ નાભિકમલમાં (ત્રાટક) ર રઝળહળ જ્યોત (આતમ ઉપયોગ).

૩ શિખરપર. (પ્રહ્લરૂપમાં આત્મોપયોગ ધારા)

રા મારગ ન્યાગ સળમે, પણ શિવ મારગ નહિ ન્યાગ,
 ભોતગણકા બચન પ્રમાણે, સમજે તો જગજુ ખ્યાગ અવધટ૦ ૩
 સ્વ્યા હમ કહેતે હૈ છાના, સમજે જ્ઞાની મસ્તાના,
 મસ્તાનાકા મારગ મુક્તિ, શુ જાણે તે દીવાના અવધટ૦ ૪
 રીર્થ કગ્કી બાણી દોરી, પકડ ચઢો મુક્તિ મહેલે,
 મારગ સ્વ્યા સાહિબ સ્વ્યા, વિશ્વાસા તુ ધર દીલે અવધટ૦ ૫
 ત્ય સુનાયા જે હમ પાયા, શુદ્ધમતા લેને જ્ઞાની,
 મમકિતી મદ્દશુર પ્રતાપે, જાત રહે નહિ કો છાની અવધટ૦ ૬
 ધન ધન જગમા એવા સતો, સગત તેની બહુસારી,
 મુદ્ધિમાગર ચઢતે ભાવે, હુ જાઉં તમ બલિહારી અવધટ૦ ૭

૨૦૬

યોગ પદ

ગન^૧ તપ્તપર ઝગમગ જાગી, જ્યોત^૨ જડ જયકારીરે હેજી,
 ઝમઝમ^૩ મેહુલા વગે, ચમકી^૪ વિજળી મારીરે હેજી
 સતો મારો અલખ^૫ જોગીશ્વર જાપ, જપે જ્યા,
 મોડહ મમોવડ ભારીરે હેજી ૧
 જુગો જુગકી વૂન લગાર્ધ, આમન આગા મારીરે, હેજી
 કર્મ લાકડા મર્વ જલાકાર, લરમ શરીર પગ ડારીરે હેજી મ ૨
 અતર આતમ પગમાતમકી, ભાગ ઘૂટક ખ્યારીરે, હેજી
 મન ખ્યાલામે ભરક પીતા, ઘટમા ચઢી ખુમારીરે હેજી મ ૩
 સમજે ન્યારા મજ હમમાહિ, માયા હમમે ન્યાગીરે, હેજી
 દનિયાદારી હુ બ કગ્નારી, ત્યાગી સળકી યારીરે હેજી મ ૪

સ્વ ટિપ્પણું

૧ ગગનપત (આત્માના અનખ્યપ્રદેશ) ૨ જ્યોતિ (દર્શન
 યમજ્ઞાન) ૩ ઝમઝમ મેહુલા વગે (આદતી ધાન) ૪ ચમકી
 વિજળી (અન્ન પયોગ અવખ યોગી આત્મા)

ધ્યાન શુદ્ધિમાં નિશ્ચિત રહેણા, કોઈકું કાંઈ ન કહેણારે; હેજી
અનુભવ અમૃત ક્ષણ ક્ષણ પીના, કાંઈ ન લેના દેનારે. હેજી. સં૦ ૫
નિર્ભય દેશે આવો મારા સંતો, આનંદકી તૈયારીરે; હેજી
બુદ્ધિસાગર સંતો ખેલે, ધ્યાનદશા ગ્રહી સારીરે. હેજી. સંતો ૬

૨૦૭

શ્રી સીમંધર સ્વામી વીનતિ સાંભળો,
ભરત ક્ષેત્રમાં ધર્મવૃક્ષ છેદાયજો;
કેવલજ્ઞાની વિરહે જિનની વાણીમાં,
સંશય પડતાં મત મતાંતર થાયજો. શ્રી સીમંધર ૧

નિન્હવ પ્રગટ્યા હઠ કદાગ્રહ ભેરથી,
કરી કુચુકિત થાખ્યા નિજ નિજ પક્ષજો;
અદ્ય બુદ્ધિથી નિર્ણય કો ન કરી શકે,
નિર પક્ષી વિરલા કોઈ હોવે દક્ષજો. શ્રી સીમંધર ૨

કોઈક મતિમાં આવે તેવું માનતા,
પંચાંગીનો કરતા કોઈક લોપજો;
દ્રષ્ટિ રાગમાં ખૂંચ્યા કેઈક બાપડા,
પંચ વિષનો વ્યાખ્યો છે મહાકોપજો. શ્રી સીમંધર ૩

આલિ નિવેશિક ભેરે જૂઠું જોલતા,
થાપે મોહો વ્યાખ્યા નિજ નિજ પંથજો;
સંઘ ચતુર્વિધ માંહિ લેઈ ઘણા પડ્યા,
ઉત્થાપે કેઈ અધુના નહિ નિર્જન્યજો. શ્રી સીમંધર ૪

કેઈક કિરિયા વાદી જડ જેવા થયા,
કેઈક રાખે અધ્યાત્મીનો ડાળજો;
ગ્રહે એકાંતે જ્ઞાન ક્રિયાના પક્ષને,
પાખંડે ચલવે કૈ-મોટી પોલજો. શ્રી સીમંધર ૫

ભદ્રબાહુ સ્વામી આદિ શ્રુત કેવલી,
પરંપરાથી આવે જે શ્રુત જ્ઞાનજો;

પરમ્પરા ઉત્થાપક લોપે તેહને,
 કરીને વિરૂધ્ધ લાપણુ વિષનુ પાનજો શ્રી સીમધર ૬
 ઈત્યાદિક જાણે છે જિનજી જાનથી,
 કરજો સ્વામી હુ પમ કાળે સ્હાયજો,
 આપ લક્ષિત શક્તિ સ્ફુર્તિ મતિની થતા,
 તરતમ યોગે શિવ માગ્ગ પરખાયજો શ્રી સીમધર ૭
 મહત્ત્વ એકવિંશ વર્ષ સુધી પ્રભુ વીરનું,
 શાસન સઘ તે અવિચ્છિન્ન વર્તાયજો,
 યુગ પ્રધાનો થાશે આત્માર્થી ઘણા,
 કારણ યોગે કાર્યની સિદ્ધિ મુહાયજો શ્રી સીમધર ૮
 વાચક યશોવિજયજી વચને ચાલવુ,
 ગુરુ પરપગ ધર્મ ક્રિયા આચારજો,
 અનેકાન્ત માગ્ગ શ્રદ્ધા સાચી ગ્રહી,
 બુદ્ધિમાગ્ગ આશા શિવ સુખ સાગ્ગો શ્રી સીમધર ૯

૨૦૮

ચગ્મ જિનેશ્વર શામન નાયક વિનવુ,
 ચોવીસમા તીર્થ કર ત્રિશલાનદજો,
 જાતપુત્ર મહાવીર પ્રભુજી વદના,
 લાવદયાના માગર મલ્ય લદ્દનતજો ચગ્મ ૧
 કેવલજ્ઞાની વાણી સાચી ધારતા,
 કરી પરીક્ષા મતિ શક્તિ અનુમાજો,
 પ્રગટી શ્રદ્ધા પડદ્રવ્યાદિક વસ્તુની,
 જાણી વાણી પ્રગટ્યો અતરૂ પ્યારજો ચગ્મ ૨
 પગપગમ અનુસરીને ચાલવુ,
 પટપગપગ સુવિહિતમૂઠિ આજાયજો,
 એવી શ્રદ્ધા વાસિત મન માડ ચાલ,
 બુદ્ધિમાગ્ગ આજ્ઞા ધર્મ દયાયજો ચગ્મ ૩
 ૧૯

અખધૂ સો જોગી ગુરૂ મેરા—એ રાગ.

- અખધૂત પક્ષપાત કેમ કીજે, યું સાહેબ કયું રીજે. અ૦
 પક્ષપાતમાં જગ બંધાણું, સહુ પોતાનું તાણે;
 જ્યાં ત્યાં જઈને પુછી જોતાં, અનુભવ એહ પ્રમાણે. અ૦ ૧
- પ્રાણાણ પ્રજ્ઞા વિજ્ઞા વખાણે, પ્રજ્ઞાએ જગ કીધું;
 સ્વામિનારાયણ સહજનનદે, મન પોતાનું દીધું. અ૦ ૨
- સારી આલમહૈ ખુદાદેવકી, મુક્તિ યું સમજાવે;
 કહેતા પ્રીતિ પાદરીઓ એમ, ઈશ્વર જગ નિર્માવે. અ૦ ૩
- અદ્વૈતવાદી દ્વૈત ન લાસે, કહેતા ઉલટ આણી;
 ક્ષણિક આતમ સૌગત માને, મત પોતાનો તાણી. અ૦ ૪
- સમનયોગી જ્ઞાનવિના જગ, પક્ષપાત બંધાયા;
 અનેકાન્ત મારગ જળ દેખે, તખ નિરપક્ષ ઠરાયા. અ૦ ૫
- અલખ નિરંજન પરમાતમ સો, દુનિયા નહીં નીપજાવે,
 વિજ્ઞા તો નહીં આવે જાવે, કયું અવતાર ધરાવે. અ૦ ૬
- ખુદા પ્રભુતે કર્મ રહિત છે, દ્વૈતપણું જગ લાસે;
 નિત્ય આતમા જન્માંતરમાં, આપસ્વરૂપ પ્રકાશે. અ૦ ૭
- કાલ અનાદિ જગ એ જાણો, એહ સ્વભાવ પ્રમાણો;
 આપોઆપ સ્વરૂપે ખેલો, મન શંકા મત આણો. અ૦ ૮
- રાગ દ્વેષકો ત્યાગ કરીને, દેખો સહજન સરખા;
 ખુદ્ધિસાગર આતમધ્યાને, પરમાતમપદ પરખા. અ૦ ૯

અખધૂ સો જોગી ગુરૂ મેરા—એ રાગ.

- હમતો દુનિયાંસે ન ડરેંગે, આતમ ધ્યાન ધરેંગે, હમતો૦
 નિન્દક ખાંતે નિન્દા કરશે, ભક્ત જનો ગુણ ગાશે;
 દુનિયા દીવાની ગાંઠો કહેશે, કોઈક મારણ ધાશે. હમતો૦ ૧

કિરિયાવાદી કપટી લેખે, જ્ઞાનવાદી મને ઘડેલો,
 ભોગી લેખે એ લીખારી, છટકી કહે છટકેલો હમતો ૦ ૨
 દુનિયાદારી નહિ હૈ હમારી, જ્ઞાનદશા ચિત્ત ધારી,
 ડાક હમાલા મૂરખ ચાળા, એ સળ ખટખટ વારી હમતો ૦ ૩
 સ્વાદ્રાદ મારગ મનમાહી, શ્રદ્ધા જિનની સાચી,
 અવલખ્યો મારગ એ મોટો, કલી કાલે પણ રાચી હમતો ૦ ૪
 ચિત્ત હમારા ન્યા રગાયા, ત્યા હમ રંગે ગહીશુ,
 યોગ્ય જીવની આગળ અન્તરુ,—તત્ત્વની વાતો કહીશુ હમતો ૦ ૫
 વાડા માહિ બકરા રહેશે, મૃગપતિ વન વિચરશે,
 વિષ્ણુ ભોજન રાસલ—મૌકિતક, ચારો હ સ તે ચરશે હમતો ૦ ૬
 ચિદ્ધન આતમ અન્તરુ ખોળ્યો, સ્થિત દૃષ્ટિ ચિત્ત ધારી,
 બુદ્ધિમાગર શાશ્વત શિવપદ, પામી લહે સુખ ભારી હમતો ૦ ૭

૨૧૧

ગુંહળી.

ઓધવજી મન્દેશો કહેલો સ્થામને—એ રાગ

સુખદાયક હિતશિક્ષા સાચી સાલજો,
 ધરલો મનમા પ્રેમ ધરી નરનારલો,
 પ્રભુ ભક્તિ શ્રદ્ધાથી સુખડા પામશે,
 હરતા ફૂગતા ગણુલો મન નવકારલો સુખદાયક ૦ ૧
 નિન્દા આડી ચુગલી કરવી વાગ્લો,
 દ્રેષ ક્રોધ નહિ શત્રુપર તલલાગ્લો,
 આજ ન દેવું પરના ઉપર વૈરથી,
 પેટ ભગીને કરશે નહિ આહાગ્લો સુખદાયક ૦ ૨
 નિજ શક્તિ અનુસારે લક્ષ્મી ધર્મમા,
 વાપરવી લહી માનવ ભવ અવતાગ્લો,

હુળી મળી સંપીને સહુમાં ચાલવું,
ઘરમાં કરવો નહિ ખટપટથી ખારજો. સુખદાયક ૩

દીન દુઃખી અન્ધાપર કરૂણા કીજીએ,
પર ઉપકારે પાપકર્મનો નાશ જો;
મનમાં પ્રભુ ગૂર્જ નહિ પરનું ચિંતવો,
સારામાં સાડું છે ધર વિશ્વાસજો. સુખદાયક ૪

સુખની વેળા ભાગ્યથકી જો સંપજો,
ત્યારે મનમાં કરવો નહિ અહંકારજો;
દુઃખની વેળા દીલગીરીને ત્યાગીએ,
એક અવસ્થા રહે નહીં સંસારજો. સુખદાયક ૫

બુઝારીની સંગત કીજો નહીં કદી,
કુમિત્રોની સોખત દુઃખ દાતારજો;
કડવી પ્રભુ હિત શિક્ષા મનમાં ધારવી,
પરનારી વેશ્યાનો ત્યજજો ખ્યારજો. સુખદાયક ૬

માતપિતાની ભક્તિ કરીએ ભાવથી,
સંકટ પડતાં કરવી પરને સહાયજો;
નાત જાતના સહામા પડીએ નહિ કદી,
નિત્ય સવારે લાગો ગુરૂને પાયજો. સુખદાયક ૭

વચન વિચારી બોલો સહુ મીઠાશથી,
મોટા જનનું સાચવવું બહુ માનજો;
ગંભીર મનના થાજો સુખડાં સંપજો,
સદ્ગુરુ ગુણનું કરવું જગમાં ગાનજો. સુખદાયક ૮

સમય સૂચકતા સમતા રાખી ચાલીએ,
ધર્મ શાસ્ત્રનો ધરજો મન આચારજો;
બુદ્ધિસાગર સદ્ગુરુ સંગતિ કીજીએ,
પામો તેથી ભવસાગરનો પારજો. સુખદાયક ૯

ઐશ્વર્ય મદેશો કહેને સ્થામને—એ રાગ

- પતિવ્રતા પ્રમદાના ધર્મો આલજો,
પ્રભાતકાલે બહેલી ઉઠે નારજો,
મહામત્ર પરમેષીનો મનમા ગણે,
દિન કૃત્યોનો કમથી કરે વિચારજો
- પતિવ્રતા૦ ૧
- પ્રતિદિવસ લઘુતાથી વિનયે વર્તતી,
પ્રેમે પડતી સાસુ સસરા પાયજો,
ગૃહના કાર્ય કરે ચતનાથી દેખીને,
વૃદ્ધ બાલને ખવરાવીને ખાયજો
- પતિવ્રતા૦ ૨
- નણુદ જોડાણી જેઠ દીયર ને દાસીઓ,
વર્તે સદાચરણથી સહુની સાથજો,
ઠપકા મહેણા સહન કરે-સહુ પ્રિતથી,
નવરાશે ભજતી તે ત્રિભુવન નાથજો
- પતિવ્રતા૦ ૩
- બાલક બચ્ચાને સાચવતી પ્રેમથી,
કદી ન કરતી કુટુંબ સાથે ખારજો,
મોટું પેટ કગીને સહુનું આલજો,
પર પુરુષથી કદી કરે નહિં ખ્યારજો
- પતિવ્રતા૦ ૪
- મીઠા વચને બોલે સહુની સાથમા,
સુખદુઃખ વેળા રાખે મન સમભાવજો,
ધર્મની વાતો દેખી આગળ નહિં કરે,
ધર્મ કર્મનો લેતી મનથી લહાવજો
- પતિવ્રતા૦ ૫
- નહિં પળેજો પતિને હડીલી ધર્મ કદી,
મકટ પડતા પતિને કરતી મ્હાયજો,
આકૃત આવે પતિને ધીરજ આપતી,
આળ ચઢે તેવા સ્થાને નહીં બાયજો
- પતિવ્રતા૦ ૬

છેલ છળીલી બની ઠણીને નહિં ફરે,
લોક વિરૂધ્ધ વર્તે નહીં કંઠે પ્રાણુને;
લાજ ધરે મોટાની કુલવટ સાચવી,
પતિ આજ્ઞા લોપે નહિ સુખની ખાણુને. પતિવ્રતા૦ ૭

દેવશુરને વંદન કરતી ભાવથી,
સદ્ગુરુ વચનામૃત સાંભળતાં પ્રેમભે;
બ્રહ્માં વ્રતોને પ્રાણુતે પણ પાળતી,
સતીવ્રતોને સાચવતી ધરી નેમભે. પતિવ્રતા૦ ૮

ધર્મ કર્મમાં સર્વ જનોને ભેડતી,
ખાલક ખાલિકાને દેતી બોધભે;
ઠપકો પતિ આપે તે સર્વે સાંભળે,
પતિના સામું ન બોલે ન ધરે કોધભે. પતિવ્રતા૦ ૯

સુલસા ચંદનખાલા સીતા રેવતી,
દમયંતી સુલદ્રા શુભ અવતારભે;
બુદ્ધિસાગર સતીઓ એવી શોભતી,
પાળે શીયળ કુળવંતી શુભ નારભે. પતિવ્રતા૦ ૧૦

૨૧૩

ઓધવળ સંદેશો કહેને શ્યામને—એ રાગ.

સદ્દામાં બટો છે સનજન સાંભળો,
ચિંતાતુર મનડું રહેવે નિશ દિનભે;
આશા તૃણા વૃદ્ધિ દુઃખડાં સંપન્ને,
કુ વ્યાપારે મૂરખ પર આધીનભે. સદ્દામાં ૧

લોભ તણો નહિં થાભ જુગારે જાણીએ,
ઘડી ઘડીમાં રંગ ઘણા બદલાયભે;
બીજે ધંધો સૂજે નહીં સદ્દા થકી,
સર્વે વાતે પૂરો વ્યસની થાયભે. સદ્દામાં ૨

મળે ન શાંતિ સદ્દાના વ્યાપારથી,
જળે અવસ્થા સટોરિયાની ધારને,
જેવ જુએ કોઈ સદ્દાના વ્યાપારમા,
લિક્ષા હાલુ સીકે ચઢે નહિ સાગ્ને

સદ્દામા૦ ૩

ચચલ લક્ષ્મી સદ્દાના વ્યાપારથી,
સમજે સમજુ મનમા નરને નાગ્ને,
ત્યજે વ્યસન સદ્દાનુ સમજી સત્યને,
કરે પ્રતિજ્ઞા શુર પાસે નિર્ધારને

સદ્દામા૦ ૪

લોભી લક્ષ્મી લાલચથી ફૂટાય છે,
ત્યાગે જૂગટું સદ્દાના વ્યાપારને,
બુદ્ધિસાગર ન્યાયોપાર્જિત વિત્તથી,
ધર્મબુદ્ધિ પ્રગટે સુખ મગલમાલને

સદ્દામા૦ ૫

૨૧૪

ઓધનજી સ દેશો-કહેને સ્થામને—એ રાગ

સાચી શિક્ષા સમજુ જીને સાનમા,
કહી ન કરવો પ્રાણપતિ પગ કોધને,
સાસુ સસરાની હિતગિક્ષા માનવી,
પુત્ર પુત્રીને દેવો મારો ઓધને

સાચી૦ ૧

પતિ આજાએ કાગળ સહુ ધરતુ કરે,
નિદા લવરી કરે નહી તલલાગ્ને,
અન્ય પુરૂષની સાથે પ્રીતી નહી કરે,
પતિ હુ જે હુ ખી શીલવતી નાગ્ને

સાચી૦ ૨

પુત્ર પુત્રીઓ પ્રેમે પ્રમદા પાળતી,
લટે નહીં ઘરમા કોઈની સાથને,
નિત્ય નિયમથી ધર્મ ડર્મ કુગ્તી ગ્હે,
મમતે પ્રેમે ત્રણબુવનના નાથને

સાચી૦ ૩

લજ્જા રાખી જોલે મોટા આગળે,
લક્ષ્મી જેવી તેવું લોજન ખાયને;
લોક વિરૂધ્ધ વર્તે નહિ કુળવટ. સાચવી,
કુલટા સ્ત્રીની સાથે કયાંય ન જાયને. સાચીં ૪

સમતા રાખે સહુ કારજ કરતાં થકાં,
શિક્ષા દેતાં કદી નહીં અકળાયને;
ગંભીરતા રાખી વર્તે સંસારમાં,
એવી સ્ત્રીના સદ્ગુણ સર્વે ગાયને. સાચીં ૫

દેવ ગુરૂને ધર્મે લક્ષિત જેહની,
સંકટ આવે પતિને કરતી સહાયને;
બુદ્ધિસાગર શીયળ પાળે પ્રેમથી,
શીયળવંતી નારી સુખકાં પાયને. સાચીં ૬

૨૧૫

આધવળ સદેશો કહેને સ્વામને—એ રાગ.

શાણી સ્ત્રીને શિખામણ છે સહેજમાં,
શીયળ પાળો ધારી મનમાં ટેકને;
શ્રદ્ધા લક્ષિત વિનય વિચારે ચાલવું,
સત્યાસત્યનો મનમાં કરી વિવેકને. શાણીં ૧

દયાદાન આલૂષણને કહે ધરો,
ક્રોધાવેશે કદી ન દેવી ગાળને;
દેરાણી જેઠાણી સાથે સંપીને,
વર્તે કરતી કુટુંબની સંભાળને. શાણીં ૨

કુળ લક્ષ્મીથી ફૂલી થાય ન ફાળકો,
પ્રાતઃકાળે પડતી સાસુ પાયને;
અલક્ષ્ય લક્ષણ પ્રાણાંતે પણ નહિ કરે,
દેવ ગુરૂનાં દર્શન કરીને ખાયને. શાણીં ૩

રહુ રોહુ નિર્લજ વાણી લાખવી,
કચ્છી તેનો સત્ય ટેકથી ત્યાગને,
આગી સ્ત્રીની મોખન કરતી પ્રેમથી,
વીનગગ ધર્મે વર્તે મન ગગને

શાણી ૪

પાટોશીની સાથે વર્તે પ્રેમથી,
પર પુરુષની સાથે હાસ્ય નિવાગને,
મિષ્ટ વચન સમતાથી હજી બોલતી,
ધન ધન એવી સ્ત્રીનો જગ અવનાગને

શાણી ૫

નિદા ઝગડા વૈઝ એઘી વેગથી,
સંદુના સાગમા મનહુ હજી ખાયને,
બુધિસાગર બાળક ગુરૂની માન છે,
આગી સ્ત્રીથી કુટુબ સુખિયુ ધાયને

શાણી ૬

૨૧૬

એકવચ્ચ મદગો કરેને આખને—એ ગમ

શિયા બાલીકાને માતા આપની,
નમન આગી બાલીકાની ગમને,
કરો વિનય મોટાનો હજી રેતથી,
દુર્ગુણને મનથી કાઢી નાખને

શિયા ૧

ફળથી વિદ્યા સ્ત્રીવટ ગમી બદાગથી,
કરી ન ગમો ગાઠ દેવાની ટેવને,
એકલા હાલ અજ્યાને મન વાંચુ,
માન પિતાની કન્વી પ્રેમે એવને

શિયા ૨

માન મોં ને કાચો કચ્છી પ્રેમથી,
માન પિતાને ૫ વા નિવ્ય પ્રજાનલે,
માન ૧ મોં ૫ નહિ પાનના આનલે,
રેખાને મન ના પ્રાન નાખલે

શિયા ૩

રોવું રીસાવું નહિં હઠથી દીકરી,
જૂઠું ચોરી ચુગલી કરને ત્યાગને;
વિદ્યાની ખામીથી મૂળી સહુ કહે,
કરને સાચો ધર્મ માર્ગથી રાગને.

શિક્ષા૦ ૪

નિત્ય નિયમથી સહુ કૃત્યો કરવા થકી,
હળવે હળવે કાર્યો સર્વે થાયને;
બુદ્ધિસાગર શિક્ષા માની માનતાં,
દીકરી ગુણીયલ કુંટુંબમાંહી ગણાયને.

શિક્ષા૦ ૫

૨૧૭

આધવજી સંદેશો કહેને સ્થામને—એ રાગ.

પિતા કહે છે પ્રેમપાત્ર નિજ પુત્રને,
કરનેડીને સાંભળને મુજ પુત્રને;
કૂળદીપક થાવાને વિદ્યા શિખવી,
ધર્મ નીતિથી સાચવવું ઘર સૂત્રને.

પિતા૦ ૧

વિદ્યા ધન મોટામાં મોટું જાણને,
એક ચિત્તથી કર તેનો અભ્યાસને;
નિંદા લવરી જૂઠું ચોરી ત્યાગને,
ગુરૂ વચનનો મન મંદિર વિશ્વાસને.

પિતા૦ ૨

વિનયવંતને સર્વે વિદ્યા સાંપડે,
વિનય મંત્રથી વૈરી વશમાં થાયને;
માતપિતાને પાચે લાગો પ્રેમથી,
હરખી બેઠેલો શાળામાંહિ જાયને.

પિતા૦ ૩

હળીમળીને ચાલો સહુની સાથમાં,
કદી ન કરવો કોધે કડવો કલેશને;
સગાં સખધી મિત્રાદિકની સાથમાં,
રીસાવાની ટેવ ન રાખો લેશને.

પિતા૦ ૪

રમત ગમતમાં ફેગટ કાળ ન ગાળવો,
માતપિતાને યૂધી કરવા કામજો,
સડેલ શઠ મિત્રોની સોળત ત્યાગવી,
વાપરવો નહિ આડે રસ્તે દામજો

પિતા૦ ૫

લવિધ્યની આખાદી દોલત દેગની,
દેગોત્રતિ નિશાની ખાલક ધારજો,
શ્રદ્ધા લક્ષિત દેવ ગુરૂમા રાખજે,
ધજે દીલમા ધર્મકર્મનો ખ્યાજો

પિતા૦ ૬

ધર્મસૂત્ર સદ્ગુરૂની પામે શીખવા,
દેવગુરૂને વદન કર ત્રિકાલજો,
ટેપ્રી વસ્તુ દારૂ માસ નિવારજો,
સહુની સાથે કરજે સાચુ બહાલજો.

પિતા૦ ૭

ક્રોધ માન માયાને ત્યાગી ટેકથી,
મદ્ગુણ માલા કઠે ધજે સારજો,
બુદ્ધિસાગર એવા પુત્રો પાકશે,
ત્યારે થાશે દેશોદય ઉદ્ધાજો

પિતા૦ ૮

૨૧૮

ઐશ્વર્ય મ દેશો કહેજો સ્થામને—એ રાગ

મદ્ગુરૂ દેછે શિક્ષા શિષ્ય પ્રતિમુદ્દા,
નમન કરીને શિષ્ય સુણે કર નોડજો,
મર્વ છવની સાથે મૈત્રી લાવના,
કદી ન કરજે યોગી યતિથી હોડજો

સદ્ગુરૂ૦ ૧

સુખ હુ ખમા સમભાવે આયુષ્ય ગાળવુ,
વદક નિદક ઉપગ સગ્ગો લાવજો,
મદ્પદેશે હિત મધજાનુ માધવુ,
ભવજલધિને તગ્વા ગરીગ નાવજો

સદ્ગુરૂ૦ ૨

શુદ્ધ ક્રિયાથી કર્મ કલંક વિદારવું,
દોષીના દોષોનો કરવો નાશને;
પ્રાણાંતે પણ જીવદયાને પાળને,
સત્યદેવ સદ્ધર્મે ધર વિશ્વાસને. સદ્ગુરુ ૩

ગુરૂની આજ્ઞા કોઈ ન કાળે ત્યાગવી,
સત્ય ધર્મમાં કદી ન કરવો સ્વાર્થને;
વિનયવંત શિષ્યો સદ્ગુણને પામતા,
પડે પિણ્ડ પણ છોડો નહિ પરમાર્થને. સદ્ગુરુ ૪

મહાવ્રતોને ધારી આતમ ધ્યાનમાં,
રમને જેથી જાગે અંતર જ્યોતને;
અંતર્યામી પરમાતમની પ્રાપ્તિથી,
હોવે કેવલજ્ઞાને સત્યોદ્યોતને. સદ્ગુરુ ૫

અનેકાન્ત દર્શનથી આતમ ઓળખે,-
અન્તર્મુખતા વૃત્તિની તવ હોયને;
આતમ સ્વરૂપે ખેલે શુદ્ધ સ્વભાવથી,
તત્ત્વ રમણથી નડે ન કેને કોયને. સદ્ગુરુ ૬

ગુરૂ વચનામૃત પામે શિષ્ય સુપાત્રને,
ગુરૂ ભક્તિથી શક્તિ પ્રગટે સર્વને;
સદ્ગુરૂ ગમથી જ્ઞાન સફળતા જાણીએ,
નાસે તેથી વિષય વાસના ગર્વને. સદ્ગુરુ ૭

ગુરૂ દ્રેષી ગુરૂ નિંદક પાપી પ્રાણીયા,
ધિક્ ધિક્ તેનો માનવ ભવ અવતારને;
બુદ્ધિસાગર સદ્ગુરૂ દર્શન દોહીલું,
પામી માનવ ઉતરે ભવની પારને. સદ્ગુરુ ૮

ઓધવજી સન્દેશો કહેજો સ્થામને—એગમ.

સમજી નગ્ને શિખામણુ છે સાનમા,
કરે નહિ પર લલના સાથે ખ્યારજો,
હાસી ઠઠા પરશ્વી સાથે નહીં કરે,
કામી નરનો ધિક્ક ધિક્ક અવતારજો

સમજી૦ ૧

છેલ છખીલો ફૂલ કલકી નહીં હુવે,
વિચારીને બોલે સારા બોલજો,
કહેતો જેવું તેવું મનથી પાળતો,
એવા નરનો જગમા વધતો તોલજો.

સમજી૦ ૨

મદિગપાની લપટ સગત નહીં કરે,
કુલવટથી ચલવે જગમા વ્યવહારજો,
ન્યાય વૃત્તિથી ધધો કગતો સત્યથી,
ન્યાય લક્ષ્મીના લોજનથી આહારજો

સમજી૦ ૩

સહુની સાથે વર્તે મૈત્રી લાવથી
માત પિતાને નમન કરે હિત લાયજો,
મોટા જનનું માન સાચવે પ્રેમથી,
કલક આજ ચઢે ત્યાં કળુ ન બાયજો

સમજી૦ ૪

આડે રસ્તે લક્ષ્મી ખરચે નહીં કદી,
જાત બલિનેા કરે તેહ ઉદ્ધારજો,
દુખી દીનને સ્હાય શક્તિથી આપતો,
કુદુળ જનની સાથે ગળે ખ્યારજો

સમજી૦ ૫

પૂન્ય ગુરૂને વદન કરે બહુ લાવથી,
મફગુરૂ ગિફા શ્રવણ કરે હિત લાયજો,
વૈયાવચ્ચ કરે શ્રી સફગુરૂગાયનું,
સાધમીને દેખી મન હુગાયજો

સમજી૦ ૬

પુત્ર પુત્રીને સમજાણુ આપે પ્રેમથી,
ગંભીર મનથી વર્તે સહુની સાથજે;
પ્રીતિથી વાંચે છે પુસ્તક ધર્મનાં,
લજે જિનેશ્વર ત્રણ ભુવનના નાથજે. સમજી૦ ૭

કુટુંબ જનમાં કલેશ વધારે નહિં કદી,
ભાઈ બેનની સાથે રાખે પ્રેમજે;
અહ્યાં વ્રતોને પ્રાણાંતે ત્યાગે નહીં,
દયાધર્મથી જીવપર રાખે રહેમજે. સમજી૦ ૮

મિથ્યા કુશુર સંગત વારે જ્ઞાનથી,
જિનેશ્વરના ધર્મે વર્તે ટેકજે;
લોક વિરૂદ્ધ ને દેશ વિરૂદ્ધને ત્યાગતો,
જેન ધર્મથી વિરૂદ્ધ ત્યાગ વિવેકજે. સમજી૦ ૯

ક્રોધ કરીને પ્રમદા માર ન મારતો,
પ્રાણાંતે પણ વેશ્યા ઘર નવી જાયજે;
મુનિ નિંદા અપમાન કરે નહિ સ્વપ્નમાં,
સાધુ જનને દાન કરે હિત લાયજે. સમજી૦ ૧૦

આય પ્રમાણે ખર્ચ કરે વિવેકથી,
કુટુંબ જનને કરે નીતિનો યોગજે;
જીગડું સદા ચોરી વ્યસનો ત્યાગતો,
ઘડી ઘડીમાં કરે નહિં તે ક્રોધજે. સમજી૦ ૧૧

ધર્મ કરતાં વારે નહીં ક્રોધને કદી,
મુખ દુઃખમાં સમભાવે કાઢે કાળજે;
નિંદા લવરી અદેખાઈને ત્યાગતો,
સજ્જન મુખથી કબુ ન દેવે ગાળજે. સમજી૦ ૧૨

ધર્મોદ્ધારક દીન દયાળુ થાવશે,
જિન શ્રદ્ધાલુ જીવદયા પ્રતિપાલજે;
બુદ્ધિસાગર પુરૂષ એવા પાકશે,
ત્યારે થાશે જૈનધર્મ ઉદ્ધારજે. સમજી૦ ૧૩

ઝોધવજી સદેશો કહેજો સ્થામને—ઝો રાગ

હે લક્ષાધિપતિઓ ! ! જગમા શુ ગળ્યા,
કયાથી આવ્યા ને કયા જાશે લવ્યજો,
શાને માટે જન્મ્યા જાગી જાણુજો,
સમજો જગમા શુ માફ કર્તાવ્યજો   હે લક્ષાં ૧

શેર એક દાડનો નીશો ને ચઢે,
લાખોપતિને તેવું ધનનું ઘેનજો,
ધનના ઘેને ઘેરાયો અહ કારમા,
એવા નરને પડે ન કયાયે ચેનજો   હે લક્ષાં ૨

ગાડી વાડી લાડીમા શુલતાન છે,
પૈમા માટે પાપ કરે નિશદિનજો,
વૈગળ્યે મન વાળે કયાથી પ્રાણિયા,
વ્યાપારે વર્તે વૃત્તિ લયલીનજો   હે લક્ષાં ૩

પૈસાને પગમેશ્વર માન્યો પ્રેમથી,
સ્ત્રીને શુરૂ માની કરતા એવજો,
રાત દિવસ લોલો લલચાયો લાલચુ,
એક ચિત્તથી એવે નહિ બિન દેવજો   હે લક્ષાં ૪

ધર્મ કર્મને મૂકી કયા અથડાઓ છો,
પદવી પુગ્ગે મળતુ શુ ઉપમાનજો,
દુનિયાના માને શુ મન મલકાઓ છો,
લક્ષ્મી દેખી શુ થાઓ શુલતાનજો   હે લક્ષાં ૫

હાય હાય કરતો જાઈગ તુ એડલો,
મરતા લક્ષ્મી માથ ન આવે જાણુજો,
લક્ષ્મી લાલચે લોલ વધે છે મોગણો,
મત્યામત્યનો દિલમા ડરો વિવેજો   હે લક્ષાં ૬

લક્ષ્મણપતિયોની રાખો થઈ ઘણી,
મરતાં તેવી રાખ તમારી થાયને;
ચેતો ચેતો વૈરાગી થઈ જાગને,
નહિ ચેતે તે પાછળથી પસ્તાયને.   હે લક્ષ્મણ ૭

સાત ક્ષેત્રમાં લક્ષ્મી ખર્ચો લાવથી,
દુઃખી જનનો કરને ઝટ ઉદ્ધારને;
ફેગટ લક્ષ્મી ખર્ચો નહીં કુક્ષેત્રમાં,
પુણ્ય કર્યાથી સ્વર્ગાદિક અવતારને.   હે લક્ષ્મણ ૮

શરીર ન્યાડું લક્ષ્મી ન્યારી છેવટે,
એકીલો જીવ જાશે કોઈ ન સાથને;
ધર્મ કરી દ્યો સદ્ગુરુ ગમથી પ્રાણિયા,
સેવો શ્રી કર્ણલાલ જિનવર નાથને.   હે લક્ષ્મણ ૯

ધર્મ કરતાં સુખિયા જગમાં પ્રાણિયા,
શાશ્વત સુખડાં સહેજે તેથી થાયને;
બુદ્ધિસાગર અવસર પામી ચેતને,
પામો જલ્દી શિવ સંપદ સુખદાયને.   હે લક્ષ્મણ ૧૦

૨૨૧

આધવજી સદેશો કહેને સ્યામને—એ રાગ,

શ્રદ્ધાળુ ગંભીર શ્રાવક સુખાણુ છે,
જીવ દયાળુ ઘટમાં સત્ય વિવેકને;
નવ તત્ત્વાદિક સમજે ગુરુગમ જ્ઞાનથી,
જેન ધર્મની સાચી મનમાં ટેકને.   શ્રદ્ધાળુ ૧

જિનવર દેવ ગ્રહાથી તેહ સનાથ છે,
અનાથ નહીં કહેવાતો શ્રાવક પુત્રને;
કરે કમાણી ન્યાયથી સંસારમાં,
સંતોષે ચલવે છે ધરનું સૂત્રને.   શ્રદ્ધાળુ ૨

મુનિની પામે વ્રત ઉચરતો લાવથી,
લીધા તેવા વ્રત પાળે ગુણવાનને,
સાધર્મીને દેખી મન હરખાય છે,
લક્ષિતથી કરતો તેનું બહુ માનને

શ્રદ્ધાગુણ ૩

સત્ય મનોરથ મુનિવ્રતનો દીલમાં કરે,
કાગઠું સમ જાણે આ સસાગને,
જલ પકજવત્ ન્યારો અન્તરૂથી ગહે,
સકટ પડતા ધરે ધીરજ નિર્ધારને

શ્રદ્ધાગુણ ૪

સદ્ગુરુ મુનિને ખમાસમણ દે લાવથી,
ગુરુ સાક્ષીએ કરતો પ્રત્યાખ્યાનને,
પ્રતિકેમણ સામાયિક સમજીને કરે,
ધર્મ ઈર્મમાં નિશ્ચિન ગહે ગુલતાનને

શ્રદ્ધાગુણ ૫

નિન્દા લવરી ચાડી ચુગલી નહિ કરે,
પ્રિય સાચથી બોલે રૂડા બોલને,
ચોરી જારી પાપ કરે નહિ સ્વપ્નમાં,
જૈનધર્મનો વધતો તેથી તોલને

શ્રદ્ધાગુણ ૬

જિન પ્રતિમાને પૂજે જે બહુમાનથી,
જિનની આણાએ સમજે જે ધર્મને,
દાન દિયે મુનિવરને જે બહુમાનથી,
એવા શ્રાવક પામે શાશ્વત ગર્ભને

શ્રદ્ધાગુણ ૭

તન મન ધનથી જૈનધર્મ વૃદ્ધિ કરે,
ગુરુ આણાએ ધર્મ કરે મુખજાગને,
બુદ્ધિમાગ શ્રાવક એવા પાકશે,
ત્યારે વાગે જૈન ધર્મ ઉદ્ધાગને

શ્રદ્ધાગુણ ૮

રાગ ઉપરનો.

સાચી શિક્ષા સાંભળજો સહુ બહાલથી,
 નય વ્યવહારે ધરવો ધર્માચારજો;
 પુષ્ટાલમ્બન નિમિત્ત કારણ સેવના,
 એહિજ વ્યવહારે વતો સુખકારજો. સાચીં ૧

દેવગુરૂની શ્રદ્ધા સાચી રાખજો,
 ધર્મક્રિયાથી નિર્મલ આતમ થાય જો;
 સમજો હેતુ ધર્મક્રિયાના ભાવથી,
 ધર્મક્રિયામાં અભ્યાસી સુખ પાવજો. સાચીં ૨

ઉદમની બળવત્તા સાચી માનજો,
 ધર્મોદમથી સફલ હુવ અવતારજો;
 શૂરા થઇને આગસ ત્યાગી સેવીએ,
 જૈન ધર્મને ભવોભવમાં સુખકારજો. સાચીં ૩

ભવિતવ્યતા માનતાં એકાંતથી,
 આલસનું ઘર બનશે સજ્જન ભવ્યજો;
 સેવો ઉદમ સમજો સાચા તત્ત્વને,
 સંયમ પુષ્ટિકર સુંદર કર્તાવ્યજો. સાચીં ૪

નય વ્યવહારે શાસન ચાલે વીરનું,
 જંગમ તીર્થાન્નતિ વ્યવહારે થાયજો;
 શ્રાવક સાધુ ધર્મે પણ વ્યવહાર છે,
 ખૂબ લક્ષિત વ્યવહારે જયકારજો. સાચીં ૫

નિશ્ચયનય જાણી તજતાં વ્યવહારને,
 હોવે તેથી ધર્મ તીર્થ ઉચ્છેદજો;
 જે નય માને ધર્મ કર્મની સાધના,
 નાસે તેથી જન્મ મરણના ખેદજો. સાચીં ૬

દુનિયાના વ્યવહારે વર્તો ભાવથી,
ધર્મતણા વ્યવહારે શકા થાયજે,
તે પણ મિથ્યા ભ્રમણા જાણી ત્યાગજે,
નય વ્યવહારે ઉદ્ધમથી મુખ પાયજે સાચીં ૭

જે નય માને અનેકાન્તની સિદ્ધિ છે,
જ્ઞાન ક્રિયાથી શાશ્વત મુક્તિ થાયજે,
બુદ્ધિસાગર અતરૂમા અધ્યાત્મથી,
વર્તો બાહિર વ્યવહારે હિત લાયજે સાચીં ૮

૨૨૩

હવે મને હજિ નામથુ નેહ લાગ્યો—એ રાગ

મૂંઝાની સગતકોઈ ન કાળમા છે સારી, આપે છે દુ ખ બહુ ભારીરે મૂં ૦
વિનય વિવેકનુ નામ ન જાણે ને, પોતાનો મત તાણે,
બોલ બોલ્યામા કંઈ ન સમજે, કાળ ઉચિત નહિ જાણેરે મૂં ૧
મૂંઝા મિત્ર ન સારો જગતમા, અરિ પણ પરિત સામે,
મૂંઝા શીરે કંઈ ગૂંઝા ન ઉગે, લક્ષણથી અવધારેરે મૂં ૨
વાન વાનમાં લડી પડે ને, વિવાહની વગ્ની તે વાળે,
ભોગપણથી ભગ્નાવ્યો ભમે છે, ચાલે છે ડાક ડમાલેરે મૂં ૩
રીસાય છે રૂડી વાન દુઘાવી તે, પોતાની હઠ નહીં મૂકે,
માને પોતાને હાપણ દગિયો, પગ ઉપકાગમા તે બૂકેરે મૂં ૪
દાંડપાની વગ્ની સ્ટેલ શકને, મૂંઝાની સગત ખોટી,
પગ રગમા તે ભગ જ પાડે, સમજે વાન આ તો મોટીરે મૂં ૫
પગ વગડામાં વાસ જ સામે, મૂંઝાની સગત વાળે,
બુદ્ધિસાગર અવમગ જ્ઞાના, જાની સગત દિલ પાળેરે મૂં ૬

હવે મને—એ રાગ.

અવળો શું ચાલે, ચેતન ચાલ શિવ વાટે,
તત્ત્વ સ્વરૂપ હિત માટેરે.

અવળો૦

માયાના પાશમાં નિશદ્દિન ઝૂલ્યો, લાણી લાણુતરને શું ભૂલ્યો;
માયાના ફંદમાંહે ફેગટ ફૂલ્યો, ડહાપણના દરિયે ફૂલ્યોરે. અ૦ ૧
અલખ સ્વરૂપી આતમરાયા, નિર્ભયદેશે સુહાયા;
બુદ્ધિસાગર એનું ધ્યાન ધર્યાથી, અનુલવ આનંદ પાચારે. અ૦ ૨

(હવે મને હરિ નામયું નેહ લાગ્યો—એ રાગ.)

મુસાફર જીવડા કાયાનો મહેલ નથી તારો,
માને શું મોહિ મારો મારોરે.

મુસાફર૦

લાખ ચોરાશીમાં દેહ ધર્યા બહુ, જન્મ જરા દુઃખ પામી;
માનવલવ એજે ચૂક ન જીવડા, લજી લેને અંતર્યામીરે. મુ૦ ૧
કાયા મહેલનો કાંઈ ન ભરૂંસો, જળમાં ઉઠેલ પરપોટો;
અમૂલ્ય શ્વાસોચ્છવાસ વહે છે, મૂરખ વાળ નહિ ગોટોરે. મુ૦ ૨
કળા કરો કાયા માટે કરોડ પણ, તારી ન થાય કોઈ કાળે;
ચેતો ચેતનજી સમજી સ્વરૂપ નિજ, પડ નહિ મોહની જાળજેરે. મુ૦ ૩
આરે જગતમાં જન્મીને જીવડા—શું ? ધર્મ સાધન તેં તો સાધ્યું;
ક્ષણ ક્ષણમાં ભૂલ્યો ભાન પોતાનું, મનડું તો મોહ માંહિ વાધ્યુંરે. મુ૦ ૪
વિષય વાસનાના અવળા જે ઘાટો, ઓળંગી ચાલજેરે વાટે;
બુદ્ધિસાગર ખેલ નથી બાળકનો, શિવ સુખ છે શીર સાટેરે. મુ૦ ૫

(દવે મને હરિ નામશુ નેહ લાગ્યો—એ રાગ)

મુક્તિના પન્થે ગૂઝવીઁ ચાલશેરે જાગી,
 કાયઁ તો જાય ત્યાથી લાગીરે મુક્તિઁ
 મુમટનો વેપ પહેરી પવેયો સેન્યમા, ચાલે છે સહુનીઁ આગે,
 ખગખરીનો જ્યારે ખેલ આવે ત્યારે, મૂઠી વાળીને, ભીડ લાગેરે મુઁ૧
 મનીનો ડાળ લલે ગળે સહુ નાગીયો, પતિની સાથ સતી બળશે,
 ભક્તિયું તેલ માગે ખગ ભક્તની, ભક્તિ તે ભાવભાહિ ભળશેરે મુઁ૨
 દીક્ષા લેઇને માધુ કહાવે સહુ, વિરલા મયમથી વિચરતા,
 દરી કેશરીયા મોહ હઠાવી, જય લક્ષ્મી કેઇ વગ્તારે મુઁ૩
 લીધો વેપ તેને ભજવે છે શૂઁ જન, જોલે છે જોલ તેવો પાળે,
 શુદ્ધિસાગર શૂઁવીઁ માધુઓ, શિવપુર મન્મુખ ચાલેરે મુઁ૪

(દવે મને હરિ નામ નુ નેહ લાગ્યો—એ રાગ)

પગખ્યાથી પ્રેમી મુગ્તામા લય મને માગી,
 નિધ્યા જમણા ગઇ લાગીરે પગખ્યા
 કાયા લીંગડાના જેવુ છે ભવમુખ, તેમા ન ચેન કાર્ષ પડતુ,
 વિષય વામના ગિય મમ જાગી, મનડુ હદામી ન ઠગતુ રે. ૫૦ ૧
 સેનો તે કાન જેવા કુટુમ્બ વાળ જેવુ, રેખુ ન ક્યાર્ષ મુખ આશા,
 નાદ તાડ આ માટેને જોડુ, એ મહુ રુનિયા તમાનારે ૫૦ ૨
 મનઃ ૧ જનમન જાનની લોચાનિ, સુન્ય આતમને પ્રકાશે,
 મનઃ ૨ મનઃ ઉપચમ ધાગ, મનડુ અન્યન ન વાનેરે ૫૦ ૩
 મનઃ ૩ અમૃત ચાટ લદીને, આન્મ ન્યભાવમારે વદીમુ,
 શુદ્ધિના ન અવિદ્ય રૂનાગી, ધ્યાન ગુનાધિ લય લટીમુરે ૫૦ ૪

હવે મને હરિ નામથું નેહ લાગ્યો-એ રાગ.

ચેતનજી સમજો જૂઠી આ દુનિયાની ળાજ;

રહ્યો શું તેમાં રાગી માગીરે.

ચેતન૦

અજ્ઞાને અંધ થઈ જોયું ન જીવડા, આત્મ સ્વરૂપ જેહ સાચું;
હસતાં હેં હેં કરતાં ઓ માનવી, ફાટી જતો તારું ડાચું રે. ચે૦ ૧

મહેલ ચણાવ્યા બાગ બનાવ્યા, લક્ષ્મીના લોભમાં તણાવ્યો;
એક દિન અણધાર્યો ઉઠીશ દેહથી, કોઈ ન જાણે ક્યાં તું જાયોરે. ચે૦ ૨

મનમાં આવે તેવું માની લે માનવી, અંતે તો કાંઈ નથી તારું;
ચેતન આલે ગંદીરે કાયા, મિથ્યા માને મારું મારું રે. ચે૦ ૩

ચેતન પણ જડ જેવો બનીને, કાંઈ ન મનમાં વિચાર્યું;
ગણકાર્યું નહિં ગુરૂનું બોલવું, મોહ આયુષ્ય સહુ હાર્યું રે. ચે૦ ૪

સમજ સમજ દિલમાંહિરે જીવડા, ધર્મે ઉદ્યમ ચિત્ત ધારો;
બુદ્ધિસાગર સદ્ગુરૂજીના શરણે, રહી આત્મ ઝટ તારોરે. ચે૦ ૫

હવે મને હરિ નામથું નેહ લાગ્યો-એ રાગ.

જોઈને જોયું સગપણ દુનિયાનું કાચું,

મોહ માયામાં શીદ રાચું રે.

જોઈને૦

અસંખ્ય પ્રદેશી આતમરાયા, જ્ઞાન દર્શન ગુણ ધારી;
ચારીત્ર ગુણથી શોભેરે આતમ, તે હું પોતે સુખકારીરે. જો૦ ૧

કાયા પુદ્ગલ યોગ લેશ્યાથી ન્યારો, શક્તિ અનંતનો છું સ્વામી;
બ્રહ્મા શંકર શિવ વિષ્ણુ હું આતમ, નામ રહિત હું અનામીરે. જો૦ ૨

શબ્દના લેહનો ઝંઘડો ચુકાવી, અર્થથી તત્ત્વ મેં તાણ્યું;
છાશે ભરમાયાં દુનિયામાં દર્શન, સાત નયોથી મેં તો જાણ્યું રે. જો૦ ૩

ધન્ય શુર જેણે સેદ જતાવીને, અન્તરની શક્તિ જણાવી,
બુદ્ધિસાગર હવે જૂલુ ન લવમા, પામીને તક રૂડી આવીરે જો ૪

૨૩૦

હવે મને હરિ નામથુ નેહ લાગ્યો—એ રાગ

રમને રંગે કૃષ્ણ (ચેતનજી) રગમારે રાચી,
સમજીને વાત આ તો સાચીરે રમજો

અસખ્ય પ્રદેશી આર્યક્ષેત્રમા, સુમતિ યથોદાના જાયા,
વિવેક નદના તનુજ સોહાયા, સમતા વ્રજ દેશે આચારે રમ ૧

નિવૃત્તા ગમણતા રાધાને લક્ષ્મી, તેહના પ્રેમમા રગાયા,
ધાગણા દાગિકામા વાસ કર્યો રૂડો, ચરણ વસુદેવ ગયારે રમ ૨

ભાવ દયા દેવકીનારે છોરૂ, આકાશ ઉપમાથી કાળા,
અનુભવ દષ્ટિ મોરલીના નાદે, લય લાગી લટકાળારે રમ ૩

સાતનયોના વાક્યોની મટકી, વેચે મહિયારણ સારી,
ક્ષયોપગ્રમ જ્ઞાનવૃત્તિ આહીગણ, આત્મજ્ઞાન દધિ ધારીરે રમ ૪

સેદ જ્ઞાન દષ્ટિ લકુટીથી લાગી, તત્વામૃત દહી ચાખ્યુ,
ગીર્વાણીના ધારી ગિરધારી, જાનીએ ભાવથી એ લાખ્યુરે રમ ૫

આનમ ધ્યાનનો ગસ ગમાડીને, આનન્દ, વૃત્તિયોને આપે,
ગગ દેવાદિક મોટા ને ગદક્ષ, તેને મૂળમાવી કાપેરે રમ ૬

નિશ્ચય વિષ્ણુ વ્યવહારે કૃષ્ણ, અવતાગી જીવ પોતે,
આનમ કૃષ્ણને આતમ વિષ્ણુ, ખીને શીદને તુ ગોતેરે રમ ૭

મધ્યાનમથી કૃષ્ણ છે આતમ, ઔદયિક જલધિ નિવામી,
પન્નાવ નાનગન જીતીને ઉપર, પોદ્યા છે વિષ્ણુ વિલાસીરે રમ ૮

નિજગુણ કર્તા પરગુણ હતા, આતમ કૃષ્ણ કહેવાયો,
અન્યા વિષુ તાણાનાણુ કરીને, અન્તર લેદ કો ન પાયોરે રમ ૯

આનમ કૃષ્ણને બાયોને ગાયો, લેને માનવ ભવ દ્વાયો
હૃદિજ્ઞાનની આનમગયા, અન્તરદષ્ટિથી ધ્યાવોને રમ ૧૦

હવે મને હરિ નામનું નેહ લાગ્યો-એ રાગ.

ચેતનજી ચેતો કોઈ ન દુનિયામાં તારું,

મિથ્યા માને છે મારું મારુંરે.

ચેતનજી૦

લાખ ચોરાશીમાં વાર અનન્તી, દેહ ધર્યા દુઃખ પામી;

મળીયો માનવ ભવ હાર ન આતમ, ઉદમમાં રાખ

નહિં ખામીરે.

ચેતન૦ ૧

કાચારે ખંગલો મુસાફર જીવડો, જોજો તું આંખને ઉઘાડી;

ઉચ્ચાળો અણુધાર્યો ભરવોરે પડશે, પડ્યાં રહેશે ગાડીવાડીરે. ચે૦ ૨

રામરાવણને પાણ્ડવ કૌરવ, મૂઢી ચાલ્યા સહુ માયા;

ખણી ઠણી શું ફૂલી ફરેછે, પડતી રહેશે તારી કાચારે. ચેતન૦ ૩

માયા મમતાને આળસ છંડી, ધ્યાન ધરો સુખકારી;

બુદ્ધિસાગર સદ્ગુણના પ્રતાપે, પામો જીવ ભવપારીરે. ચેતન૦

હવે મને૦-એ રાગ.

હવે હું સમજ્યો જિનવર નામ એક સાચું,

સાચું જિન નામ બીજું કાચું રે.

હવે૦

માતપિતા ભાઈ દીકરાને દીકરી, લલના કુટુમ્બ નહિં મારું;

મારું મારું કરી મમતાથી હાર્યો, જાણ્યું હવે સહુ ન્યારુંરે. હવે૦ ૧

જન્મીને જાણ્યું ન તત્ત્વ સ્વરૂપ મેં, ફોગટ ફ્રન્દમાં હું ફૂલ્યો;

લક્ષ્મીસંત્તાની ઘેને ઘેરાયો, ભણતર ભણીને હુંતો ભૂલ્યોરે. હવે૦ ૨

કાચા મન વાણીથી ન્યારો હું આતમ, અલખ સ્વરૂપી સુહાયો;

ધ્યાન ધરીને જોયું સ્વરૂપ તો, આનન્દ અતિશય પાચોરે. હવે૦ ૩

ભેદ ગુરૂએ મને ભેદ બતાવીને, વિષય વાસનાથી વાર્યો;

બુદ્ધિસાગર ધન્ય ધન્ય ગુરૂજી, આપ તર્યા ને મહુને તાર્યોરે હવે૦ ૪

હવે મને હરિ નામનું નેહ લાગ્યો-એ રાગ.

શ્રી સજેશ્વર પાર્શ્વજી તારબોરે બહાલા,

બાલ કરે છે કાલાવાલારે

શ્રી સજેશ્વર૦

ધણેન્દ્રને પદ્માવતી દેવી, શાસન સાનિધ્યકારી.

વિદ્યાપહારી મગલકારી, સાહાય્ય કરે સુખકારીરે શ્રી૦ ૧

શ્રી ચિન્તામણિ પાર્શ્વમંત્રના, જાપે મિદ્ધિ જયકાગી,

દર્શન દેધને હુ ખડા ટાળે, મહિમા જગતમાહિ ભાગીરે શ્રી૦ ૨

અનુભવ અમૃત જ્ઞાનની ધારા, બાલક આપનારે પામે,

સઘ ચતુર્વિધ શાસન ઉત્તતિ, થાશે આપના જ નામેરે શ્રી૦ ૩

ગાંતિ તુષ્ટિ પુષ્ટિના કર્તા, પાપ પાખડ મહુ હર્તા,

પાર્શ્વ પ્રભુ નામ મન્ત્રના યાને, ભવસાગર જીવ તરતારે શ્રી૦ ૪

આત્મ સમાધિના દાતાને જ્ઞાતા, અજી આ ઉરમા સ્વીકારો,

ગાંધો ઘડેલો આ બાલ તમારો, દયા લાવીને ઝટ તારોરે શ્રી૦ ૫

નિરાકારને સાકાર વાદની, -તાણાતાણે કેઇ ઝુડ્યા,

લેહુની પામે લેહ લહ્યા વિણ, લણતરમા બ્રાન્તિથી ભૂલ્યારે શ્રી૦ ૬

નિગદાગને માકાર તુ પ્રભુ, માપેશ્વ મહુ માચુ,

આદ્યાદ દર્શન જ્ઞાન વિના પ્રભુ, જાણ્યુ હવે સહુ કાચુરે શ્રી૦ ૭

કપટે કોટિ પ્રયત્નો કરે કોઈ, જૂઠું તે જૂઠું મહુ જાણ,

ત્યાદ્યાદ દર્શન આત્મ સ્પર્શન, આત્મ પ્રદેશે રગાણુરે શ્રી૦ ૮

મૃદિદેવ ને શુર સુખમાગર, ધર્મશુર ઉપકારી,

શુદ્ધિસાગર બોલો જય જય, જિનદર્શન બલિહારીરે શ્રી૦ ૯

જોઈ જોઈ મેં જગની ખાજી, ભાન ભૂલી ત્યાં થઈ શું રાજી;
 સૌજન સ્વારથ સગપણ સાધે, સત્ય સ્વરૂપ વિરલા આરાધે. જોઈ૦ ૧
 જોગી જતિ પણ સ્વાર્થના માટે, આશ ધરી ફરે વાટે ઘાટે. જોઈ૦ ૨
 કેઈકે દાસ દીવાન કહાવે, માતપિતા ભાઈ લલના થાવે. જોઈ૦ ૩
 આખર ખાલી હાથે જાવું, તો ફેગટ મન શું મકલાવું. જોઈ૦ ૪
 ચડતી પડતી સહુની ચાલે, મૂછ મરડીને શું તું મહાલે. જોઈ૦ ૫
 સત્યસ્વરૂપ પરમાત્મ મારું, એ સહુ પુદ્ગલ મુજથી ન્યારું. જોઈ૦ ૬
 હાય હાય અરે હાર્યો ખાજી, ગર્વે ગાંડો ફૂલ્યો ગાજી. જોઈ૦ ૭
 કરવું શું ને કરું શું જોડું, ધર્મ કર્મ નહીં માન્યું મોડું. જોઈ૦ ૮
 ભણતર ભણીને કેઈકે ભૂલ્યા, કેઈ ડહાપણ દરિયામાં ડૂલ્યા. જોઈ૦ ૯
 જાણ્યું તેનું જગમાં સાચું, કહેણી તેવી રહેણી રાચું. જોઈ૦ ૧૦
 બહું જોલે તે જાંડા જાણો, બુદ્ધિ પ્રભુને મનમાં આણો. જોઈ૦ ૧૧

ક્યાંથી આવ્યો ક્યાં જાઈશ ભાઈ, જોને તપાસી તારી સંગાઈ. ક્યાં૦૧
 કાયા માયા કાચી કે સાચી, રંગમાં રાચી રહ્યો શું માચી. ક્યાં૦૨
 ફૂલી ફેગટ શું ફાંફાં મારો, ફેગટ જન્મ શું માનવ હારો. ક્યાં૦૩
 કંચન કામિની મારાં માની, નાહક મુંઝે કરી નાદાની. ક્યાં૦૪
 મરણ સમય તું ખાલી જાશે, ત્યારે મૂરખ તું પસ્તાશે. ક્યાં૦૫
 ચાલ્યા સહુજન નિજ નિજ વાટે, ચેત ચતુર તું ચેતન માટે. ક્યાં૦૬
 મધુગિન્દ્ર સમ સુખ સંસારે, તૃપ્તિ ન વળશે તેથી ક્યારે. ક્યાં૦૭
 મોહ માયા જગની છે મોટી, ક્ષણમાં વિનાશી દુઃખકર જોટી. ક્યાં૦૮

લટપટ ખટપટ ઝટપટ ત્યાગી, આત્મ સ્વરૂપનો થા તુ ગગી ક્યાં૦૬
મત્ય શુદ્ધ પરમાત્મ સ્વરૂપ, બુદ્ધિસાગર મુગચિદ્રુપ ક્યાં૦૧૦

૨૩૬

અજળ તમારો દુનિયા બીચરે, ક્યા કહું મુજ સખી ગાણીરે અ૦
ગાય બિયાણી આસમાનમાં, દુધ લીધું ભેગી તાણીરે અજળ૦ ૧

અધાજન છાશે ભગ્નમાયા, છાશકું દુધ જ માનીરે,
આપ આપકી ખેચાખેચે, લઠતા કદાચહ આણીરે અજળ૦ ૨

સવળાને અવળું કરી માને, આપોઆપ વખાણેરે,
અવળાને સવળું કરી દેખે, બોઝ મીઠું નિજ માનેરે અજળ૦ ૩

કર્તા ન હર્તા, કર્તા, હર્તા, ઇશ્વરમા આગેપેરે,
સત્ય તત્ત્વ સ્વાદ્રાહ નયન બિન, મત્યધર્મને લોપેરે અજળ૦ ૪

તિન ભુવન જ્ઞાતા મુજ ત્રાતા, જિનેશ્વર જે બાધેરે,
મત્ય તત્ત્વ શાશ્વત પદ દાયક, બુદ્ધિમાગર શોધેરે અજળ૦ ૫

સ્તવન.

(એ ગુણુ બીરતણો ન વિસારું સંભાળુ દિનરાતરે એ રાગ)

ૐ અહીં મહાવીર જિનેશ્વર, જાપ જપું દિનરાતરે;
પ્રભુ વિણુ ખીબું કાંઈ ન ઇચ્છું, માતપિતા તું બ્રાતરે.

॥ ૐ અહીં ॥ ૧

પરા પશ્યંતિ મધ્યમા વૈખરી, જાપે ટલે સહુ પાપરે;
રાગ દ્વેષ ન પાસે આવે, જાપ જપંતાં અમાપરે.

॥ ૐ અહીં ॥ ૨

જ્યાં ત્યાં અંતર બાહિર ધારણા, ત્રાટક તુજ ઉપયોગરે;
જીભ ન હાલે માનસ જાપે, પ્રગટે આનંદ ભોગરે.

॥ ૐ અહીં ॥ ૩

જડ ચેતન સહુ વિશ્વમાં પ્રભુની, સત્તા ધારણા યોગરે;
આત્મ મહાવીર સત્તા પ્રગટે, થાતો કર્મ વિયોગરે.

॥ ૐ અહીં ॥ ૪

પ્રભુ તુજ જાપના ધૂપથી નાસે, દુર્બુદ્ધિ દુર્ગંધરે;
ક્ષણ ક્ષણ આત્મ શુદ્ધિ વૃદ્ધિ, આત્મ થાય અખંધરે.

॥ ૐ અહીં ॥ ૫

પ્રભુ જાપે પ્રભુ ઘટમાં પ્રકાશ્યા, પ્રકટી સુખની ખુમારીરે;
બુદ્ધિસાગર મહાવીર લંગની, પ્રકટી ન ઉતરે ઉતારીરે.

॥ ૐ અહીં ॥ ૬

श्री अध्यात्मज्ञानप्रसारक मंडळ.

स्व० श्रीमद् बुद्धिसागरसूरिजी ग्रंथमालामां
प्रगट थयेला ग्रंथो.

ग्रंथांक	पृष्ठ	किंमत
१ अध्यात्म व्याख्यानमाला	२०६	०-४-०
२ भजनसंग्रह भाग २ जो.	३३६	०-८-०
३ भजनसंग्रह भाग ३ जो	२२५	०-८-०
४ समाधिशतकम्.	६१२	०-८-०
५ अनुभवपद्मिणी	२४८	०-८-०
६ आत्मप्रदीप	३१५	०-८-०
७ भजनसंग्रह भाग ४ थो	३०४	०-८-०
८ परमात्मदर्शन	४००	०-१२-०
९ परमात्मज्योति आवृत्ति २	५००	१-८-०
१० तत्त्वार्थदु	२३०	०-४-०
११ गुणानुगम (आवृत्ति थीजी)	२४	०-१-०
१२-१३ भजनसंग्रह भाग ५ मोतया ज्ञानदीपिका १००		०-६ ०
१४ तीर्थयात्रातु विमान (आ थीजी)		०-३-०
१५ अध्यात्मभजन संग्रह	१९०	०-६-०
१६ गुरुबोध (आ थीजी)	२९०	०-८-०
१७ तत्त्वज्ञानदीपिका आ २	१०४	०-१०-०
१८ गह्वरसंग्रह भाग १ आ २	११०	०-६-०
१९-२० श्रावकधर्मस्वरूप भाग १-२	४०-४०	०-१-०
२१ भजनपदसंग्रह भाग ६ ठो	२०८	०-१०-०
२२ वचनामृत	८३०	०-१४ ०
२३ योगदीपक	३०८	०-१४ ०

२४ जैन ऐतिहासिक रासमाला.	३०८	१-०-०
२५ आनंदघनपद. (१०८ संग्रह आ. २)	८०८	३-०-०
२६ अध्यात्मशांति (आवृत्ति त्रीजी)	१३२	०-३-०
२७ काव्यसंग्रह भाग ७ मो.	१६६	०-८-०
२८ जैनधर्मनी प्राचीन अने अर्वाचीन स्थिति	६६	०-३-०
* २९ कुमारपाल (हिंदी)	२८७	०-६-०
३०-३४ सुखसागर गुरुगीता.	३००	०-४-०
३५ षडद्रव्यविचार आवृत्ति ३.	२४०	०-४-०
* ३६ विजापुर वृत्तांत.	९०	०-४-०
× ३७ सावरमती गुणशिक्षण काव्य	१९२	०-६-०
* ३८ प्रतिज्ञापालन.	११०	०-५-०
३९-४०-४१ जैनगच्छमतप्रबंध, संघप्रगति, जैनगीता.	३०४	१-०-०
४२ जैनधातुप्रतिमा लेखसंग्रह भाग १.		१-०-०
* ४३ मित्रमैत्री.	१७०	०-८-०
* ४४ शिष्योपनिषद्.	४८	०-२-०
४५ जैनोपनिषद्.	४८	०-२-०
४६-४७ धार्मिक गद्यसंग्रह तथा पत्र सदुपदेश भाग १ लो.	९७६	३-०-०
४८ भजनसंग्रह भाग ८.	९७६	३-०-०
४९ श्रीमद् देवचंद्र भाग १ आ. २.	१०२८	२-८-०
× ५० कर्मयोग.	१०१२	३-०-०
* ५१ आत्मतत्त्वदर्शन.	११२	०-१०-०
• ५२ भारतसहकारशिक्षण काव्य.	१६८	०-१०-०
५३ श्रीमद् देवचंद्र भाग २ आ. २.	१२००	२-८-०
५४ { गहुंली संग्रह भाग २ आ. २.	१३०	०-६-०
{ गहुंली संग्रह भा. १-२ भेगा पाका वांधेला		०-१२-०
* ५५ कर्मप्रकृतिटीका भाषांतर.	८००	३-०-०
५६ गुरुगीत गहुंली संग्रह.	१९०	०-१२-०
५७-५८ आगमसार.	४७०	०-६-०
* देववंदन स्तुति स्तवन संग्रह.	१७६	०-४-०

१०० भजनपदसंग्रह भाग ११	२२०	०-१२-०
१०१ " " १ आ. ५ मी	१८०	०-८-०
१०२ गुजरात वृहद् विजापुर वृत्तांत.	३००	१-४-०
१०३ श्रीमद् देवचंद्रजी विस्तृत जीवनचरित्र तथा देवविलास.	२३०	०-१२-०
१०५ मुद्रितजैन श्वे. ग्रंथगाइड.	३८०	१-८-०
१०६ कक्कावली-सुबोध.	४६०	१-४-०
१०७ स्तवन संग्रह. (देववन्दन सहित)	२७५	०-१०-०
१०८ पत्र सदुपदेश भाग ३.	१००	०-६-०
१०९ श्रीबुद्धिसागर सूरिश्वर स्मारक ग्रंथ (सचित्र)	२३०	०-१२-०
११० प्रेमगीता संस्कृत.		०-६-०

ग्रंथो मळवाना ठेकाणां:—

१ वकील मोहनलाल हीमचंद-पादरा (गुजरात)

२ शेठ. ललुभाई करमचंद दलाल.

चंपागली-मुंबई.

३ शा. चंदुलाल गोकळभाई-विजापुर.

४ गांधी. आत्माराम खेमचंद-साणंद.

✽ आ निशानीवाला ग्रंथो शिलकमां नथी.

✕ आ ग्रंथो ब्रिटिश केळवणी खाताए मंजुर करेला छे.

• आ ग्रंथो श्रीमंत गायकवाड सरकारना केळवणी खाताए मंजुर करेला छे.

